

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΩΝ ΝΑΩΝ ΩΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΟ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΝΑΤΑΛΙΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
ΖΑΡΚΑΔΟΥΛΑ

ΑΣΗΜΙΝΑ-ΦΡΑΤΖΕΣΚΑ
ΚΟΥΣΑΘΑΝΑ-ΜΕΓΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΕΛΑΣ

Ευχαριστίες

Αισθανόμαστε την ανάγκη να εκφράσουμε τις θερμές μας ευχαριστίες στον εισηγητή μας, τον κ. Κωνσταντίνο Μελά για την πολύτιμη βοήθεια και την άψογη συνεργασία που είχαμε όλο αυτό το διάστημα που χρειαστήκαμε για να ολοκληρώσουμε την πτυχιακή εργασία. Επίσης, δεν θα μπορούσαμε να μην αναφέρουμε στις ευχαριστίες μας, τις οικογένειες μας και ιδιαιτέρως τον Γιώργο Κουσαθανά-Μέγα, τον Γιάννη Κουσαθανά-Μέγα και τον Χρήστο Καραμπά για την στήριξή τους και τις γνώσεις που μας προσέφεραν.

Περίληψη

Η παρούσα πτυχιακή με τίτλο "Η αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων" μελετά τις διάφορες μορφές λατρευτικών ναών από την δημιουργία της θρησκείας μέχρι και τις σημερινές μέρες. Θα πραγματοποιηθεί μια ιστορική αναδρομή για να διαπιστώσουμε την εξέλιξη του ναού σύμφωνα με τη κουλτούρα, τις γνώσεις, τα μέσα και τα υλικά που διέθετε κάθε λαός την εκάστοτε χρονική περίοδο. αποτελείται διαφορές και οι εναλλαγές που θα εντοπίσουμε θα είναι σχετικές με την δομή και την αρχιτεκτονική των ναών και θα είναι καθοριστικές για τον μετέπειτα πολιτισμό τους.

Abstract

This thesis titled "The architectural structure of temples, as a special feature of different religions" studies the various forms of temples from the origins of religion until today. Initially, a historical review will be held in order to determine the evolution of the temples in relation to the culture, knowledge, the resources and the materials available to each civilization during different time periods. The differences and changes that would be tracked are relevant to the structure and architecture of the temples and are defining elements for the future of each culture.

Περιεχόμενα

<u>Εισαγωγή</u>	6
<u>Κεφάλαιο 1^ο</u> : Προϊστορικοί ναοί	
1.1 Προϊστορικοί ναοί.....	8
1.2 Αρχαίοι Ελληνικοί ναοί.....	30
1.3 Αρχαίοι Αιγυπτιακοί ναοί.....	110
<u>Κεφάλαιο 2^ο</u> : Ινδουισμός.....	182
<u>Κεφάλαιο 3^ο</u> : Χριστιανισμός.....	236
<u>Κεφάλαιο 4^ο</u> : Ανατολικές θρησκείες	
4.1 Σιντοϊσμός.....	280
4.2 Βουδισμός.....	316
Συμπεράσματα.....	361
Επίλογος.....	363
Βιβλιογραφία.....	364

Εισαγωγή

Η γέννηση της θρησκείας προήλθε από την ανάγκη των ανθρώπων να πιστεύουν σε κάτι υπερφυσικό, ιερό ή θείο καθώς ο άνθρωπος ήταν αδύνατον να βασιστεί στις δικές του και μόνο δυνατότητες. Η ανάγκη αυτή τον ώθησε στη δημιουργία τόπων συναθροίσεως, τόπων λατρείας και εν συνεχεία ναών ώστε να βρουν καταφύγιο τα πιστεύω του. Συνεπώς ο ναός αποτέλεσε την «κατοικία» της εκάστοτε θεότητας, τον χώρο προσευχής, δέησης και προσφορών. Η σπουδαιότητα του ναού για τον άνθρωπο αποτέλεσε αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτισμικής κουλτούρας των λαών.

Ανάλογα με την γεωγραφική θέση και την χρονική περίοδο ο ναός επηρεάστηκε και εξελίχθηκε ως προς την δομή, τον σχεδιασμό και την διακόσμηση. Η πτυχιακή εργασία ξεκινώντας από τα προϊστορικά χρόνια μελετά την πρόοδο του ναού, εστιάζοντας στις παρακάτω θρησκείες: Αρχαία Ελληνική και Αιγυπτιακή θρησκεία, Ινδουιστική θρησκεία, Χριστιανισμό, Σιντοϊσμό και Βουδισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : Προϊστορικοί ναοί

1.1 Προϊστορικοί ναοί

1.2 Αρχαίοι Ελληνικοί ναοί

1.3 Αρχαίοι Αιγυπτιακοί ναοί

1.1 Προϊστορικοί ναοί

Στόουνχεντζ
2500 π.χ. με 2000
π.Χ.

Γκόμπεκλι Τεπέ
1500 π. Χ.

Οι Μεγαλιθικοί Ναοί
της Μάλτας
4000 π.Χ. με 2500
π.Χ.

Στόουνχεντζ

Εικόνα 1.1.1: σκίτσο Στόουνχεντζ Πηγή: Alan Sorrell

Εικόνα 1.1.2: σκίτσο Στόουνχεντζ Πηγή: MANDALASROK.COMUF.COMJ.

Ένα από τα αρχαιότερα μνημεία είναι το Στόουνχεντζ και βρίσκεται στην Αγγλία. Αποτελεί ένα νεολιθικό μεγαλιθικό μνημείο όπου η κατασκευή του συνεχίστηκε μέχρι την εποχή του Χαλκού. Αποτελείται από έναν κύκλο μεγαλίθων και σύμφωνα

Προϊστορικοί ναοί

με τις αρχαιολογικές εκτιμήσεις χρονολογείται ανάμεσα στο 2500 π. Χ. και το 2000 π. Χ.. Το αρχαιότερο κυκλικό ανάχωμα και η περιφερειακή τάφος, κατασκευάστηκαν προσφάτως, το 3100 π. Χ..

Το όνομα Στόουνχεντς (Stonehenge) έχει τις ρίζες του από τις αρχαίες αγγλικές λέξεις Stanhen gist, που σημαίνουν «κρεμαστοί λίθου». Το όνομα αυτό αποτέλεσε μια ολόκληρη κατηγορία μνημείων γνωστών ως henge(s), δηλαδή μνημεία κυκλικών ή οβάλ σχήματος με βασικά χαρακτηριστικά τους το κυκλικό ανάχωμα και την τάφο που τα περιβάλλει. ⁽¹⁾

Εικόνα 1.1.3: Στόουνχεντς

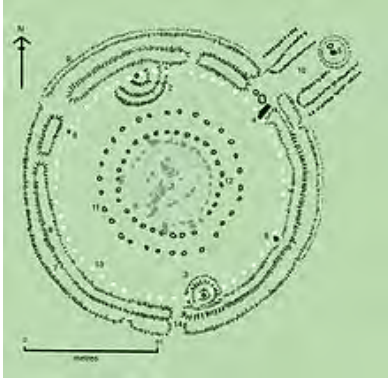
Τα βασικά και μοναδικά στοιχεία για το Στόουνχεντς για την ανέγερσή του και τη χρήση του είναι τα εξής:

- Με βάση την ανάλυση των ογκόλιθων, οι επιστήμονες διαπίστωσαν ότι αυτοί οι λαξεύτηκαν και μεταφέρθηκαν από λατομεία της Ουαλίας και της νοτιοδυτικής Αγγλίας.
- Με την χρήση των αστρονομικών διαγραμμάτων, υπολογίστηκε ότι το μνημείο χρησιμοποιήθηκε ως λατρευτικός χώρος και ως αστρονομικό παρατηρητήριο για 1.500 χρόνια περίπου.

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

- Με την μέθοδο των ραδιενεργών μετρήσεων οι μελετητές υπολογίζουν ότι το μνημείο ανεγέρθη μεταξύ του 3000 π.χ. και του 2000 π.χ..

Η Ανάπτυξη του Στόουνχεντζ

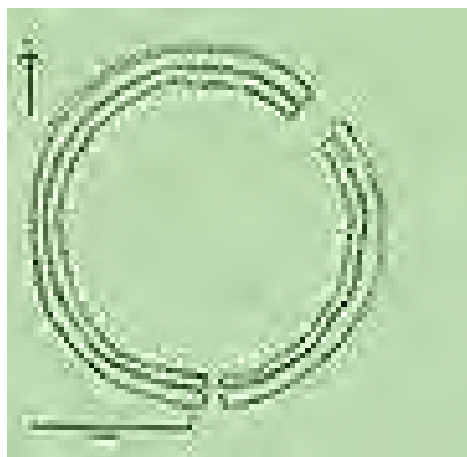
Εικόνα 1.1.4: Σχέδιο του Στόουνχεντζ σήμερα σύμφωνα με τον Cleal et al και Pitts

Η κατασκευή του Στόουνχεντζ ολοκληρώθηκε σε πολλές φάσεις κατασκευής με χρονικό βάθος 2.000 χρόνων, αν και υπάρχουν ευρήματα που προδίδουν δραστηριότητα πριν και μετά από αυτή τη χρονική περίοδο. Για παράδειγμα οι μελετητές έχουν ανακαλύψει μεσολιθικές πασσαλότρυπες, που χρονολογούνται περίπου από το 8000 π. Χ. και επιβεβαιώνεται ότι συνδέονται με το όλο μνημείο που κατέληξε να είναι μετά από πολλές φάσεις. Ήταν πολύ δύσκολη η μελέτη για την χρονολόγηση και η κατανόηση των φάσεων του Στόουνχεντζ. Είναι μια περίπλοκη διαδικασία λόγω των ελάχιστων αρχείων από τις πρώτες ανασκαφές, λόγω των ελάχιστων στοιχείων από επιστημονικές χρονολογήσεις και τη διατάραξη της φυσικής κλιματικής του εδάφους από μεταβολές που προήλθαν από τις περιόδους παγετού και των φυσικών διαταραχών της πανίδας. Στην συνέχεια ακολουθούν οι φάσεις ολοκλήρωσης του μνημείου που είναι αποδεκτές από αρχαιολογικούς επιστήμονες. Οι αριθμημένες εικόνες δείχνουν τις αλλαγές που έγιναν στον αρχαιολογικό χώρο και οι «τρύπες» που δεν περιέχουν ή δεν περιείχαν ποτέ λίθους φαίνονται ως ανοικτοί κύκλοι, ενώ οι λίθοι που υπάρχουν μέχρι και σήμερα έχουν διαφορετικό χρώμα στις εικόνες.

Εικόνα 1.1.5: Στόουνχεντς

Φάση 1 Στόουνχεντς

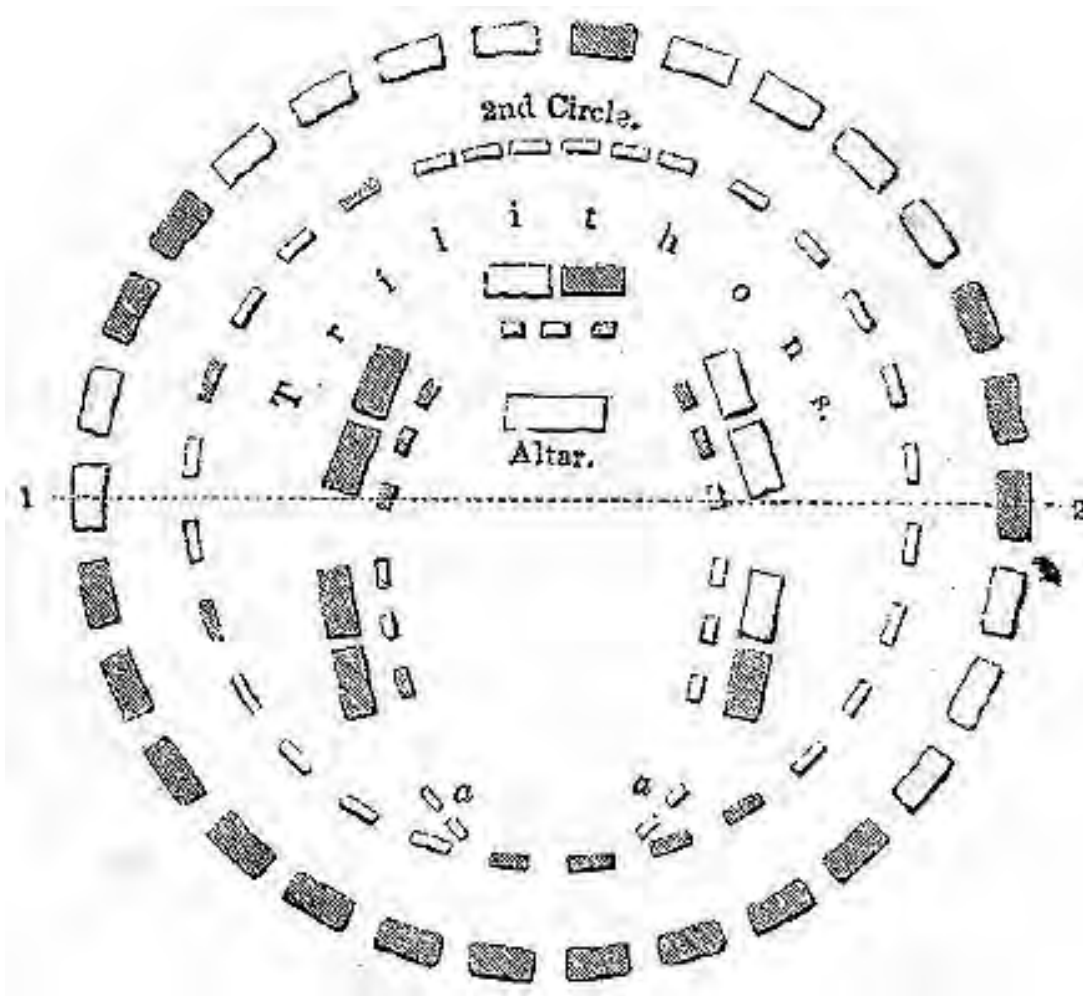

Εικόνα 1.1.6: Στόουνχεντς 1 (Πηγή: Adamsan)

Η πρώτη φάση του μνημείου αποτελούνταν από ένα κυκλικό ανάχωμα που περιβάλλονταν από μια τάφρο περίπου 115 μ. διάμετρο με την μεγάλη είσοδο βορειοανατολικά και μια μικρότερη νότια. Βρέθηκαν οστά ελαφιών και βοδιών στο βάθος της τάφρου, πολύ πιο παλιά από τα οστέινα εργαλεία εκσκαφής που

ανακαλύφθηκαν επί τόπου. Η φάση αυτή χρονολογείται περίπου στο 3100 π. Χ.. Στο εξωτερικό χείλος της περιοχής είχε σκαφθεί ένας κύκλος 56 λάκκων. Πολύ πιθανών επρόκειτο για πασσαλότρυπες, αν και δε βρέθηκαν ίχνη ξυλείας κατά τις ανασκαφές.⁽²⁾

Φάση 2 Στόουνχεντζ

Εικόνα 1.1.7: Στόουνχεντζ 2, Πηγή: Kotov

Από τις πασσαλότρυπες που χρονολογούνται στη δεύτερη φάση κατασκευής του μνημείου, υπήρξε κάποια ξύλινη κατασκευή στον περικλειστο χώρο στην αρχή της 3ης χιλιετηρίδας π. Χ.. Ξύλινες κατασκευές υπήρχαν επίσης και στη βορειοανατολική είσοδο, ενώ παράλληλοι δοκοί απλώνονταν από την νότια είσοδο.

Προϊστορικοί ναοί

Το ανάχωμα εκσκάφθηκε για να μειωθεί το ύψος του, ενώ τουλάχιστον στις 25 από τις τρύπες βρέθηκαν ταφικά ευρήματα που επιβεβαιώνουν την καύση νεκρών. Τριάντα καύσεις ακόμα υπάρχουν σε άλλα σημεία μέσα στο μνημείο, κυρίως στην πλευρά του ανατολικού ημικύκλιου και γι' αυτό τον λόγο πολλές φορές το Στόουνχεντζ ερμηνεύεται ως περικλειστος χώρος καύσης νεκρών εκείνης της εποχής και είναι ο αρχαιότερος του είδους. Βρέθηκαν επίσης κεραμικά της ύστερης Νεολιθικής εποχής που βοήθησαν στη χρονολόγηση της συγκεκριμένης φάσης.

Εικόνα 1.1.8: Στόουνχεντζ

Εικόνα 1.1.9: Στόουνχεντζ

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Εικόνα 1.1.10: Στόουνχεντς

Εικόνα 1.1.11: Στόουνχεντς

Γκόμπεκλι Τεπέ: Η Γέννηση της Θρησκείας

Εικόνα 1.1.12: Το Γκόμπεκλι Τεπέ (Göbekli Tepe) είναι αρχαιολογικός τόπος στην σημερινή Τουρκία ο οποίος βρίσκεται ακόμα υπό ανασκαφή. Πηγή: Fernando Baptista

Το Γκόμπεκλι Τεπέ είναι μια τοποθεσία της Τουρκίας κοντά στα σύνορα με την Συρία και απέχει 15 χιλιόμετρα από την πόλη Ούρφα. Σε αυτή την περιοχή έχουν βρεθεί προϊστορικοί ναοί της νεολιθικής εποχής που έχουν χρονολογηθεί γύρω στο 11.500 π. Χ. και είναι οι αρχαιότεροι στον κόσμο. Πιστεύεται ότι κατασκευάστηκαν από κυνηγούς-συλλέκτες.

Ανασκαφές ⁽³⁾

Οι πρώτες ανασκαφές έγιναν το 1964 από τον Αμερικανό αρχαιολόγο Πήτερ Μπένεκτιτ ο οποίος προσδιόρισε μόνο ότι στην περιοχή υπήρχε δραστηριότητα την νεολιθική εποχή. Το 1994 τις ανασκαφές συνέχισαν Τούρκοι αρχαιολόγοι του Γερμανικού αρχαιολογικού ινστιτούτου υπό την διεύθυνση του αρχαιολόγου Κλάους Σμιτ του Πανεπιστημίου της Χαϊδελβέργης. Μέχρι τότε τον λόφο χρησιμοποιούσαν γεωργοί καλλιεργώντας τον και συχνά μετακινούσαν μεγάλες πέτρες. Οι πρώτες έρευνες των αρχαιολόγων έδειξαν ότι δεν πρόκειται για φυσικό λόφο και αργότερα ανακάλυψαν τους πρώτους μεγάλιθους σε σχήμα T.

Ο αρχαιολογικός χώρος ⁽³⁾

Ανακαλύφθηκαν στρώματα πολλών χιλιετιών δραστηριότητας . Οι ερευνητές πιστεύουν ότι ο χώρος χρησιμοποιούνταν για τελετές γονιμότητας και πιστεύουν ότι οι μεγάλιθοι στο κέντρο των κύκλων συμβολίζουν την γυναίκα. Το αρχαιότερο στρώμα πιστεύεται ότι ίσως φτάνει και στην Μεσολιθική εποχή και περιλαμβάνει μεγάλιθους σε κυκλικό σχήμα, τον χώρο περιβάλλει χτιστός πέτρινος τοίχος. Το δεύτερο στρώμα χρονολογείται στην προ-B Κεραμική Νεολιθική και απεκάλυψε πολλά παρακαείμενα ορθογώνια δωμάτια . Το πιο πρόσφατο στρώμα αποτελείται από ιζήματα, ως το αποτέλεσμα της διάβρωσης και της γεωργικής δραστηριότητας.

Οι ναοί έχουν μεγάλες διαστάσεις, ενώ η ύπαρξη πολλών μεγάλιθων δίπλα δίπλα δείχνει την ύπαρξη πολλών ιερών. Σύμφωνα με τον αρχαιολόγο Κλάους Σμίθ , ο οποίος κάνει κάποιες μυθολογικές εικασίες, πιστεύει ότι οι μεγάλιθοι με το σχήμα T ίσως συμβόλιζαν μυθικά πλάσματα, ίσως προγόνων, ή και θεούς. Πιστεύει ότι ίσως συγχέονται με την μυθολογία των αρχαίων Σουμερίων που πίστευαν ότι στο ιερό βουνό Du-Ku κατοικούσαν οι θεότητες Annuna, πολύ αρχαίοι θεοί χωρίς επιμέρους ονόματα. Είναι επίσης εμφανές ότι το ζώο και άλλες εικόνες είναι ειρηνικού χαρακτήρα και δεν παρέχουν ενδείξεις οργανωμένης βίας.

Εικόνα 1.1.13: σκίτσο εισόδου της Γκόπεκλι Τεμπέ. Πηγή: Fernando Baptista

Προϊστορικοί ναοί

Αρχιτεκτονική ⁽³⁾

Οι ναοί περιλαμβάνουν μεγάλιθους σε κυκλικό σχήμα οι οποίοι δεν ξεπερνούν τα 30 μέτρα, οι πέτρινοι στύλοι έχουν σχήμα T και επάνω τους έχουν χαραχθεί ανάγλυφες μορφές ζώων όπως αλεπούδες σκορπιοί φίδια κ.α., στο κέντρο κάθε κύκλου υπάρχουν δύο μεγάλιθοι. Οι τοίχοι είναι κατασκευασμένοι από ακατέργαστη ξηρή πέτρα ενώ το δάπεδο από ασβεστολιθικές πέτρες. Πολύ κοντά στον χώρο βρέθηκε και το λατομείο εξόρυξης των μεγάλιθων, εκεί έχουν βρεθεί μισοτελειωμένοι μεγάλιθοι.

Στο χώρο βρέθηκαν εργαλεία από γυαλί και οστά ζώων . Παρόλα αυτά απόδειξη κατοικιών και οικισμού δεν υπάρχει , καθώς δεν έχουν βρεθεί καθόλου ίχνη οικόσιτων φυτών και ζώων, και η ερμηνεία που έχει δοθεί στα κτίρια είναι ότι ήταν ναοί.

Εικόνα 1.1.14: σκίτσο Γκόμπεκλι Τεπέ. Πηγή: Fernando Baptista

Χρονολογικό πλαίσιο

Όλες οι δηλώσεις σχετικά με τον αρχαιολογικό χώρο πρέπει να θεωρηθούν προκαταρκτικές, αφού μόνο το 1,5% του χώρου της συνολικής έκτασης έχει ανασκαφεί μέχρι το 2008. Οι ανασκαφές έφεραν στο φως μέχρι σήμερα πολύ λίγα στοιχεία για οικιστική χρήση. Μέσω της μεθόδου χρονολόγησης με άνθρακα 14, το τέλος του στρώματος ΙΙΙ θα μπορούσε να προσδιορίζεται περίπου στο 9000 π. Χ. . Το στρώμα Ι εκτιμάται στο 11.000 π. Χ. ή και νωρίτερα. Το ΙΙ στρώμα χρονολογείται περίπου στο 8.000 π. Χ.. Έτσι, το σύμπλεγμα δημιουργήθηκε, πριν τη λεγόμενη Νεολιθική επανάσταση, δηλαδή την αρχή της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, η οποία θεωρείται ότι άρχισε μετά το 9000 π. Χ..

Οι αρχαιολόγοι εκτιμούν ότι χρησιμοποιήθηκαν μέχρι και 500 άτομα για εξάγουν τους μεγάλιθους (κάποιοι από αυτούς ζυγίζουν και 50 τόνους) από τα γύρω λατομεία και να τους μεταφέρουν σε απόσταση 100 έως 500 μέτρα . Στις αρχές της 8ης χιλιετίας η περιοχή έχασε την σημασία της και με την πάροδο του χρόνου ξεχάστηκε. Άγνωστο παραμένει ο λόγος που έγινε η σκόπιμη κάλυψη όλου του χώρου με 300 έως 500 κυβικά χώμα.

Εικόνα 1.1.15: κάτοψη Γκόμπεκλι Τεπέ

Εικόνα 1.1.16: εικόνα Γκόμπεκλι Τεπέ

Εικόνα 1.1.17: πέτρινοι στύλοι σχήματος T με ανάγλυφες μορφές ζώων

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Εικόνα 1.1.18: εικόνα των πέτρινων στύλων

Εικόνα 1.1.19: λεπτομέρεια ανάγλυφων εικόνων στο πέτρινο στύλο

Εικόνα 1.1.20: εικόνα των στύλων

Μεγαλιθικοί Ναοί της Μάλτας

Εικόνα

1.1.21: σκίτσο ναών της Μάλτας Πηγή: Margarita Gonzalez Lombardo

Οι **Μεγαλιθικοί Ναοί της Μάλτας** είναι το όνομα που χρησιμοποιείται για να περιγράψει μία ομάδα από επτά μεγαλιθικών συνόλων που βρίσκονται στα νησιά της Μάλτας και του Γκόζο. Οι ναοί αυτοί θεωρήθηκαν πως κατέχουν εξαιρετική παγκόσμια αξία από την ΟΥΝΕΣΚΟ, η οποία χαρακτήρισε την ομάδα ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, διατηρώντας το ίδιο όνομα. ⁽⁴⁾

Εικόνα 1.1.22: εικόνα των ναών της Μάλτας

Εικόνα 1.1.23: εικόνα εισόδου ενός ναού

Το πιο εντυπωσιακό κτίσμα είναι ο ναός της Gigantija, βρίσκεται στο νησί Gozo. Έχει ένα τρικύλινδρο εσωτερικό σχήμα και είναι περίπου τριάντα μέτρα. Φαίνεται ότι μετά το πρώτο ίδρυμα είχε την προσθήκη ενός δεύτερου οβάλ κτίσματος που αντιμετωπίζει το Βορρά. Οι πέτρινες πλάκες που απαρτίζουν την κατασκευή είναι τεράστιες (μέχρι 5 μέτρα μήκος) και κανείς δεν μπόρεσε να εξηγήσει πώς έχουν μεταφερθεί, χωρίς τη βοήθεια των τροχαλιών ή πόλων σιδήρου που χρησιμοποιούνται ως μοχλοί.

Ένα άλλο κτίριο είναι ο τεράστιος ναός της Άγαρ Κιμ (νησί της Μάλτας), στην οποία υπάρχουν πλάκες από ανδεσίτη που ζυγίζει περίπου 30 τόνους. Θεωρείται ότι ο ναός Άγαρ Κιμ ήταν αφιερωμένος στη λατρεία των νεκρών για τελετές και θυσίες και χρησιμοποιούνταν και ως μασωλείο.

Ο μεγαλύτερος ναός είναι στο νησί Hal Tarxien η οποία καλύπτει περίπου το ένα εκτάριο. Στο πλαίσιο αυτής της δομής υπάρχουν γλυπτά των ζώων που έχουν υποβληθεί σε θυσίες στη διάρκεια τελετών: πρόβατα, αίγες, χοίρους και βοοειδή. Υπάρχουν επίσης διάφορες απεικονίσεις την πανταχού παρούσα Μητέρας Θεάς, η λατρεία της οποίας ήταν κοινή σε πολλούς λαούς της Παλαιολιθικής εποχής.

Εικόνα 1.1.24: πανοραμική εικόνα ναού

Οι εσωτερικοί χώροι του ναού προορίζονται για μυστικές τελετές και πραγματοποιούνταν από τους Φαρισαίους. Είναι επίσης πιθανό ότι το ανατολικό τμήμα του ναού, που στερείται εγκαταστάσεις χρησιμοποιούνταν για αίθουσα λατρείας αλλά και ως ένα κεντρικό ανάκτορο της πνευματικής εξουσίας, αν θεωρηθεί ότι το κτήριο κοντά στο Χαλ Safieni χρησιμοποιήθηκε ως μασωλείο και τα ερείπια των βασιλέων θάφτηκαν εκεί.

Στο ναό του Hal Tarxien βρέθηκαν αρκετά αγάλματα ύψος μέχρι 50 εκ. Τα αγάλματα αυτά δείχνουν μια σαφή επίδραση της μινωικής τέχνης.

Εικόνα 1.1.25: εικόνα ναού στη Μάλτα

Οι προϊστορικοί ναοί της Μάλτας είναι μοναδικοί σε όλο τον κόσμο. Είναι οι αρχαιότερες πέτρινες κατασκευές που παραμένουν σε μας από τους αρχαίους χρόνους. Η ημερομηνία των ναών είναι από 4000 - 2500 π. Χ.. Η αρχιτεκτονική τους είναι όμορφη και άριστα διατηρημένη, αν και καλύφθηκαν με χώμα από τα πρώτα χρόνια και αγνοούνταν για πολλά έτη από τη μακρά πορεία της ιστορίας. Λόγω της μοναδικότητας και της ομορφιάς τους, τα μεγάλα συγκροτήματα ναών επάξια έχουν χαρακτηριστεί ως χώροι Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO.

Λίγα είναι γνωστά για τους ανθρώπους που χτίσανε αυτούς τους μεγαλιθικούς ναούς. Οι αρχικοί κάτοικοι των Νήσων της Μάλτας πιθανώς πέρασαν μέσω

θαλάσσης από τη Σικελία, η οποία βρίσκεται 58 μίλια στα βόρεια, λίγο πριν από 5000 π. Χ.. Οι ναοί της Μάλτας είναι κατασκευασμένοι από πέτρα, σε μια «τριφυλλιού» κάτοψη. Τυπικά αρχιτεκτονικά τους στοιχεία περιλαμβάνουν τον ελλiptή τρούλο και την οριζόντια αψίδα. Οι καμπυλότητες των ναών ίσως αντιγράφουν το κυκλικό σχέδιο των συνήθων κατοικιών της εποχής, αλλά θυμίζουν επίσης υπόγειους θαλάμους ταφή.

Το βασικό σχέδιο ναού αποτελείται από ένα μεταβλητό αριθμό ημισφαιρίων θαλάμων ή αψίδων, με διακλάδωση μετά από το στενό μονοπάτι της είσοδο. Οι αψίδες είναι ελλiptείς θόλοι, χτισμένοι από πέτρα, ευρεία στη βάση και κάμπτονται προς τα πάνω. Ωστόσο, ο θόλος δεν θα μπορούσε να κατασκευαστεί εάν στους τοίχους δεν είχαν χτιστεί επάνω τους, η αψίδα που ήταν στεγασμένη με δέρματα ζώων σε συνδυασμό με την ξυλεία. Ξύλο-και-δέρμα κατασκευή χρησιμοποιήθηκε επίσης και για τις πόρτες.

Το μέγεθος των ναών ποικίλλει, αλλά μπορεί να είναι δεκαπέντε περίπου μέτρα σε διάμετρο και οι εξωτερικοί τοίχοι του ναού δύο φορές το ύψος ενός ατόμου. Ο βασικός άξονας του μεγαλύτερου ναού είναι περίπου 90 πόδια.

Εικόνα 1.1.26: αναπαράσταση των ναών της Μάλτας Πηγή: Tim Schnarr

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Εικόνα 1.1.27: πανοραμική εικόνα ναών

Εικόνα 1.1.28: εικόνα ναών της Μάλτας

Προϊστορικοί ναοί

Εικόνα 1.1.29: μια από τις εισόδους των ναών

Εικόνα 1.1.30: σκεύος που χρησίμευε για τις θρησκευτικές τελετές

1.2 Αρχαίοι Ελληνικοί Ναοί

Αρχαία
Ελλάδα
9ο με 6ο
αίωνα

Η αρχιτεκτονική στην Αρχαία Ελλάδα είναι η αρχιτεκτονική που παράγεται από τους Έλληνες των οποίων ο πολιτισμός άνθισε στην ελληνική ηπειρωτική χώρα και την Πελοπόννησο, το Αιγαίο, και σε αποικίες στη Μικρά Ασία και την Ιταλία, για μια περίοδο από το 900 π. Χ. μέχρι και τον 1ο αιώνα μ. Χ., με τα πρώτα αρχιτεκτονικά υπόλοιπα έργα που χρονολογούνται από το 600 π. Χ.^[1]

Η ιστορία του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού χωρίζεται σε δύο περιόδους, η Ελληνική και η ελληνοιστική.^[2] Η ελληνοιστική περίοδος άρχισε γύρω στο 900 π. Χ., (με σημαντικά έργα της αρχιτεκτονικής που εμφανίζονται περίπου το 600 π. Χ.) και έληξε με το θάνατο του Μ. Αλεξάνδρου Μεγάλου το 323 π. Χ.. Κατά τη διάρκεια της Ελληνοιστικής περιόδου, 323 π. Χ. - 30 μ. Χ., ο Ελληνικός πολιτισμός διαδόθηκε ευρέως, αρχικά σε όλα τα εδάφη που κατέκτησε ο Αλέξανδρος, και στη συνέχεια από τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία η οποία απορρόφησε ένα μεγάλο μέρος του ελληνικού πολιτισμού.^{[1][3]}

Οι ελληνικοί ναοί, όπου στην αρχαία ελληνική γλώσσα ναός σημαίνει κατοικία, ήταν δομές που δημιουργήθηκαν ως σπίτι για αγάλματα θεοτήτων. Οι ναοί αυτοί δεν εξυπηρετούσαν αρχικά άμεσα τον σκοπό της λατρείας, δεδομένου ότι οι θυσίες και τα τελετουργικά αφιερωμένα στην αντίστοιχη θεότητα λάμβαναν χώρα έξω από αυτούς. Πολλές φορές οι ναοί χρησιμοποιούνταν για αποθήκευση των προσφορών από τους πιστούς. Ο ναός είναι το πιο σημαντικό και το πιο διαδεδομένο είδος κτιρίου στην ελληνική αρχιτεκτονική.

Μεταξύ του 9^{ου} π. Χ. αιώνα και του 6^{ου} π. Χ. αιώνα, τα αρχαία ελληνικά ιερά δημιούργησαν δομές με μικρούς πλίνθους με μνημειακά κτίρια, με διπλές στοές και συχνά να φτάνουν σε ύψος τα 20 μέτρα (μη συμπεριλαμβανόμενης της στέγης). Αρχικά η διάκριση γίνεται μεταξύ του δωρικού και ιωνικού ρυθμού, με τον κορινθιακό ρυθμό να αποτελεί μια τρίτη εναλλακτική λύση στα τέλη του 3^{ου} π. Χ. αιώνα. Ένα πλήθος από διαφορετικές κατόψεις αναπτύχθηκαν και η καθεμία από αυτές μπορούσε να συνδυαστεί σε οποιονδήποτε ρυθμό. Τον 3^ο π. Χ. αιώνα η κατασκευή μεγάλων ναών έγιναν λιγότερο συχνές. Μετά από μια σύντομη ακμή τον 2^ο αιώνα π. Χ. και τον 1^ο αιώνα π. Χ. έπαψε εξ ολοκλήρου η κατασκευή των ναών.

Ο Δωρικός ρυθμός

Ο Ναός του Ηφαίστου, Αθήνα, είναι ένας πολύ καλά διατηρημένος ναός περίπτερος εξάστυλος.

Εικόνα από τον θριγκό το επιστύλιο και το προεξέχοντα γείσο

Οι κωνικές στήλες πτυχωτοί, κατασκευάστηκαν σε βαρέλια και στηρίζονταν απευθείας στο στυλοβάτη.

Εικόνα 1.2.1.: Δωρικός ρυθμό

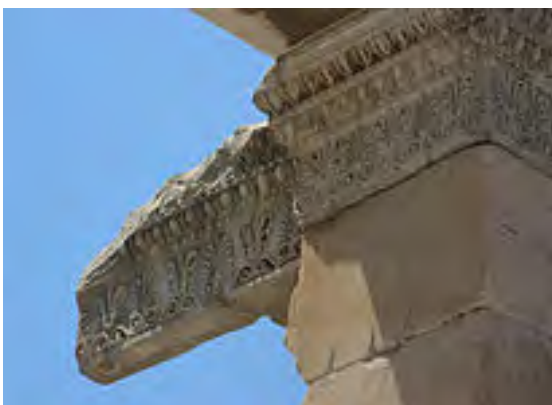
Ο Ιωνικός ρυθμός

Το Ερέχθειο, Ακρόπολη, Αθήνα: ένα κτίριο ασύμμετρου σχεδίου, για τις προσφορές των πιστών στην Αθηνά

Λεπτομέρειες της αυλάκωσης

Ζωφόρος και ένα γείσο διακοσμημένο.

Εικόνα 1.2.2.: Ιωνικός ρυθμός

Ο Κορινθιακός ρυθμός

Ο ναός του Δία Ολυμπία, Αθήνα, ("το Ολυμπείο")

Το ύψος του κεφαλαίου συνδυάζει και τα δύο ημι-νατουραλιστικά φύλλα και εξαιρετικά στυλιζαρισμένους έλικες

Εικόνα 1.2.3.: Κορινθιακός ρυθμός

Οι ελληνικοί ναοί είχαν σχεδιαστεί και κατασκευαστεί σύμφωνα με προκαθορισμένες αναλογίες και καθορίζονταν κυρίως από την κατώτερη διάμετρο των στύλων ή από τις διαστάσεις των επιπέδων θεμελίωσης. Η σχεδόν μαθηματική αυστηρότητα των βασικών σχεδίων τελειοποιήθηκε με τις οπτικές βελτιώσεις. Παρά την ευρέως διαδεδομένη και εξιδανικευμένη εικόνα των ελληνικών ναών είναι ζωγραφισμένοι έτσι ώστε φωτεινό κόκκινο και μπλε να δημιουργούν αντιθέσεις με το

λευκό των δομικών λίθων ή του στόκου. Οι πιο περίτεχνοι ναοί είναι εξοπλισμένοι με πλούσια εικονιστική διακόσμηση με μορφή ανάγλυφη και γλυπτά αετώματα.

Ανάπτυξη

Οι βασικές αρχές για την ανάπτυξη της ελληνικής αρχιτεκτονικής ναού έχουν τις ρίζες τους μεταξύ του 10^{ου} π. Χ. αιώνα και τον 7^ο αιώνα . Στην απλούστερη μορφή του ο ναός ήταν ένα απλό ορθογώνιο ιερό με προεξέχοντα πλευρικά τοιχώματα-παραστάδες, σχηματίζοντας μια μικρή βεράντα. Μέχρι τον 8^ο αιώνα π. Χ. υπήρχαν αψιδωτές δομές με περισσότερους ή λιγότερους ημικυκλικούς τοίχους πίσω του, αλλά η ορθογώνια δομή είναι αυτή που επικράτησε. Με την προσθήκη στηλών σε αυτή την μικρή βασική δομή, έδωσε το έναυσμα για την ανάπτυξη και την ποικιλία της αρχιτεκτονικής δομής των ναών.

Ξύλινη Αρχιτεκτονική : Πρώιμη Αρχαϊκή εποχή

Οι πρώτοι ναοί ως επί το πλείστον κατασκευάζονταν από πλίνθους δομές πάνω σε λίθινα θεμέλια. Οι στήλες και οι ανωδομές (θριγκός) ήταν ξύλινες, πόρτες, ανοίγματα, παραστάδες κατασκευάζονταν από ξύλινες σανίδες. Οι τοίχοι από πλίνθους συχνά ενισχυόταν από ξύλινους πασσάλους. Τα στοιχεία αυτής της απλής και ξεκάθαρα ξύλινης δομημένης αρχιτεκτονικής, παράγει όλες τις σημαντικές αρχές σχεδιασμού που καθόρισαν την εξέλιξη των ελληνικών ναών για αιώνες.

Κοντά στο τέλος του 7^{ου} αιώνα π. Χ. οι διαστάσεις αυτής της απλής κατασκευής αυξήθηκαν σημαντικά. ^[4] Ο ναός Θέρμος είναι ο πρώτος που κατασκευάστηκε με μήκος 30 μέτρα. Δεδομένου ότι η τεχνική της οροφής της εποχής εκείνης δεν ήταν δυνατή να καλύψει μεγάλο εύρος χώρου, οι ναοί παρέμεναν πολύ στενοί σε 6 μέχρι 10 μέτρα πλάτος.

Για να τονιστεί η λατρεία του θρησκευτικού αγάλματος και το κτίριο, ο ναός ήταν εξοπλισμένος με έναν θόλο που υποστηρίζονταν με στήλες. Το σύνολο που προκύπτει από στοές γύρω από τον ναό σε όλες τις πλευρές ήταν που χρησιμοποιούνταν αποκλειστικά για τους ναούς στην ελληνική αρχιτεκτονική. ^[5]

Ο συνδυασμός του ναού από στοές σε όλες τις πλευρές θέτει μια νέα αισθητική πρόκληση για τους αρχιτέκτονες, όπου η δομή του ναού έπρεπε να είναι έτσι κατασκευασμένη ώστε να υπάρχει ορατότητα από την κάθε πλευρά του και από κάθε κατεύθυνση.

Εισαγωγή στην πέτρινη αρχιτεκτονική: Αρχαϊκή και κλασική εποχή

Με την εισαγωγή της πέτρας στην αρχιτεκτονική δομή, τα βασικά στοιχεία και οι μορφές του κάθε ναού, όπως ο αριθμός των στηλών και των γραμμών των στηλών υπέστη συνεχείς αλλαγές σε όλη την ελληνική αρχαιότητα.

Τον 6^ο αιώνα π. Χ. στο Ιόνιο και στη Σάμο ανέπτυξαν τις κιονοστοιχίες διπλού δίπτερου δηλαδή διπλή σειρά κιόνων ως εναλλακτική λύση για το ενιαίο περίπτερο. Η ιδέα αυτή αντιγράφηκε στην Έφεσο αλλά και στην Αθήνα. Μεταξύ του 6^{ου} και τέλη του 4^{ου} αιώνα π. Χ. χτίστηκαν αμέτρητοι ναοί. Σχεδόν κάθε πόλις και κάθε αποικία είχαν έναν ή και περισσότερους ναούς.

Η μεταβολή της αρχιτεκτονικής δομής των ναών, υποδηλώνει την επιδίωξη της αρμονικής δομής όλων των αρχιτεκτονικών στοιχείων. Η ανάπτυξη, οδήγησε από την απλούστερη δομή, που εμφανίζονταν πολλές φορές με τραχιά και ογκώδη στοιχεία, στην αισθητική τελειότητα και την εξιδανίκευση της δομής του ναού, με αυστηρή μαθηματική πολυπλοκότητα των κατόψεων.

Εικόνα 1.2.4.: Ο ναός του Απόλλωνα στην Κόρινθο ένας από τους πρώτους πέτρινου, δωρικού ρυθμού.

Η παρακμή της Ελληνικής ναοδομίας: Ελληνιστική περίοδος

Από τις αρχές της Ελληνιστικής περιόδου και μετά, η ελληνική περίπτερος δομή ναού έχασε ένα μεγάλο μέρος της σημασίας της. Με πολύ λίγες εξαιρέσεις, η κλασική κατασκευή του ναού έπαψε να κατασκευάζεται. Μόνο στα δυτικά της Μικράς Ασίας διατηρείται ένα χαμηλό επίπεδο ναοδομίας κατά την διάρκεια του 3^{ου} αιώνα π. Χ.. Η κατασκευή των μεγάλων έργων όπως ο ναός του Απόλλωνα δεν κάνει μεγάλη πρόοδο.

Τον 2^ο αιώνα π. Χ. υπήρξε μια αναβίωση της αρχιτεκτονικής του ναού, συμπεριλαμβανομένων και των ναών με περίπτερο στυλ. Αυτό οφείλετε εν μέρει στην επιρροή του αρχιτέκτονα Ερμογένη της Πριήνης ο οποίος επαναπροσδιόρισε τις αρχές του ιωνικού ναού κατασκευαστικά αλλά και πρακτικά. Κατά την διάρκεια αυτής της περιόδου, λόγω οικονομικής ανάπτυξης υπήρξε ένα υψηλό επίπεδο τεχνολογικής καινοτομίας τον 3^ο και 2^ο αιώνα π. Χ..^[6] Η Ελληνική θρησκευτική αρχιτεκτονική κυρίως εκπροσωπείται από ένα πλήθος μικρών ναών «εν παραστάσι» και «πρόστυλοι ναοί» καθώς και μικροσκοπικοί ναοί- ναΐσκοι. Η τελευταία περίπτωση ναού είχε αναγερθεί σε σημαντικά σημεία, σε κεντρικές αγορές, σε πηγές και στους δρόμους από την Αρχαϊκή περίοδο αλλά άνθισε αυτήν την περίοδο.

Εικόνα 1.2.5.: Ο ναός του Δία στην Κυρήνη

Το τέλος της ελληνικής ναοδομίας: Ρωμαϊκή Ελλάδα

Στις αρχές του 1^{ου} αιώνα π. Χ. λόγω των πολέμων οδήγησε σε αρχιτεκτονικές αλλαγές. Ένας από τους ναούς που κτίστηκαν εκείνη την περίοδο είναι ο ναός της Αφροδίτης.

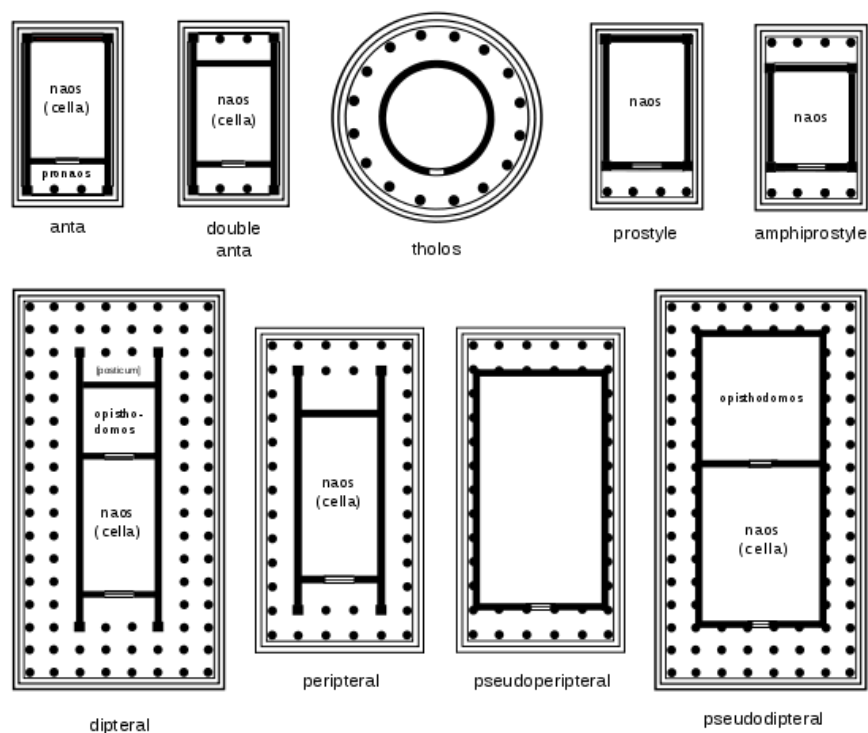
Εικόνα 1.2.6.: Ο ναός της Αφροδίτης

Δομή ναών

Η ελληνική δομή ναών διατήρησε την ίδια βασική δομή πολλούς αιώνες. Για την κατασκευή των ναών επειδή χρησιμοποιούσαν περιορισμένο χωροταξικό έδαφος αυτό επηρέαζε το σχέδιο, τα αρχιτεκτονικά στοιχεία και τον καθορισμό της ανύψωσης.

Κάτοψη

Ναός

Εικόνα 1.2.7.: διάφορες κατόψεις ναών Πηγή: Napoleon Vier

Η κεντρική δομή του ναού, μπορεί να χωριστεί σε διάφορους τομείς. Συνήθως, η κυρίως αίθουσα, το σηκό, περιείχε ένα λατρευτικό άγαλμα της αντίστοιχης θεότητας. Στην Αρχαϊκή περίοδο ο ναός, είχε ένα ξεχωριστό δωμάτιο, το λεγόμενο άδυτο, που μερικές φορές περιλαμβανόταν στο σηκό. Στη Σικελία η συνήθεια συνεχίστηκε και στην κλασσική περίοδο.

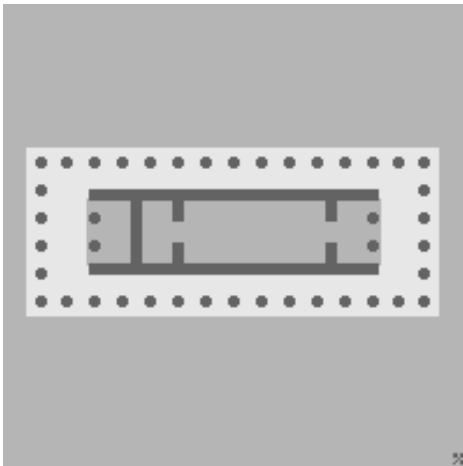
Πρόναο και οπισθόδομο

Στο μπροστινό μέρος του σηκού, υπάρχει μια βεράντα, το πρόναο, που δημιουργείται από τα προεξέχοντα πλευρικά τοιχώματα του σηκού (ή παραστάδων) και δύο στήλες που τοποθετούνται μεταξύ τους. Ένα παρόμοιο δωμάτιο στο πίσω μέρος του σηκού ονομάζεται οπισθόδομο. Δεν υπάρχει πόρτα που να συνδέει το οπισθόδομο με το σηκό. ^[7] Η ύπαρξή του είναι αναγκαία αποκλειστικά για αισθητικούς λόγους, για να διατηρηθεί η συνοχή του περίπτερου ναού και να εξασφαλίσει την θέασή του απ' όλες τις πλευρές.

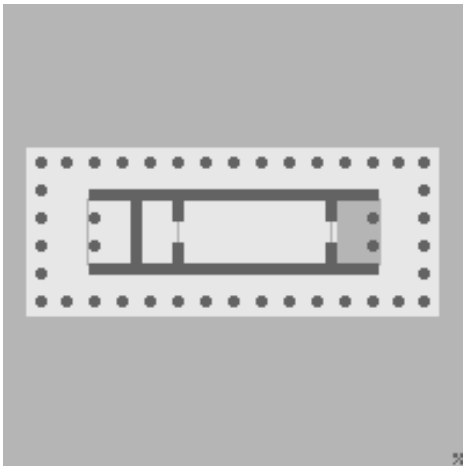
Περίσταση

Ο ναός περιβάλλεται στις τέσσερις πλευρές από την περίσταση, συνήθως μια ενιαία γραμμή, σπάνια μια διπλή σε μια από τις στήλες. Αυτό δημιουργεί μια στοά που περιβάλλει το πτερό, η οποία προσέφερε καταφύγιο στους επισκέπτες του ιερού και χώρο για τις τελετές λατρείας

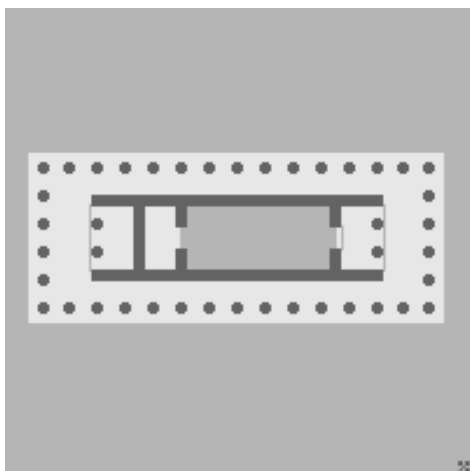
Στοιχεία των ναών

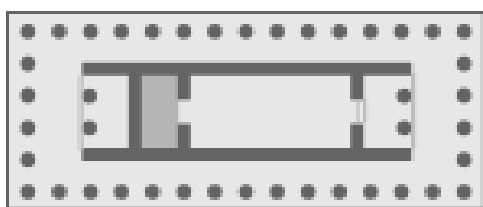
Εικόνα 1.2.8.: Ναός Πηγή: Bernhard J. Scheuven

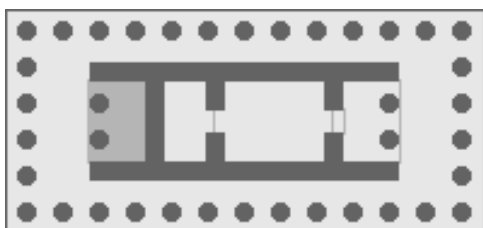
Εικόνα 1.2.9.: Πρόναος Πηγή: Bernhard J. Scheuven

Εικόνα 1.2.10.: Σηκό Πηγή: Bernhard J. Scheuvens

Εικόνα 1.2.11.: Άδυτο Πηγή: Bernhard J. Scheuvens

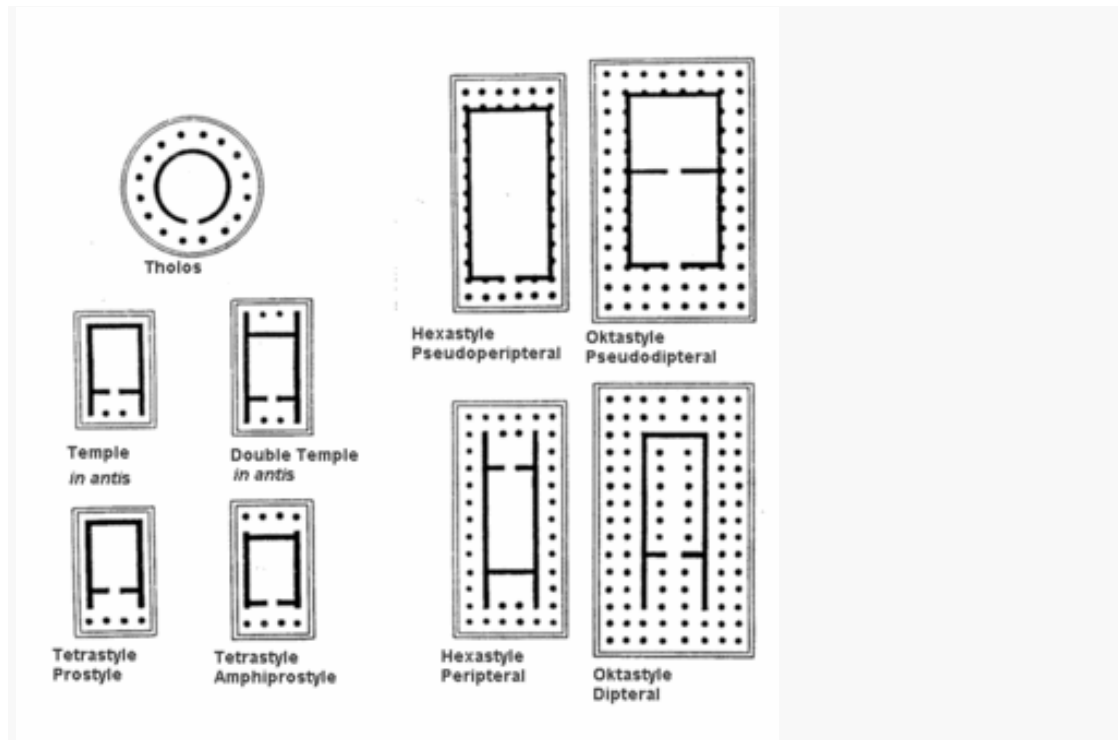

Εικόνα 1.2.12.: Οπισθόδομο Πηγή: Bernhard J. Scheuvens

Είδη σχεδίου

Αυτά τα στοιχεία, επέτρεψαν την δημιουργία διαφορετικών τύπων σχεδίου στην ελληνική αρχιτεκτονική του ναού. Το απλούστερο παράδειγμα ενός ελληνικού ναού είναι το τέμπλο εν παραστάσι, ένα μικρό ορθογώνιο οικοδόμημα στέγασης του λατρευτικού αγάλματος. Στο μπροστινό μέρος του σηκού, μια μικρή βεράντα ή πρόναο διαμορφώνεται από τους προεξέχοντες τοίχους του σηκού, ή παραστάδων. Το πρόναο συνδέθηκε με το σηκό με μια πόρτα. Για την υποστήριξη της

υπερκατασκευής, δύο στήλες τοποθετήθηκαν ανάμεσα στα μέτωπα των παραστάδων (εν παραστάσι). Όταν ήταν εξοπλισμένο με οπισθόδομο, αυτός ο τύπος ονομάζεται ναός με διπλό anta. Μια παραλλαγή αυτού του τύπου έχει το οπισθόδομο στο πίσω μέρος του σηκού αναφέρεται απλώς με ημικίονες και συντομεύεται με παραστάδες, έτσι ώστε να μπορεί να περιγραφεί ως ένα ψευτο-οπισθόδομο.

Εικόνα 1.2.13.: Διαφορετικά σχέδια Πηγή: Benutzer: Fjellfross

Αν η βεράντα του ναού εν παραστάσι έχει μια σειρά από τέσσερις ή έξι κίονες μπροστά από όλο το εύρος της, ο ναός περιγράφεται ως πρόστυλος ή πρόστυλο ναό. Μια αμφι-πρόστυλος επαναλαμβάνει την ίδια ρύθμιση στο πίσω μέρος.

Σε αντίθεση, ο όρος περίπτερο προσδιορίζει ένα ναό που περιβάλλεται από πτερύ (κιονοστοιχίες) και στις τέσσερις πλευρές, και σχηματίζει μια μονή σειρά στηλών. Αυτό δημιουργεί μια στοά, η περίσταση, που περιβάλλει ανεμπόδιστα και τις τέσσερις πλευρές του ναού. Η ελληνιστική και ρωμαϊκή δομή του σχήματος αυτού είναι η ψευτοπερίπτερος όπου οι βεράντες και η πίσω πλευρά δημιουργούνται μόνο με ημικίονες ή παραστάδες που συνδέονται άμεσα με τους εξωτερικούς τοίχους του σηκού.

Μια δίπτερος είναι εξοπλισμένη με μια διπλή σειρά στηλών κιονοστοιχίας και στις τέσσερις πλευρές, και μερικές φορές με περισσότερες σειρές στηλών στο μπροστινό και πίσω μέρος του ναού. Μια ψευτοπερίπτερος στερείται την εσωτερική σειρά κίωνων σε περίπτωση του, αλλά έχει βεράντες του διπλού πλάτους.

Εγκύκλιοι ναοί αποτελούν έναν ειδικό τύπο. Η περίπτωση που περιβάλλεται από κιονοστοιχία, που είναι γνωστή ως περίπτερος θόλοι . Μια συγκρίσιμη δομή είναι οι μονόπτεροι , ή πολύγραφοι που, όμως, δεν διαθέτουν σηκό.

Για να διευκρινιστούν οι τύποι κάτοψης, οι καθορισμοί όρων μπορούν να συνδυαστούν, όπως: περίπτερος ναός διπλό *anta*, πρόστυλο *εν παραστάσι*, περίπτερος αμφιπρόστυλος, κλπ. ^[8]

Αριθμός στήλης – ορολογία

Ένας πίνακας καθορίζει τον αριθμό των στηλών στο μπροστινό μέρος του ναού:

τεχνικός όρος	αριθμό των στηλών στο μπροστινό μέρος
δίστηλος	2 στήλες
τετράστυλος	4 στήλες, όρος που χρησιμοποιείται από τον Βιτρούβιο
εξάστυλος	6 κίονες, όρος που χρησιμοποιείται από τον Βιτρούβιο
οκτάστυλος	8 στήλες

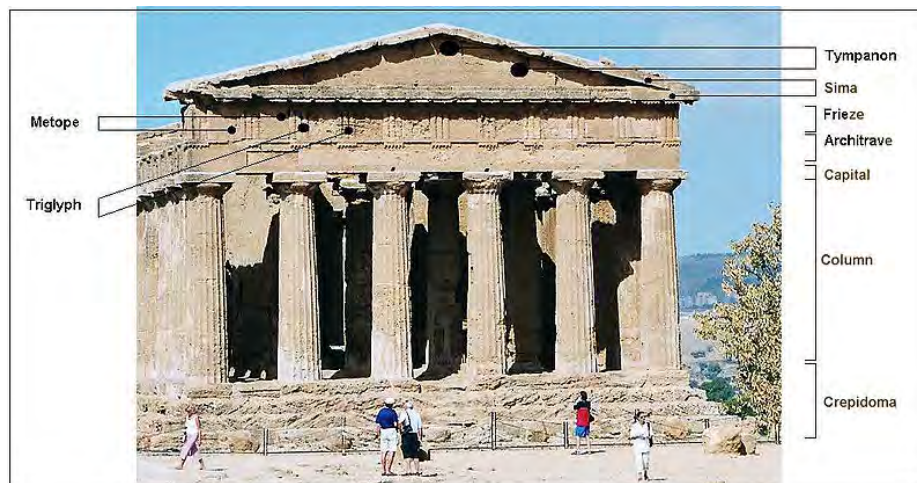
Δεκάστυλος	10 στήλες
------------	-----------

Εικόνα 1.2.14.: πίνακας ορολογία σύμφωνα με τον αριθμό στηλών

Ο όρος δωδεκάστυλος χρησιμοποιείται μόνο για το 12-στήλη αίθουσα στο Διδυμαίο . Δεν είναι γνωστοί ναοί με προσόψεις από το πλάτος.

Πολύ λίγοι ναοί είχαν περιττό αριθμό των στηλών στο μπροστινό μέρος. Παραδείγματα είναι Ναός της Ήρας , ο Ναός του Απόλλωνα στην Α Μεταπόντιο , οι οποίες έχουν πλάτος από εννέα στήλες (εννάστυλες), και τον αρχαϊκό ναό στο θερμός με πλάτος πέντε στήλες (πεντάστυλες). [13]

Υψόμετρο

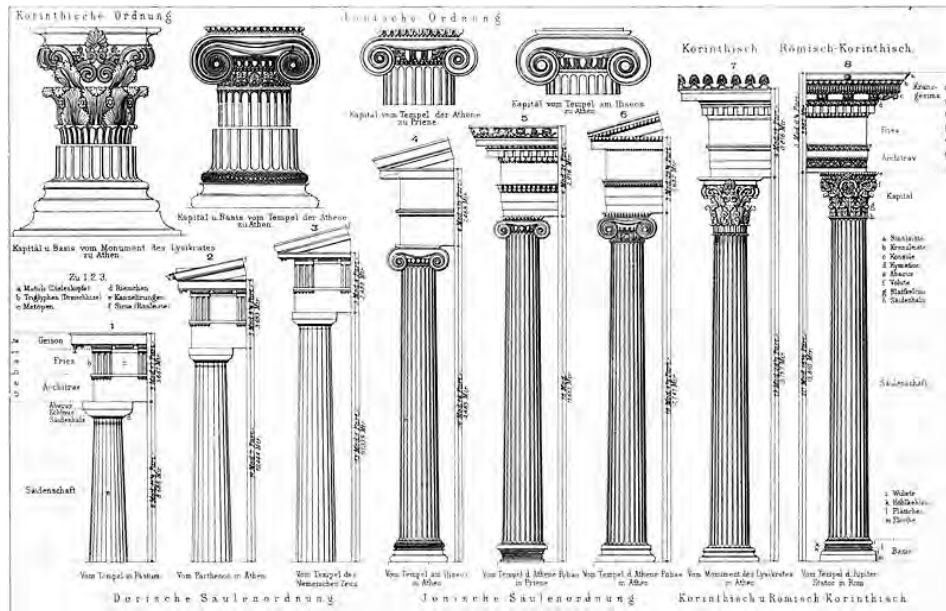
Εικόνα 1.2.15.: υψόμετρο από τον ναό της Concordia

Η δομή των ελληνικών ναών πάντα υποδιαιρείται σε τρεις ζώνες: την κρηπίδα, τις στήλες και το θριγκό .

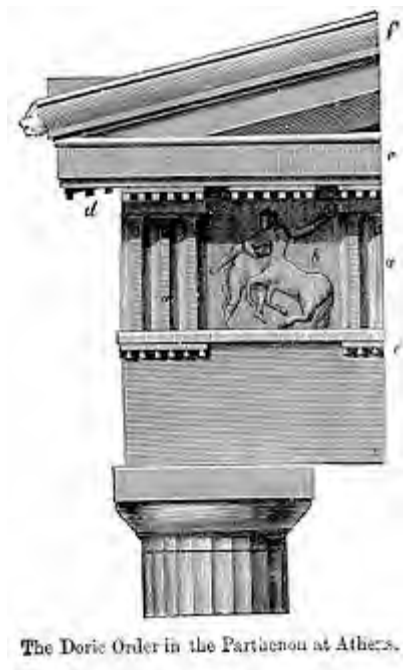
Ιδρύματα και κρηπίδα

Στερεοβάτης, ευθυντέρια, και κρηπίδα αποτελούν την υποδομή του ναού. Το υπόβαθρο του ελληνικού ναού είναι γνωστός ως στερεοβάτης. Αποτελείται από πολλά στρώματα τετράγωνων ογκόλιθων. Η ανώτατη στρώση, η ευθυντέρια , προεξέχει εν μέρει πάνω από το επίπεδο του εδάφους. Η επιφάνειά του είναι λεία. Η κρηπίδα, είναι αυτή που υποστηρίζει περαιτέρω την θεμελίωση των τριών

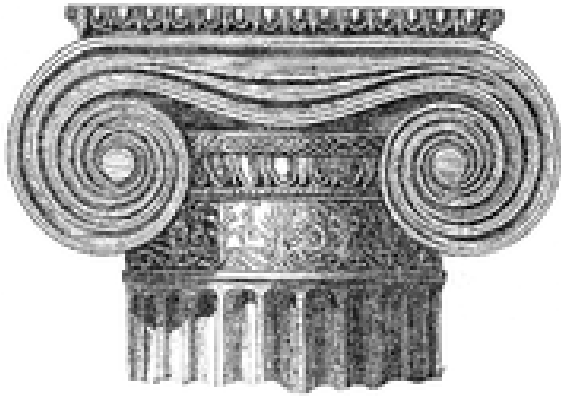
βημάτων. Το ανώτατο επίπεδο της κρηπίδας είναι η επιφάνεια στην οποία τοποθετούνται οι στήλες και οι τοίχοι, και ονομάζεται στυλοβάτης .

Εικόνα 1.2.16.: εικονογράφηση του δωρικού (τα τρία πρώτα) ιωνικό (επόμενα τρία) και κορινθιακό(δύο τελευταίες) στήλες Πηγή: Sidonius

Εικόνα 1.2.17.: αρχιτεκτονικά στοιχεία του δωρικού ρυθμού δείχνει απλή καμπύλη έχινο του κεφαλαίου Πηγή: E. Wallis

Εικόνα 1.2.18.: Πρωτεύουσα του ιωνικού ρυθμού δείχνει έλικες και διακοσμημένο εχίνο Πηγή: E. Wallis

Εικόνα 1.2.19.: Πρωτεύουσα του κορινθιακού ρυθμού δείχνει φυλλοειδής διακόσμηση και κάθετους έλικες Πηγή: E. Wallis

Στήλες

Τοποθετημένες στο στυλοβάτη είναι οι κατακόρυφες άτρακτες στήλες, που εκλεπτόνονται προς την κορυφή. Είναι συνήθως κατασκευασμένες από διάφορες ξεχωριστές κοπές. Ανάλογα με το στυλ, είναι διαφορετικός ο αριθμός αυλακώσεων και έχουν κοπή στον άξονα της στήλης: οι δωρικοί κίονες έχουν 18 με 20 ραβδώσεις,

ιονικού και κορινθιακού ρυθμού συνήθως έχουν 24. Οι ιωνικοί ρυθμού κίονες είχαν έως και 48 ραβδώσεις. Ενώ οι δωρικοί κίονες στέκονται απευθείας στο στυλοβάτη, ιωνικού και κορινθιακού έχουν μια βάση, μερικές φορές τοποθετούνται στην κορυφή ενός πλίνθου .

Στους δωρικούς κίονες , η κορυφή αποτελείται από κοίλη καμπύλη του λαιμού, του άνω τμήματος , στους ιωνικούς κίονες, η πρωτεύουσα βρίσκεται ακριβώς πάνω στον άξονά τους. Στο δωρικό ρυθμό, η πρωτεύουσα αποτελείται από ένα κυκλικό «σωσίβιο» διόγκωσης, αρχικά πολύ επίπεδο, τα λεγόμενα εχίνου , και από μια τετράγωνη πλάκα, τον άβακα. Κατά την ανάπτυξη των στηλών, η εχίνου μεγαλώνει όλο και περισσότερο, με αποκορύφωμα μια γραμμική διαγώνιο, σε 45 ° με την κατακόρυφο. ^[9] Η εχίνου των ιωνικών κίωνων είναι διακοσμημένη με ένα αυγό-και-βελών μπάντα που ακολουθείται από ένα «μαξιλάρι» γλυπτό σχηματίζοντας δύο έλικες , υποστηρίζοντας ένα λεπτό άβακα. Ο επώνυμος κορινθιακός κιονόκρανο του κορινθιακού ρυθμού στέφεται από δαχτυλίδια φύλλου άκανθα , σχηματίζοντας έλικες και έλικες που φτάνουν μέχρι τις γωνίες του.

Εικόνα 1.2.20.: Θριγκός στη δυτική πλευρά του Παρθενώνα

Θριγκός

Οι πρωτεύουσες υποστηρίζουν τον θριγκό . Στο δωρικό ρυθμό, ο θριγκός αποτελείται πάντα από δύο μέρη, το επιστύλιο και τη δωρική ζωφόρο (ή τρίγλυφο διάζωμα). Του ιωνικού ρυθμού της Αθήνας και στις Κυκλάδες χρησιμοποιούν επίσης ζωφόρο πάνω από ένα επιστύλιο, ενώ η ζωφόρος παρέμεινε άγνωστο στον Ιωνικό ρυθμό αρχιτεκτονική της Μικράς Ασίας μέχρι τον 4ο π. Χ. αιώνα. Εκεί, το επιστύλιο χρησιμοποιείται άμεσα ακολουθούμενο από ένα επαναλαμβανόμενο κόσμημα στο κάτω μέρος του γείσου. Η ζωφόρος είχε αρχικά τοποθετηθεί μπροστά από τα δοκάρια στην οροφή, η οποία ήταν εξωτερικά ορατή μόνο στους παλαιότερους ναούς της Μικράς Ασίας. Η δωρική ζωφόρος δομήθηκε με τρίγλυφα . Αυτά τοποθετούνταν πάνω από τον άξονα της κάθε στήλης, και πάνω από το κέντρο κάθε μετακίονια . Στα διαστήματα μεταξύ των τρίγλυφων περιέχονταν οι μετόπες , μερικές φορές ζωγραφισμένοι ή διακοσμημένοι με ανάγλυφα. Στου Ιωνικού ή κορινθιακού ρυθμού, η ζωφόρος δεν διαθέτει τρίγλυφα και απλά είναι επίπεδη, μερικές φορές διακοσμημένη με πίνακες ζωγραφικής ή ανάγλυφα. ^[10] Με την εισαγωγή της πέτρινης αρχιτεκτονική, η προστασία των στοών και την υποστήριξη της κατασκευής στέγης κινήθηκε προς τα πάνω το επίπεδο του γείσου, στερώντας στη ζωφόρο την δομική λειτουργία της και μετατρέποντάς την σε ένα εντελώς διακοσμητικό στοιχείο. Συχνά, ο σηκός είναι επίσης διακοσμημένο με επιστύλιο και ζωφόρο, ειδικά στο μπροστινό μέρος του πρόναου.

Κορνίζα και γείσο

Πάνω από τη ζωφόρο στου ιωνικού ή κορινθιακού ρυθμού, το γείσο προεξέχει ιδιαίτερα. Αποτελείται από το γείσο (στις κεκλιμένες πλευρές ή αετώματα από τα στενά τείχη μια κλίση γείσου), και την σίμη. Στη μακρά πλευρά της, η σίμη, συχνά περίτεχνα διακοσμημένη, ήταν εξοπλισμένη με κρουνοί , συχνά σε σχήμα λεοντοκεφαλής. Το αετωματικό τρίγωνο ή τύμπανο στις στενές πλευρές του ναού δημιουργήθηκε από τον δωρικό ρυθμό με την εισαγωγή της δίριχτης στέγης , νωρίτερα είχε ναούς συχνά τετράκλινης στέγης . Το τύμπανο ήταν συνήθως πλούσια διακοσμημένο με γλυπτά από μυθικές σκηνές ή μάχες. Οι γωνίες και κορυφές της

στέγης ήταν διακοσμημένες με ακρωτήρια, αρχικά γεωμετρικά και αργότερα με εικονιστικές παραστάσεις.

Όψεις

Όσον αφορά τα τοπογραφικά, οι ναοί έχουν σχεδιαστεί για να φαίνονται από όλες τις πλευρές. Αυτή είναι μια σημαντική διαφορά από τους ρωμαϊκούς ναούς οι οποίοι συχνά έχουν σχεδιαστεί ως μέρος της προγραμματισμένης αστικής περιοχής ή σε τετράγωνο και είχε μια μεγάλη έμφαση που προβάλλεται μετωπικά.

Σχεδιασμός και μετρήσεις

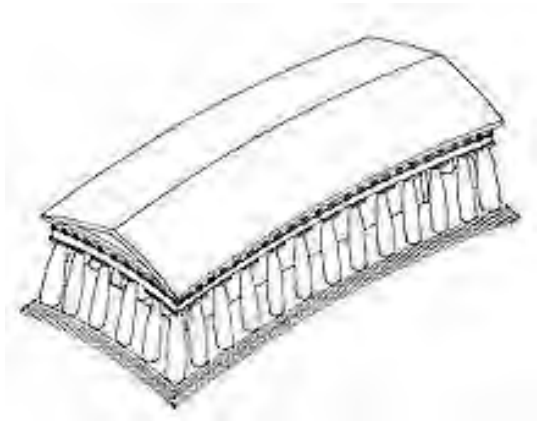
Αναλογίες

Τα θεμέλια των ελληνικών ναών μπορούσαν να φτάσουν στις διαστάσεις μέχρι 115 από 55 τ. μ., δηλαδή το μέγεθος ενός μέσου γήπεδο ποδοσφαίρου. Οι Στήλες θα μπορούσαν να φθάσουν σε ύψος 20 m. Για να σχεδιάσουν ένα τόσο μεγάλο αρχιτεκτονικό φορέα αρμονικά, μια σειρά από βασικές αισθητικές αρχές αναπτύχθηκαν και δοκιμάστηκαν αρχικά στους μικρότερους ναούς. Η κύρια μέτρηση ήταν το πόδι, που κυμαίνεται μεταξύ 29 και 34 cm από περιοχή σε περιοχή. Αυτή η αρχική μέτρηση ήταν η βάση για όλες τις μονάδες που καθορίζουν τη μορφή του ναού.^[11] Η απόσταση μεταξύ των αξόνων των στηλών (μετακίονια ή κόλπο) θα μπορούσαν επίσης να χρησιμοποιηθούν ως μια βασική μονάδα. Αυτές οι μετρήσεις ήταν σε αναλογίες με άλλα στοιχεία του σχεδιασμού, όπως το ύψος της στήλης και την απόσταση των στηλών. Σε συνδυασμό με τον αριθμό των στηλών ανά πλευρά, προσδιόριζαν επίσης τις διαστάσεις των στυλοβατών των ναών. Υπήρχαν κανόνες σχετικά με τις κάθετες διαστάσεις, ειδικά στην δωρικού ρυθμού αρχιτεκτονική, όπως επίσης και η αφαίρεση των βασικών σχεδιασμών για το θριγκό από τις ίδιες αρχές. Εναλλακτικές λύσεις σε αυτό το πολύ ορθολογικό σύστημα ζητήθηκαν για τους ναούς στα τέλη του 7ου και στις αρχές του 6ου αιώνα π. Χ., όταν προσπάθησαν να αναπτύξουν τις βασικές μετρήσεις από τις προβλεπόμενες διαστάσεις του σηκού ή στυλοβάτη, δηλαδή να ανατρέψει το σύστημα που περιγράφεται παραπάνω και να συναγάγει τις μικρότερες μονάδες από τις μεγαλύτερες. Έτσι, για παράδειγμα, το μήκος του σηκού ενίοτε ορίζεται σε 100 πόδια (30 m) (100 είναι ένας ιερός αριθμός), και όλες οι περαιτέρω μετρήσεις έπρεπε να είναι σε σχέση με αυτόν τον αριθμό, που οδηγεί σε αισθητικά αρκετά ικανοποιητικές λύσεις.

Σχέση Ναού-περίστασης

Ένα άλλο καθοριστικό χαρακτηριστικό του σχεδιασμού ενός ναού ήταν η σχέση που συνδέει ναό και περίσταση. Στην αρχική δομή ενός ναού, αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο εξ ολοκλήρου στις πρακτικές ανάγκες, και πάντα με βάση την αξονική σύνδεση μεταξύ των τοίχων του σηκού και των στηλών, αλλά η εισαγωγή της αρχιτεκτονικής πέτρα έσπασε αυτή τη σύνδεση. Παρ'όλα αυτά, δεν κατάφερε να επιβιώσει σε όλη την ιωνική αρχιτεκτονική. Σε δωρικούς ναούς, ωστόσο, η ξύλινη κατασκευή στέγης, αρχικά τοποθετείται πίσω από τη ζωφόρο, και αργότερα ξεκίνησε σε ένα υψηλότερο επίπεδο, πίσω από το γείσο. Αυτό τελείωσε το διαρθρωτικό δεσμό μεταξύ της ζωφόρου και της στέγης. Τα δομικά στοιχεία του τελευταίου θα μπορούσαν να τοποθετηθούν ανεξάρτητα από αξονική σχέση. Ως αποτέλεσμα, τα τοιχώματα της σηκού έχασαν την σταθερή σύνδεσή τους με τις στήλες για μεγάλο χρονικό διάστημα και μπορούσαν ελεύθερα να τοποθετηθούν εντός της περίστασης. Μόνο μετά από μια μακρά φάση οι αρχιτέκτονες επιλέγουν την ευθυγράμμιση της εξωτερικής όψης τοίχου με το διπλανό άξονα στήλης, όπως την υποχρεωτική αρχή για δωρικούς ναούς. Δωρικούς ναούς στην ευρύτερη Ελλάδα ακολουθούν σπάνια αυτό το σύστημα. ^[12]

Οπτικές βελτιώσεις

Εικόνα 1.2.21.: Σκίτσο υπερβολικής καμπυλότητας του δωρικού ναού Πηγή: Napoleon Vier

Για να χαλαρώσει η μαθηματική αυστηρότητα και για την αντιμετώπιση των στρεβλώσεων της ανθρώπινης οπτικής αντίληψης, μια μικρή καμπυλότητα του συνόλου του κτιρίου, μόλις ορατές με γυμνό μάτι, εισήχθησαν. Οι αρχαίοι αρχιτέκτονες είχαν συνειδητοποιήσει ότι η μακρά οριζόντιες γραμμές τείνουν να

κάνουν την οπτική εντύπωση ότι κρέμονται προς το κέντρο τους. Για να αποφευχθεί αυτό το αποτέλεσμα, οι οριζόντιες γραμμές του στυλοβάτη ή θριγκός τέθηκαν από μερικά εκατοστά προς το κέντρο του κτιρίου. Η καμπυλότητα του επηρεάζει όλα τα οριζόντια στοιχεία μέχρι τη σίμη, ακόμα και οι τοίχοι του σηκού. Η κλίση των στηλών του, συνεχίζεται από το επιστύλιο και ζωφόρο τρίγλυφο. Όλα τα αρχιτεκτονικά στοιχεία εμφανίζουν ελαφρές αποκλίσεις από την ορθή γωνία, υπολογίζεται ξεχωριστά για κάθε μπλοκ. ^[13] Ως παρενέργεια, κάθε δομικό στοιχείο διατηρείται από τον Παρθενώνα, οι κίονες, οι τοίχοι του σηκού ή θριγκό, μπορεί να αποδοθεί η ακριβής θέση του σήμερα. Παρά την τεράστια προσπάθεια που συνεπάγεται επιπλέον σε αυτήν την τελειότητα, ο Παρθενώνας, συμπεριλαμβανομένου του γλυπτού διακόσμου, ολοκληρώθηκε στο χρόνο ρεκόρ των δεκαέξι ετών (447 - 431 π. Χ.).

Εικόνα 1.2.22.: Ανασυγκρότηση της αρχικής κατάστασης βαμμένο σε σκαλωσιές που καλύπτουν το Ναό του Concordia , Agragas .

Διακόσμηση

Χρωματισμός

Οι Ελληνικοί ναοί, κατά κανόνα, είναι πολύχρωμα ζωγραφισμένοι. Μόνο τρία βασικά χρώματα, χωρίς σκιές, χρησιμοποιήθηκαν: λευκό, μπλε και κόκκινο, και μαύρο περιστασιακά. Η κρηπίδα, κίονες και επιστύλιο ήταν ως επί το πλείστον λευκοί. Μόνο οι λεπτομέρειες, όπως τα οριζόντια αυλάκια στο κάτω μέρος των δωρικών κιονόκρανων ή διακοσμητικά στοιχεία του δωρικού επιστύλια μπορεί να είναι βαμμένα σε διάφορα χρώματα. Η ζωφόρος ήταν σαφώς δομημένη με τη χρήση των χρωμάτων. Σε μια δωρική ζωφόρο τρίγλυφο, μπλε εναλλάσσονται με τρίγλυφα κόκκινο μετόπες, η τελευταία συχνά χρησιμεύει ως φόντο για μεμονωμένα ζωγραφισμένα γλυπτά. ^[15] Ανάγλυφα, στολίδια και γλυπτά των αετωμάτων

εκτελέστηκαν με μια ευρύτερη ποικιλία από χρώματα και αποχρώσεις. Χωνευτά ή αλλιώς σκιές στοιχεία ή σχισμές τρίγλυφο θα μπορούσε να είναι βαμμένο μαύρο. Τα χρώματα ως επί το πλείστον εφαρμόζονταν σε μέρη που δεν ήταν φέροντα, ενώ δομικά μέρη όπως στήλες ή τα οριζόντια στοιχεία του επιστύλιου και γείσου έμειναν άβαφα (αν είναι κατασκευασμένο από υψηλής ποιότητας ασβεστόλιθο ή μάρμαρο) ή καλυμμένα με λευκό στόκο .

Αρχιτεκτονική γλυπτική

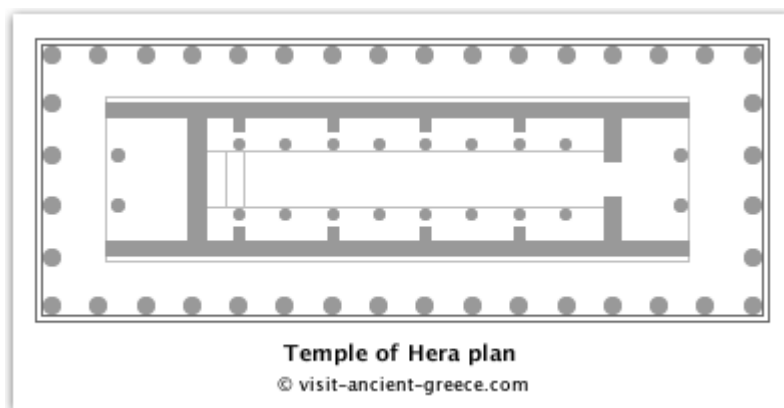

Εικόνα 1.2.23.: Ένας κένταυρος αγωνίζεται με Λαπίθη - Μετόπη από τον Παρθενώνα.

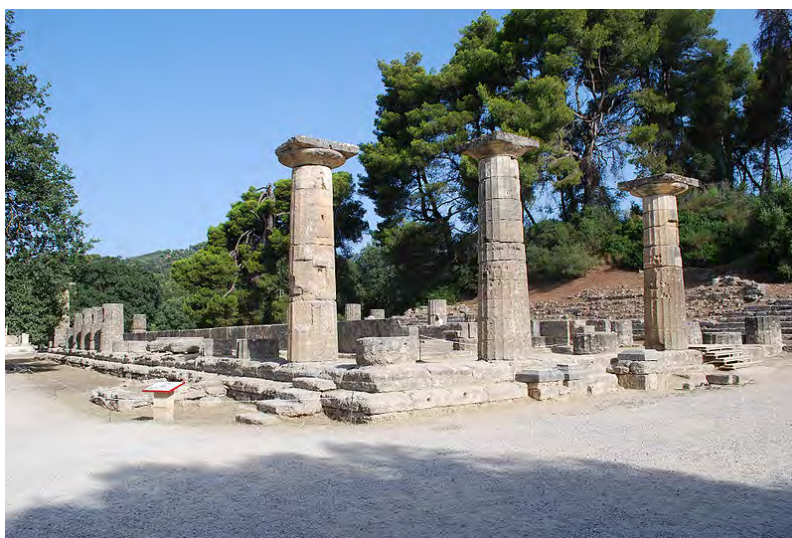
Ελληνικοί ναοί συχνά ενισχύονται με εικονιστικές παραστάσεις. Ειδικά οι ζωφόρες περιοχές που προσφέρονται για ανάγλυφα και ανάγλυφες πλάκες των αετωμάτων τρίγωνα περιέχονται συχνά σκηνές από επιδαπέδια γλυπτά . Στα αρχαϊκά χρόνια, ακόμη και το επιστύλιο μπορεί να είναι διακοσμημένο σε ιωνικούς ναούς, όπως αποδεικνύεται από τον προγενέστερο ναό του Απόλλωνα . Εδώ, οι γωνίες έφεραν επιστύλιες Γοργόνες , που περιβάλλονταν από λιοντάρια και ίσως και άλλα ζώα. Από την άλλη πλευρά, οι ιωνικών ναών της Μικράς Ασίας δεν έχουν μια ξεχωριστή ζωφόρο για ανάγλυφη διακόσμηση. ^[14] Η πιο κοινή περιοχή για την ανάγλυφη διακόσμηση παρέμεινε η ζωφόρος, είτε ως τυπική δωρική ζωφόρος τρίγλυφο, με ανάγλυφες μετόπες, ή ως μια συνεχή ζωφόρο Κυκλάδων και αργότερα στην Ανατολική ιωνικών ναών.

Χρονολογικός κατάλογος των αρχαίων ελληνικών ναών

ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΗΡΑΣ 590π.χ.

Εικόνα 1.2.24.: κάτοψη ναού της Ήρας

Εικόνα 1.2.25.: εικόνα ναού της Ήρας

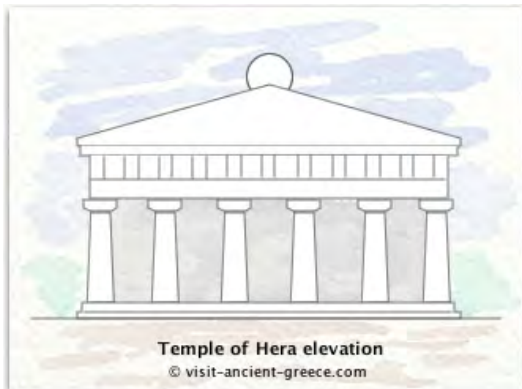
Στην αγοράς της αρχαίας Μαντινείας, υπάρχουν τα θεμέλια του αρχαίου ναού, που ήταν αφιερωμένος στην θεά Ήρας. Ο ναός βρισκόταν δίπλα στο θέατρο, μέσα στην αγορά, κέντρο της δημόσιας ζωής της Μαντινείας και ήταν πλούσια διακοσμημένη με ναούς, ιερά, ηρώα και έργα τέχνης. Οι ανασκαφές στο χώρο δεν βοήθησαν ώστε να διαπιστωθεί ποιος ήταν ο κάτοχος θεός του συγκεκριμένου ναού. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό μνημείο τόσο για την ιστορική εξέλιξη του χώρου της αγοράς, αλλά και για το γεγονός ότι η πρώτη φάση οικοδόμησής του ανάγεται σε περίοδο παλαιότερη της επανίδρυσης της πόλης κατά τον 4ο αιώνα π. Χ.

Olympia: Temple of Hera Ruins

Εικόνα 1.2.26.: εικόνα ναού της Ήρας

Ο ναός, με διαστάσεις 16,2 x 9 μ είναι απλής αρχιτεκτονικής μορφής. Στην ανατολική στενή πλευρά, βρίσκονταν δύο κίονες μεταξύ των παραστάδων της πρόσοψης, οπότε ο αρχιτεκτονικός τύπος του ναού είναι δίστυλου πρόστυλου εν παραστάσι. Ο ναός δεν διέθετε οπισθόδομο και αυτό μας βεβαιώνει για την παλαιότητα της χρονολόγησής του. Με βάση την περιγραφή του Πausανία, το Ηραίο στην αγορά της Μαντινείας στέγαζε το λατρευτικό άγαλμα της θεάς, η οποία παριστανόταν καθιστή σε θρόνο και περιβαλλόταν από την κόρη της, Ήβη, και την Αθηνά.

Εικόνα 1.2.27.: σκίτσο ναού της Ήρας

Οι Γάλλοι ήταν που πρότειναν την ταύτιση του ναού με την θεά Ήρα, μετά την ανασκαφή του που έγινε τον 19^ο αιώνα από τους ίδιους.

Ναός Απόλλωνα Κόρινθος 540 π.χ.

Εικόνα 1.2.28.: ο ναός του Απόλλωνα το 1869 στην Κόρινθο

Στην Κόρινθο το 540 π. Χ. περίπου χτίστηκε ο δωρικός ναός του Απόλλωνα, στη θέση ενός παλιότερου ναού που είχε ανεγερθεί περίπου το 625 π. Χ..

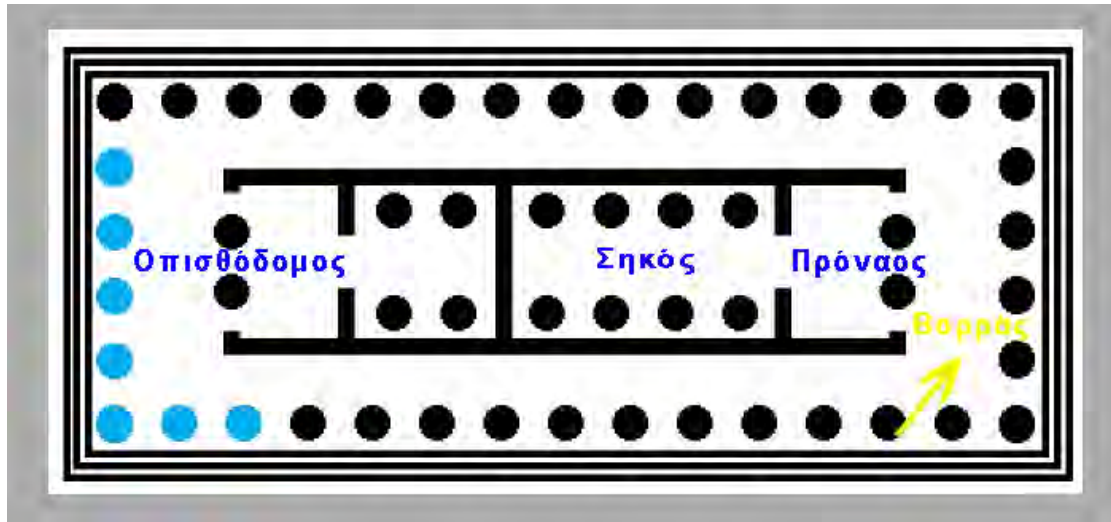
Οι διαστάσεις του ναού στο στυλοβάτη είναι 53,82 X 21,48. Ο ναός ήταν κατασκευασμένος από πορφύρωμα και καλυπτόταν από επίχρυσμα (= σοβάς) μαρμαρόσκονης.

Εικόνα 1.2.29.: ο ναός του Απόλλωνα την περίοδο 1920-30 στην Κόρινθο

Από κιονοστοιχία με 38 κίονες περιβάλλονταν ο ναός. Στην μικρή πλευρά υπήρχαν 6 κίονες και 15 στην μεγάλη.

Οι κίονες είναι μονολιθικοί με είκοσι ραβδώσεις και το ύψος τους είναι σχεδόν τέσσερα μέτρα, ενώ η διάμετρος της βάσης τους είναι περίπου 1,90 μ. Σήμερα σώζονται μόνο 7 κίονες (στην κάτοψη που ακολουθεί σημειώνονται με μπλε χρώμα).

Εικόνα 1.2.30.: κάτοψη του ναού του Απόλλωνα στην Κόρινθο

Κατά τις χρονικές περιόδους 1751, 1755, 1776, υπήρχαν 12 κίονες. Στο τελευταίο τέταρτο του 18ου αι. μ. Χ. οι κίονες έμειναν επτά, χάθηκαν πέντε κίονες. Σε πρόναο, σηκό, οπισθόδομο χωρίζεται ο ναός.

Ο πρόναος και ο οπισθόδομος είχαν στην πρόσοψη δύο κίονες ανάμεσα σε παραστάδες.

Για πρώτη φορά στην ελληνική αρχιτεκτονική συναντάμε την καμπύλωση του στυλοβάτη και αυτή η αρχιτεκτονική μέθοδος θα φτάσει μέχρι και τον Παρθενώνα σε εξάισια τελειότητα.

Ανάμεσα στο σηκό και στον οπισθόδομο δημιουργείται ένας τετράγωνος χώρος (ίσως για λατρευτικούς λόγους), ίδιος με το χώρο που θα συναντήσουμε εκατό χρόνια αργότερα και πάλι στον Παρθενώνα. Στην ουσία το σηκό χωρίζεται σε δύο δωμάτια που όμως δεν επικοινωνούν μεταξύ τους και το καθένα από τα δωμάτια είχε στο εσωτερικό του διπλή κιονοστοιχία. Με αυτόν τον τρόπο δημιουργούνταν τρία κλίτη

Αρχαίοι Ελληνικοί Ναοί

στον χώρο, με το μεσαίο μεγαλύτερο από τα άλλα δύο. Στο πρώτο δωμάτιο υπήρχαν 2Χ4 κίονες, ενώ στο δεύτερο 2Χ2.

Εικόνα 1.2.31.: σκίτσο ναού του Απόλλωνα στην Κόρινθο

Εικόνα 1.2.32.: εικόνα ναού Απόλλωνα στην Κόρινθο

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Εικόνα 1.2.33.: Ο ναός του Απόλλωνα από το σηκό στην Κόρινθο

ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΑ ΔΕΛΦΟΙ 510 π.χ.

**Ο ναός του Απόλλωνα του 6^{ου} αι. π.Χ.
THE TEMPLE OF APOLLO OF 6TH CE. BC.**

Εικόνα 1.2.34.: ο ναός του Απόλλωνα στους Δελφούς

Σε εξέχων και κεντρική θέση μέσα στο τέμενος βρίσκεται ο ναός του Απόλλωνα, το σημαντικότερο μνημείο του ιερού του Απόλλωνα στους Δελφούς. Στο ναό στεγάζονταν τα αγάλματα και οι αφιερώσεις των πιστών προς το θεό, αλλά γίνονταν και οι ιεροτελεστίες που είχαν σχέση με τη λατρεία, η σπουδαιότερη από τις οποίες ήταν η διαδικασία της μαντείας. Εκεί όπου φυλάσσονταν τα αρχεία και οι κατάλογοι των Πυθιονικών στο ναό λεγόταν «χρησιμογραφείο». Ο πρώτος ναός του Απόλλωνα που κτίστηκε στους Δελφούς και σύμφωνα με την μυθολογία ήταν μία καλύβα από κλαδιά δάφνης, ο δεύτερος κατασκευάστηκε από κεριά μελισσών και φτερά και ο τρίτος από χαλκό, ενώ ο τέταρτος κτίστηκε από τους μυθικούς αρχιτέκτονες Τροφώνιο και Αγαμήδη με τη βοήθεια του ίδιου του Απόλλωνα. Αυτός πρέπει να ήταν ο πόρινος ναός, που καταστράφηκε από πυρκαγιά το 548 π. Χ.

Εικόνα 1.2.35.: εικόνα ναού του Απόλλωνα στους Δελφούς

Ο επόμενος ναός που πήρε την θέση του, ανεγέρθηκε με εισφορές που συγκεντρώθηκαν από όλη την Ελλάδα και από ξένους ηγεμόνες και ανέλαβε να τον ολοκληρώσει η μεγάλη αθηναϊκή οικογένεια των Αλκμαιωνιδών. Το 510 π. Χ. ολοκληρώθηκε η κατασκευή του ναού και η αρχιτεκτονική του δομή ήταν δωρικός περίπτερος, με 6 κίονες στην πρόσοψη και 15 στις πλευρές. Ήταν πόρινος με

μαρμάρινη πρόσοψη και εξαιρετικό γλυπτό διάκοσμο, φιλοτεχνημένο από το γλύπτη Αντήνορα. Το θέμα που στόλιζε το ανατολικό αετώματα ήταν η άφιξη του θεού στους Δελφούς με τη συνοδεία της αδελφής του Άρτεμης και της μητέρας του Λητούς. Στο κέντρο της παράστασης εικονιζόταν το άρμα με τους θεούς και δεξιά και αριστερά ανδρικές και γυναικείες μορφές. Στο δυτικό αέτωμα απεικονιζόταν σκηνή Γιγαντομαχίας, από την οποία σώζονται μόνο οι μορφές της Αθηνάς, ενός πεσμένου Γίγαντα, μιας ανδρικής μορφής και τα μπροστινά μέρη δύο αλόγων.

Εικόνα 1.2.36.: λεπτομέρεια ναού του Απόλλωνα στους Δελφούς

Ο ναός το 373 π. Χ. λόγω σεισμού δεν διατήρησε την αρχαϊκή μορφή του και για δεύτερη φορά ανοικοδομήθηκε με εισφορές πανελλήνιου εράνου. Ο πόλεμος εμπόδισε τις εργασίες και μόλις το 330 π. Χ. ο ναός παραδόθηκε σε χρήση, κατασκευασμένος στο ίδιο σχέδιο και στις ίδιες σχεδόν διαστάσεις. Τα ερείπια που βλέπουμε σήμερα ανήκουν σε αυτόν τον ναό. Είναι ένα εντυπωσιακό κτίσμα, εξαιρετο δείγμα του δωρικού ρυθμού, του οποίου αρχιτέκτονες ήταν ο Σπίνθαρος ο Κορίνθιος, ο Ξενόδωρος και ο Αγάθων. Η αρχιτεκτονική δομή του ναού είναι περίπτερος, με 6 κίονες στις μικρές πλευρές και 15 στις μεγάλες, με πρόδομο και οπισθόδομο δίστυλους εν παραστάσι. Ο σηκός του ναού χωρίζεται σε τρία μέρη με

Αρχαίοι Ελληνικοί Ναοί

δύο κιονοστοιχίες και η καθεμία από αυτές αποτελείται από οκτώ ιωνικούς κίονες. Το άδυτο βρίσκεται στο πιο βαθύ επίπεδο του ναού, όπου γίνονταν η μαντική διαδικασία και στο οποίο είχαν αποκλειστικά πρόσβαση οι ιερείς που θα ερμήνευαν τα λόγια της Πυθίας. Τα αετώματα είναι κατασκευασμένα από παριανό μάρμαρο όπου τα φιλοτέχνησαν οι Αθηναίοι γλύπτες Πραξίας και Ανδροσθένης. Στο ανατολικό αέτωμα απεικονίζονταν ο Απόλλωνας με τις Μούσες και στο δυτικό ο Διόνυσος ανάμεσα στις Θυιάδες (Μαινάδες). Για το εσωτερικό του ναού γνωρίζουμε ελάχιστα στοιχεία, κυρίως από αρχαίους συγγραφείς: στους τοίχους του προνάου υπήρχαν χαραγμένα ρητά των επτά σοφών, όπως «γνώθι σ αυτόν», «μηδέν άγαν» και το γράμμα Ε. Επίσης, υπήρχε χάλκινη εικόνα του Ομήρου και βωμός του Ποσειδώνα, ενώ στο άδυτο υπήρχε το άγαλμα του θεού και ο ομφαλός.

Εικόνα 1.2.37.: εικόνα ναού του Απόλλωνα στους Δελφούς

Ο ναός της Αφαίας 490 π.χ.

Εικόνα 1.2.38.: ναός της Αφαίας

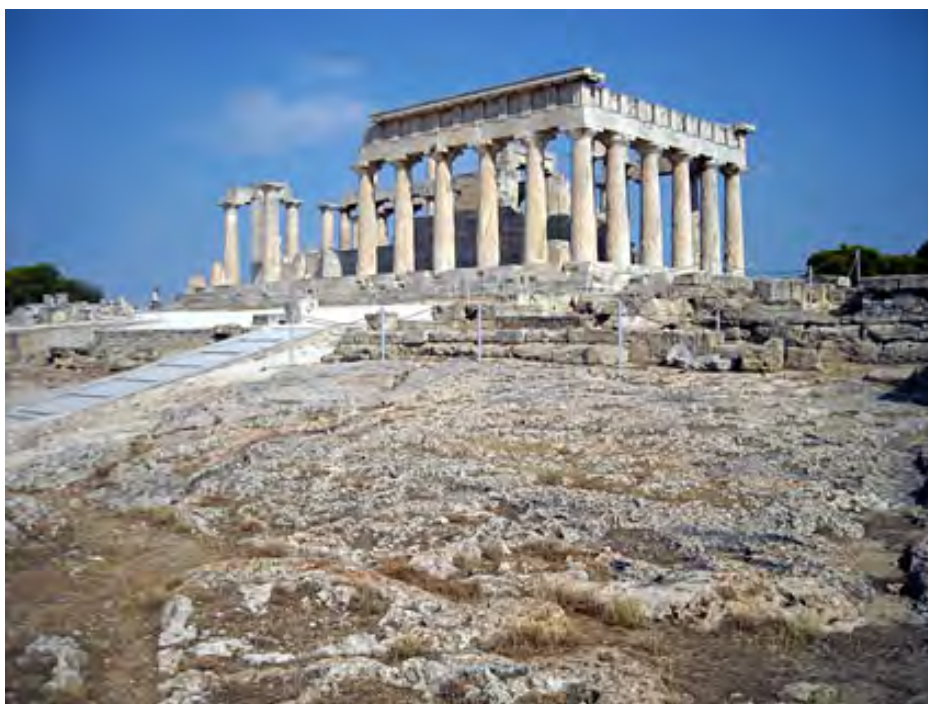
Στο βορειοανατολικό μέρος της Αίγινα κυριαρχεί ο ναός της Αφαίας. Ήταν αφιερωμένο στη θεότητα Αφαία και φαίνεται ότι είχε ιδρυθεί σε χώρο όπου υπήρχε λατρευτική δραστηριότητα ήδη από τη μυκηναϊκή εποχή.

Εικόνα 1.2.39.: Σχέδιο κάτοψης του ναού της Αφαίας Πηγή: Bibi Saint-Pol

Είναι ο δεύτερος ναός κατασκευασμένος από πωρόλιθο που οικοδομήθηκε στην ίδια περίπου θέση, με τον ίδιο προσανατολισμό και κατασκευάστηκε γύρω στο 500-

490 π. Χ.. Γύρω στο 570-560 π. Χ. υπολογίζεται ο πρωιμότερος δωρικός ναός και περίπου στο 510 π. Χ. καταστράφηκε από πυρκαγιά. Την εποχή της ανοικοδόμησης του νέου ναού το ιερό πήρε την οριστική του μνημειακή διαμόρφωση. Μεγαλύτερος χώρος ισοπεδώθηκε, νέα αναλήμματα διαμορφώθηκαν, το τέμενος τειχίσθηκε με λίθινο τοίχο και η είσοδος γινόταν από επιβλητικό πρόπυλο στη νότια πλευρά του περιβόλου, ενώ έξω από το πρόπυλο υπήρχε συγκρότημα οικοδομημάτων για τις ανάγκες του ιερού. Το ιερό της Αφαίας δεν διατηρήθηκε για μεγάλο διάστημα. Η αθηναϊκή επιβολή στην Αίγινα από τα μέσα του 5ου αι. π. Χ. είχε και εδώ τον αντίκτυπό της. Βαθμιαία το ιερό παρήκμασε και μόνο λίγες εργασίες επισκευών σημειώθηκαν τον 4ο αι. π. Χ. Ο 3ος αιώνας π. Χ. ήταν περίοδος μεγάλης παρακμής και προς το τέλος του 2ου αι. π. Χ. ο χώρος είχε πια εγκαταλειφθεί.

Εικόνα 1.2.40.: εικόνα ναού της Αφαίας

Ο ναός έχει αρχιτεκτονική δομή δωρικού περίπτερου, με κιονοστοιχία 12 κίωνων στις μεγάλες πλευρές και 6 στις μικρές. Οι κίονες είναι μονολιθικοί με 20 ραβδώσεις, εκτός από τρεις της βόρειας πλευράς, που αποτελούνται από σπονδύλους. Στηρίζεται σε κρηπίδα τριών βαθμίδων, έχει πρόδομο και οπισθόδομο με δύο κίονες εν παραστάσι και σηκό με δίτονη εσωτερική κιονοστοιχία πέντε κίωνων. Η είσοδος γινόταν από την ανατολική πλευρά, όπου είχε κατασκευασθεί επικλινές επίπεδο από

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

καλά πελεκημένους λίθους. Οι κίονες, οι τοίχοι του σηκού και ο θριγκός είναι από ντόπιο πορώδη ασβεστόλιθο και καλύπτονται με επίχρισμα, ενώ σε μερικά μέρη του θριγκού σώζεται και διακόσμηση με χρώμα. Τη δίρριχτη στέγη του ναού κάλυπτε πήλινη κεράμωση κορινθιακού τύπου και μόνο η πρώτη στρώση κεράμων με τις ανθεμωτές ακροκεράμους ήταν μαρμάρινη. Το κορυφαίο ανθεμωτό ακρωτήριο, που πλαισιωνόταν από δύο κόρες, ήταν επίσης μαρμάρινο, καθώς και οι τέσσερις σφίγγες στις γωνίες της στέγης.

Εικόνα 1.2.41.: εικόνα ναού της Αφαίας

Εικόνα 1.2.42.: εικόνα ναού της Αφαίας

Τα γλυπτά των αετωμάτων και τα ακρωτήρια της στέγης ήταν από παριανό μάρμαρο και έφεραν χρώματα. Το θέμα και των δύο αετωμάτων είναι οι μυθικές εκστρατείες στην Τροία, στις οποίες διακρίθηκαν Αιγηνίτες ήρωες. Στο ανατολικό αέτωμα απεικονίζεται η παλαιότερη εκστρατεία, με τον Ηρακλή κατά του βασιλιά της

Τροίας Λαομέδοντα, στην οποία έλαβε μέρος ο Τελαμών, γιός του Αιακού. Στο δυτικό αέτωμα απεικονίζεται η νεότερη εκστρατεία με τον Αγαμέμνονα κατά του Πριάμου, στην οποία διακρίθηκαν τρεις απόγονοι του Αιακού, ο Αίας, ο Τεύκρος και ο Αχιλλέας. Παρούσα και στις δύο εκστρατείες είναι η Αθηνά, ως η κεντρική μορφή κάθε αετώματος. Το δυτικό αέτωμα απηχεί την αισθητική του 6ου αι. π. Χ., ενώ το ανατολικό με τη μεγαλύτερη κινητικότητα των μορφών και την απουσία σχηματοποίησης παραπέμπει στις αρχές του 5ου αι. π. Χ.

Ο ναός του Ολυμπίου Διός 460 π.χ. Ολυμπία

Εικόνα 1.2.43.: σκίτσο ναού του Ολυμπίου Διός Πηγή: Olympia-Zeustempel

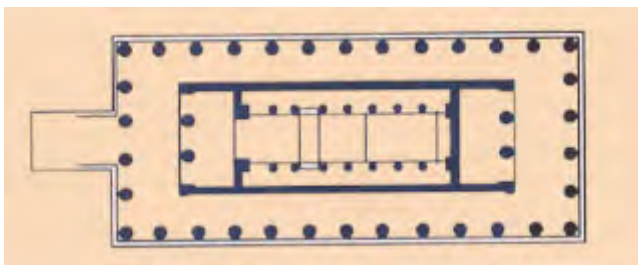
Στον ιερό χώρο της Άλτης οι Ηλείοι, αποφασίζουν για την οικοδόμηση ναού αφιερωμένου στο Δία, περίπου το 472 π. Χ. Αρχιτέκτονας του ναού ορίστηκε ο Λίβων από την Ήλιδα. Το 457 π. Χ. ο ναός είχε σχεδόν ολοκληρωθεί, αφού οι Σπαρτιάτες κρέμασαν στη στέγη του μίαν επίχρυση ασπίδα, μετά από τη νίκη τους στη μάχη της Τανάγρας. Επειδή η τοποθεσία στην οποία αποφασίστηκε να κτισθεί ο ναός ήταν χαμηλότερη, ο Λίβων κατασκεύασε κρηπίδωμα ύψους περίπου τριών μέτρων.

Εικόνα 1.2.44.: σκίτσο ναού του Ολυμπίου Διός

Με 6 κίονες στις μικρές πλευρές και 13 στις μεγάλες, ο ναός είναι περίπτερος και αποτελεί την καλύτερη έκφραση της δωρικής αρχιτεκτονικής. Είχε μήκος 64,12 μ., πλάτος 27,66 μ. και ύψος 20,25 μ. Το ύψος των κίωνων ήταν 10,45 μ. και διάμετρο, στο κάτω μέρος, 2,20 μ. Πάνω στα τεράστια κιονόκρανα, πλάτους 2,65 μ., στηριζόταν ο θριγκός με ύψος 4,09 μ. Δεξιά και αριστερά της σκεπής υπήρχαν από 51 υδρορρόες στην κάθε πλευρά. Οι εξωτερικές μετόπες του ναού ήταν ακόσμητες ως το 146 π. Χ. που ο Ρωμαίος στρατηγός Μόμμιος αφιέρωσε 21 επίχρυσες ασπίδες από τα λάφυρα της νίκης του κατά των Αχαιών. Στο ανατολικό αέτωμα παριστανόταν ο αγώνας αρματοδρομίας του Πέλοπα και του Οινόμαου και στο δυτικό η Κενταυρομαχία με το Θησέα.

Ο ναός ήταν φτιαγμένος από κογχυλιάτη λίθο και στη συνέχεια επιχρίσθηκε από λευκό και λεπτό μαρμαροκονίαμα, για να αφήνει την εντύπωση του μαρμάρου. Από παριανό μάρμαρο ήταν κατασκευασμένα τα γλυπτά των αετωμάτων, οι μετόπες του πρόναου και του οπισθόδομου καθώς και τα κεραμίδια.

Εικόνα 1.2.45.: κάτοψη ναού του Ολυμπίου Διός

Για καλύτερη πρόσβαση στο ναό, στο μέσο της ανατολικής πλευρά είχε κατασκευαστεί επικλινές επίπεδο. Από εκεί μπαίνοντας κανείς στο ναό, φτάνει στον

πρόναο. Στην είσοδο του πρόναου υπήρχαν δύο κίονες που υποβάσταζαν διάζωμα με τρίγλυφα και έξι μετόπες. Ακολουθεί ο σηκός, στο εσωτερικό του οποίου υπήρχαν δύο δίτονες (διώροφες) κιονοστοιχίες με επτά (7) κίονες η καθεμιά. Στο βάθος του σηκού ήταν στημένο το χρυσελεφάντινο άγαλμα του Δία, έργο του Φειδία. Πίσω από το άγαλμα υπήρχε τοίχος που χώριζε το σηκό από τον οπισθόδομο. Ο οπισθόδομος, όπως και ο σηκός, είχε στην είσοδό του δύο κίονες που στήριζαν διάζωμα με τρίγλυφα και έξι μετόπες. Οι μετόπες του πρόναου και του οπισθόδομου εικόνιζαν τους άθλους του Ηρακλή.

Εικόνα 1.2.46.: εικόνα αγάλματος του Δία

Είχε κατασκευαστεί βάθρο με μήκος 9.93 μ. και πλάτος 6.25 μ. όπου πάνω του στερεώθηκε το άγαλμα. Ο Δίας παριστανόταν ένθρονος, κρατώντας σκήπτρο στο αριστερό χέρι, ενώ στα δεξιά στεκόταν μια Νίκη. Το ύψος του αγάλματος μαζί με τη βάση έφτανε τα 12 μ., δηλαδή το κεφάλι του Δία ακουμπούσε σχεδόν στην οροφή του ναού. Οι πιστοί μπορούσαν να ανεβούν στο υπερώο, που σχημάτιζαν οι δίτονες κιονοστοιχίες, για να θαυμάσουν από κοντά το άγαλμα. Με ειδικό κιγκλίδωμα που περιέκλειε το βάθρο δεν μπορούσαν οι πιστοί να αγγίξουν το άγαλμα, ταυτόχρονα όμως συγκεντρωνόταν εκεί και το λάδι που έριχναν στο ελεφαντόδοντο, για να το προστατέψουν από την υγρασία. Τα χρυσελεφάντινα αγάλματα αποτελούνταν εσωτερικά από ένα ξύλινο πυρήνα, πάνω στον οποίο προσαρμόζονταν τα φύλλα του χρυσού και τα κομμάτια από ελεφαντόδοντο. Όλα τα γυμνά μέρη του αγάλματος ήταν από ελεφαντόδοντο, ενώ από χρυσό ήταν το ιμάτιο, το σκήπτρο, τα μαλλιά, τα γένια και η Νίκη. Ο θρόνος ήταν κατασκευασμένος από έβενο, χρυσό, ελεφαντόδοντο και υπήρχαν ένθετα κοσμήματα από γυαλί και πολύτιμους λίθους. Το άγαλμα μεταφέρθηκε στην Κωνσταντινούπολη και κάηκε σε πυρκαγιά το 475 μ. Χ.

Εικόνα 1.2.47.: εικόνα αγάλματος του Δία

Ναός στην αριστερή όχθη του Ιλισσού (449 π. Χ.)

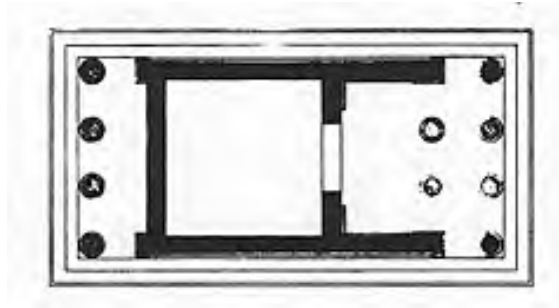
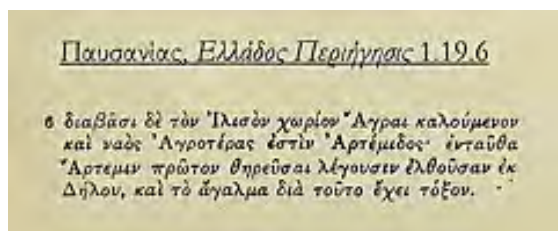
Δεν έχει διασωθεί κανένα αρχιτεκτονικό στοιχείο ικανό να μας δώσει μια εικόνα της μορφής του ναϊκού οικοδομήματος, για την ανάπλαση της οποίας μπορούμε να βασιστούμε μόνο σε αποτυπώσεις του μνημείου σε παλαιότερες χαλκογραφίες και σχέδια των τελών του 18ου αι. των Άγγλων περιηγητών Stuart και Revett, σε θραύσματα της ζωφόρου του, που βρίσκονται στα μουσεία της Αθήνας, της Βιέννης και του Βερολίνου, καθώς και στα κατάλοιπα θεμελίωσης που έχουν διατηρηθεί επί τόπου.

Σύμφωνα με πηγές τον αποκαθιστούν ως μικρών διαστάσεων ιωνικό περίπτερο, αμφιπρόστυλο τετράστυλο «εν παραστάσι» ναό, με σχέδιο παρόμοιο με αυτό του ναού της Αθηνάς Νίκης στην Ακρόπολη, από τον οποίο ήταν περίπου 1,5 φορά μεγαλύτερος. Ο καθορισμός των θεμάτων της ζωφόρου του δεν είναι δυνατός, δεδομένου ότι οι σωζόμενες παραστάσεις είναι αποσπασματικές και οι εικονιζόμενες μορφές όχι ιδιαίτερα ευκρινείς. Η οικοδόμησή του ανάγεται πιθανότατα στην δεκαετία 445-435 π. Χ., αν και η κεραμική που έχει αποκαλυφθεί στον χώρο του τοποθετείται στο γ' τέταρτο του 4ου αι. π. Χ.

Ο ναός μετατράπηκε σε χριστιανική εκκλησία κατά τους βυζαντινούς χρόνους και διατηρήθηκε σχεδόν ακέραιος μέχρι το 1778, οπότε καταστράφηκε ολοκληρωτικά από τους Τούρκους προκειμένου να χρησιμοποιηθεί το υλικό του στις οχυρώσεις της

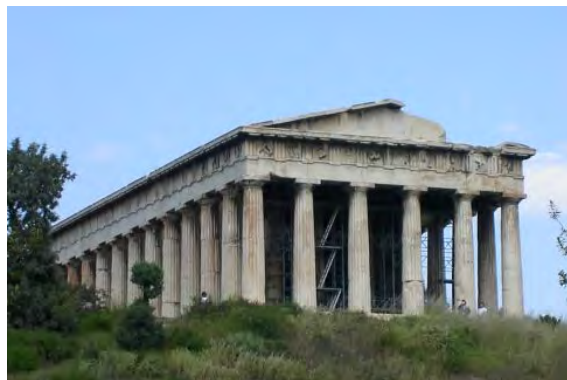
Αρχαίοι Ελληνικοί Ναοί

πόλης. Τα λίγα διασωθέντα λείψανά του, κυρίως επάνω στον βράχο, καλύπτονται σήμερα από σύγχρονες οικίες.

Εικόνα 1.2.48.: Κάτοψη του ναού του Ιλισσού.

Ναός Ηφαίστου 449-444 π.χ.

Εικόνα 1.2.49.: εικόνα ναού Ήφαιστου

Ο ναός του Ηφαίστου στον Αγοραίο Κολωνό, γνωστός και ως «Θησείο», αποτελεί το καλύτερα σωζόμενο δείγμα δωρικού ναού στην Ελλάδα και ένα από τα σπουδαιότερα μνημεία του οικοδομικού προγράμματος του Περικλή. Οικοδομήθηκε λίγο μετά τα μέσα του 5ου αι. π. Χ. και ήταν αφιερωμένος στον Ήφαιστο και την Αθηνά Εργάνη, στο λόφο που δεσπόζει στην πλατεία της Αγοράς. Ο ναός έφερε πλούσιο γλυπτικό διάκοσμο με μετόπες στην ανατολική πλευρά και στις ανατολικές γωνίες της βόρειας και της νότιας πλευράς, ιωνική ζωφόρο πάνω από την περίσταση

στον πρόναο και αετώματα που σώζονται σε κακή κατάσταση. Επέζησε των επιδρομών των Ερούλων και των Γότθων και μετατράπηκε σε χριστιανική εκκλησία του Αγίου Γεωργίου τον 7ο αιώνα, χρήση την οποία διατήρησε έως το 1833. Έκτοτε λειτούργησε ως μουσείο, ενώ μετά το 1950 ερευνήθηκε ανασκαφικά το εσωτερικό του.

Το πλούσιο διακοσμημένο και το εντυπωσιακότερο μνημείο-ιερό της Αγοράς της Αθήνας είναι προφανώς το Ηφαισείο. Με βάση τον πλούτο και την ποιότητα του γλυπτού του διακόσμου μόνο ο Παρθενώνας το ξεπερνά. Ο ναός σήμερα σώζεται σε εξαιρετική κατάσταση, καθώς επέζησε των σεισμών και των καταστροφών που συνέβησαν στην πλευρά εκείνη της Αγοράς της Αθήνας, αλλά και της πολύ σοβαρότερης απειλής που αποτελούσε η λατόμευση του υλικού του για δεύτερη χρήση. Η αιτία είναι η μετατροπή του σε χριστιανικό ναό. Τα υλικά δόμησης ποικίλλουν: η κατώτερη βαθμίδα της κρηπίδας είναι στρωμένη με πλάκες από παρόλιθο, ενώ οι δύο ανώτερες βαθμίδες και η δομή ήταν από πεντελικό μάρμαρο. Ο γλυπτός διάκοσμος αντίθετα, καθώς και ορισμένα τμήματα της οροφής, ήταν από παριανό μάρμαρο.

Εικόνα 1.2.50.: εικόνα ναού Ηφαιστού

Η αρχιτεκτονική σχεδίαση του κτηρίου προηγείται αυτής του Παρθενώνα: ακολουθείται το συντηρητικό σχέδιο του περίπτερου δίστυλου διπλού εν παραστάσι, με 6 κίονες στην πρόσοψη και 13 στη μακρά πλευρά. Πάντως, έχει διατυπωθεί πειστικά η υπόθεση ότι ο αρχιτέκτονας, βλέποντας το έργο του Ικτίνου και του Καλλικράτη στον Παρθενώνα (του οποίου η οικοδόμηση άρχισε το 447 π. Χ.), πρόσθεσε την εσωτερική δίτονη κιονοστοιχία σε σχήμα Π, από την οποία βέβαια διατηρούνται ελάχιστα ίχνη. Και η ιωνική ζωφόρος πάνω από τον πρόναο και τον οπισθόδομο θεωρείται ότι επηρεάζεται από την αντίστοιχη τολμηρή χρήση του

ωνικού αυτού διακριτικού σε δωρικό κτήριο που εγκαινιάζει ο Παρθενώνας. Ο πρόναος ήταν βαθύτερος από τον οπισθόδομο, λόγω και των ιδιαιτεροτήτων του γλυπτού διακόσμου του. Οι μετόπες είχαν ύψος 0,83 μ.

Η στέγη

Η στέγη του ναού ήταν κατασκευασμένη από ξύλο στο εσωτερικό του σηκού, ενώ αντίθετα η στέγαση του πτερού εξασφαλιζόταν με τη συναρμογή μαρμάρινων δοκών και φατνωματικών πλακών. Η περίτεχνη στέγη αποτελεί ένα από τα περιπλοκότερα δείγματα του είδους, και γι' αυτό έχει μελετηθεί διεξοδικά. Τα φατνώματα είχαν λαξευτεί σε μεγάλο βαθμό στο κάτω μέρος των πλακών, προκειμένου να μειώνεται το υπερκείμενο βάρος. Η πρακτική αυτή, αν και συνήθης σε αρκετά κτήρια, εκτελείται εδώ με μοναδικό τρόπο: ο ουρανός κάθε φατνώματος είχε λαξευτεί ως ανεξάρτητο κομμάτι και μπορούσε να απομακρυνθεί. Επιπλέον, κάθε ουρανός ταίριαζε ακριβώς με ένα μόνο συγκεκριμένο φάτνωμα.

Εικόνα 1.2.51.: εικόνα ναού Ήφαιστου

Το λατρευτικό άγαλμα

Χαρακτηριστικές αναφορές σχετικά με τα χάλκινα λατρευτικά αγάλματα της Αθηνάς και του Ήφαιστου που στεγάζονταν στο εσωτερικό του ναού υπάρχουν από τον Πausανία. Τα αγάλματα ήταν έργα του σπουδαίου Αθηναίου γλύπτη Αλκαμένη και πρέπει να εκτελέστηκαν στο διάστημα μεταξύ 421 και 415 π.Χ., όταν η ειρήνη του Νικία επέτρεψε, έως την περίοδο της Σικελικής εκστρατείας, την ανάκαμψη των

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

οικονομικών της Αθήνας και τη συνέχιση των οικοδομικών έργων. Τίποτε δε σώζεται από αυτά, αν και υπάρχουν αρκετές θεωρίες αποκατάστασής τους.

Εικόνα 1.2.52.: λατρευτικά αγάλματα του Ηφαίστου και της Αθηνάς

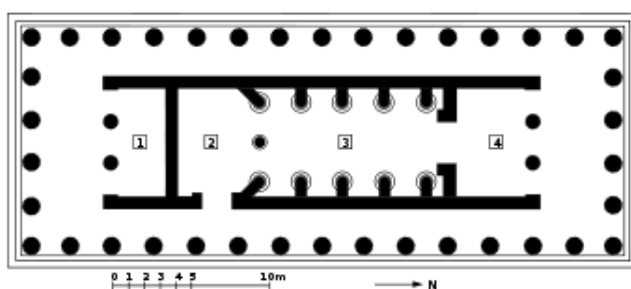

Εικόνα 1.2.53.: Ναός Ηφαίστου, Αναπαράσταση σε περιβάλλον εικονικής πραγματικότητας

Ο ναός του Επικούριου Απόλλωνα 450-425 π.χ.

Στον χώρο των Βασσών εντοπίζεται ένας από τους επιβλητικότερους και σπουδαιότερους ναούς της αρχαιότητας αφιερωμένος στον Επικούριο Απόλλωνα. Χαρακτηρίζεται από πλήθος πρωτοτυπιών τόσο στην εξωτερική όσο και στην εσωτερική του διαρρύθμιση, που τον καθιστούν μοναδικό μνημείο στην ιστορία της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής. Ο Πausανίας, μάλιστα, τον θεωρεί το δεύτερο μετά της Τεγέας πελοποννησιακό ναό σε κάλλος και αρμονία (8.41.8). Η ανέγερσή του τοποθετείται στο 420-400 π. Χ. και αρχιτέκτονάς του θεωρείται ο Ικτίνος, που σε

αυτό το δημιούργημά του κατόρθωσε να συνδυάσει πολλά αρχαϊκά χαρακτηριστικά, που επέβαλλε η συντηρητική θρησκευτική παράδοση των Αρκάδων, με τα νέα γνωρίσματα της κλασικής εποχής. Ο ναός που βλέπει σήμερα ο επισκέπτης δεν είναι ο αρχαιότερος που κτίστηκε στο χώρο. Ο πρώτος ναός του Απόλλωνα οικοδομήθηκε γύρω στα τέλη του 7ου αι. π. Χ., πιθανότατα στην ίδια θέση. Ακολούθησαν μία ή δύο οικοδομικές φάσεις του, γύρω στο 600 και γύρω στο 500 π. Χ., αντίστοιχα, από τις οποίες σώζονται πολυάριθμα αρχιτεκτονικά μέλη, όπως το κεντρικό δισκοειδές πήλινο ακρωτήριο με την πλούσια πολύχρωμη γραπτή διακόσμηση, κεραμίδια και πήλινα ακροκέραμα.

Εικόνα 1.2.54.: 1 = Οπισθόδομος, 2 = Άδυτον, 3 = Σηκός, 4 = Πρόναος

Σε ειδικά σχηματισμένο βραχώδες πλάτωμα κατασκευάστηκε ο ναός εξαιτίας του φυσικού βραχώδους εδάφους της περιοχής. Ο προσανατολισμός είναι Β-Ν και δεν έχει το συνήθη προσανατολισμό Α-Δ, ίσως για λατρευτικούς λόγους, που συνδέονται με την αρκαδική θρησκευτική παράδοση, δεδομένου ότι και άλλοι ναοί στην περιοχή παρουσιάζουν τον ίδιο προσανατολισμό. Για την κατασκευή του έχει χρησιμοποιηθεί ανοιχτόχρωμος τοπικός ασβεστόλιθος, ενώ ορισμένα μέρη της οροφής, τα κιονόκρανα του σηκού και ο γλυπτός διάκοσμος είναι από μάρμαρο.

Στοιχεία τριών διαφορετικών αρχιτεκτονικών ρυθμών συνυπάρχουν στον ναό κάνοντάς τον μοναδικό. Είναι δωρικός, περίπτερος, δίπτυλος εν παραστάσι, με πρόναο, σηκό, άδυτο και οπισθόδομο. Έχει 6 κίονες στις στενές και 15 στις μακρές πλευρές, αντί της καθιερωμένης για την εποχή αναλογίας 6 x 13. Έτσι, η μορφή του είναι περισσότερο επιμήκης, όπως στους αρχαϊκούς ναούς. Στο εσωτερικό του σηκού, κατά μήκος των μακρών πλευρών υπάρχουν από πέντε ιωνικοί ημικίονες, που αποτελούν απόληξη κάθετων στον τοίχο τοιχαρίων, τα οποία διαμορφώνουν κόγχες. Το τελευταίο ζεύγος των ημικίωνων τέμνουν διαγώνια τον τοίχο του σηκού και όχι κάθετα όπως οι υπόλοιποι. Ανάμεσα σε αυτούς υπήρχε ένας κίονας, που έφερε το

αρχαιότερο γνωστό ως σήμερα στην αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική κορινθιακό κιονόκρανο, το οποίο γνωρίζουμε από τα σχέδια των πρώτων περιηγητών (θραύσματά του φυλάσσονται στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο). Κατά μία άποψη ο κίονας αυτός αποτελούσε ανεικονική παράσταση θεότητας, ακολουθώντας τις βαθιές λατρευτικές παραδόσεις της Αρκαδίας, ενώ σύμφωνα με ορισμένους μελετητές, κορινθιακοί ήταν και οι δύο διαγώνιοι ημικίονες εκατέρωθεν του κεντρικού κορινθιακού. Στο άδυτο, που βρισκόταν πίσω από τον κίονα αυτό, πιθανότατα φυλασσόταν το λατρευτικό άγαλμα του θεού. Στον ανατολικό του τοίχο υπάρχει θύρα, που οδηγούσε στο εξωτερικό περσό, για την ύπαρξη της οποίας έχουν διατυπωθεί διάφορες ερμηνείες. Η στέγη του ναού ήταν δίριχτη και η κεράμωση μαρμάρινη, κορινθιακού τύπου.

Εικόνα 1.2.55.: ο ναός το 1821 του Επικούριου Απόλλωνα

Η δωρική ζωφόρο του ναού περιλάμβανε ακόσμητες μετόπες και τρίγλυφα, ενώ μόνο οι εσωτερικές μετόπες των στενών πλευρών περιλάμβαναν ανάγλυφη διακόσμηση. Οι έξι μετόπες του πρόναου απεικόνιζαν την επιστροφή του Απόλλωνα στον Όλυμπο από τις Υπερβόρειες χώρες, και του οπισθόδομου την αρπαγή των θυγατέρων του Μεσσήνιου βασιλιά Λεύκιππου από τους Διόσκουρους. Τα αετώματα δεν είναι βέβαιο ότι έφεραν γλυπτό διάκοσμο. Το βασικότερο διακοσμητικό στοιχείο του ναού ήταν η μαρμάρινη ιωνική ζωφόρος, που υπήρχε πάνω από τους ιωνικούς ημικίονες μέσα στο σηκό. Είχε συνολικό μήκος 31 μ. και αποτελείτο από 23 μαρμάρινες πλάκες. Στις 12 απεικονίζεται η Αμαζονομαχία και στις υπόλοιπες 11 η Κενταυρομαχία. Κατά την ανασκαφή του 1812 οι πλάκες βρέθηκαν σκεπασμένες με

αρχιτεκτονικά μέλη στο σηκό και το 1815 μεταφέρθηκαν στο Βρετανικό Μουσείο, όπου και εκτίθενται σήμερα. Γλύπτης της ζωφόρου ίσως ήταν ο Παιώνιος, που φιλοτέχνησε στην Ολυμπία το περίφημο άγαλμα της Νίκης.

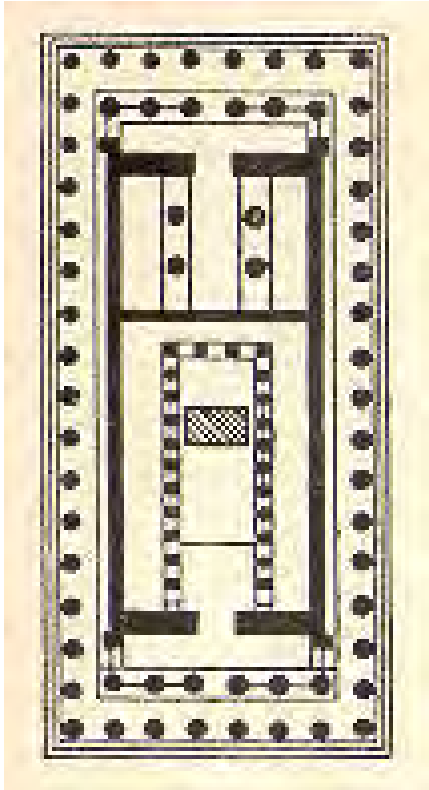
Εικόνα 1.2.56.: εικόνα ναού του Επικούριου Απόλλωνα

Παρθενώνας 447 π.χ. – 432 π.χ.

Ο ναός που οι Αθηναίοι αφιέρωσαν στην προστάτιδα της πόλης τους, Αθηνά Παρθένο, είναι το λαμπρότερο δημιούργημα της αθηναϊκής δημοκρατίας στην περίοδο της μεγάλης ακμής της και το αρτιότερο ως προς τη σύνθεση και την εκτέλεση από τα οικοδομήματα του Ιερού Βράχου. Κτίσθηκε κατά τα έτη 447-438 π. Χ., στο πλαίσιο του ευρύτερου οικοδομικού προγράμματος που συντελέστηκε στην Ακρόπολη με πρωτοβουλία του Περικλή, και πάνω στη θέση παλαιότερων ναών αφιερωμένων στην Αθηνά. Ο Περικλείος Παρθενών (Παρθενών ΙΙΙ) διαδέχθηκε έναν προηγούμενο ναό, το μαρμάρινο Προπαρθενώνα (Παρθενών ΙΙ), που άρχισε να κτίζεται μετά τη νίκη στο Μαραθώνα, περίπου το 490 π. Χ., αλλά δεν ολοκληρώθηκε ποτέ γιατί καταστράφηκε το 480 π. Χ. από τους Πέρσες. Αυτός με τη σειρά του είχε οικοδομηθεί στη θέση παλαιότερου ναού, του πρωταρχικού Παρθενώνα (Παρθενών Ι), που κτίσθηκε γύρω στο 570 π. Χ. Σήμερα ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει το μαρμάρινο Παρθενώνα των χρόνων του Περικλή, σχεδιασμένο από τον Ικτίνο με

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

συνεργάτη τον Καλλικράτη. Την ευθύνη του γλυπτού διακόσμου και του χρυσελεφάντινου αγάλματος της Αθηνάς, που βρισκόταν στο εσωτερικό του, καθώς και όλου του οικοδομικού προγράμματος του ναού, είχε ο διάσημος γλύπτης Φειδίας.

Εικόνα 1.2.57.: κάτοψη του ναού Παρθενώνα Πηγή: encyclopedia Joseph Kürschner

Εικόνα 1.2.58.: Σχεδιαστική αποκατάσταση του Παρθενώνα από τα βορειοδυτικά Πηγή: encyclopedia Joseph Kürschner

Η αρχιτεκτονική δομή του ναού είναι περίπτερος διπλός δωρικός και έχει κυρίως ναό, ένα οπίσθιο διαμέρισμα στα δυτικά, πρόσταση στη δυτική και στην ανατολική πλευρά, και πτερό με 8 κίονες στη στενή πλευρά και 17 στη μακριά. Η διάμετρος τους ήταν ίδια με αυτή των κίωνων του Παρθενώνα II, ώστε να αξιοποιηθούν τα μάρμαρα που είχαν ετοιμασθεί για εκείνους. Για την κατασκευή του ναού χρειάστηκε να διαπλατυνθεί η στενή πλευρά του, αλλά χωρίς να απαιτηθούν μεγαλύτεροι κίονες.

Εικόνα 1.2.59.: εικόνα ναού Παρθενώνα

Το εσωτερικό του φανερώνει μία πρωτοποριακή αντίληψη, που συνδέει παλαιότερα και νέα στοιχεία, δηλαδή στο σηκό, όπου έμπαινε κανείς από τα ανατολικά, υπήρχε δίτονη δωρική κιονοστοιχία σε σχήμα Π και στο βάθος του ήταν τοποθετημένο το χρυσελεφάντινο άγαλμα της Αθηνάς Παρθένου, που παριστανόταν πάνοπλη, φέρνοντας με το δεξί της χέρι τη Νίκη στους Αθηναίους. Στο δυτικό διαμέρισμα, όπου φυλασσόταν ο θησαυρός της πόλης, τοποθετήθηκαν τέσσερις ιωνικοί κίονες. Η στέγη του ναού ήταν δίρριχτη, καλυμμένη με μαρμάρινα κεραμίδια. Στις άκρες των μακρών πλευρών της υπήρχαν μαρμάρινα ακροκέραμα σε σχήμα ανθεμίου και στις τέσσερις γωνίες μαρμάρινες ψευδοϋδρορροές σε σχήμα λεοντοκεφαλών. Στις γωνίες των αετωμάτων είχαν τοποθετηθεί αγάλματα ως ακρωτήρια και στην κορυφή τους περίτεχνα μαρμάρινα ανθέμια μεγάλου μεγέθους. Τα αετώματα του ναού κοσμούνται με γλυπτές συνθέσεις εμπνευσμένες από τη ζωή της θεάς Αθηνάς.

Εικόνα 1.2.60.: εικόνα ναού Παρθενώνα

Ανατολικά παριστάνεται η γέννηση της θεάς από το κεφάλι του πατέρα της Δία με την παρουσία όλων των θεών του Ολύμπου και στα δυτικά η διαμάχη της Αθηνάς και του Ποσειδώνα για την κηδεμονία της πόλης των Αθηνών, με την παρουσία θεών, μυθικών βασιλέων και ηρώων της Αττικής. Οι 92 μετόπες, που εναλλάσσονται με τα τρίγλυφα, είναι τοποθετημένες πάνω από το επιστύλιο της εξωτερικής κιονοστοιχίας του ναού και κάτω από το γείσο. Είναι διακοσμημένες με ανάγλυφες παραστάσεις, τα παλαιότερα από τα αρχιτεκτονικά γλυπτά του Παρθενώνα. Τα θέματα που απεικονίζουν προέρχονται από την ελληνική μυθολογία και αναπαριστούν μυθικές μάχες: στην ανατολική πλευρά παριστάνεται η Γιγαντομαχία, στη βόρεια ο Τρωικός πόλεμος, στη δυτική η Αμαζονομαχία και στη νότια η Κενταυρομαχία. Η ζωφόρος, ένα ακόμη ιωνικό στοιχείο που συνδυάζεται με το δωρικό ρυθμό, περιέτρεχε το επάνω μέρος του σηκού και των προστάσεων του ναού και το θέμα της διακόσμησής της ήταν η μεγαλοπρεπής πομπή των Παναθηναίων, της σημαντικότερης γιορτής των Αθηναίων προς τιμήν της θεάς Αθηνάς.

Εικόνα 1.2.61.: αναπαράσταση αγάλματος της θεάς Αθηνάς

Εικόνα 1.2.62.: αναπαράσταση εσωτερικό ναού του Παρθενώνα

Ο ναός του Ποσειδώνα στο Σούνιο 444 π.χ.-440 π.χ.

Εικόνα 1.2.63.: ο ναός του Ποσειδώνα

Το ιερό του Ποσειδώνα κατασκευάστηκε από τους Αθηναίους στις αρχές του 5^{ου} αιώνα π. Χ. Ο παλαιότερος πώρινος ναός του τέλους του 6ου αι. π. Χ., καταστράφηκε πριν από την ολοκλήρωσή του, κατά την εισβολή των Περσών το 480 π. Χ. Πριν από την ίδρυση των ναών στο τέμενος είχαν τοποθετηθεί μαρμαρινοί κούροι που καταστράφηκαν επίσης από τους Πέρσες. Τα ερείπια του ναού που σώζονται σήμερα ανήκουν σε μεταγενέστερο ναό.

Εικόνα 1.2.64.: Ο Ναός του Ποσειδώνα στο Σούνιο σε επιστολικό δελτάριο του 1899,

Πηγή: Unknown

Ο ναός της Νέμεσης στην Ραμνούντα 436 π.χ. - 432 π.χ.

Αρχές του 6ου αιώνα π.χ. ναός

Η παλαιότερη γνωστή δομή χρονολογείται στις αρχές του 6ου αιώνα και είναι γνωστό μόνο από τερακότα πλακάκια οροφή του λακωνικού τύπου.

Τέλη του 6ου αιώνα π. Χ. ναός

Εικόνα 1.2.65.: ο ναός της Νέμεσης

Το τέλος του 6ου π. Χ. Ναός της Νέμεσης ήταν δίπτυλος εν παραστάσι στο σχέδιο και χτισμένο με πυρώλιθο πέτρα. Ο ναός αυτός καταστράφηκε από τους Πέρσες το 480 π. Χ. . Η τοποθεσία του ναού παρέμεινε σε ερείπια το μεγαλύτερο μέχρι τέλη του 5ου π. Χ. ναός χτίστηκε για να το αντικαταστήσει.

Αρχές 5ου αιώνα π. Χ. μικρού ναού

Εικόνα 1.2.66.: Ημιτελής ραβδώσεις και σκάλισμα στο ναό του 5ου π. Χ..

Στις αρχές του 5ου π. Χ., ένας μικρός ναός (6,15 με 9,9 εκ.) χτίστηκε αμέσως νότια από τα ερείπια του ναού τέλη του 6ου π. Χ.. Κεραμική ύλη που βρέθηκε κάτω από το ναό χρονολογείται το αργότερο στις αρχές του 5ου π. Χ.. Υπάρχουν πολλά κομμάτια

στα σκαλιά του ναού για την εισαγωγή μελλοντικά στηλών. Ο ναός χτίστηκε από τοπικές σκούρο μάρμαρο και στεγασμένο με πλακάκια από τερακότα. Οι τοίχοι του σηκού και το τείχος βεράντα της πλατφόρμας ιερό χτίστηκε το Λεσβιακό πολυγωνικό στυλ της τοιχοποιίας. Με βάση τις αναθηματικές επιγραφές σε δύο μαρμάρια καθίσματα του 4ου αιώνα π. Χ. που βρίσκονταν στη βεράντα, ο μικρότερος ναός πιστεύεται ότι έχουν από κοινού αφιερωμένο στη Νέμεση και να Θέμης .

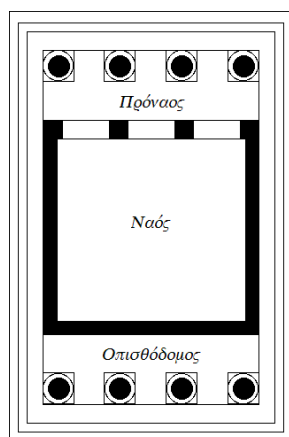
Τέλη του 5ου αιώνα π. Χ. μεγάλου ναού

Η καταστροφή στα τέλη του 6ου π. Χ. του παρόλιθου ναού, λειτουργικά αντικατάθηκε από 6x12 δωρικός περίπτερος ναός στα τέλη του 5ου αιώνα π. Χ.. Η ευθυντέρια και η χαμηλότερη βαθμίδα της κρηπίδας έγιναν από το τοπικό μαύρο μάρμαρο, ενώ τα υπόλοιπα ήταν κατασκευασμένα από λευκό μάρμαρο. Δεν υπήρχαν γλυπτά των αετωμάτων, ούτε οι μετόπες ήταν διακοσμημένες με γλυπτική. Η στέγη ήταν διακοσμημένη με γλυπτά ακρωτήρια, όμως για άγνωστους λόγους, η λάξευση των ραβδώσεων στους κίονες δεν έγιναν ποτέ.

Στο σηκό του νέου ναού στεγάζεται τη φιγούρα της Νέμεσης μόνο, σκαλισμένο από Αγοράκριτος, μαθητής του Φειδία , από το μπλοκ από παριανό μάρμαρο φέρεται να έχουν μεταφερθεί από την υπερβολική αυτοπεποίθηση Πέρσες για τη θριαμβευτική τους στήλη . Το περίφημο άγαλμα της θεάς βρισκόταν στο σηκό του ναού και ήταν περίπου 4m υψηλή. Η βάση έχει ανακατασκευαστεί από τα εκατοντάδες θραύσματα που βρέθηκαν διάσπαρτα μετά την καταστροφή της εικόνας λατρείας από τους πρώτους Χριστιανούς. Στις τρεις πλευρές της βάσης, η σχεδόν στρογγυλή σκηνή δείχνει την παρουσίαση της Ελένης στην μητέρα της Νέμεση από την Λήδα . Η βάση καλύφθηκε στην πορεία από σκούρο μάρμαρο Υμηττού.

Ναός Αθηνάς Νίκης 427 π.χ.

Στην Ακρόπολη των Αθηνών ένας αμφιπρόστυλος ιονικός ναός κατασκευάστηκε για την Αθηνά Νίκης ή αλλιώς ναός της Απτέρου Νίκης. Σε αυτόν τον ναό φυλασσόταν το ξόανο της θεάς Αθηνάς Νίκης, της «απτέρου», δηλαδή χωρίς φτερά, για να μη φύγει ποτέ από την πόλη της Αθήνας.

Εικόνα 1.2.67.: κάτοψη ναού Αθηνάς Νίκης Πηγή: José-Manuel Benito

Στη νότια πλευρά των Προπυλαίων της Ακρόπολης και σε πυργοειδή φρούριο βρίσκεται ο ναός. Η επικίνδυνη πλευρά του προμαχώνα κλεινόταν από μαρμάρινο θωράκιο (στηθαίο). Από αυτό το θωράκιο διασώθηκαν μερικές πλάκες, οι οποίες εκτίθενται στο Μουσείο της Ακρόπολης και απεικονίζουν Νίκες που οδηγούν αγελάδες σε θυσία. Ανάμεσά τους, η περίφημη Νίκη που λύνει το σανδάλι της. Το μήνυμα αυτών των παραστάσεων ήταν σαφές: Η Αθήνα ήταν και θα είναι νικήτρια.

Εικόνα 1.2.68.: Ο ναός της Αθηνάς Νίκης, αναστηλωμένος.

Ο ναός είναι αμφιπρόστυλος τετράστηλος ιωνικού ρυθμού, δηλαδή αποτελείται από τέσσερις κίονες στην πρόσοψη και άλλους τέσσερις πίσω. Ο σηκός είναι απλός μονόχωρος, εξαιρετικά μικρών διαστάσεων, στον οποίο έχει ενσωματωθεί και ο πρόναος. Η σμίκρυνση αυτή υπαγορεύτηκε από την αλλαγή στο σχέδιο, η οποία προέκυψε από την έλλειψη χώρου στον προμαχώνα. Η ανατολική πλευρά του σηκού ήταν ανοιχτή. Η ζωφόρος της δυτικής πλευράς ήταν διακοσμημένη με ανάγλυφες

παραστάσεις μαχών μεταξύ Ελλήνων και έφιππων ανατολιτών ή άλλων Ελλήνων, αφήνοντας πιθανά επίτηδες την ασαφή εντύπωση ότι πρόκειται για Αθηναίους που νικούν Πέρσες ή άλλες ελληνικές πόλεις κράτη. Στην ανατολική ζωφόρο απεικονιζόταν συνέλευση των Ολύμπιων θεών με τον Δία και την Αθηνά στο μέσο. Μέσα στον σηκό βρισκόταν το αρχαϊκό ξόανο της Αθηνάς η οποία κρατούσε στα χέρια της, σύμφωνα με τον συγγραφέα Αρποκρατίωνα, το κράνος της και ένα ρόδι, σύμβολο ισχύος και γονιμότητας. Μπροστά από τον ναό υπήρχε βωμός.

Οι αρχιτέκτονες είχαν διαφωνήσει ως προς τα προτεινόμενα σχέδια του ναού της Νίκης και των Προπυλαίων και αποτέλεσμα του συμβιβασμού τους ήταν η κατασκευή του πυργοειδούς προμαχώνα της Νίκης, ο οποίος από τη μια πλευρά του θα πλαισίωνε την κλίμακα που οδηγούσε στα Προπύλαια. Στην άλλη πλευρά του ακολουθούσε τον προσανατολισμό του προϋπάρχοντος (αλλά και του κλασσικού) αρχαϊκού ναού της Αθηνάς Νίκης. Το σχέδιο του ναού κρίθηκε επιτυχημένο κατά την αρχαιότητα, πράγμα που αποδεικνύεται από την αντιγραφή του σε πέντε άλλα κτίσματα, όλα στην Αττική.

Τα διακοσμητικά στοιχεία των βάσεων των κίωνων, τα κιονόκρανα και ο θριγκός μαζί με την ανάγλυφη ζωφόρο, όλα από άριστης ποιότητας πεντελικό μάρμαρο, κάνουν τον ναό να μοιάζει με κοσμηματοθήκη.

Το Ερέχθειο 421 π.χ. 405 π.χ.

Στη βόρεια πλευρά της Ακρόπολης βρίσκεται το Ερέχθειο και χτίστηκε μεταξύ 421 και 406 π. Χ.. Αρχιτέκτονας μπορεί να ήταν ο Μνησικλή, και πήρε το όνομά του από ένα ιερό αφιερωμένο στον θρυλικό Έλληνα ήρωα Εριχθόνιο. Ο γλύπτης και κτίστης της δομής ήταν Φειδία, ο οποίος είχε προσληφθεί από τον Περικλή για την κατασκευή τόσο για το Ερέχθειο αλλά και τον Παρθενώνα. Μερικοί πιστεύουν ότι μπορεί να έχει χτιστεί προς τιμήν του θρυλικού βασιλιά Ερεχθέα, ο οποίος λέγεται ότι έχει ταφεί κοντά.

Η ιδιόρρυθμη μορφή του οφείλεται εν μέρει στη διαμόρφωση του εδάφους, που είναι κατά 3 μ. ψηλότερο στο ανατολικό μέρος, αλλά και στις δύο κύριες λατρείες, που έπρεπε να στεγάσει σε δύο διαφορετικούς χώρους. Ο πρώτος ήταν αφιερωμένος στην Αθηνά Πολιάδα και καταλαμβάνει το ανατολικό τμήμα του κτηρίου, ενώ στο

δυτικό τμήμα, που βρισκόταν σε χαμηλότερο επίπεδο, λατρευόταν ο Ποσειδώνας-Ερεχθέας και υπήρχαν βωμοί του Ηφαίστου και του Βούτου, αδελφού του Ερεχθέα. Εδώ κατοικούσε, σύμφωνα με το μύθο, και ο οικουρός όφις, το ιερό φίδι της Αθηνάς. Παράλληλα, στον ίδιο χώρο υπήρχαν και ορισμένα ιερά σημεία, που έπρεπε να προστατευθούν από το κτήριο, όπως ο τάφος του Κέκροπα και τα ίχνη που θύμιζαν την έριδα της Αθηνάς και του Ποσειδώνα για την κηδεμονία της πόλης.

Εικόνα 1.2.69.: Ερέχθειο από το νότο

Το Ναός κατασκευάστηκε από πεντελικό μάρμαρο, αλλά για τη ζωφόρο του χρησιμοποιήθηκε γκρίζα ελευσινιακή πέτρα και για τα θεμέλια πειραϊκός ακτίτης. Στην πρόσοψη του ανατολικού τμήματος υψώνεται εξάστυλη ιωνική στοά, από όπου ήταν και η είσοδος, με δύο παράθυρα εκατέρωθεν. Στο εσωτερικό του ναού αυτού φυλασσόταν το ξόανο, το άγαλμα της Αθηνάς, φτιαγμένο από ξύλο ελιάς, το οποίο έντυναν με τον πέπλο οι Αρρηφόροι κατά τη διάρκεια της γιορτής των Παναθηναίων. Στο δυτικό τμήμα, που βρισκόταν σε χαμηλότερο επίπεδο, η είσοδος γινόταν από ένα πρόπυλο σε σχήμα Π, στη βόρεια πλευρά, με τέσσερις ιωνικούς κίονες στην πρόσοψη και από έναν σε κάθε πλευρά. Στο πλακόστρωτο της στοάς που σχηματίζει το πρόπυλο υπάρχουν, σύμφωνα με την παράδοση, τα ίχνη της τρίαινας με την οποία ο Ποσειδώνας χτύπησε τη γη και έκανε να αναβλύσει η πηγή με το αλμυρό νερό. Το δάπεδο του ναού ήταν μαρμάρινο και από κάτω, σύμφωνα πάντα με την παράδοση, υπήρχε η "Ερεχθής θάλασσα", όπου κατέληγαν τα νερά της αλμυρής πηγής του Ποσειδώνα. Μία μικρή πόρτα στο δυτικό τοίχο του ναού οδηγούσε στο ιερό της Πανδρόσου, στα δυτικά του Ερεχθείου. Η δυτική πλευρά εξωτερικά είχε τέσσερις ιωνικούς κίονες επάνω σε ψηλό στυλοβάτη, οι οποίοι ενώνονταν με χαμηλό τοίχο και

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

κιγκλιδώματα. Μία άλλη πόρτα, τέλος, στο νότιο τοίχο του ναού αυτού, οδηγούσε μέσω μίας σκάλας στην πρόσταση των Καρυάτιδων.

Εικόνα 1.2.70.: καρυάτιδες

Εικόνα 1.2.71.: καρυάτιδες

Αυτή είναι μικρή στοά σχήματος Π, όπου τη θέση των κίωνων καταλαμβάνουν έξι αγάλματα κορών, που στηρίζουν με το κεφάλι τους την οροφή της. Ονομάστηκαν Καρυάτιδες μεταγενέστερα, επειδή σχετίστηκαν με τις κοπέλες από τις Καρυές της Λακωνίας, που χόρευαν ένα χορό προς τιμήν της θεάς Αρτέμιδος. Φιλοτεχνήθηκαν από το γλύπτη Αλκαμένη ή, σύμφωνα με άλλους, από το γλύπτη Καλλίμαχο. Τα πέντε αγάλματα των Καρυάτιδων βρίσκονται σήμερα στο Μουσείο Ακροπόλεως και το έκτο στο Βρετανικό Μουσείο, ενώ στη θέση τους έχουν τοποθετηθεί αντίγραφα

Αρχαίοι Ελληνικοί Ναοί

από χυτό υλικό. Όλο το οικοδόμημα διακοσμούσε μία ζωφόρος, όπου πιθανόν απεικονίζονταν σκηνές σχετικές με τους μυθικούς βασιλείς της Αθήνας.

Εικόνα 1.2.72.: Ερέχθειο, λεπτομέρεια

Ο θόλος της Αθηνάς στους Δελφούς 400 π.χ.

Εικόνα 1.2.73.: ο θόλος της Αθηνάς στους Δελφούς

Ανάμεσα στο νεότερο ναό της Αθηνάς και στο θησαυρό των Μασσαλιωτών δεσπόζει στο ιερό της Αθηνάς Προναίας, ο Θόλος το σπουδαιότερο μνημείο των Δελφών. Αποτελεί ένα αριστοτέχνημα της κλασικής αρχιτεκτονικής, του οποίου, όμως, αγνοούμε τη χρήση. Έχει συσχετισθεί με χθόνια λατρεία, ωστόσο, ο περιηγητής Πausανίας, που είδε τα ερείπιά του το 2ο αι. μ. Χ. δεν το μνημονεύει ως ναό. Το εντυπωσιακό κυκλικό κτήριο χρονολογείται στο 380 π. Χ. Όπως μαθαίνουμε από το Βιτρούβιο, υπεύθυνος αρχιτέκτονας για την κατασκευή της Θόλου ήταν ο Θεόδωρος από τη Φώκαια ή τη Φωκίδα, ο οποίος, μάλιστα, είχε γράψει και βιβλίο για τον τρόπο οικοδόμησής της.

Η Θόλος παντρεύει σχεδόν όλους τους ρυθμούς του κλασικού αρχιτεκτονικού σχεδιασμού. Οι είκοσι κίονες του εξωτερικού περιστυλίου είναι δωρικοί και επιστέφονται από ζωφόρο με ανάγλυφες μετόπες που κοσμούνταν με παραστάσεις από την Αμαζονομαχία και την Κενταυρομαχία. Ο κυκλικός σηκός με συμπαγείς τοίχους επίσης επιστέφεται από δωρική ζωφόρο με τρίγλυφα και ανάγλυφες μετόπες μικρότερου μεγέθους, ενώ στο εσωτερικό του στέκονταν δέκα ημικίονες κορινθιακού ρυθμού. Όλο το κτήριο στηρίζεται σε κρηπίδωμα με τρεις χαμηλές βαθμίδες. Για την ανωδομή του μνημείου χρησιμοποιήθηκε συνδυασμός υλικών, που είχε ως αποτέλεσμα την πολυχρωμία: παριανό και πεντελικό μάρμαρο, καθώς και σκούρος γαλάζιος ελευσίνιος ασβεστόλιθος για τον τονισμό δομικών λεπτομερειών, στον

τοιχοβάτη και στο δάπεδο. Η οροφή ήταν επίσης μαρμάρινη και από τη διακόσμησή της έχουν σωθεί ορισμένα ρομβοειδή φατώματα. Προβληματική είναι αποκατάσταση της στέγης, ιδίως μετά την αποκάλυψη δύο σειρών από σίμες. Η πιο πρόσφατη θεωρία αποκαθιστά κωνική στέγη, σε σχήμα κινέζικου καπέλου. Η στέγη ήταν και αυτή κοσμημένη με ακρωτήρια σε μορφή γυναικών, σε στάση σχεδόν χορευτική. Τα ανάγλυφα, δυστυχώς, απολαξεύθηκαν από τους Χριστιανούς στα μεταγενέστερα χρόνια.

Ο ναός του Ασκληπιού στην Επίδαυρο 380 π.χ.

Ο ναός του Ασκληπιού επικρατεί στο συγκρότημα του Ασκληπιείου, το οποίο μνημονεύεται από τον Πausανία και έχει εντοπιστεί στο δυτικό τμήμα της τειχισμένης πόλης της αρχαίας Αλίφειρας. Το άνδηρο στο οποίο αναπτύσσεται το ιερό, βρίσκεται σε αρκετά χαμηλότερο επίπεδο σε σχέση προς το ιερό της Αθηνάς και οριοθετείται από αναλημματικό τοίχο. Περιλαμβάνει επίσης βωμό και τετράγωνο περίστυλο κτίριο που μπορεί να ταυτιστεί με ξενώνα ή κατοικία των ιερέων. Ο ναός χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 4ου αι. π. Χ. και έχει προσανατολισμό ανατολή-δύση.

Εικόνα 1.2.74.: ο ναός του Ασκληπιού

Η αρχιτεκτονική δομή του ναού αποτελείται από ένα απλό ορθογώνιο κτίριο που έφερε στην πρόσοψή του δύο κίονες ανάμεσα σε παραστάδες. Οι κίονες αυτοί ήταν πιθανόν δωρικού ρυθμού, δεν έχουν ωστόσο σωθεί στοιχεία τους. Οι εξωτερικοί τοίχοι του ναού σώζονται σε ύψος 3-4 δόμων. Στο εσωτερικό του χωριζόταν ενδεχομένως σε δύο μέρη με εγκάρσιο τοίχο που έφερε θύρα: τον πρόναο στα ανατολικά και τον κυρίως ναό στα δυτικά. Οι τοίχοι θα πρέπει να ήταν καλυμμένοι

εσωτερικά με ερυθρό επίχρισμα.

Στον κυρίως ναό βρίσκεται κυβικό βάθρο που τοποθετούνταν σε περίοπτη θέση το λατρευτικό άγαλμα του ναού. Από ευρήματα γύρω από το βάθρο εικάζεται πως το άγαλμα είχε ξύλινο πυρήνα και ελεφαντοστέινα το πρόσωπο και τα γυμνά μέρη του σώματος. Μπροστά από το βάθρο του αγάλματος αποκαλύφθηκαν κατά χώραν δύο όρθιες μαρμάρινες πλάκες που απολήγουν σε λεοντοπόδαρα και θα στήριζαν τράπεζα προσφορών ή αναίμακτων θυσιών.

Στα ανατολικά του ναού και σε απόσταση 8.80 μ. Σε απόσταση 8,80 μ. προς τα ανατολικά του ναού αποκαλύφθηκε η ορθογώνια βάση του λίθινου βωμού (διαστάσεις 5,36 μ. επί 2,18 μ.), καθώς και τμήματα της ανωδομής του. Με βάση κατασκευαστικά στοιχεία και κυρίως την ανάγλυφη φυτική διακόσμηση του άνω μέρους του μπορεί να χρονολογηθεί στα τέλη του 4ου αι. π. Χ. Στα ΝΑ. του βωμού και σε υψηλότερο επίπεδο από αυτόν αποκαλύφθηκε το κάτω μέρος τετράγωνου περίστυλου κτιρίου πλευράς 4 μ. περίπου. Αποτελείται από υπαίθρια εσωτερική αυλή που θα πλαισιωνόταν από οκτώ κίονες και θα συμπληρωνόταν από στοές με δωμάτια στις τέσσερις πλευρές. Μπορεί να χρησίμευε ως κατοικία των ιερέων του Ασκληπιού ή ως εγκοιμητήριο των ασθενών που προσέτρεχαν στο θεό για βοήθεια.

Ο θόλος του Ασκληπιού στη Επίδαυρο 350 π.χ.

Εικόνα 1.2.75.: εικόνα θόλου του Ασκληπιού

Η Θόλος του Ασκληπιείου της Επιδαύρου ή Θυμέλη σύμφωνα με τη σχετική οικοδομική επιγραφή, οικοδομήθηκε μεταξύ των ετών 365 και του 335 π. Χ., στο πλαίσιο του μεγάλου οικοδομικού προγράμματος του Ιερού, αμέσως μετά την

ολοκλήρωση κατασκευής του ναού του Ασκληπιού. Ο Πausanίας, περιηγητής του 2ου αιώνα μ. Χ., αναφέρει ότι αρχιτέκτονας της Θόλου ήταν ο Πολύκλειτος από το Άργος.

Η Θόλος της Επιδαύρου πιστεύεται μέχρι και σήμερα ότι είναι το αρτιότερο κυκλικό κτίσμα της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής. Το κτίριο χαρακτηρίζεται από διατάξεις αρχιτεκτονικών στοιχείων σε τριμερή οργάνωση. Η ανωδομή του αποτελείται από τρεις ομόκεντρους κυκλικούς δακτυλίους. Εξωτερικά υπήρχε πόρινη περίσταση από 26 δωρικούς κίονες, η οποία περιέβαλε έναν πόρινο σηκό. Μια δεύτερη κυκλική κιονοστοιχία από 14 μαρμάρινους κίονες με κορινθιακό κιονόκρανο διακοσμούσε το εσωτερικό του σηκού. Το δάπεδο στο εσωτερικό της κορινθιακής κιονοστοιχίας διαμορφωνόταν από λευκές και μαύρες ρομβοειδείς πλάκες σε ένα μοναδικής σύλληψης γεωμετρικό σχέδιο. Σύμφωνα με τον Pausanias, στο εσωτερικό του σηκού υπήρχαν ζωγραφικές παραστάσεις του ζωγράφου Pausias. Τόσο το δωρικό πτερό όσο και το κορινθιακό περιστύλιο στήριζαν οροφή με μαρμάρινα φατνώματα φυτικής διακόσμησης. Το κτίριο στεγαζόταν από κωνική ξύλινη στέγη καλυμμένη με ένα πολύπλοκο σύστημα μαρμάρινων κεραμίδων ενώ στην κορυφή της στέγης είχε τοποθετηθεί ένα περίτεχνο κεντρικό φυτικό ακρωτήριο.

Υπόγειος χώρος που ήταν χωρισμένος σε τρία μέρη υπήρχε κάτω από το περίτεχνο δάπεδο του θόλου. Οι κυκλικοί διάδρομοι που τον αποτελούσαν επικοινωνούσαν μεταξύ τους με ανοίγματα ενώ φράγματα στις κατάλληλες θέσεις ανάγκαζαν τον εισερχόμενο να ακολουθήσει μαιανδροειδή πορεία. Το κυκλικό σχήμα του κτιρίου, που συνήθως χαρακτηρίζει ταφικά οικοδομήματα, καθώς και η λαβυρινθώδης μορφή του υπογείου με τους σκοτεινούς διαδρόμους παραπέμπει στο χθόνιο χαρακτήρα του Ασκληπιού, επιτρέποντας την ερμηνεία της Θόλου ως κτίριο που στέγαζε την υπόγεια κατοικία του Θεού.

Ναός Φιλιπείο στην Ολυμπία 339 Π.Χ.

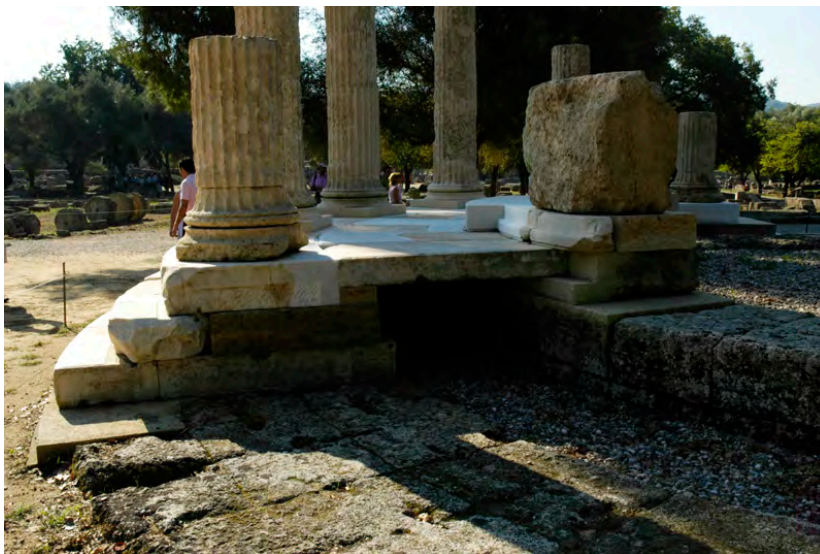
Το Φιλιπείο στην Άλτη της Ολυμπίας ήταν ένα ιωνικό κυκλικό μνημείο από ελεφαντόδοντο και χρυσό, το οποίο περιείχε αγάλματα του Φιλίππου οικογένειας, ο Μέγας Αλέξανδρος, Ολυμπιάδα, Αμύντα Γ και της Ευρυδίκης. Αυτό έγινε από τους Αθηναίους με γλύπτη τον Λεωχάρη για τον εορτασμό του Φιλίππου νίκη στη μάχη της

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Χαιρώνειας (338 π. Χ.) . Ήταν η μόνη δομή στο εσωτερικό των Άλτις αφιερωμένο σε έναν άνθρωπο.

Εικόνα 1.2.76.: Το Φιλιπείο αφού υποβλήθηκε σε πρόσφατη ανακατασκευή

Εικόνα 1.2.77.: Λεπτομερής άποψη του Φιλιπείο, που δείχνει την κατασκευή της κρηπίδας

Ναός της Δήλου για τον Απόλλωνα 470 π.χ. -300 π.χ.

Ο ναός των Δηλίων είναι ένας " περίπτερο "δωρικός ναός, ο μεγαλύτερος από τους τρεις αφιερωμένος στον Απόλλωνα στο νησί της Δήλου . Ξεκίνησε το 478 π. Χ. και δεν τελείωσε ποτέ εντελώς. Κατά την περίοδο της ανεξαρτησίας τους από την Αθήνα,

Αρχαίοι Ελληνικοί Ναοί

ο Δηλίων ξεκίνησε εκ νέου το ναό στο νησί του Πόρου. Είναι "εξάστυλος», με έξι κίονες σε όλο το αετώματα και δεκατρία μέτρα μήκος. Όλες οι στήλες είναι στο κέντρο από ένα τρίγυφο στη ζωφόρο, εκτός από τις στήλες γωνία. Η πεδιάδα, έχει τους ραβδωτούς άξονες για να σταθούν οι στήλες άμεσα στην πλατφόρμα (το *στυλοβάτη*), χωρίς βάσεις.

Εικόνα 1.2.78.: Ναός των Δηλών

Ο ναός του Απόλλωνα στην Σικελία 565 π.χ.

Εικόνα 1.2.79.: ο ναός του Απόλλωνα στη Σικελία

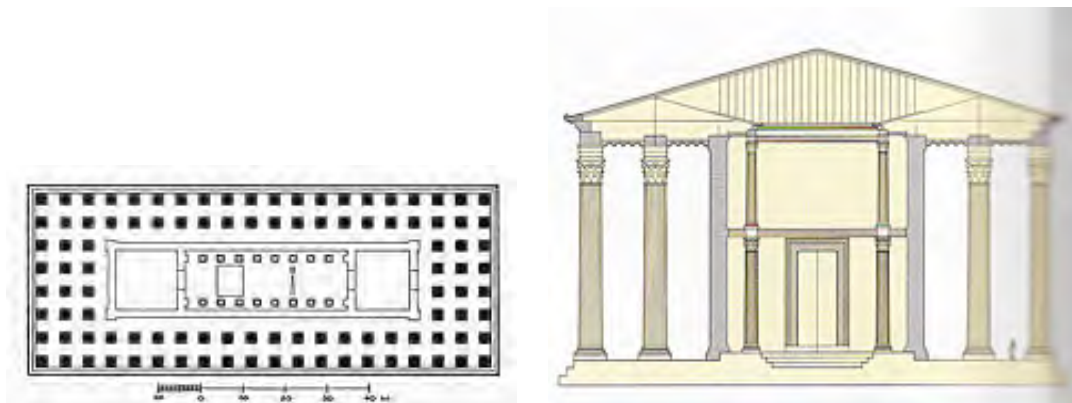
Δωρικός περίπτερος εξάστυλος κτίριο με 17 στήλες κάτω από κάθε πλευρά και μια πρόσθετη σειρά κίωνων στο ανατολικό άκρο. Οι στήλες στις πλευρές βρίσκονται πολύ κοντά μεταξύ τους.

Ο ναός της Ολυμπίου Διός στην Αθήνα 174 π.χ.- 132 π.χ.

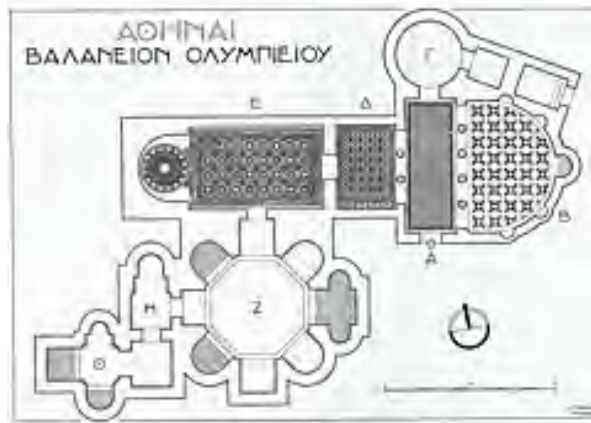

Εικόνα 1.2.80.: ο ναός του Ολυμπίου Διός

Το Ιερό του Ολυμπίου Διός, ένα από τα σημαντικότερα και αρχαιότερα ιερά της Αθήνας ιδρύθηκε κατά την παράδοση που διέσωσε ο περιηγητής Πausανίας, από τον Δευκαλίωνα γενάρχη των Ελλήνων προς τιμή του Δία ως αντάλλαγμα για τη σωτηρία του μετά τον κατακλυσμό.

Εικόνα 1.2.81.: Κάτοψη (πάνω) και τομή (κάτω) του ναού του Ολυμπίου Διός.

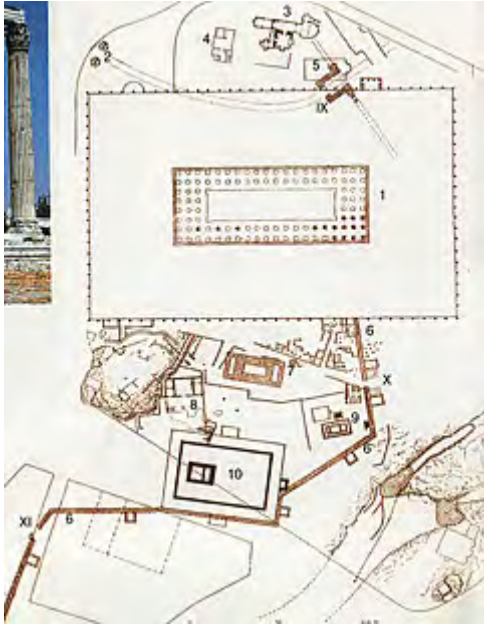

Εικόνα 1.2.82.: Αναπαράσταση της κάτοψης του ρωμαϊκού βαλανείου πλάι στο Ολυμπεϊόν. Α. προθάλαμος, Β. νυμφαίον (κρήνη), Γ. βοηθητικός χώρος, Δ. αίθουσα αναμονής Ε. αποδυτήριο, Ζ. frigidarium, Η. tepidarium, Θ. Caldarium.

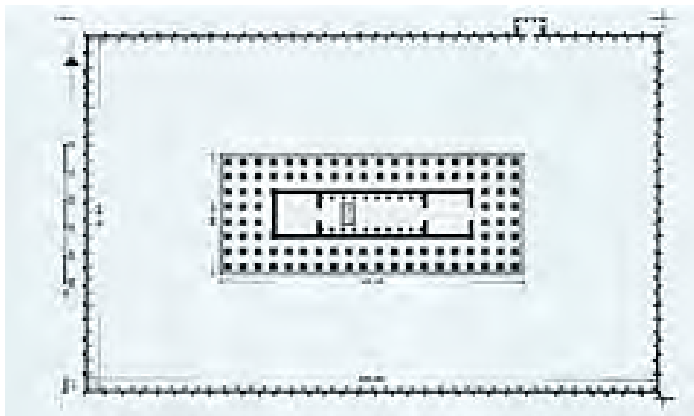
Από τον Πεισίστρατο τον Νεώτερο το 515 π. Χ. ξεκίνησε η ανέγερση του μεγάλου ναού στη θέση παλαιότερου ναού των αρχών του βου, έφθασε ως το κρηπίδωμα και διακόπηκε με την κατάλυση της τυραννίδας. Ο υστεροαρχαϊκός ναός ήταν πώρινος, δωρικού ρυθμού, κολοσσιαίων διαστάσεων. Μέρος των οικοδομικών του υλικών χρησιμοποιήθηκε αργότερα για την κατασκευή του ανατολικού βραχίονα του Θεμιστόκλειου τείχους.

Εικόνα 1.2.83.: Τοπογραφικό διάγραμμα με τις σημαντικότερες θέσεις της αρχαίας Αθήνας. Στην νοτιοανατολική πλευρά της πόλης διακρίνεται το Ολυμπεϊόν.

Εικόνα 1.2.84.: Κάτοψη του αρχαιολογικού χώρου της περιοχής του Ολυμπίου, όπου δεσπόζει ο μεγαλόσχημος ναός του Ολυμπίου Διός

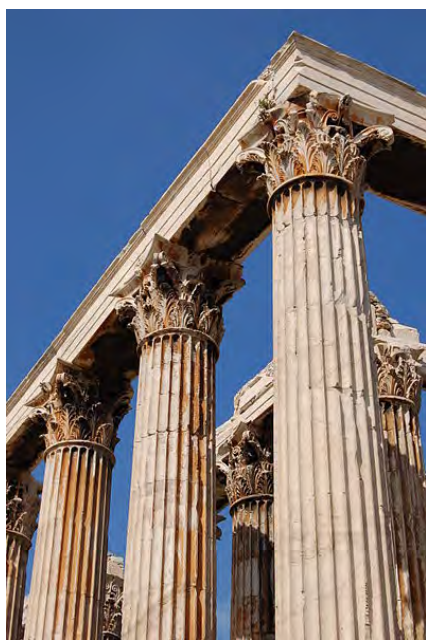
Εικόνα 1.2.85.: κάτοψη του ναού Ολυμπίου Διός

Η οικοδόμηση του ναού συνεχίστηκε από τον Βασιλέα της Συρίας Αντίοχο τον Δ΄ τον Επιφανή, με τον Ρωμαίο αρχιτέκτονα Κοσσούτιο, το 175 π. Χ., στις ίδιες διαστάσεις και αναλογίες με τον αρχαϊκό αλλά από μάρμαρο, σε Κορινθιακό ρυθμό, αργότερα από τον Αύγουστο και αποπερατώθηκε τελικά από τον Φιλέλληνα αυτοκράτορα Αδριανό, ο οποίος και τον εγκαινίασε το 131-132 μ. Χ.

Εικόνα 1.2.86.: η κολώνα που κατέρρευσε το 1852

Ένας από τους μεγαλύτερους ναούς του αρχαίου κόσμου ήταν ο Αδριάνειος ναός, Κορινθιακού ρυθμού, είχε μήκος 110,35μ., πλ. 43,68μ., δύο σειρές από 20 κίονες στις μακρές πλευρές και τρεις σειρές από 8 κίονες στις στενές. Δέσποζε στο μέσο ενός μεγάλου ορθογωνίου περιβόλου με πρόπυλο στα βόρεια. Ο σηκός στέγαζε δύο υπερμεγέθη χρυσελεφάντινα αγάλματα του Δία και του αυτοκράτορα Αδριανού που λατρεύονταν εδώ ως σύμβωμοι, ενώ πλήθος αγαλμάτων και αναθημάτων στόλιζαν τον περίβολο.

Εικόνα 1.2.87.: λεπτομέρεια ναού Ολυμπίου Διός

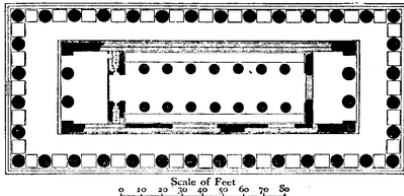
Ο ναός Selinunte στην Σικελία 550 π.χ.

Εικόνα 1.2.88.: Ο ναός Selinunte στην Σικελία

Έχει ομοιότητες με το ναό του Απόλλωνα στις Συρακούσες. Είναι περίπτερος εξάστυλος ναός με 17 κίονες στις πλευρές και επιπλέον σειρά κίωνων στο ανατολικό άκρο. Όπως και άλλοι ναοί σε αυτό το σημείο είχε ένα δεύτερο δωμάτιο, είναι προσβάσιμο μόνο από τον κυρίως ναό, που ήταν στενός και δεν είχε καμία εσωτερική στήλες. Τα κλίτη είναι αντίστοιχα μεγαλύτερη. Μετόπες από αυτό το ναό αρχαϊκής γλυπτικής δείχνουν τους Άθλους του Ηρακλή και βρίσκονται στο Εθνικό Μουσείο, Παλέρμο.

Ο ναός της Ήρας (I) στην Ιταλία 530 π.χ.

Εικόνα 1.2.89.: κάτοψη ναού της Ήρας στην Ιταλία

Ο ναός της Ήρας , που χτίστηκε γύρω στο 550 π. Χ. από Έλληνες αποίκους, είναι το παλαιότερο επιζών ναό στο Paestum. Ένας ναός από τους πρώτους σε δωρικό ρυθμό έχει επιβιώσει ουσιαστικά άθικτο. Επίσης γνωστό ως "Βασιλική", είναι ένα ασυνήθιστο κτίριο με 9 στήλες σε όλη την πρόσοψη, 18 σε κάθε πλευρά και μια σειρά από κίονες κατά μήκος του κέντρου του ναού. περίπτερος εννάστυλο στο σχέδιο στήλες του έχουν έντονους πύλους και ισόπεδους πρωτεύουσες διόγκωση.

Εικόνα 1.2.90.: ο ναός της Ηρας στην Ιταλία

Ο ναός της Ηρας (E) στη Σικελία τον 5^ο αιώνα π.χ.

Ο καλύτερος διατηρημένος δωρικός ναός στη Σελινούντα, είναι στην ανατολική ομάδα με Temple "F" και ο Ναός "G". Είναι περίπτερος εξάστυλος ναός με 15 κίονες σε κάθε πλευρά, μεγάλους διαδρόμους και ευρύ βήματα στο στυλοβάτη. Έχει ένα μακρύ στενό ναό και το εσωτερικό του θαλάμου, όπως και άλλοι ναοί στο Σελινούντα, αλλά έχει εσωτερικές βεράντες και στα δύο άκρα της ελληνικής τρόπο.

Εικόνα 1.2.91.: ο ναός της Ηρας στην Σικελία

Ναός Selinunte (F) στη Σικελία τον 5^ο αιώνα π.χ.

Δωρικός πρόστυλος ναός με 14 κίονες σε κάθε πλευρά. Οι στήλες εμφανίζονται να έχουν ένα χαμηλό τοίχο και η οθόνη τρέχει μεταξύ τους. Σε άλλους τρόπους θυμίζει έντονα τον ναό Selinunte "C", που έχει μεγάλη διαδρόμους, μια βαθιά περίστυλη αυλή και ένα μακρύ στενό ναός με ένα δεύτερο θάλαμο. Είναι στη θέση ναού στο ανατολικό Σελινούντα, μεταξύ Ναών "E" και "G". Είναι σε μια κατεστραμμένη κατάσταση.

Εικόνα 1.2.92.: Ναός Selinunte (F) στη Σικελία

Ο μεγάλος ναός του Απόλλωνα (G) στη Σικελία 520 π.χ. – 450 π.χ.

Δωρικός περίπτερος οκτάστυλος ναός με 18 κίονες στις πλευρές, στην ανατολική ομάδα στο Σελινούντα, με Ναών "E" και "F". Είναι ο μεγαλύτερος ναός και δεν ολοκληρώθηκε ποτέ. Είναι τώρα σε μια κατάσταση πλήρους καταστροφής. Ένα φιλόδοξο κτίριο του διακριτικού σχεδίου, που έχει ένα στυλοβάτη αυξάνεται σε δύο επίπεδα και στους διαδρόμους της επαρκούς πλάτους που να υποδηλώνουν ότι είτε μια δεύτερη σειρά κίωνων είχε ως στόχο, ή ότι οι οικοδόμοι της Σικελίας, σε αντίθεση

με την ηπειρωτική Έλληνες ομολόγους τους, χρησιμοποίησαν το ζευκτικών στέγη. Η εσωτερική περίστυλη βεράντα έχει πλευρά, καθώς και μπροστά στήλες, έτσι ώστε ο ναός θα μπορούσε να ονομαστεί «ψευδοδίπτερος». Υπήρξε μια διπλή σειρά κίωνων στο σηκό, αυξάνεται σε δύο στάδια, από πολύ πιο λεπτή αναλογίες από την εξωτερική κιονοστοιχία.

Εικόνα 1.2.93.: ναός του Απόλλωνα στη Σικελία

Ο ναός της Αθηνάς στην Ιταλία 510 π.χ.

Επίσης καλείτε και ναός της Δήμητρας, ένας δωρικός περίπτερος εξάστυλος κτίριο με δεκατρείς κίονες στο πλάι, με αναλογίες που επρόκειτο να καθιερωθεί ως η ιδανική δωρικό σε τέτοια κτίρια όπως το Ναό του Ποσειδώνα στο Σούνιο. Οι στήλες έχουν έντονη έντασις και οι πρωτεύουσες είναι μεγάλες και ευρύ. Αυτός ο ναός είχε μια σειρά από ιωνικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των στηλών του εσωτερικού βεράντα του και το καλούπι που έτρεξε ανάμεσα από το επιστύλιο και τυπικά δωρικής ζωφόρου του τρίγλυφα και μετόπες.

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Εικόνα 1.2.94.: ναός της Αθηνάς στην Ιταλία

Ο ναός της Αθηνάς στη Σικελία 480 π.χ.

Από δωρική εξάστυλος σχέδιο με 14 κίονες στις πλευρές. Μέρος της δομής είναι ενσωματωμένο σε Siracusa καθεδρικό ναό.

Εικόνα 1.2.95.: ναός της Αθηνάς στη Σικελία

Ο ναός της Ήρας στη Σικελία 460 π.χ.

Αρχαίοι Ελληνικοί Ναοί

Δωρικός ναός χτίστηκε νότια ανατολικά της μεγάλης αρχαίας πόλης του Ακράγαντα, με το ναό του Concord, ο ναός του Δία στην Ολυμπιάδα και πολλοί άλλοι, σε μια περιοχή γνωστή ως το Valle dei Templi.

Εικόνα 1.2.96.: ναός της Ήρας στη Σικελία

Ο ναός του Ποσειδώνα στην Ιταλία 460 π.χ.

Δωρικού ρυθμού, ένας από τους καλύτερα διατηρημένους ναούς, που δείχνει την ενοποίηση των ιδεών του σχεδιασμού που αναπτύσσει προς την κατεύθυνση μιας «ιδανικός τύπος» ήδη διαδεδομένη στην Ελλάδα. Πρόκειται για ένα εξάστυλος ναός με κίονες μάλλον σωματώδης (8,85 μ.) (29 ft) και μια υπόστυλη ναό αυξάνεται σε δύο στάδια. (Επίσης πιστεύεται ότι ήταν αφιερωμένος στην Ήρα)

Εικόνα 1.2.97.: ναός του Ποσειδώνα στη Ιταλία

Ο ναός της Concord στη Σικελία 430 π.χ.

Δωρικός ναός (Αγκριτζέντο "F") είναι ένα πολύ καλά διατηρημένο περίπτερος εξάστυλος κτίριο με 13 κίονες σε κάθε πλευρά, με τον τρόπο των ναών στην Ελλάδα.

Εικόνα 1.2.98.: ναός της Concord στη Σικελία

Ο ναός Segesta στην Σικελία 424 π.χ.

Δωρικός περίπτερος εξάστυλος σχέδιο, είναι ασυνήθιστο στην κατοχή αράβδωτους κίονες που στέκονται στην πλατεία βάθρα σε δύο στάδια. Έχει επίσης δεν τοίχους του σηκού. Αυτά τα χαρακτηριστικά δείχνουν ότι πιθανώς το κτίριο αφέθηκε ατελή, αλλά έχει προταθεί ότι δεν σηκός προορίζεται.

Εικόνα 1.2.99.: ναός Segesta στη Σικελία

Ο αρχαίος ναός της Αρτέμιδος στη Μικρά Ασία, Έφεσος 560 π.χ.

Ένα από τα Επτά Θαύματα του Αρχαίου Κόσμου, ήταν ο τέταρτος ναός στην περιοχή. Ήταν μάλλον μια δίπτερος οκτάστυλος σχέδιο, με στήλες που έχουν έως και 48 φλάουτα, και μια ποικιλία σχεδιασμού για τα ιωνικά κιονόκρανα που ήταν κάθε 3 μέτρα πλάτος (10 ft). Το κάτω μέρος της κάθε στήλη είχε κυκλωτικό ζωφόρο του στοιχεία και στάθηκε σε μια βαθιά φορμαρισμένο torus και, χρησιμοποιείται εδώ για

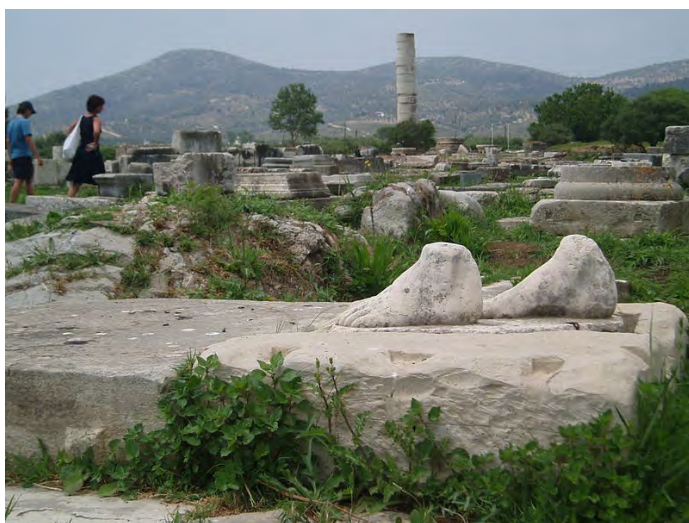
πρώτη φορά, ένα τετράγωνο βάθρο που ήταν να γίνει ένα αποδεκτό χαρακτηριστικό της κλασικής αρχιτεκτονικής. Ο ναός κάηκε από το 356 π. Χ. και ξαναχτίστηκε.

Εικόνα 1.2.100.: ναός της Αρτέμιδος στη Μικρά Ασία

Ο ναός της Ήρας στη Μικρά Ασία, Σάμος 540 π.χ.

Ιωνικός ναός, αρχιτέκτονες: Ροίκου και Θεόδωρου της Σάμου , της δίπτερος σχεδίου, με δύο σειρές από 8 κίονες στο ανατολικό άκρο και δύο σειρές από 9 στα δυτικά και 24 κίονες σε κάθε πλευρά .. Χτίστηκε στη θέση του το συντομότερο πολύ μεγάλο ιωνικός ναός, που καταστράφηκε από πυρκαγιά. Θα ήταν παρόμοιο σχέδιο, και διατήρησε τις βάσεις των κίωνων του ναού νωρίτερα μέσα θεμέλια του.

Εικόνα 1.2.101.: ναός της Ήρας στη Μικρά Ασία, Σάμο

Ο ναός της Αρτέμιδος στη Μικρά Ασία, Έφεσο 356 π.χ.

Ιωνικός ναός, αρχιτέκτονες: Δημήτριος και Παιωνίου της Εφέσου? γλύπτη: Σκόπα . Κέντρο του φεστιβάλ Pan-Ιονίου. Το 5ο ναός στην περιοχή, ήταν δίπτερος οκτάστυλος στο μπροστινό μέρος, με το διάστημα μεταξύ των στηλών αυξάνεται προς τον κεντρικό χώρο, όπου η πέτρα υπέρθυρο (ύψος: 1,2 μέτρα) (4 ft) διήρκεσε πάνω από 8,5 μέτρα (28 ft). Στο πίσω μέρος, ο ναός είχε 9 στήλες. Στυλοβάτη του ναού τέθηκε σε υψηλή κρηπίδα (ύψος: 2,75 μ.) (9 ft). Τα ιωνικά κιονόκρανα ήταν πολύ μικρότερη κλίμακα από ό, τι εκείνα του αρχαϊκού ναού, καθώς και οι κίονες είχαν τις τακτικές 24 ραβδώσεις. Ένα χαρακτηριστικό που φαίνεται να έχουν εισαχθεί σε αυτό το ναό ήταν το κυβικό βάθρο μεταξύ της στήλης και τετράγωνο βάθρο της. Ο θριγκός, όπως και άλλοι της Μικρά Ασίας, δεν είχε διάζωμα .

Εικόνα 1.2.102.: ναός της Αρτέμιδος στη Μικρά Ασία, Έφεσο

Ο ναός της Αθηνάς Πολιάδος στη Μικρά Ασία 334 π.χ.

Ιωνικός ναός, αρχιτέκτονας: Πυθίου της Πριήνης , της εξάστυλος περίπτερος ναός, με αναλογία περίπου 1:2. Οι στήλες (ύψος: 11.45) (37 πόδια 6 ίντσες) ακουμπούν πάνω σε πλίνθους. Όπως και πολλά άλλα ιωνικών ναών της Μικρά Ασίας, δεν υπήρχε διάζωμα.

Εικόνα 1.2.103.: ναός της Αθηνάς στη Μικρά Ασία

Ο ναός της Άρτεμις στη Μικρά Ασία 325 π.χ.

Ένας από τους μεγαλύτερους ναούς ιωνικού ρυθμού. Ήταν δίπτερος οκτάστυλος , με την είσοδο του στα δυτικά. Έμεινε ημιτελής, με περαιτέρω κατασκευή περίπου 175 π. Χ. και ολοκληρώθηκε από τους Ρωμαίους. Μικρή δομή της έχει παραμείνει και στέκεται εκτός από τα θεμέλια, δύο ακέραιες στήλες και διάφορα κολοβώματα.

Εικόνα 1.2.104.: ναός της Άρτεμις στη Μικρά Ασία

Ο ναός του Απόλλωνα στη Μικρά Ασία 313 π.χ.- 41 π.χ.

Ιωνικός ναός με αρχές του Κορινθιακού χαρακτηριστικά, αρχιτέκτονες: Παιωνίου της Εφέσου και της Μιλήτου Δάφνης. Αυτός ο δίπτερος δεκάστυλος ναός με 21 κίονες σε κάθε πλευρά, δεν ήταν πολύ μικρότερος από τον τεράστιο Ναός της Αρτέμιδος στην Έφεσο. Ήταν υπό κατασκευή περίπου για 250 χρόνια, αλλά ποτέ δεν ολοκληρώθηκε. Ο ναός δεν ήταν στεγασμένος, αλλά παρέμεινε βυθισμένη αυλή στην οποία υπήρχε ένα τέμενος που στέγαζε το άγαλμα του Απόλλωνα. Ο ναός είχε μια πόρτα που πλαισιώνεται από στήλες με πρώιμα παραδείγματα της κορινθιακής πρωτεύουσας.

Εικόνα 1.2.105.: ναός του Απόλλωνα στη Μικρά Ασία

Ο ναός του Διονύσου στη Μικρά Ασία 193 π.χ.

Ιωνικός ναός, αρχιτέκτονας: Ερμογένης της Πριήνης, ήταν περίπτερος εξάστυλος με 11 κίονες στις πλευρές. Οι στήλες ήταν πάνω σε πλίνθους και υπήρχε ένα διάζωμα.

Αρχαίοι Ελληνικοί Ναοί

Εικόνα 1.2.106.: ναός του Διονύσου στη Μικρά Ασία

1.3 Αρχαίοι Αιγυπτιακοί Ναοί

Αρχαία Αίγυπτος
3.000 χρόνια π. Χ.

Αρχαία Αιγυπτιακή αρχιτεκτονική της Αιγύπτου που είναι ένας από τους πιο σημαντικούς πολιτισμούς σε όλη την ιστορία, ανέπτυξε ένα ευρύ φάσμα των διαφορετικών αρχιτεκτονικών δομών και μεγάλων αρχιτεκτονικών μνημείων κατά μήκος του Νείλου. Οι Αιγυπτιακοί ναοί χτίστηκαν για την επίσημη λατρεία των θεών και στη μνήμη των Φαραώ στην αρχαία Αίγυπτο και σε περιοχές υπό αιγυπτιακό έλεγχο. Ναοί θεωρήθηκαν ως κατοικίες για τους θεούς ή βασιλείς στους οποίους ήταν αφιερωμένοι. Μέσα σε αυτούς, οι Αιγύπτιοι πραγματοποιούσαν μια ποικιλία από τελετουργίες. Αυτές οι τελετές θεωρούνταν απαραίτητες για τους θεούς ώστε να συνεχίσουν να υποστηρίζουν τους Maat , η θεϊκή τάξη του σύμπαντος. Στέγαση και φροντίδα για τους θεούς ήταν οι υποχρεώσεις του Φαραώ, ο οποίος αφιέρωνε τεράστιους πόρους για την κατασκευή και τη συντήρηση του ναού. Από ανάγκη, ο Φαραώ μεταβίβασε την πλειονότητα των καθκόντων σε μια σειρά από ιερείς, αλλά το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού εξακολουθούν να μην έχουν άμεση συμμετοχή στις τελετές και απαγορεύεται να εισέλθουν στους ιερούς χώρους ενός ναού. Παρ'όλα αυτά, ο ναός ήταν ένας σημαντικός θρησκευτικός χώρος για όλες τις κατηγορίες των Αιγυπτίων, οι οποίοι πήγαιναν εκεί για να προσευχηθούν, για να δώσουν τις προσφορές, και να αναζητήσουν μαντικές καθοδηγήσεις από την κατοικία στο θεό.

Το πιο σημαντικό μέρος του ναού ήταν το ιερό , το οποίο περιείχε συνήθως μια εικόνα λατρείας , ένα άγαλμα του θεού του. Τα δωμάτια έξω από το ιερό έγιναν μεγαλύτερα και πιο περίτεχνα στην πάροδο του χρόνου, έτσι ώστε οι ναοί εξελίχθηκαν από μικρούς ναούς στα τέλη προδυναστικής Περίοδο (τέλη τέταρτη χιλιετία π. Χ.) έως και ογκώδη οικοδομήματα από πέτρα του Νέου Βασιλείου (περίοδο 1550-1070 π. Χ.) και αργότερα. Αυτά τα οικοδομήματα είναι από τα μεγαλύτερα και τα πιο διαρκεί παραδείγματα της αιγυπτιακής αρχιτεκτονικής , με τα στοιχεία τους τοποθετημένα και διακοσμημένα σύμφωνα με τις πολύπλοκες μορφές του θρησκευτικού συμβολισμού. Ο τυπικός σχεδιασμός τους αποτελούνταν από μια σειρά κλειστών αιθουσών, ανοιχτά γήπεδα και μαζική είσοδο, πυλώνες ευθυγραμμίζονται κατά μήκος της διαδρομής που χρησιμοποιούνταν για πομπές. Πέρα από το ναό, βρίσκετε ένα εξωτερικό τοίχωμα που περικλείει μια μεγάλη ποικιλία από δευτερεύοντα κτίρια.

Ένας μεγάλος ναός έχει αρκετά μεγάλες εκτάσεις γης και απασχολούνται χιλιάδες ανθρώπους για να εξυπηρετούν τις ανάγκες της. Οι ναοί ήταν επομένως

βασικό οικονομικό όσο και θρησκευτικό κέντρο. Οι ιερείς που διαχειρίζονται αυτά τα ισχυρά θεσμικά όργανα έχουν σημαντική επιρροή, και παρά την φαινομενική υποταγή τους στο βασιλιά, μερικές φορές έχουν σημαντικές προκλήσεις για την εξουσία του.

Λόγω της σπανιότητας του ξύλου, τα δύο βασικά δομικά υλικά που χρησιμοποιούνται στην αρχαία Αίγυπτο ήταν από τον ήλιο ψημένο τούβλο λάσπη και πέτρα, κυρίως ασβεστόλιθο, ψαμμίτη, αλλά επίσης και γρανίτη σε σημαντικές ποσότητες. Από το Παλαιό Βασίλειο και μετά, πέτρα εν γένει προορίζεται για τάφους και ναούς, ενώ τούβλα χρησιμοποιήθηκαν ακόμη και για βασιλικά παλάτια, κάστρα, τα τείχη της περίβολο του ναού και πόλεις, καθώς και για τα κτίρια σε συγκροτήματα ναού. Ο πυρήνας των πυραμίδων προήλθε από πέτρα που εξορύσσεται από την περιοχή, ενώ ήδη ο ασβεστόλιθος, που χρησιμοποιήθηκε για να αντιμετωπίσει τις πυραμίδες ήρθε από την άλλη πλευρά του ποταμού Νείλου και έπρεπε να εξορύσσεται και να μετέφερε.

Η πρόιμη ανάπτυξη

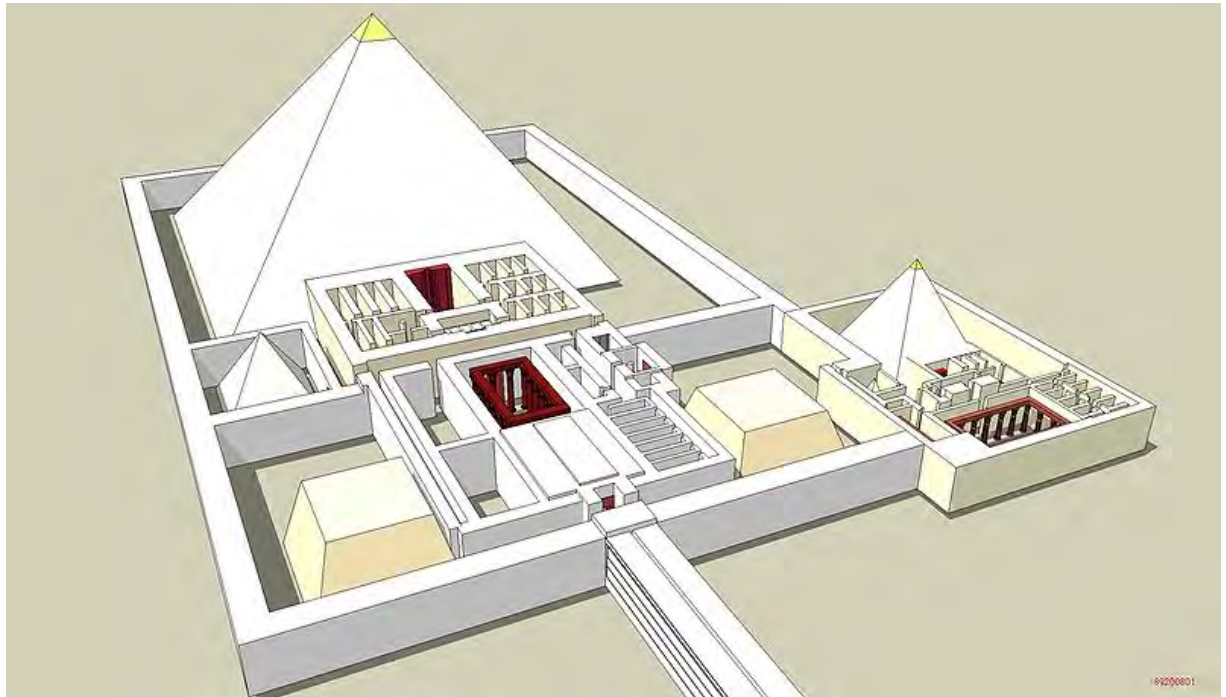
Τα πρώτα γνωστά προσκνήματα εμφανίστηκαν στην Αίγυπτο από τα τέλη της προδυναστικής περιόδου. Αυτά τα ιερά έγιναν από φθαρτά υλικά, όπως το ξύλο, καλάμι ψάθες, και πλίνθους. Παρά την παροδικότητα των υλικών αυτών αργότερα στην αιγυπτιακή τέχνη επαναχρησιμοποιήθηκαν και προσαρμόστηκαν.

Στην Πρόιμη Περίοδος (περίοδο 3100-2686 π. Χ.), οι πρώτοι Φαραώ έχτισαν ταφικά συγκροτήματα στο θρησκευτικό κέντρο της Αβύδου, με ένα ορθογώνιο περίβολο λάσπη-τούβλο που μπορεί να περιέχει στο κέντρο πήλινο ανάχωμα.^[1] Είναι ασαφές κατά πόσον, σε αυτή τη πρόιμη περίοδο, οι ναοί σε άλλες περιοχές της χώρας έχουν επηρεαστεί από το βασιλικό στυλ. Σε κάθε περίπτωση, στο Παλαιό Βασίλειο (περίοδο. 2686-2181 π. Χ.) που ακολούθησε την Πρόιμη Περίοδο, τα βασιλικά ταφικά μνημεία είχαν τεράστια επέκταση, ενώ οι περισσότεροι ναοί παρέμειναν σχετικά μικρά, γεγονός που υποδηλώνει ότι η επίσημη θρησκεία κατά την περίοδο αυτή περιορίστηκε στη λατρεία του θεϊκού βασιλιά σε σχέση από την άμεση λατρεία των θεοτήτων.^[2]

Η επέκταση των ταφικών μνημείων ξεκίνησε κατά τη βασιλεία του Djoser , ο οποίος έχτισε συγκρότημα εξ ολοκλήρου από πέτρα και αντικατέστησε το εσωτερικό ανάχωμα με μια πυραμίδα στην βάση της οποίας θάφτηκε (η Πυραμίδα του Djoser). Για το υπόλοιπο του Παλαιού Βασιλείου, τάφος και ναός ενώθηκαν σε περίτεχνα πέτρινα συγκροτήματα πυραμίδας. ^[3] Κοντά σε κάθε συγκρότημα πυραμίδας ήταν μια πόλη που εξυπηρετούσε τις ανάγκες του, όπως υποστηρίζουν οι πόλεις τους ναούς σε όλη την αιγυπτιακή ιστορία. Άλλες αλλαγές ήρθαν κατά τη βασιλεία του SNEFERU , ο οποίος, ξεκινώντας με την πρώτη πυραμίδα του στο Meidum, χτισμένη πυραμίδα συμμετρικά κατά μήκος ενός άξονα Ανατολής-Δύσης, με ένα ναό στις όχθες του Νείλου που συνδέεται με ένα ναό πυραμίδα στους πρόποδες της πυραμίδα. Άμεσοι διάδοχοι SNEFERU ακολούθησαν αυτό το μοτίβο, αλλά αρχίζει στα τέλη του Αρχαίου Βασιλείου, συγκροτήματα πυραμίδα σε συνδυασμό διαφόρων στοιχείων από το αξονικό σχέδιο και από το ορθογώνιο σχέδιο του Djoser. ^[4]

Στα τεράστια συγκροτήματα πυραμίδας, βασιλείς ίδρυσαν νέες πόλεις και αγροκτήματα στις υπανάπτυκτες περιοχές σε ολόκληρη την Αίγυπτο. Η ροή των αγαθών από αυτά τα εδάφη προς την κεντρική κυβέρνηση και τους ναούς τους βοήθησε να ενοποιήσει το βασίλειο. Ωστόσο, όπως οι ναοί και τα ιερατεία τους μεγάλωναν σε μεγαλύτερη οικονομική επιρροή, έγιναν σχεδόν ανεξάρτητη από τις βασιλικές επιρροές , αποδυναμώνοντας την κεντρική κυβέρνηση και συμβάλλοντας στην κατάρρευση του Παλαιού Βασιλείου.

Οι ηγέτες του Μέσου Βασιλείου (περίοδο. 2055-1650 π. Χ.), ο οποίος επανενώνει τη χώρα μετά από αυτή την κατάρρευση, συνέχισε πυραμίδες κτίριο και συγκροτήματα που σχετίζονται. Τα σπάνια ευρήματα από την περίοδο του Μέσου Βασιλείου ναούς, όπως αυτή στο Medinet Maadi , δείχνουν ότι τα σχέδια ναός έγιναν πιο συμμετρικά κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, και οι ναοί κτίζονταν από πέτρας. Το σχέδιο του ιερού που βρίσκεται πίσω από μια υπόστυλη αίθουσα και εμφανίζεται συχνά σε ναούς του Μέσου Βασιλείου, και μερικές φορές αυτά τα δύο στοιχεία είναι από την πρόσοψη ανοιχτά γήπεδα, ώστε να προαναγγέλλει την τυπική διάταξη που χρησιμοποιεί ο ναός και στα νεότερα χρόνια.

Εικόνα 1.3.1: Ανασυγκρότηση του Παλαιού Βασιλείου πυραμίδα ναού, με υπερυψωμένο μονοπάτι που οδηγεί από την κοιλάδα στο ναό.

Νέο Βασίλειο

Με μεγαλύτερη δύναμη και πλούτο κατά τη διάρκεια του Νέου Βασιλείου (περίοδο. 1550-1070 π. Χ.), στην Αίγυπτο αφιερώνουν τους περισσότερους πόρους τους για τους ναούς τους, οι οποίοι έγιναν μεγαλύτεροι και πιο περίτεχνοι. ^[5] Ορισμένοι εκτιμούν ότι στην περίοδο του Νέου Βασιλείου, οι ναοί ανήκουν περίπου το 33% της καλλιεργήσιμης γης. Ο πιο σημαντικό θεός ήταν ο Αμμωνα , στον οποίο το κύριο λατρευτικό κέντρο, είναι ο ναός του Αμμωνα-Re στο Καρνάκ στην Θήβα και τελικά έγινε ο μεγαλύτερος όλων των ναών, και του οποίου η ιεροσύνη ασκεί σημαντική πολιτική επιρροή.

Πολλοί ναοί πλέον είναι χτισμένοι εξ ολοκλήρου από πέτρα, και γενικά το σχέδιό τους περιλαμβάνει, το ιερό, τις αίθουσες, τις αυλές, και πύλες πυλώνα προσανατολισμένες κατά μήκος της διαδρομής και χρησιμοποιείται για θρησκευτικές πομπές. Στην περίοδο του Φαραώ Βασιλείου πλέον χρησιμοποιούν πυραμίδες ως ταφικά μνημεία και τους τάφους τους τοποθετούνται σε μεγάλη απόσταση από το νεκροτομείο- ναό τους. Χωρίς πυραμίδες να χτίζονται γύρω, οι

ναοί- νεκροτομείο άρχισαν να χρησιμοποιούν το ίδιο σχέδιο με εκείνο που ήταν αφιερωμένα στους θεούς.

Αργότερα με την κατάρρευση του Νέου Βασιλείου, το κτίριο των ναών-νεκροτομείο σταμάτησε και ποτέ δεν επανήλθε. Ωστόσο, ορισμένοι ηγέτες της Τρίτης Ενδιάμεσης Περιόδου θάφτηκαν μέσα στα περιβλήματα των ναών, συνεχίζοντας έτσι τη στενή σχέση μεταξύ του ναού και του τάφου.

Εικόνα 1.3.2: Είσοδος πυλώνας της Luxor ναού , ένας από τους σημαντικότερους ναούς στην περίοδο του Νέου Βασιλείου

Αργότερη ανάπτυξη

Στην ύστερη περίοδο (664-323 π. Χ.), η κατάσταση των Αιγυπτίων ήταν εξασθενημένη λόγω πολέμων. Όποτε πολλοί ξένοι ηγέτες χρηματοδότησαν και πραγματοποίησαν επεκτάσεις στους ναούς των Αιγυπτίων. ^[6] Ο Κουσίτ Φαραώ του 8ου και 7ου αιώνα π. Χ., αποκατέστησε τον ναό στο Καρνάκ. Αυτό άρχισε μια μακρά παράδοση εξελιγμένων ναών Nubian. Εν μέσω αυτής της αναταραχής, οι

περιουσίες των διαφόρων ναών καθώς και η ανεξαρτησία του ναού του Άμμωνα ήταν σπασμένοι, αλλά η δύναμη της ιεροσύνης παρέμεινε σε γενικές γραμμές.

Εικόνα 1.3.3: Ρωμαϊκή εποχή ο Ναός Ντεντέρα

Κατασκευές

Ναοί χτίστηκαν σε όλη την Άνω και Κάτω Αίγυπτο , καθώς και στις αιγυπτιακές οάσεις στην έρημο της Λιβύης και ως την μακρινή Σίβα. Σε περιόδους που η Αίγυπτος κυριάρχησε στη Νουβία, Αιγύπτιοι ηγέτες έχτισαν ναούς εκεί. Οι περισσότερες αιγυπτιακές πόλεις είχαν ένα ναό,^[7] αλλά, σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως με ναούς νεκροτομεία ή τους ναούς στην Νουβία, ο ναός ήταν ένα νέο θεμέλιο πάνω στο παρελθόν της γη. Η ακριβής τοποθεσία του ναού συχνά επιλέγεται για θρησκευτικούς λόγους. Θα μπορούσε, για παράδειγμα, να είναι η μυθική γενέτειρα ή ο τόπος ταφής του θεού. Ο άξονας του ναού θα μπορούσε επίσης να αποσκοπεί στην ευθυγράμμιση με τις θέσεις της θρησκευτικής σημασίας, από τον ήλιο ή τα ιδιαίτερα αστέρια. Ο Μεγάλος Ναός του Αμπού Σιμπέλ , για παράδειγμα, είναι ευθυγραμμισμένη έτσι ώστε δύο φορές το χρόνο, η ανατολή του

ηλίου να φωτίζει τα αγάλματα των θεών στην εσώτατο δωμάτιο του. Οι περισσότεροι ναοί, ωστόσο, ήταν ευθυγραμμισμένοι προς το Νείλο με ένα άξονα που διατρέχει περίπου Ανατολής-Δύσης.

Μια σειρά τελετών προηγούνται της κατασκευής και μια σειρά από τελετουργίες ακολουθούν στην ολοκλήρωση του ναού, αφιερωμένες στον θεό προστάτη του. Χρησιμοποιώντας κυρίως πέτρα και ξύλο έχτισαν τις τεράστιες δομές των ναών κατασκευές που κράτησαν χρόνια ή ακόμα και δεκαετίες.

Αρχικά οι ναοί χτίστηκαν από τούβλα και άλλα φθαρτά υλικά, και τα περισσότερα απομακρυσμένα κτίρια ναών παρέμειναν από τούβλο σε όλη την αιγυπτιακή ιστορία. Τα πέτρινα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν στην κατασκευή ναού ήταν ασβεστόλιθος και ψαμμίτης, τα οποία είναι κοινά στην Αίγυπτο. Πέτρες που είναι πιο δύσκολες και δύσκολες να τις χαράξεις, όπως γρανίτη, χρησιμοποιούνται σε μικρότερες ποσότητες για τα επιμέρους στοιχεία, όπως οβελίσκοι. Η πέτρα για την κατασκευή ενός ναού μπορεί να εξορύσσεται κοντά ή να αποστέλλονται από τον Νείλο ή από τα λατομεία.

Οι δομές ναών χτίστηκαν πάνω σε θεμέλια από πέτρινες πλάκες με άμμο-γέμισμα στα χαρακώματα. Τοίχοι και άλλες δομές χτίστηκαν με μεγάλα τμήματα διαφόρων σχημάτων. Κάθε πέτρα ήταν ντυμένη για να ταιριάζει με τις γειτονικές της, σε κυβοειδούς τετράγωνα σχήματα. Οι εσωτερικοί τοίχοι συχνά ήταν χτισμένη με λιγότερη φροντίδα, χρησιμοποιώντας σκληρότερες, πιο φτωχές ποιότητας πέτρες. Για τη δημιουργία δομών πάνω από το επίπεδο του εδάφους, οι εργαζόμενοι χρησιμοποιούσαν μαζική κατασκευή ραμπών. Όταν η δομή του ναού ήταν πλήρης, τα ακατέργαστα πρόσωπα των λίθων ντύνονταν για να δημιουργήσει μια ομαλή επιφάνεια. Σε αυτές, διακόσμησης επιφανειών, ανάγλυφα σκαλίζονταν στην πέτρα ή, αν η πέτρα ήταν πολύ κακής ποιότητας για να χαραχτεί, ένα στρώμα γύψου κάλυπτε την επιφάνεια της πέτρας. Ανάγλυφα στη συνέχεια διακοσμημένα με επιχρύσωση, ψηφιδωτά, ή το χρώμα. Τα χρώματα ήταν συνήθως μίγματα των μεταλλικών χρωστικών με κάποιο είδος κόλλας, πιθανώς φυσικό κόμμι.

Εικόνα 1.3.4: Κατασκευή τοίχου από πέτρα

Οι Φαραώ συχνά ξαναέχτιζαν ή αντικαθιστούσαν σάπιες δομές του ναού ή έκαναν προσθήκες σε αυτούς. Κατά τη διάρκεια αυτών των προσθηκών, αποσυναρμολογούνται συχνά παλιά κτίρια για να χρησιμοποιηθούν ως πλήρωση για τους εσωτερικούς χώρους των νέων δομών των ναών. Η εν λόγω επέκταση και η διάλυση θα μπορούσε να στρεβλώσει σημαντικά το αρχικό σχέδιο ναού, όπως συνέβη στο τεράστιο περίβολο του Αμμωνα-Re στο Καρνάκ, ο οποίος ανέπτυξε δύο άξονες που τέμονταν και διάφορους ναούς δορυφόρους.

Σχεδιασμός και διακόσμηση

Όπως και όλα τα αρχαία αιγυπτιακά αρχιτεκτονικά σχέδια, έτσι και στους αιγυπτιακούς ναούς τονίζετε η τάξη, η συμμετρία, και γεωμετρικά σχήματα με σχηματοποιημένα μοτίβα. ^[8] Στοιχεία για τον σχεδιασμό του ναού, έχουν αναφορές από τα πρώτα αιγυπτιακά κτίρια. Με γείσα στις κορυφές των τοίχων, που έγιναν για να μιμηθούν σειρές φύλλων φοίνικα και τοποθετούνταν στην κορυφή αρχαϊκών

τειχών, και η κλίση των εξωτερικών τοίχων, που είχαν ως στόχο να εξασφαλιστεί η ισορροπία τους, ήταν μέθοδοι από την αρχαϊκή αρχιτεκτονική των κτιρίων. Το έδαφος του ναού στα σχέδια συνήθως έχουν ένα άξονα που λειτουργεί με μια μικρή κλίση από το ιερό μέχρι το κάτω μέρος από την είσοδο του ναού. Στο πλήρως αναπτυγμένο πρότυπο που χρησιμοποιείται στην περίοδο του Νέου Βασιλείου και αργότερα, το μονοπάτι που χρησιμοποιείται για πομπές έχει ως σημεία στίξης ογκώδεις πόρτες που λειτουργούν ως κεντρικό άξονα για τον ναό. Το μονοπάτι προορίζεται κυρίως για χρήση του θεού, όταν ταξιδεύει έξω από το ιερό σύμφωνα με την αντίληψη των πιστών. Στις περισσότερες περιπτώσεις οι άνθρωποι χρησιμοποιούσαν μικρότερες πλαϊνές πόρτες. Τα τυπικά μέρη του ναού, ήταν υπόστυλες αίθουσες, ανοικτή περίστυλη αυλή, και πανύψηλη είσοδο με πυλώνες, ήταν τοποθετημένα κατά μήκος αυτής της διαδρομής σε μια παραδοσιακή αλλά ευέλικτη τάξη. Πέρα από το κτίριο ναό υπήρχαν εξωτερικοί τοίχοι κλειστοί με πολυάριθμα κτίρια.

Εικόνα 1.3.5: Η Μεγάλη υπόστυλη αίθουσα του ναού του Καρνάκ.

Το σχέδιο ναού μπορεί να έχει διαφορετικές δομές. Πολλοί ναοί κόπηκαν εντελώς στο βράχο, «ζουν σε βράχο», όπως στο Αμπού Σιμπέλ, ή σε βράχο είχαν κοπεί οι εσωτερικές τοιχοποιίες των θαλάμων των αυλών και πυλώνες, όπως στο Wadi es-Sebua. Σε ορισμένες ναούς, όπως οι ναοί στο νεκροτομείο Deir el-Bahari, η πομπική οδό τρέχει με μια σειρά από βεράντες αντί να έχουν ένα μόνο επίπεδο. Το πιο ιδιосуγκρασιακό ύφος ενός ναού ήταν τα Aten ναών που χτίστηκε από Ακενατόν στο ελ-Αμάρνα, όπου ο άξονας περνά μέσα από μια σειρά εντελώς ανοιχτών αυλών.

Εικόνα 1.3.6: ο ναός Aten

Το παραδοσιακό αρχιτεκτονικό πρότυπο των ναών ήταν συμβολικό. Ήταν αρχικά μια παραλλαγή σχεδίου ενός αιγυπτιακού σπιτιού, με σκοπό να αντικατοπτρίζει το σπίτι του θεού. ^[9] Επιπλέον, ο ναός αποτέλεσε ένα κομμάτι ως βασίλειο στη γη.

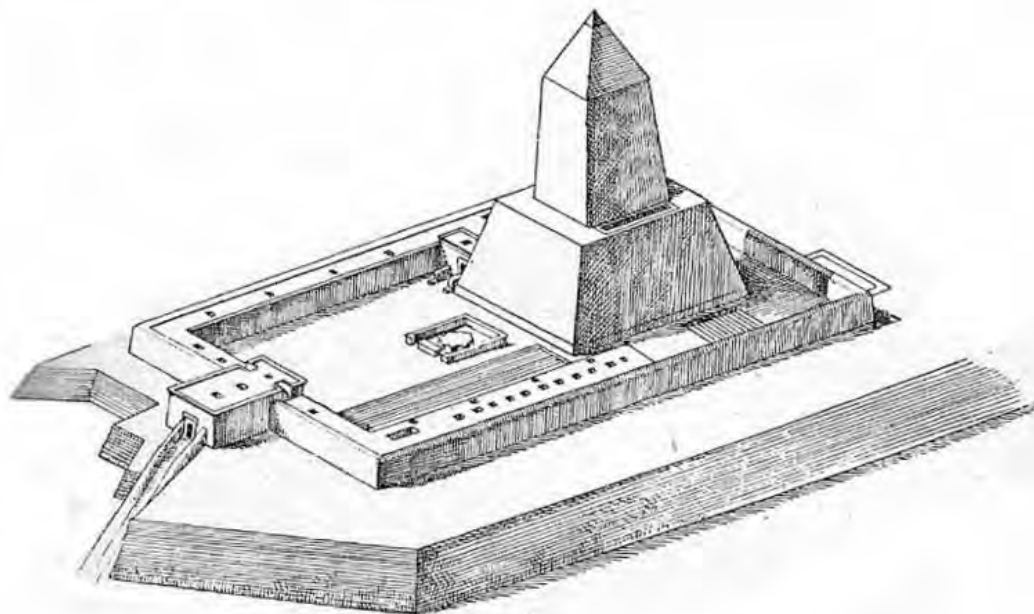

Εικόνα 1.3.7: Ο ναός του Ramesses III στο Medinet Habu , που περιβάλλεται από τα λείψανα των δομών του θυγατρικού ναού

Εσωτερικοί θάλαμοι

Οι εσωτερικοί θάλαμοι του ναού έχουν επίκεντρο το ιερό του θεού, που συνήθως καθορίζουν το μήκος του άξονα στο πίσω μέρος του κτιρίου του ναού. Το ιερό ήταν το επίκεντρο του ναού, ο τόπος όπου η θεϊκή παρουσία εκδηλώνεται πιο έντονα. Η μορφή με την οποία εκδηλώνονται ποικίλουν. Σε Aten ναούς και ιερά

παραδοσιακά ηλιακά , το αντικείμενο της τελετουργίας ήταν ο ήλιος ο ίδιος, λατρευόταν σε μια ανοιχτή αυλή. Σε πολλούς ναούς νεκροτομεία, οι εσωτερικές περιοχές περιλάμβαναν αγάλματα του αποβιώσαντος φαραώ, ή μια ψεύτικη πόρτα του θεού Βα όπου πιστεύονταν ότι δέχεται τις προσφορές. ^[10]

Εικόνα 1.3.8: ο ναός του ήλιου

Στους περισσότερους ναούς, όμως, το επίκεντρο ήταν η **εικόνα λατρείας** : ένα άγαλμα του θεού του ναού. Το ιερό σε αυτούς τους ναούς περιέχει τη θεία εικόνα. Για να δοθεί έμφαση στην ιερή φύση του ιερού, κρατήθηκε σε απόλυτο σκοτάδι. Σε παλαιότερες εποχές το ιερό βρισκόταν στο πιο πίσω μέρος του κτιρίου, όμως κατά των Πτολεμαίων περιόδου έγινε ένα κτίριο ανεξάρτητο στο εσωτερικό του ναού, με περαιτέρω μόνωση από τον έξω κόσμο, από τους γύρω διαδρόμους και τα δωμάτια.

Θυγατρικά παρεκκλήσια, αφιερωμένα σε θεότητες που συνδέονται με τον πρωτογενή θεό, βρίσκονται στις πλευρές των κυρίων ναών. Όταν ο κύριος ναός θεού ήταν αρσενικό, τα δευτερεύοντα παρεκκλήσια ήταν συχνά αφιερωμένα στην μυθολογική σύζυγο και το παιδί του συγκεκριμένου θεού. Τα δευτερεύοντα

παρεκκλήσια σε ναούς νεκροτομείο ήταν αφιερωμένα στους θεούς που σχετίζονται με τη βασιλεία.

Αρκετά άλλα δωμάτια βρίσκονταν στο ιερό. Πολλά από αυτά τα δωμάτια χρησίμευαν για την αποθήκευση τελετουργικού εξοπλισμού, τα κείμενα τελετουργιών. Άλλα δωμάτια είχαν συγκεκριμένες λειτουργίες. Η αίθουσα όπου δίδοντα προσφορές για τη θεότητα ήταν συχνά χωριστά από το ίδιο το ιερό. Τέλος, στον εξωτερικό τοίχο στο πίσω μέρος του ναού, υπήρχαν κόγχες συχνά για τους πιστούς να προσευχηθούν στο ναό του Θεού, όσο πιο κοντά μπορούσαν να έρθουν στον τόπο κατοικίας του.

Εικόνα 1.3.9: Προσκύνημα στο ιερό του Ναού Edfu

Αίθουσες και αυλές

Υπόστυλες αίθουσες, δωμάτια που γεμίζουν με στήλες, εμφανίζονται σε ναούς σε όλη την αιγυπτιακή ιστορία.^[11] Με το Νέο Βασίλειο συνήθως βρίσκονται ακριβώς μπροστά από το χώρο του ιερού. Αυτές οι αίθουσες ήταν λιγότερο περιορισμένες από ό, τι τα εσωτερικά δωμάτια, ήταν ανοικτά σε πιστούς, τουλάχιστον σε ορισμένες περιπτώσεις.^[12] Ήταν λιγότερα σκοτεινά, καθώς στην περίοδο του Νέου Βασιλείου οι αίθουσες αυξήθηκαν σε ψηλά κεντρικά περάσματα πάνω από την πομπική οδό, επιτρέποντας σε ένα φωταγωγό για την παροχή φωτός. Η επιτομή του

στυλ είναι η Μεγάλη υπόστυλη αίθουσα στο Καρνάκ, των οποίων η μεγαλύτερη είναι 69 στήλες πόδια (21 μ) ψηλά. Σε μεταγενέστερες περιόδους, οι Αιγύπτιοι ευνόησαν ένα διαφορετικό στυλ της αίθουσας, με ένα χαμηλό τοίχο στο μπροστινό μέρος να αφήνει στο φως να περνά. Οι σκιερές αίθουσες, των οποίων οι στήλες ήταν σχήμα που μιμούνταν τα φυτά όπως λωτού ή πάπυρο.

Εικόνα 1.3.10: Υπόστυλη αίθουσα του Ναού της Εσνα

Πέρα από την υπόστυλη αίθουσα υπήρχαν μια ή περισσότερες περίστυλες αυλές ανοιχτές προς τον ουρανό. Αυτά τα ανοιχτά γήπεδα, τα οποία ήταν στο σχεδιασμό του αιγυπτιακού ναού από το Παλαιό Βασίλειο, έπειτα έγιναν αλλαγές στο πρότυπο σχέδιο του Νέου Βασιλείου, και τέλος τοποθετήθηκαν μεταξύ του δημόσιου χώρου έξω από το ναό και τις πιο περιορισμένες ζώνες μέσα. Στο

μπροστινό μέρος της κάθε αυλής ήταν συνήθως ένας πυλώνας. Ο πυλώνας είναι γνωστός μόνο από διάσπαρτα παραδείγματα στην Παλαιά και της Μέση βασιλεία, αλλά και στη νέα περίοδο γρήγορα έγινε μια επιβλητική πρόσοψη για τους περισσότερους αιγυπτιακούς ναούς. Ο πυλώνας υπηρέτησε συμβολικά έναν πύργο φρουρά ενάντια στις δυνάμεις της διαταραχής.

Περίβλημα

Έξω από το κτίριο ήταν η περίφραξη, που περιβάλλει με ένα ορθογώνιο τοίχο από τούβλα τον ναό με σκοπό να προστατεύει συμβολικά το ιερό χώρο από εξωτερικές διαταραχές. ^[13] Με την ευκαιρία αυτή η λειτουργία ήταν κάτι παραπάνω από συμβολική, ειδικά κατά τη διάρκεια των τελευταίων δυναστειών, όταν τα τοιχώματα κατασκευάζονταν σε περίπτωση περσικής εισβολής. Αργότερα αυτά τα τοιχώματα των ναών είχαν εναλλασσόμενες κοίλες και κυρτές επιφάνειες των τούβλων, έτσι ώστε η κορυφή του τοιχώματος να έχει εικόνα κυματοειδή. Αυτό το σχέδιο συμβόλιζε τα μυθολογικά νερά του χάους.

Τα τείχη περικλείουν πολλά κτίρια που σχετίζονται με τη λειτουργία των ναών. Οι ιερές λίμνες που βρίσκονται σε πολλά περιβλήματα ναού χρησίμευαν ως δεξαμενές για το νερό που χρησιμοποιούσαν στις τελετές. Νεκροτομείο- ναός περιέχονταν μερικές φορές σε ένα παλάτι για το πνεύμα του βασιλιά στον οποίο ήταν αφιερωμένος ο ναός. Άλλα κτίρια του ναού περιλαμβάνουν κουζίνες, εργαστήρια και αποθήκες για να καλύψουν τις ανάγκες του ναού. Ιδιαίτερα σημαντική ήταν το « σπίτι της ζωής», όπου αποθηκεύονται θρησκευτικά κείμενα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που χρησιμοποιούνται για τελετές ναού. Το σπίτι της ζωής λειτούργησε ως κέντρο μάθησης, που περιέχει έργα σε μη-θρησκευτικά θέματα, όπως η ιστορία, η γεωγραφία, η αστρονομία και ιατρική.

Μέσα από την περίφραξη τρέχει η πομπική οδό που οδηγούσε από την είσοδο του ναού στην κύρια πύλη. Η διαδρομή ήταν συχνά διακοσμημένη με αγάλματα σφίγγα. Η πομπική οδό συνήθως κατέληγε σε μια αποβάθρα στο Νείλο, η οποία χρησίμευσε ως σημείο εισόδου για το ποτάμι.

Αρχαίοι Αιγυπτιακοί Ναοί

Εικόνα 1.3.11: ιερή λίμνη στο Καρνάκ

Διακόσμηση

Εικόνα 1.3.12: Σχέδια των τύπων των αρχιτεκτονικών πρωτευουσών ειδικά για το αρχαίο αιγυπτιακό πολιτισμό.

Το κτίριο του ναού ήταν περίτεχνα διακοσμημένο με ανάγλυφα και επιδαπέδια γλυπτά, όλα με θρησκευτική σημασία. Όπως και με το λατρευτικό άγαλμα, οι θεοί

πιστεύονταν ότι είναι παρόντες σε αυτές τις εικόνες. Η πιο σημαντική μορφή της διακόσμησης είναι η ανάγλυφη. Χρησιμοποιείτε στους ναούς, στους τοίχους, στις οροφές, σε κολώνες, τα δοκάρια όλα ήταν διακοσμημένα, όπως και οι επιδαπέδιες στήλες που ανεγέρθηκαν μέσα στο περίβλημα. Αιγυπτιακοί καλλιτέχνες χρησιμοποιούσαν τόσο ανάγλυφη διακόσμηση όπως και βυθισμένη ανακούφιση .

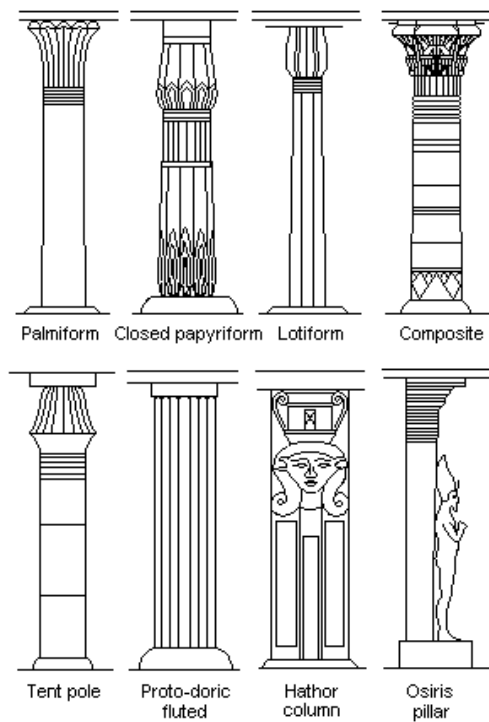

Εικόνα 1.3.13: Μια βύθιση-ανακούφιση απεικόνιση του Φαραώ Ακενατόν με τη σύζυγό του Νεφερτίτης και τις κόρες τους. Το κύριο υπόβαθρο δεν έχει αφαιρεθεί. Σημειώστε πόσο οι έντονες σκιές για τον καθορισμό της εικόνας.

Χρησιμοποιείται σε πιο σκληρά, πιο δύσκολες πέτρες και ήταν επίσης κατάλληλο για εξωτερικές επιφάνειες, όπου δημιουργούν οι σκιές ώστε τα στοιχεία να ξεχωρίζουν στο έντονο ηλιακό φως. Τα ανάγλυφα ήταν βαμμένα με τα βασικά χρώματα μαύρο, λευκό, κόκκινο, κίτρινο, πράσινο και μπλε. Σε ορισμένες περιπτώσεις, επιχρύσωση ή ένθετα κομμάτια από χρωματιστό γυαλί ή φαγεντιανή (Αιγυπτιακή φαγεντιανή είναι ένας πορώδες-χαλαζίας με κεραμική εμφάνιση με επιφάνεια υαλοποίησης που δημιουργεί μια φωτεινή λάμψη σε διαφόρων μπλε-πράσινων χρωμάτων.) αντικατέστησαν το χρώμα.

Εικόνα 1.3.14: Διακόσμηση για κουφώματα και οροφές στο Medinet Habu

Εικόνα 1.3.15: Σχέδια πυλώνων

Μεγάλα, επιδαπέδια γλυπτά που περιλαμβάνονται οβελίσκοι, ψηλοί, μυτεροί πυλώνες, που συνδέονταν με τον ήλιο στην Αιγυπτιακή εικονογραφία. Το μεγαλύτερο από αυτά, ο Οβελίσκος του Λατερανού, ήταν πάνω από 118 πόδια (36 μ) υψηλά.

Εικόνα 1.3.16: εικόνα οβελίσκου

Συχνά τοποθετούνται σε ζεύγη μπροστά από πυλώνες ή κατά μήκος του άξονα του ναού. Αγάλματα του βασιλιά, τα οποία τοποθετούνται ομοίως, κατέληξαν επίσης σε κολοσσιαία μεγέθη. Η Κολοσσούς του Μέμνονα στο ναό νεκροτομείο του Αμενχοτέπ III και το άγαλμα του Ramesses II στο Ramesseum .

Εικόνα 1.3.17: Κολοσσούς του Μέμνονα

Είναι οι μεγαλύτεροι επιδαπέδια αγάλματα στην αρχαία Αίγυπτο. Υπήρχαν επίσης στοιχεία των θεών, συχνά σε σφίγγα μορφή, που χρησίμευαν ως συμβολικοί φύλακες του ναού.

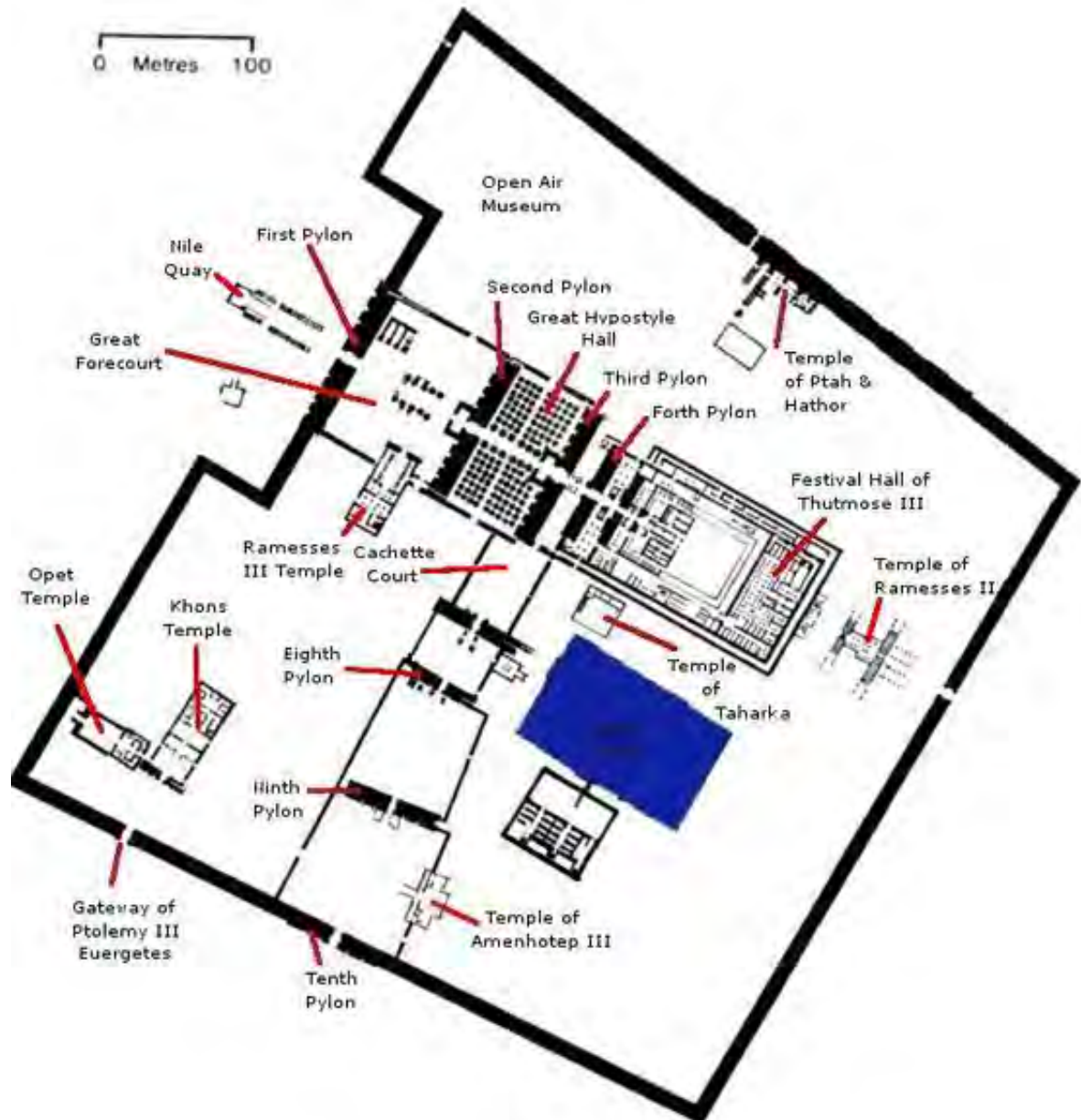
Εικόνα 1.3.18: Η Μεγάλη Σφίγγα της Γκίζα , με την Πυραμίδα του Χέοπα στο παρασκήνιο

Θα μπορούσαν να απεικονίζουν τον θεό στον οποίο ήταν αφιερωμένος ο ναός ή των ανθρώπων που δώρισε το άγαλμα, ή και τα δύο. Τα πιο βασικά αγάλματα των ναών ήταν οι εικόνες λατρεία, που συνήθως γίνονται διακοσμημένα με πολύτιμα υλικά όπως χρυσό και λάπις λάζουλι.

Εικόνα 1.3.19: δείγμα λάπις λάζουλι

Ο ναός του Άμμωνα – Re στο Καρνάβ

Εικόνα 1.3.20: χάρτης του ναού Άμμωνα –Re

Το συγκρότημα είναι ένα τεράστιο υπαίθριο μουσείο και ο μεγαλύτερος αρχαίος θρησκευτικός χώρος στον κόσμο. Η περιοχή καταλαμβάνει περίπου 250 000 τ. μ., το οποίο περιέχει πολλές δομές και μνημεία. Ο κύριος ναός, ο ναός του Άμμωνα, καλύπτει περίπου 61 στρέμματα.

Αποτελείται από τέσσερα κύρια μέρη από τα οποία μόνο το μεγαλύτερο αυτή τη στιγμή είναι ανοιχτό στο ευρύ κοινό. Ο όρος Καρνάκ συχνά νοείται ως η περίβολος

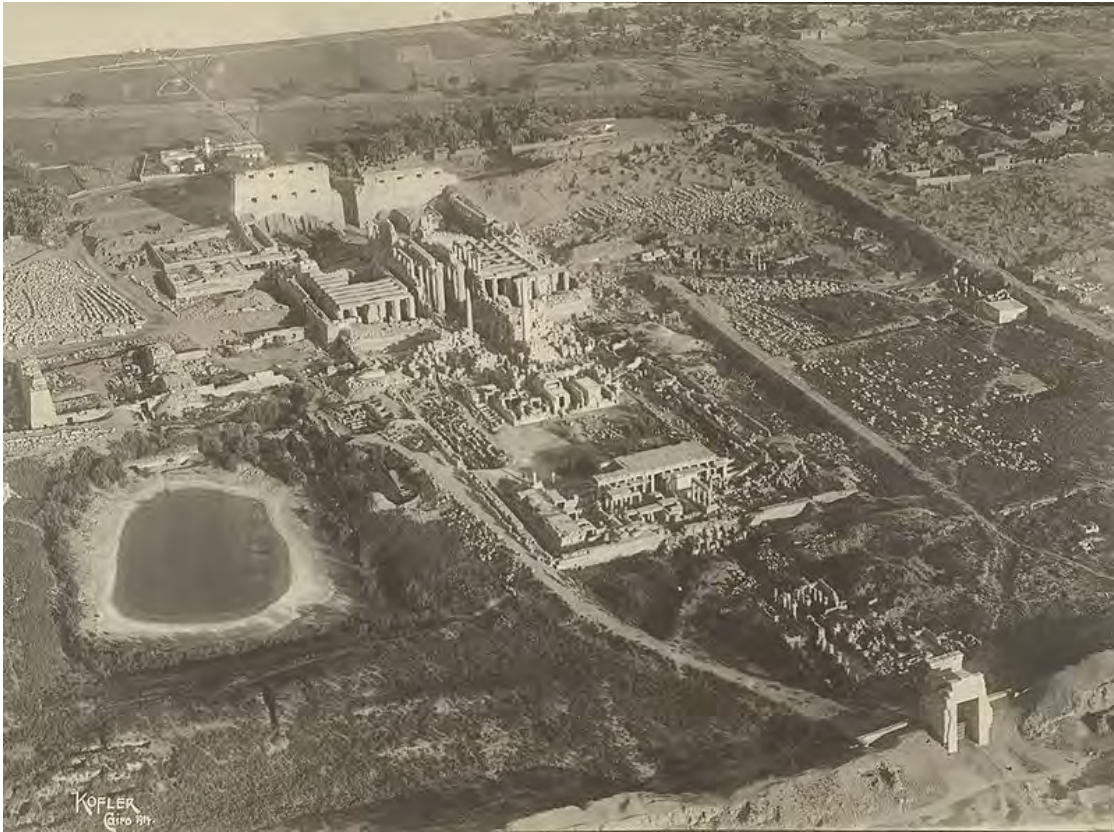
του Αμμωνα-Re μόνο. Τα άλλα τρία μέρη, το Τμήμα της Mut , το Τμήμα της Montu , και ο ναός του Αμενχοτέπ IV είναι, κλειστή για το κοινό. Υπάρχουν επίσης μερικοί μικρότεροι ναοί και ιερά που συνδέει το Τμήμα της Mut, το Τμήμα του Αμμωνα-Re, και ο Ναός Λούξορ .

Ο ναός του Mut είναι πολύ αρχαίος και είναι αφιερωμένος σε θεότητα της Γης, αλλά δεν έχει ακόμα αποκατασταθεί. Ο αρχικός ναός καταστράφηκε και εν μέρει έχει αποκατασταθεί η Χατσεψούτ, ένας άλλος φαραώ χτισμένος γύρω από τον ναό Mut, προκειμένου να αλλάξει την εστίαση ή τον προσανατολισμό του ιερού χώρου. Πολλά τμήματα από αυτό μπορεί να έχουν παρασυρθεί για χρήση σε άλλα κτίρια.

Η βασική διαφορά μεταξύ του Καρνάκ και οι περισσότεροι από τους άλλους ναούς και χώρους στην Αίγυπτο είναι το χρονικό διάστημα κατά το οποίο αναπτύχθηκε και χρησιμοποιήθηκε. Κατασκευή των ναών άρχισε το Μέσο Βασίλειο και συνεχίστηκε μέχρι Πτολεμαίων φορές. Περίπου τριάντα Φαραά συνέβαλαν στη δημιουργία των κτιρίων, ώστε να φτάσει σε αυτό το μέγεθος, την πολυπλοκότητα και πολυμορφία που δεν υπάρχει αλλού. Λίγα από τα επιμέρους χαρακτηριστικά του Καρνάκ είναι μοναδικά, αλλά το μέγεθος και ο αριθμός των χαρακτηριστικών είναι συντριπτική.

Ένα διάσημο τμήμα του Καρνάκ, είναι η υπόστυλη αίθουσα στον περίβολο του Αμμωνα-Re, μια περιοχή των 50.000 τετραγωνικά πόδια (5.000 m^2) με 134 στήλες διατεταγμένα σε 16 σειρές. 122 από αυτές τις στήλες είναι 10 μέτρα σε ύψος, και τα άλλα 12 είναι 21 μέτρα ύψος, με διάμετρο άνω των τριών μέτρων.

Τα επιστύλια είναι πάνω από αυτές τις στήλες και υπολογίζονται ότι ζύγιζαν 70 τόνους. Αυτά τα επιστύλια μπορεί να έχουν αρθεί σε αυτά τα ύψη με μοχλούς . Αυτό θα είναι μια εξαιρετικά χρονοβόρα διαδικασία και, επίσης, θα απαιτούσε μεγάλη ισορροπία για να πάρει τέτοια μεγάλα ύψη. Μια κοινή εναλλακτική θεωρία για το πώς κινήθηκαν είναι ότι υπήρχαν μεγάλες ράμπες κατασκευασμένες από τούβλα λάσπης άμμο ή πέτρα και οι πέτρες ρυμουλκήθηκαν μέχρι τις ράμπες. Αν χρησιμοποιηθεί πέτρα για τις ράμπες θα ήταν σε θέση να οικοδομήσουν τις ράμπες με πολύ λιγότερο υλικό. Το πάνω μέρος των ραμπών πιθανών θα έχουν τοποθετήσει είτε ξύλινα κομμάτια ή λιθόστρωτα για ρυμούλκηση τα μεγαλιθικά μνημεία.

Εικόνα 1.3.21: Φωτογραφία από το συγκρότημα ναού που το 1914

Ναός του Λούξορ

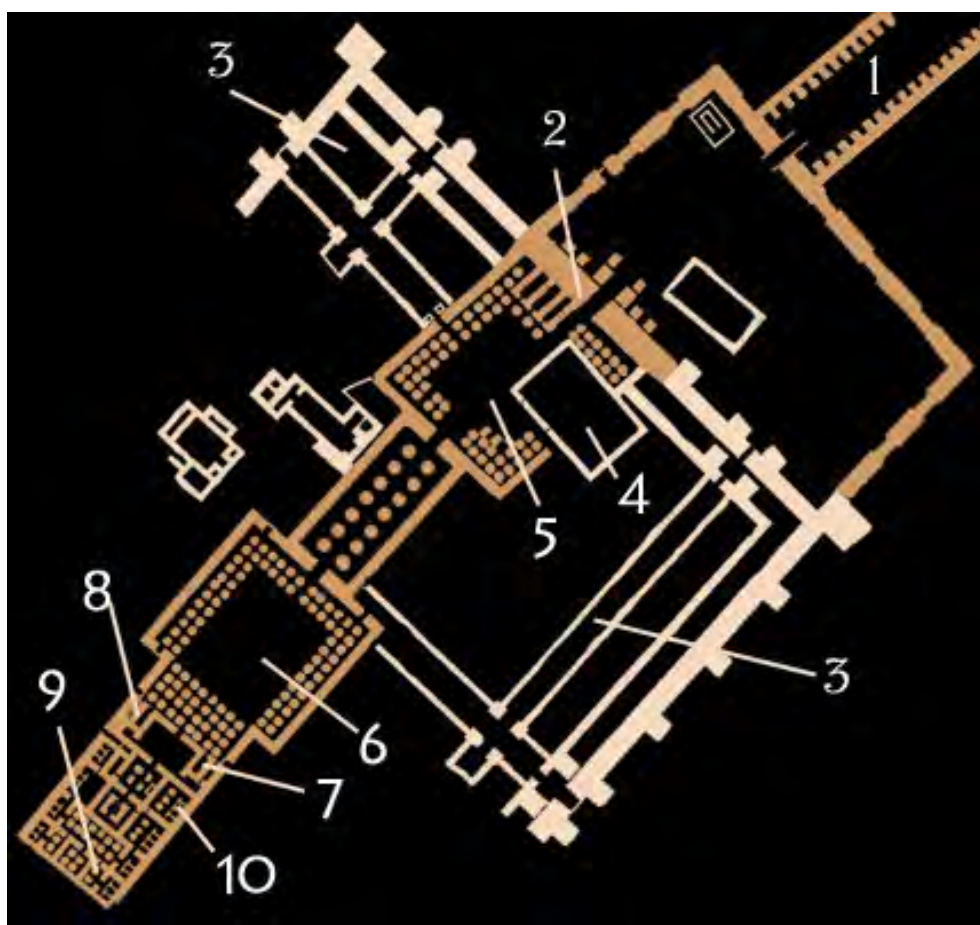

Εικόνα 1.3.22: ναός του Λούξορ

Ο ναός του Λούξορ είναι ένα μεγάλο αρχαίο αιγυπτιακό συγκρότημα ναών και βρίσκεται στην ανατολική όχθη του ποταμού Νείλου στην πόλη σήμερα που είναι

γνωστή ως Λούξορ (αρχαία Θήβα) και ιδρύθηκε το 1400 π. Χ.. Ο ναός ήταν γνωστός ως “Ipet resyt” το νότιο χαρέμι και ήταν αφιερωμένος στον θεό Άμμωνα, του Μουτ και του Khonsu και ήταν το επίκεντρο μιας από τις πιο σημαντικές θρησκευτικές γιορτές της αρχαίας Αιγύπτου. Κατά την διάρκεια αυτού του φεστιβάλ τα λατρευτικά αγάλματα θα ταξιδέψουν από το ναό του Καρνάκ στο ναό Λούξορ. Ως εκ τούτου, ο ναός δεν ήταν ευθυγραμμισμένος με το ποτάμι (όπως είναι το πιο συνηθισμένο), αλλά στο συγκρότημα ναό Καρνάκ.

Σχέδιο

Εικόνα 1.3.23: κάτοψη του ναού Λούξορ

1. Λεωφόρος της σφίγγας
2. Πρώτος πυλώνας
3. Ρωμαϊκό στρατόπεδο
4. Τέμενος

5. Ανάκτορο του Ramesses II
6. Ανάκτορο του Αμενχοτέπ III
7. Παρεκκλήσι του Mut
8. Παρεκκλήσι του Khonsu
9. Παρεκκλήσι του Άμμωνα
10. Θάλαμος Γέννησης

Εικόνα 1.3.24: η λεωφόρος των Σφιγγών

Η πρόσβαση στο χώρο είναι από μια πύλη που πιστεύεται ότι είχε κατασκευαστεί κατά την διάρκεια της Ρωμαϊκής περιόδου. Στους αρχαίους χρόνους, ο ναός μέσω μιας μεγάλης λεωφόρου συνέδεε τον ναό Καρνάκ και Λούξορ και κατέληγε στον πρώτο πυλώνα. Αργότερα προστέθηκαν στην λεωφόρο σφίγγες. Όλη η περιοχή περιβάλλεται από έναν μεγάλο περίβολο πλίνθων.

Εικόνα 1.3.25: είσοδος του ναού του Λούξορ

Εικόνα 1.3.26: οι στήλες του ναού Λούξορ

Η είσοδος του ναού είναι γνωστή ως τον πρώτο πυλώνα. Χτίστηκε από τον Ramesses II και ήταν διακοσμημένη με σκηνές από στρατιωτικές εκστρατείες του,

ιδίως με τον θρίαμβό του στη μάχη της Κάδης. Στον πυλώνα κατασκευάστηκαν και τέσσερις τεράστιες «κεραίες» όπου από αυτές κυμάτιζαν πανό. Αργότερα οι Φαραώ πρόσθεσαν σκηνές από τις δικές τους στρατιωτικές νίκες στον πρώτο πυλώνα. Η είσοδος πλαισιώνεται από έξι τεράστια αγάλματα του Ramesses, δυο καθιστά και τέσσερα όρθια, αλλά δυστυχώς μόνο τα δυο καθιστά αγάλματα εξακολουθούν να υπάρχουν σχετικά άθικτα. Υπάρχει επίσης, ένα είκοσι πέντε μέτρων ροζ γρανίτη οβελίσκος που χτίστηκε από τον Ramesses ακριβώς μέσα από την πύλη. Οι τέσσερις ιεροί μπαμπούνοι είναι σκαλισμένοι σε κάθε πλευρά του οβελίσκου καθώς επίσης τα ονόματα και οι επιτάφιοι των Ramesses.

Εικόνα 1.3.27: το εσωτερικό του ναού του Λούξορ

Πέρα από τον πρώτο πυλώνα ο Ramesses II έχτισε μια περίστυλη αυλή η οποία τέθηκε σε γωνία με το υπόλοιπο του ναού, προκειμένου να διατηρηθούν τρία προ-υπάρχουσα ιερά που στέκονται στην βορειοδυτική γωνία. Το ανάκτορο αποτελείται από κιονοστοιχία συμπεριλαμβανομένου ενός αριθμού από κολοσσιαία αγάλματα του Αμενχοτέπ III.

Εικόνα 1.3.28: εικόνα εσωτερικού ιερού

Η περίστυλη αυλή οδηγεί στην πομπική στοά που χτίστηκε από τον Αμενχοτέπ III με επιπέων διακοσμητικά προστέθηκαν από τον Φαραώ Τουταγχαμών. Με την είσοδο στο περιστύλιο υπάρχουν δυο αγάλματα που αντιπροσωπεύουν Τουταγχαμών, αλλά σε κάθε όνομά του έχει αντικατασταθεί από του Ramesses II. Είναι υπενδεδυμένα με τεράστιο πάπυρο και οι τοίχοι διακοσμημένοι με παραστάσεις.

Ο ναός του Λούξορ κτίστηκε με ψαμμίτη από την Gebel el- Silsila περιοχή, η οποία βρίσκεται στη νότιο-δυτική Αίγυπτο. Ο ψαμμίτης χρησιμοποιήθηκε για κατασκευή μνημείων στην Άνω Αίγυπτο. Όπως και σε άλλες αιγυπτιακές δομές μια κοινή τεχνική που χρησιμοποιείται ήταν ο συμβολισμός ή η ψευδαίσθηση. Στον ναό του Λούξορ, οι δύο οβελίσκοι συνοδευτικοί της εισόδου δεν ήταν στο ίδιο ύψος, αλλά δημιουργούσαν την ψευδαίσθηση ότι ήταν. Με την διάταξη του ναού φαίνεται να είναι ίσου ύψους, αλλά χρησιμοποιώντας την ψευδαίσθηση, ενισχύει τις σχετικές αποστάσεις κάνοντάς τες να φαίνονται ίσου μεγέθους. Συμβολικά, είναι ένα οπτικό και χωρικό αποτέλεσμα να τονίσει το ύψη και την απόσταση από τον τοίχο, ενισχύοντας την ήδη υπάρχουσα οδό.

Εικόνα 1.3.29: εικόνα ναού Λούξορ

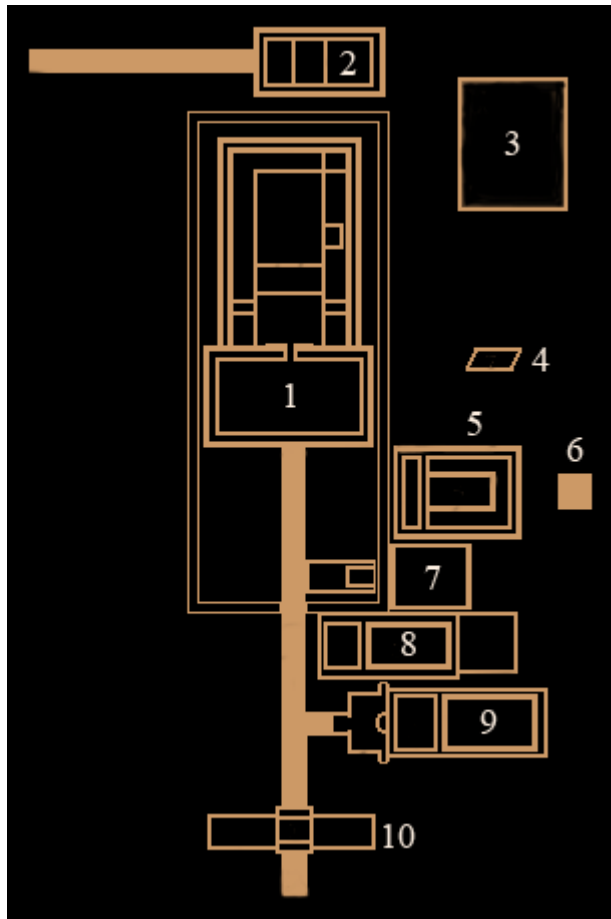
Συγκρότημα ναών Denderah

Εικόνα 1.3.30: εικόνα ναών Denderah

Το συγκρότημα ναών της Denderah είναι ένα από τα καλύτερα διατηρημένα συγκροτήματα στην Αίγυπτο. Απέχει περίπου 2.5 χλμ. νότια-ανατολικά της Denderah. Το όλο συγκρότημα εκτείνεται σε περίπου 40.000 τετραγωνικών μέτρων και περιβάλλεται από ένα μεγάλο περίβολο πλίνθων.

Σχέδιο

Εικόνα 1.3.31: κάτοψη συγκρότημα ναών της Denderah

1. Ναός του Hathor
2. Ναός της γέννησης του Isis
3. Ιερά λίμνη
4. Πηγή
5. Σανατόριο
6. Παρεκκλήσι του Montuhotep
7. Mammisi* του Nectanebo II
8. Παλαιοχριστιανική Βασιλική αίθουσα
9. Ρωμαϊκή Mammisi
10. Πύλη του Δομιτιανού και του Τραϊανού

*Mammisi: είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται για ένα μικρό σπίτι που συνδέεται με ένα μεγαλύτερο ναό και συσχετίζεται με την γέννηση του θεού.

Υπάρχουν πολλά περίπτερα από την Ρωμαϊκή περίοδο έξω από το περίβολο πλίνθων που περιβάλλει το συγκρότημα ναού. Η πύλη του Δομιτιανού και του Τραϊανού είναι χτισμένη σε αυτόν τον τοίχο από πλίνθους και οδηγεί σε μια μεγάλη ανοιχτή αυλή. Το ασυνήθιστο είναι ότι δεν υπάρχουν κιονοστοιχία ή πυλώνες που να οδηγούν στο ναό του Hathor.

Εικόνα 1.3.32: σχέδιο ναού Hathor.

Εικόνα 1.3.33: είσοδος ναού Denderah

Στα δεξιά της πύλης υπάρχει ένα Ρωμαϊκό μικρό εκκλησάκι-σπίτι Mammisi, το οποίο αποδίδεται στον Τραϊανό, αλλά μπορεί επίσης να έχει κατασκευαστεί από

τον Νέρωνα. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο ναός Mammisi ήταν στο ίδιο επίπεδο με τον ναό του Hathor χτίστηκε σε ένα υπερυψωμένο σημείο με μια σκάλα πρόσβασης στη μια πλευρά του. Οι πλάκες που σχημάτιζαν την οροφή δεν είχαν υλικό σύνδεσης να τρέχει γύρω από την κορυφή των τοιχωμάτων. Το εσωτερικό ιερό χωρίζεται σε τρεις διαδρόμους, αλλά ο αριστερός και δεξιός διάδρομος ήταν συμβολικοί και διακοσμητικοί, καθώς ήταν πολύ στενοί για να χρησιμοποιηθούν. Υπάρχει μια μεγάλη ψευδή πόρτα στο πίσω τοίχο του ιερού και μια θέση ψηλό στον τοίχο που αντιστοιχεί στη θέση της κόγχης του ναού του Hathor για την τοποθέτηση του αγάλματος.

Εικόνα 1.3.34: εικόνα ναού Denderah

Νοτιότερα, δίπλα στο ναό του Hathor, υπάρχει ένα κτίριο που είναι γνωστό ως το «σανατόριο». Το κτίριο αυτό είναι το μοναδικό στην αιγυπτιακή θρησκεία και αρχιτεκτονική. Το σανατόριο ήταν ουσιαστικά σπα, όπου οι άνθρωποι θα μπορούσαν να έρθουν να θεραπευτούν. Υπήρχαν ιερά νερά για κολύμβηση, καμπίνες (όπου ο άρρωστος ελπίζει για την ίαση του) και χρήση από τους ιερείς ως φάρμακο.

Εικόνα 1.3.35: λεπτομέρεια από τις διακοσμήσεις των τοίχων

Ναός του Κομ Όμπο

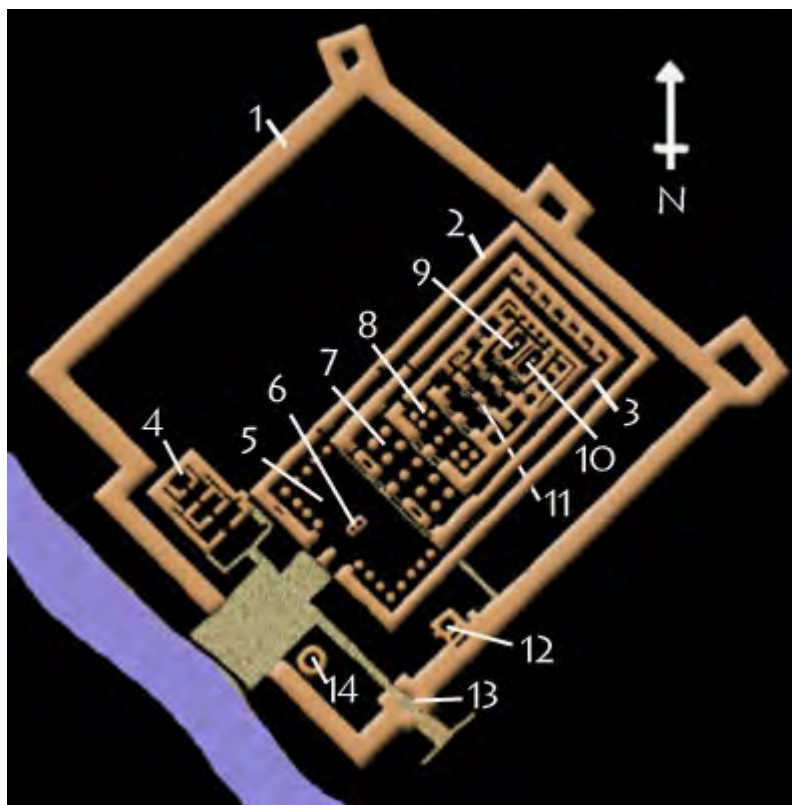

Εικόνα 1.3.36: ο ναός του Κομ Όμπο

Ο ναός Κομ Όμπο βρίσκεται δίπλα στο Νείλο ακριβώς νότια της Gebel el-Silsila. Είναι ένας ασυνήθιστος διπλός ναός που χτίστηκε κατά την διάρκεια της

δυναστείας των Πτολεμαίων στην αιγυπτιακή πόλη του Κομ Όμπο. Κάποιες προσθήκες έγιναν αργότερα κατά την διάρκεια της Ρωμαϊκής περιόδου.

Δομή

Εικόνα 1.3.37: κάτοψη ναού Κομ Όμπο

1. Εξωτερικός περίβολος από τούβλο-λάσπη
2. Εξωτερικός περίβολος
3. Εσωτερικός περίβολος
4. Σπίτι γέννησης-Mammisi του Πτολεμαίου VII
5. Αυλή του Αυγούστου
6. Βωμός
7. Πρώτη υπόστυλη αίθουσα
8. Δεύτερη υπόστυλη αίθουσα
9. Ιερό του Horus του πρεσβύτερου
10. Ιερό του Sobek

11. Παρεκκλήσι του Hathor
12. Πύλη του Πτολεμαίου XII
13. Πηγή

Ναός περιβλήματος

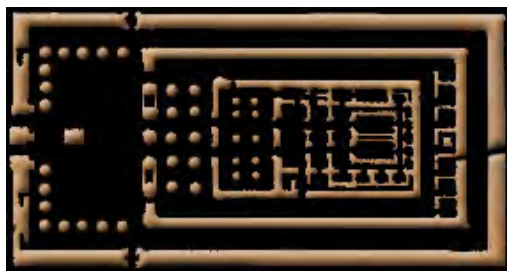
Ο εξωτερικός περίβολος είναι από τούβλο-λάσπη, αλλά ο ναός είναι χτισμένος από τοπικό ψαμμίτη από το λατομείο στο Gebel el-Silsila. Ο επισκέπτης εισέρχεται από την πύλη στην ανατολική πλευρά του εξωτερικού περιβόλου. Το κτίριο είναι μοναδικό, λόγω του «διπλού» του σχεδιασμού και αυτό σήμαινε ότι υπήρχαν δικαστήρια, αίθουσες, δωμάτια και ιερά διπλά για δυο σύνολα θεών. Στη δεξιά είσοδο υπάρχει ένα μικρό ιερό αφιερωμένο στη θεά Hathor όπου βρέθηκαν μουμιοποιημένοι κροκόδειλοι. Μπροστά από την κύρια είσοδο υπάρχει μια μεγάλη πηγή και μια σκάλα να ανεβαίνει στο ναό. Θεωρείται ότι η πηγή ήταν άμεσα συνδεδεμένη με την λατρεία και το τελετουργικό του κροκόδειλου.

Εικόνα

1.3.38: εικόνα ναού Κομ Όμπο

Κύριος Ναός

Εικόνα 1.3.39: κάτοψη ναού Κομ Όμπο

Αυλή και πρώτος πυλώνας

Μόνο τα θεμέλια του πρώτου πυλώνα παραμένουν μαζί με μέρος των τοίχων. Υπήρχε μια σκάλα που εκτεινόταν από το δικαστήριο πίσω από τον πυλώνα και οδηγούσε σε μια βεράντα στον τελευταίο όροφο αλλά έχει καταστραφεί. Στους τοίχους υπάρχουν ανάγλυφα του Φαραώ ενώ και στις δυο πλευρές της πόρτας της πρώτης υπόστυλης αίθουσας, υπάρχουν στήλες με χαραγμένα τα εραλδικά φυτά της Άνω Αιγύπτου όπως ο λωτός και Κάτω Αιγύπτου τον πάπυρο. Το δικαστήριο διαθέτει ένα κεντρικό βωμό, όπου οι ιερείς θα ξεκουραστούν κατά την διάρκεια των λατρευτικών τελετών. Υπάρχουν υπόγειες σήραγγες και οδηγούν σε κρύπτες εσωτερικών θαλαμών. Ένας διάδρομος τρέχει έξω και γύρω από τον κυρίως ναό. Στην εσωτερική πλευρά του πίσω τοιχώματος του ναού απεικονίζονται ιατρικά και χειρουργικά εργαλεία και θεωρείται ότι το ανάγλυφο αυτό είναι η παλαιότερη απεικόνιση των αντικειμένων αυτών.

Εικόνα 1.3.40: εικόνα στηλών ναού Κομ Όμπο

Πρώτη υπόστυλη αίθουσα

Στις τρεις σειρές από στήλες είναι διακοσμημένοι είτε με σχήματα λωτλων, παπύρων ή σε σχήμα κορυφών φοίνικα. Η οροφή είναι διακοσμημένη με αστρονομικές σκηνές.

Δεύτερη υπόστυλη αίθουσα

Η δίδυμη είσοδος στον πίσω τοίχο οδηγεί στη δεύτερη υπόστυλη αίθουσα ή «αίθουσα προσφορών». Έχει δεκαπέντε στήλες, πέντε από αυτές ενσωματωμένες στο εμπρόσθιο τοίχωμα. Ανάγλυφα απεικονίζουν τον Πτολεμαίο VIII και XII ενώπιον των Θεών του Νείλου. Στη νοτιοδυτική γωνία υπάρχουν σκηνές με μια μόνο στήλη να απεικονίζει τον καθαρισμό του βασιλιά, την στέψη του και τον καθαγιασμό του Ναού. Αυτές οι σκηνές είναι οι μόνες που δεν αντικατοπτρίζουν την δυαδικότητα του ναού.

Εικόνα 1.3.41: Λεπτομέρειες ναού Κομ Όμπο

Είσοδος επιμελητηρίων και ιερών

Μετά την υπόστυλη αίθουσα υπάρχουν τρεις είσοδοι θαλάμων, το καθένα μικρότερο από το προηγούμενο, που χωρίζονται από μερικά μικρά βήματα. Στο θάλαμο υπάρχουν σκηνές που απεικονίζουν τη θεά Seshat να επιβλέπει την κατασκευή του ναού. Δυστυχώς, η σκάλα που οδηγεί στην ταράτσα είναι σχεδόν το μόνο που έχει απομείνει από το δημαρχείο της προσφοράς.

Εικόνα 1.3.42: εικόνα ναού Κομ Όμπο

Δυο πόρτες από το εσωτερικό του θαλάμου για να οδηγήσουν στα δυο ξεχωριστά ιερά των Sobek και του Horus. Τα ιερά τους σε μεγάλο βαθμό έχουν καταστραφεί. Ένας μυστικός διάδρομος μεταξύ των ιερών επέτρεπε στον ιερέα να κινείται και να λειτουργεί ως «μαντείο» για τις βουλές των θεών.

Εικόνα 1.3.43: λεπτομέρεια του ναού Κομ Όμπο

Ο ναός της Έσνα

Η πόλη της Έσνα είναι περίπου 50 χλμ. νότια του ναού Λούξορ. Ο ναός είναι κατά κύριο λόγο αφιερωμένος στην θεότητα Khenum αλλά και σε άλλες.

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Εικόνα 1.3.44: ο ναός της Έσνα

Εικόνα 1.3.45: λεπτομέρεια του ναού της Έσνα

Δομή

Εικόνα 1.3.46: κάτοψη ναού Έσνα

1. Υπόστυλη αίθουσα (έχει ανασκαφεί)
2. Υπόστυλο θάλαμο (δεν έχει ανασκαφεί)
3. Ιερό (δεν έχει ανασκαφεί)
4. Εξώστης (δεν έχει ανασκαφεί)

Ο ναός χτίστηκε εννέα μέτρα κάτω από την επιφάνεια του εδάφους και αν και η υπόστυλη αίθουσα ανασκάφηκε, το υπόλοιπο του ναού είναι ακόμα θαμμένο κάτω από την σύγχρονη πόλη. Φαίνεται λοιπόν ο ναός να κατασκευάστηκε σε ένα μεγάλο «λάκκο» της πόλης.

Εικόνα 1.3.47: λεπτομέρεια του ναού της Έσνα

Η οροφή της υπόστυλης αίθουσας υποστηρίζεται από είκοσι τέσσερις κίονες με όμορφα σκαλισμένα και ζωγραφισμένα λουλούδια σε μια ποικιλία σχεδίων. Οι στήλες είναι διακοσμημένες με κείμενα που περιγράφουν την θρησκευτική γιορτή και απεικονίζουν διάφορους Ρωμαίους αυτοκράτορες πριν από τις αρχαίες αιγυπτιακές θεότητες.

Εικόνα 1.3.48: λεπτομέρεια του ναού της Έσσα

Στο βόρειο τμήμα της αίθουσας του Φαραώ απεικονίζεται αλίευση άγριων πτηνών, που συμβολικά αντιπροσωπεύει την υποταγή των κακών πνευμάτων. Στην ανατολική γωνία υπάρχει ένας περίεργος ύμνος στην θεά Khenut όπου το όνομα της θεότητας είναι γραμμένο με ιερογλυφικά ενός κροκόδειλου. Στην απέναντι γωνία ο ύμνος επαναλαμβάνεται, αλλά με το όνομα της θεότητας με την παραδοσιακή γραφή. Οι διακοσμήσεις περιλαμβάνουν μια σειρά από ημερολόγια και το ταβάνι είναι διακοσμημένο στη βόρεια πλευρά με αιγυπτιακή αστρονομία ενώ η νότια πλευρά του διακοσμημένη με Ρωμαϊκά ζώδια.

Εικόνα 1.3.49: λεπτομέρεια των στηλών του ναού της Έσσα

Ναοί στο Philae

Η Philae ήταν το κέντρο λατρείας της Ίσιδας κατά την διάρκεια της πολεμαϊκής περιόδου και λέγονταν «το νησί του χρόνου» λόγω των ισχυρισμών ότι το νησί ήταν το πρώτο κομμάτι γης για την δημιουργία του κόσμου. Υποστήριζαν επίσης οι ιερείς της Ελεφαντίνης (λατρευτικό κέντρο) ότι η πηγή του Νείλου βρίσκεται κοντά στο κέντρο λατρείας τους χωρίς φυσικά όλα αυτά να έχουν κάποια απόδειξη.

Εικόνα 1.3.50: εικόνα των ναών

Το νησί καλύπτεται εξ ολοκλήρου με ναούς και μνημεία. Από την πλημμύρα των νερών οι ναοί προστατεύονταν από ψηλά τείχη και ανθεκτικά θεμέλια γρανίτη. Ωστόσο, με την κατασκευή φράγματος οι ναοί έπρεπε να υποστηριχθούν έτσι ώστε να επιβιώσουν από μια ετήσια βύθιση. Αυτό ευτυχώς έκανε μικρή ζημιά στην πέτρα αλλά οι περισσότερες από τις όμορφες ζωγραφιές στους τοίχους καταστράφηκε.

Σχέδιο

Εικόνα 1.3.51: κάτοψη του νησιού με όλα τα μνημεία

Ναοί και κτίρια

1. Περίπτερος του Nectanebo
3. Ναός του Ary-hes-Nefer
4. Παρεκκλήσι του Mandulis
5. Παρεκκλήσι του Imhotep
12. Ναός του Horus
13. Ναός του Αυγούστου
14. Ρωμαϊκή πύλη

15. Ρωμαϊκή αγίδα Quay

16. Ναός της Hathor

17. Περίπτερος του Τραϊανού

Εικόνα 1.3.52: εικόνα ναών Philae

Ναός της Ίσιδος

2. Κιονοστοιχία ανατολική και δυτική
6. Πύλη του Πτολεμαίου Β
7. Εξωτερική αυλή
8. Mammissi (σπίτι γέννησης)
9. Nikimetreer (ήταν ένα όργανο μέτρησης της στάθμης των υδάτων του Νείλου)
10. Ναός της Ίσιδος
11. Πύλη του Αδριανού
12. Ναός του Horus

Οι κατασκευές του Philae ανά περίοδο

- Άμαση: η εικοστή έκτη δυναστεία μπορεί να ήταν οι πρώτοι που έχτισαν ένα ναό στο Philae. Περίπου τριακόσια διακοσμημένα τετράγωνα ναού ανακτήθηκαν από τα θεμέλια του δεύτερου πυλώνα ως και την υπόστυλη αίθουσα. ο ναός πιστεύεται ότι αποτελούταν από τρία δωμάτια καθώς και

ένα μικρό ιερό. Αργότερα φαίνεται να έχουν κάνει μια αποσυναρμολόγηση ώστε να δημιουργηθεί χώρος για μεγαλύτερη κατασκευή

- Nectanebo I: η τριακοστή δυναστεία Φαραώ κατασκεύασε το περίβλημα τοίχων και μια μνημειακή πύλη. Έχτισε ένα περίπτερο και άρχισε την κατασκευή του mammissi (σπίτι γέννησης)
- Πτολεμαίος Β: συνεχίστηκαν εργασίες για τον κυρίως ναό και το mammissi
- Πτολεμαίος Γ: επέκταση του mammissi
- Πτολεμαίος V: χτίστηκε ο πρώτος πυλώνας
- Πτολεμαίος VI: χτίστηκε ο δεύτερος πυλώνας, προστίθεται στην εσωτερική αυλή η υπόστυλη αίθουσα και ο ναός του Hathor
- Πτολεμαίος VIII III: επέκταση του mammissi και εγκαταστάθηκαν δυο τεράστιοι οβελίσκοι δίπλα από τον πρώτο πυλώνα και επέκτεινε τον ναό του Hathor
- Πτολεμαίος XII: διακόσμηση του δεύτερου πυλώνα.

Εικόνα 1.3.53: λεπτομέρεια ναών

Ναοί και κτίρια

Περίπτερος του Nectanebo.

Το περίπτερο ή προθάλαμος του Nectanebo είναι μια υπόστυλη αίθουσα με αρχικά δεκατέσσερις στήλες απεικόνισης της θεάς Hathor που συνδέονται με έξι πόδια ύψος τείχη και στο τέλος ολοκληρώνεται με μια σειρά από κοίλα γείσα και

αιγυπτιακή κόμπρα. Οι τοίχοι είναι διακοσμημένοι με ανάγλυφα που αναπαριστούν τον Nectanebo να προσφέρει θυσίες στους θεούς.

Ναός της Hathor

Εικόνα 1.3.54: ναός της Hathor

Ναός περιλαμβάνει μια περίστυλη αίθουσα με ένα μικρό προαύλιο. Η αίθουσα ήταν διακοσμημένη από τον Αύγουστο με απεικονίσεις των εορτών προς τιμήν των αιγυπτιακών θεοτήτων.

Ναός του Agy-hes-Nefer

Οι διακοσμήσεις του ναού απεικονίζουν τους δυο Φαραώ μαζί με αιγυπτιακές θεότητες. Η οροφή είναι μόνο μερική και μόνο έξι από τις δεκαεπτά κίονες εξακολουθούν να έχουν τις πρωτεύουσές τους.

Παρεκκλήσια του Mandulis και Imhotep

Στα βόρεια του ναού Agy-hes-Nefer υπάρχουν τα ερείπια ενός κατεστραμμένου παρεκκλησιού αφιερωμένο στο θεό ήλιο και στο βόρειο άκρο της κιονοστοιχίας είναι ο ναός του Imhotep

Ναός του Horus

Στα βόρεια της πόλης του Αδριανού στη δυτική πλευρά του νησιού υπάρχει ένας ερειπωμένος ναός αφιερωμένος στον εκδικητή Horus χτίστηκε από τον αυτοκράτορα Κλαύδιο.

Ναός του Αυγούστου

Οι αρχαιολόγοι βρήκαν μια πέτρα σε αυτόν το ναό που φέρει τρίγλωσση επιγραφή.

Ρωμαϊκή πύλη και αγίδα

Βόρεια του ναού του Αυγούστου είναι μια ρωμαϊκή πύλη που οδηγεί σε μια αποβάθρα κατά μήκος της βορειοανατολικής πλευράς του νησιού. Η πύλη πιστεύεται ότι ήταν μια θριαμβική αγίδα και χτίστηκε από τον Ρωμαίο Αυτοκράτορα Διοκλητιανού.

Περίπτερος του Τραϊανού

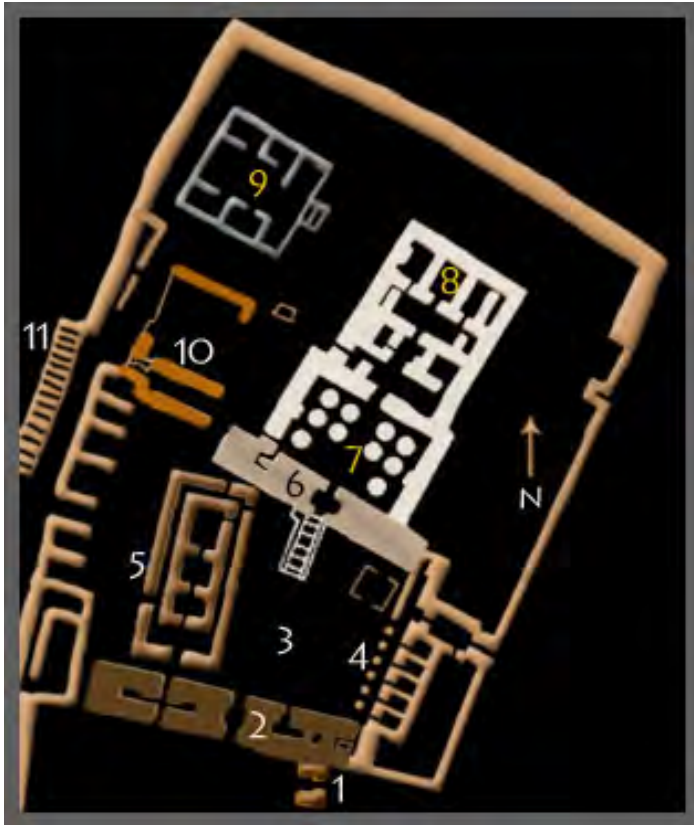
Εικόνα 1.3.55: Περίπτερος του Τραϊανού

Ήταν ένα ορθογώνιο κτίριο με δεκατέσσερις στήλες με κιονόκρανα να στηρίζουν την δίριχτη ξύλινη στέγη. Δύο από τα τείχη μεταξύ των στηλών είναι σχετικά άθικτα και διακοσμημένα με εικόνες του Τραϊανού.

Ναός της Ίσιδας στην Philae

Ο ναός ήταν κυρίως αφιερωμένος στην θεό Isis. Ο σημερινός ναός έχει χαρακτηριστικά Πτολεμαίων δομή με το κύριο σώμα να έχει κτιστεί από τον Πτολεμαίο II.

Δομή

Εικόνα 1.3.56: κάτοψη του ναού της Ίσιδας

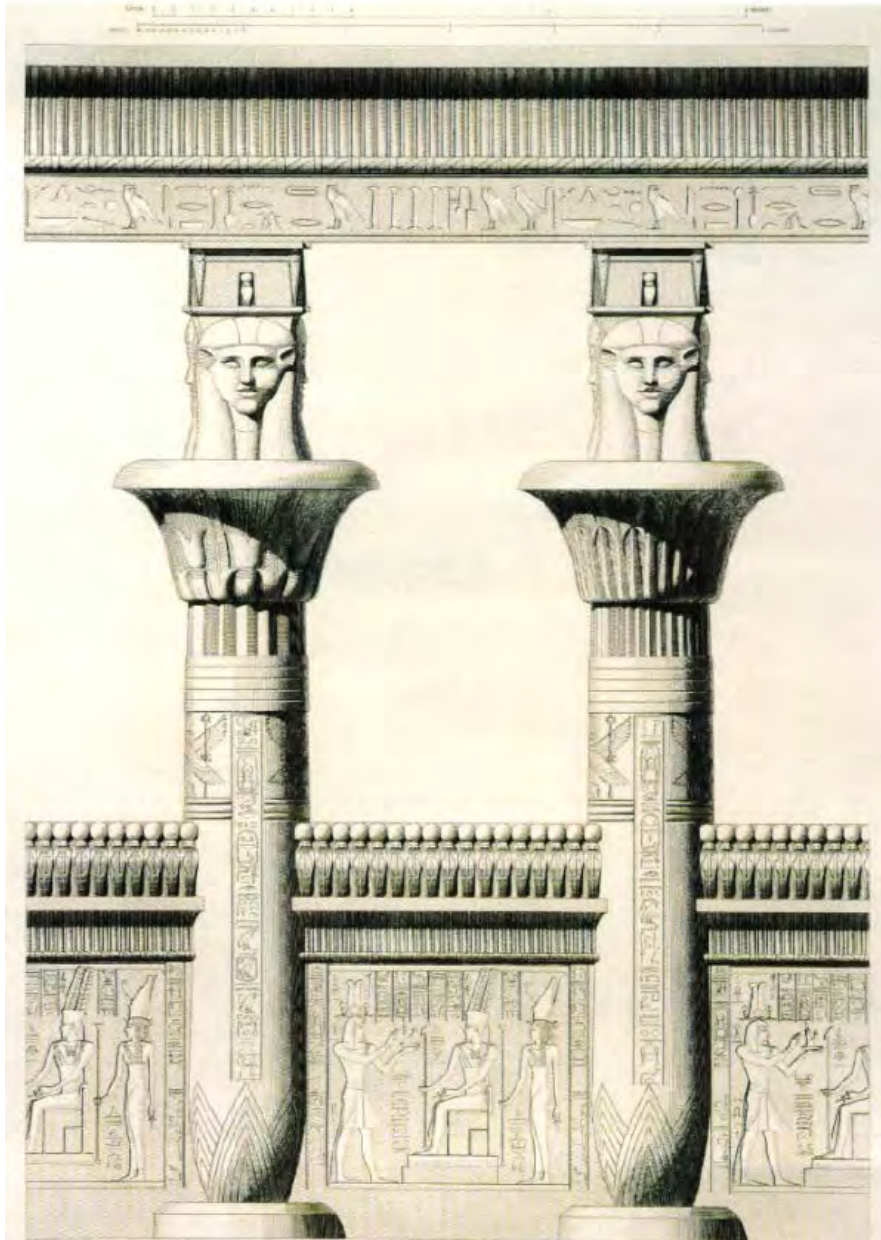
1. Πύλη του Πτολεμαίου Β
2. Πρώτος πυλώνας
3. Εξωτερική αυλή
4. Κιονοστοιχίες και αποθήκες
5. Mammissi
6. Δεύτερος πυλώνας
7. Εσωτερική αυλή
8. Ιερό της Isis
9. Ναός του Horus
10. Πύλη του Αδριανού
11. Nilometer

Εικόνα 1.3.57: εικόνες του ναού της Ίσιδας

Κιονοστοιχία ανατολική και δυτική

Στο βόρεια της περιπτέρου του Nectanebo υπάρχουν δυο κιονοστοιχίες που οδηγούν προς τον πρώτο πυλώνα του ναού της Isis. Η δυτική κιονοστοιχία είναι σε καλύτερη κατάσταση και συνολικά έχουν παραμείνει τριάντα ένας από τις τριάντα δυο στήλες και είναι περίπου 90 μέτρα ύψους. Παρά το γεγονός ότι όλα τα κιονόκρανα είναι σκαλισμένα με άνθη δεν υπάρχουν ούτε δυο μεταξύ τους όμοια. Πολλές από τις στήλες απεικονίζουν Ρωμαίους αυτοκράτορες.

Εικόνα 1.3.58: σκίτσο στηλών

Πύλη του Πτολεμαίου

Η πύλη είναι διακοσμημένη με εικόνες του Φαραώ. Μπροστά από την κύρια πύλη εισόδου στον πρώτο πυλώνα στέκονται δυο ρωμαϊκά λιοντάρια σκαλισμένα σε ροζ γρανίτη. Αργότερα εντάχθηκαν και δυο μεγάλοι επίσης από ροζ γρανίτη οβελίσκοι.

Πρώτος πυλώνας

Αρχαίοι Αιγυπτιακοί Ναοί

Ο πρώτος πυλώνας αποτελείται από δυο πύργους 60 πόδια με μια πύλη μεταξύ τους. Υπάρχουν αύλακες σε κάθε πλευρά του πυλώνα ώστε να υποστηρίξουν πόλους σημαίας.

Εξωτερική αυλή

Ο πρώτος πυλώνας οδηγεί σε μια εσωτερική αυλή. Στην ανατολική πλευρά της αυλής υπάρχει μια κιονοστοιχία με πρόσβαση σε μερικές μικρές αποθήκες και στα βόρεια ο δεύτερος πυλώνας παρέχει πρόσβαση στην κύρια δομή του ναού της Ίσιδας.

Κιονοστοιχίες και αποθήκες

Εικόνα 1.3.59: λεπτομέρεια στηλών

Πίσω από την κιονοστοιχία στον ανατολικό τοίχο της αυλής υπάρχουν πέντε δωμάτια, μερικά από αυτά μπορεί να είχαν χρησιμοποιηθεί ως αποθήκες και ένα τουλάχιστον ως βιβλιοθήκη. Κάποιο από αυτά τα δωμάτια χρησιμοποιήθηκε για την αποθήκευση και την ανάμιξη των πολύτιμων ελαίων και λιβανιών που χρησιμοποιούσαν στον ναό.

Mammissi

Το σπίτι-γέννηση ήταν περιτριγυρισμένο από τρεις πλευρές κιονοστοιχίες σφαιλισμένες με άνθη στην κορυφή τους.

Δεύτερος πυλώνας

Ο δεύτερος πυλώνας είναι περίπου 105 πόδια πλάτος και 40 πόδια ύψος. Δεν είναι παράλληλος προς την πύλη που αυτό είναι ασυνήθιστο. Μια σειρά από μικρά σκαλοπάτια οδηγούν στην πύλη μεταξύ των δυο πύργων.

Εσωτερική αυλή

Η πύλη μέσα από τον δεύτερο πυλώνα οδηγεί σε μια μικρή ανοιχτή και υπόστυλη αίθουσα. υπήρχε αρχικά μια κιονοστοιχία στα ανατολικά και δυτικά της αυλής, αλλά μόνο δέκα στήλες παραμένουν. Οι πυλώνες όμορφα ζωγραφισμένοι και διακοσμημένοι ώστε να μοιάζουν με μια ποικιλία λουλουδιών και φυτών. Μια σειρά από ανάγλυφα στην αυλή έχουν παραμορφωθεί και αντικατασταθεί με χριστιανικούς σταυρούς και ένας χριστιανικός βωμός στήθηκε στην αυλή περίπου του 500 μ. Χ..

Ιερό

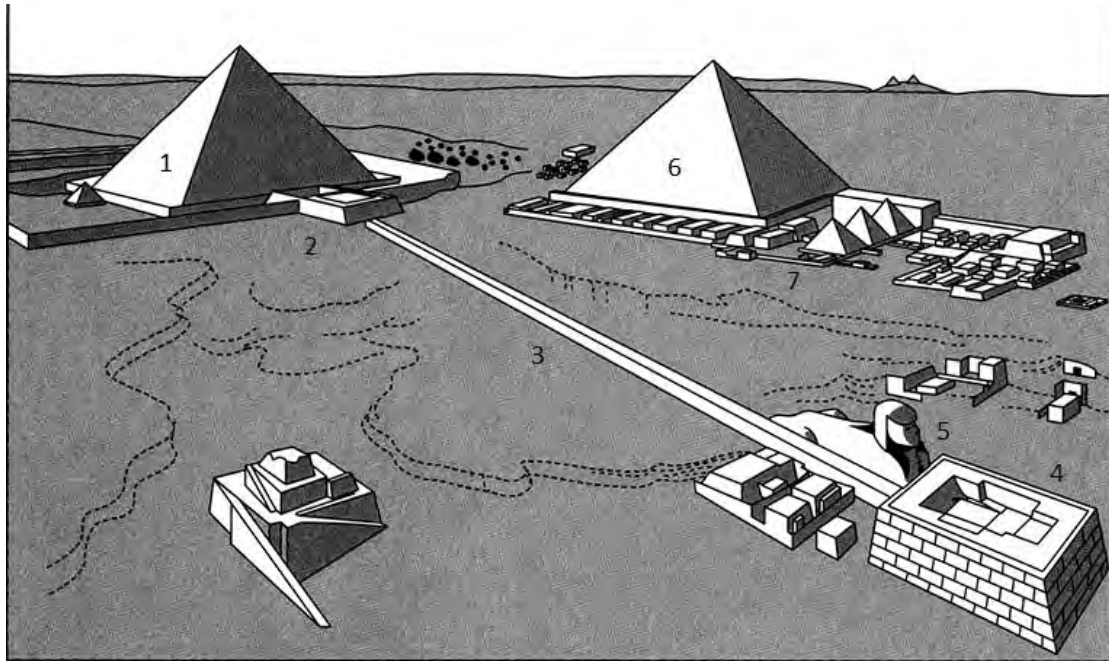
Υπάρχουν τρεις μικροί θάλαμοι με μικρά δωμάτια και στην συνέχεια αυτών το ιερό. Το ιερό είναι ένας μικρός θάλαμος με δυο μικρά παράθυρα.

Νεκρόπολη της Γκίζας

Εικόνα 1.3.60: πανοραμική εικόνα της νεκρόπολης της Γκίζας

Η Νεκρόπολη της Γκίζα είναι αρχαιολογική θέση, στο ομώνυμο οροπέδιο στις παρυφές της πόλης του Καΐρου στην Αίγυπτο. Αποτελείται από ένα μεγάλο συγκρότημα αρχαίων μνημείων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται: το συγκρότημα των 3 πυραμίδων γνωστών και ως Οι Μεγάλες Πυραμίδες, ένα επιβλητικό γλυπτό γνωστό ως η Μεγάλη Σφίγγα, πολλά κοιμητήρια, το χωριό των εργατών και το βιομηχανικό συγκρότημα. Η Νεκρόπολη είναι τοποθετημένη περίπου 9 χλμ. προς την έρημο από τη παλιά πόλη της Γκίζα στον Νείλο και 25 χλμ. περίπου, νοτιοδυτικά της πόλης του Καΐρου. Οι Πυραμίδες της Γκίζας αποτέλεσαν το σήμα κατατεθέν του αιγυπτιακού πολιτισμού, ειδικότερα από τους ελληνοιστικούς χρόνους και ύστερα. Σε αυτό συνέβαλε κυρίως η συμπερίληψη τους ως ένα από τα Επτά θαύματα του αρχαίου κόσμου στη σχετική λίστα που συνέταξε ο Αντίπατρος ο Σιδώνιος. Είναι μακράν οι παλαιότερες των αρχαίων θαυμάτων και η μόνες που σώζονται έως σήμερα.

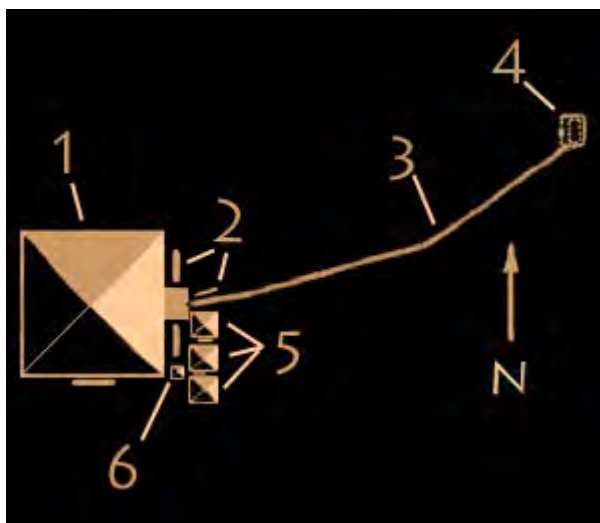
1. Πυραμίδα του Χεφρήνου
2. Ναός
3. Καλυπτώμενη Ανυψωμένη Οδός
4. Ναός

5. Η Μεγάλη Σφήγκα
6. Πυραμίδα του Χέοπα
7. Πυραμίδες της βασιλικής οικογένειας

Εικόνα 1.3.61: Γραφική αναπαράσταση της νεκρόπολης

Νεκροτομείο και Ναός του Χρέοπα

Σχέδιο Μεγάλης Πυραμίδας (για να δούμε την θέση του ναού σε σχέση με τα άλλα κτίσματα)

Εικόνα 1.3.62: κάτοψη μεγάλης πυραμίδας

1. Μεγάλη πυραμίδα
2. Λάκκος-πλοίο
3. Ανυψωμένος δρόμος
4. Νεκροτομείο και ναοί
5. Πυραμίδες της βασίλισσας
6. Δορυφορική ταφή

Οι περισσότερες πυραμίδες στην κατασκευή τους συνοδεύονταν από ένα σύμπλεγμα κατασκευών. Αρχικά η πυραμίδα περιβάλλονταν από ένα ασβεστόλιθο τούρα (ήταν μια τοποθεσία της Αιγύπτου, με το κυριότερο ορυχείο ασβεστόλιθου) τοίχο οκτώ πόδια ψηλή η οποία επίσης περικλείεται από μια πλακόστρωτη αυλή ασβεστόλιθου. Η πρόσβαση στην αυλή ήταν από την κοιλάδα του ναού και του ταφικού ναού και στη συνέχεια από το υπερυψωμένο μονοπάτι. Συνοδευτικά της πυραμίδας υπήρχαν τρεις μικρές πυραμίδες που προορίζονταν για Αιγυπτιακή βασίλισσα, μια μικρή πυραμίδα λατρείας και μια σειρά από λάκκους-πλοίο και άλλες δομές. Η ίδια η πυραμίδα περικλείεται από ασβεστόλιθο τούρα.

Ναοί και νεκροτομείο

Εικόνα 1.3.63: σκίτσο ναών

Ο ναός και το νεκροτομείο καταστράφηκαν αιώνες πριν. Μέρος γης από μαύρο βασάλτη στην πλακόστρωτη αυλή υπάρχουν όπως και οι υποδοχές από τεράστιες κολώνες από γρανίτη που σχημάτιζαν μια κιονοστοιχία γύρω από την αυλή. Στο δυτικό άκρο του ναού υπάρχει μια εσοχή (πιθανώς ένα ιερό) που παισιώνεται από

δυο αποθήκες. Οι εσωτερικοί τοίχοι ήταν φτιαγμένοι από ασβεστόλιθο και είχαν σκαλισμένα ωραία ανάγλυφα. Αυτός ο ναός είναι ο πρώτος γνωστός ναός που γίνεται χρήση ασβεστόλιθου, γρανίτη και βασάλτη.

Νεκροτομείο Ναός του Khafre

Σχέδιο Πυραμίδα της Γκίζας στου Khafre (για να δούμε την θέση του ναού στο χώρο σε σχέση με τα άλλα κτίσματα)

Εικόνα 1.3.64: κάτοψη της πυραμίδας της Γκίζας

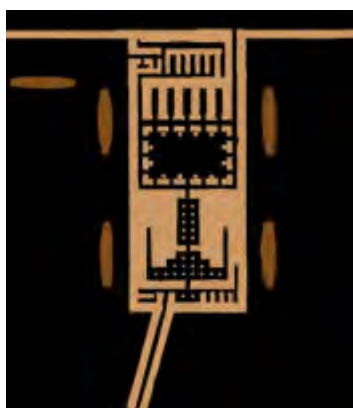
1. Πυραμίδα
2. Δορυφορική πυραμίδα
3. Λάκκος- πλοίο
4. Νεκρομαντείο ναός
5. Ανυψωμένος δρόμος
6. Μεγάλη Σφίγγα
7. Ναός κοιλάδα
8. Ναός Σφίγγα

Νεκροτομείο ναός

Εικόνα 1.3.65: εικόνα ναού νεκροτομείου

Ο ναός του νεκροτομείου της πυραμίδας του θεού Khafre χτίστηκε από τεράστιους ογκόλιθους από ασβεστόλιθο επιστρωμένοι με γρανίτη και το πάτωμα από αλάβαστρο. Η είσοδος οδηγεί σε ένα στενό πέρασμα. Στο νότιο άκρο υπάρχουν δυο αίθουσες και στα βόρεια ένας διάδρομος με δύο στήλες που συνδέεται με τέσσερις ακόμα αποθήκες και μια σκάλα που οδηγεί στην ταράτσα. Ένα άνοιγμα στο δυτικό τοίχο του διαδρόμου οδηγεί σε δικαστήριο με δεκατέσσερις τετραγωνικές στήλες και μετά ακολουθείται από ένα άλλο διάδρομο με δέκα στήλες που οδηγεί στην κεντρική αυλή του ναού.

Εικόνα 1.3.66: κάτοψη ναού της Σφίγγας

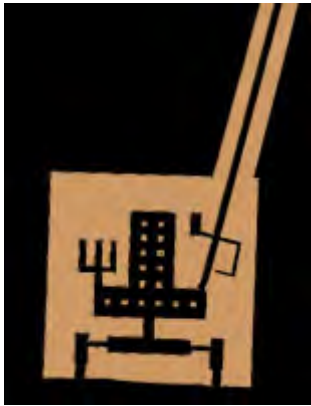
Στο δικαστήριο υπάρχουν τεράστιοι ορθογώνιοι πυλώνες που σχηματίζουν τα στηρίγματα για μια σειρά από αγάλματα της θεάς Khafre. Υπάρχουν πέντε κόγχες στο δυτικό τοίχο. Στα βόρεια από τις κόγχες ένα πέρασμα οδηγεί στη πυραμίδα και στα νότια ένα πέρασμα οδηγεί σε μια σειρά από αποθήκες και περαιτέρω μικρή έξοδο από τον ναό.

Εικόνα 1.3.67: εικόνα ναού νεκροτομείου

Αυτός ο ναός νεκροτομείο ήταν ο πρώτος που περιλάμβανε και τα πέντε πρότυπα στοιχεία ενός ναού: είσοδο, δικαστήριο με μια σειρά από στήλες, πέντε αγάλματα του Φαραώ, πέντε θαλάμους αποθήκευσης, εσωτερικό ιερού. Δυστυχώς δεν είναι σε πολύ καλή κατάσταση.

Ναός κοιλάδα

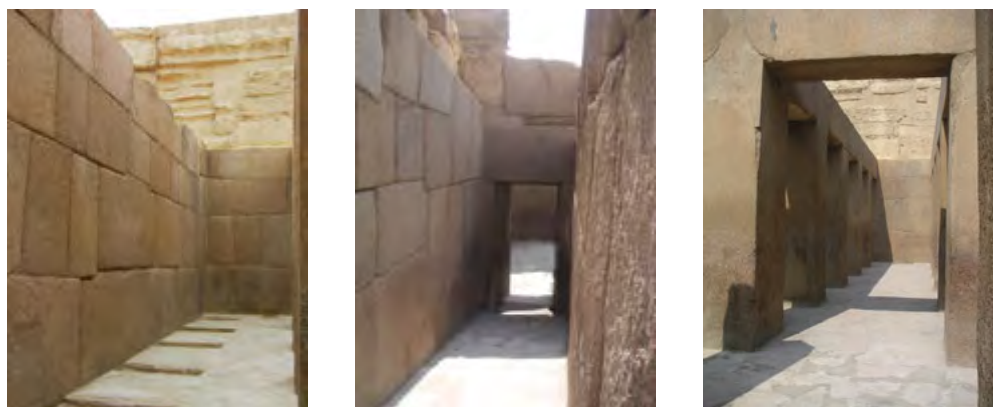
Εικόνα 1.3.68: κάτοψη ναού κοιλάδα

Ένα τετρακόσια ενενήντα τέσσερα μέτρα υπερυψωμένο μονοπάτι περνάει από τη Σφίγγα για να συνδέσει το νεκροτομείο ναό με την κοιλάδα ναού. Χτίστηκε από τεράστιους ογκόλιθους, ντυμένη με κόκκινο γρανίτη. Το δάπεδο και οι τοίχοι του εσωτερικά είναι στρωμένα με αλάβαστρο. Ο ναός κοιλάδα είναι καλύτερα διατηρημένος.

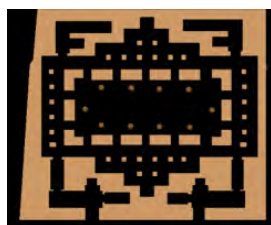
Εικόνα 1.3.69: εικόνα ναού κοιλάδα

Δύο είσοδοι βρίσκονται στον ανατολικό τοίχο και ένας διάδρομος εκτείνεται από τον Βορρά προς το νότο. Μεγάλα αγάλματα της θεάς Khafre βρέθηκαν σε αυτόν τον διάδρομο. Μια πόρτα στη μέση του διαδρόμου οδηγεί δυτικά σε ένα διάδρομο σχήματος Τ που περιέχει δεκαέξι τετράγωνων στερεών πυλώνων από γρανίτη που στήριζαν την στέγη. Στο πάτωμα στεγάζονταν είκοσι τρία αγάλματα της θεάς Khafre. Μικρά ανοίγματα στην οροφή επιτρέπει το φως να περνά και να φωτίζει αυτά τα αγάλματα. Στη νοτιοδυτική πλευρά της αίθουσας ένας μικρός διάδρομος οδηγεί σε μια σειρά από αποθήκες σε δυο επίπεδα. Στο χαμηλότερο επίπεδο καλυπτόταν με γυαλισμένο κόκκινο γρανίτη και στην κορυφαία βαθμίδα είναι επενδυμένα με αλάβαστρο. Στη βορειοδυτική γωνία της αίθουσας ένα πέρασμα οδηγεί πίσω στο υπερυψωμένο μονοπάτι. Στη μέση της παρούσας διόδου υπάρχει ένας θάλαμος επενδυμένος με αλάβαστρο. Απέναντι από τον θάλαμο μια σκάλα επιτρέπει την πρόσβαση στην οροφή και σε μια μικρή αυλή που βρίσκεται εκεί.

Εικόνα 1.3.70: Εικόνες ναού-κοιλιάδα

Ναός Σφίγγα

Εικόνα 1.3.71: κάτοψη ναού της Σφίγγας

Ο Ναός Σφίγγα είναι χτισμένος από σχετικά κακής ποιότητας ασβεστόλιθο και έχει διαβρωθεί άσχημα. Ο ναός αυτός είναι παρόμοια με την διάταξη του ναού

νεκροτομείου. Οι δυο εισοδοι στην ανατολική όψη είναι με επένδυση ροζ γρανίτη. Θεωρείται ότι είχε προγραμματιστεί για την κάλυψη όλων των εξωτερικών τοίχων με γρανίτη, αλλά το κτίριο έμεινε ημιτελές, με αποτέλεσμα οι φτωχότεροι σε ποιότητα ασβεστόλιθοι να διαβρωθούν και να υποστούν τεράστιες ζημιές. Το εσωτερικό του Ναού Σφίγγα ήταν στρωμένο με αλάβαστρο, ασβεστόλιθο και γρανίτη. Το δικαστήριο περιβάλλεται από κιονοστοιχία με κίονες και μια σειρά από μεγάλες εσοχές στα ανατολικά και δυτικά τείχη για να υποστηρίξει λατρευτικά αγάλματα. Ο ναός φαίνεται να είχε δυο ιερά, το ένα στην ανατολή και το άλλο στη δύση. Αυτό το επίπεδο συμμετρίας ήταν ασυνήθιστο για την εποχή. Υποστηρίζεται ότι οι είκοσι τέσσερις κίονες της κιονοστοιχίας αντανakλούσαν τις ώρες τις ημέρας και τα δέκα ή δώδεκα αγάλματα στο δικαστήριο εκπροσωπούν τις ώρες της ημέρας. Τα δυο ιερά μάλλον εκπροσωπούσαν την μέρα και τη νύχτα.

Εικόνα 1.3.72: εικόνα ναού Σφίγγα

Νεκροτομείο Ναός του Menkaure

Σχέδιο: Γκίζα, Πυραμίδα του Menkaure (για να δούμε τον ναό στον χώρο)

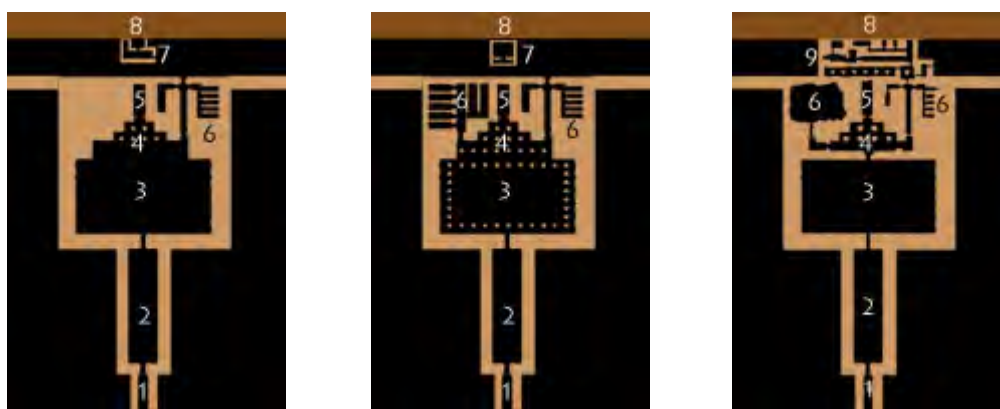

Εικόνα 1.3.73: κάτωγη ναού του Menkaure

1. Κύρια πυραμίδα
2. Δορυφορική πυραμίδα
3. Νεκροτομείο ναός
4. Ναός κοιλάδα
5. Ανυψωμένος δρόμος

Νεκροτομείο Ναός

Η κατασκευή ξεκίνησε με τεράστιους ογκόλιθους από ασβεστόλιθο ένα από τα μεγαλύτερα που βρέθηκαν στο σύνολο στη νεκρόπολη της Γκίζας και με μεγάλο ροζ γρανίτη. Τα θεμέλια και ο εσωτερικός πυρήνας του ναού ήταν νεκροτομείο και αποτελούνταν από ασβεστόλιθο, αλλά τα πατώματα και οι τοίχοι ήταν επενδυμένα με γρανίτη καθώς και ασβεστόλιθο. Ωστόσο η ολοκλήρωση του ναού έγινε με πλίνθους. Στοιχεία στη δομή έχουν προστεθεί από μεταγενέστερες δυναστείες.

Εικόνα 1.3.74: οι προσθήκες που έγιναν με την πάροδο του χρόνου στον ναό

1. Ανυψωμένος δρόμος
2. Είσοδος διάδρομος
3. Αυλή
4. Υπόστυλη αίθουσα
5. Ιερό
6. Αποθήκες

7. Παρεκκλήσι προσφορών
8. Πυραμίδα
9. Προθάλαμος

Ο διάδρομος εισόδου οδηγεί σε μια ανοιχτή αυλή που μάλλον προορίζονταν να περιέχει μια σειρά από πυλώνες, αλλά δεν είμαστε σίγουροι για την διάταξη. Οι τοίχοι ήταν ασβεστομένοι και διακοσμημένοι. Το μικρό ιερό σε αυτή την αυλή είναι μια από τις προσθήκες που έγιναν μεταγενέστερα. Υπήρξε επίσης μια μεγάλη αίθουσα στα δυτικά του ναού που συνδέεται με μια στοά επενδυμένη με πυλώνες.

Εικόνα 1.3.75: εικόνα ναού

Τα δωμάτια στα βόρεια δυτικά του ναού νεκροτομείου περιείχε διάφορα θραύσματα από αγάλματα του βασιλιά συμπεριλαμβανομένων κομμάτια από ένα μεγάλο ροζ γρανίτη που ορισμένοι ειδικοί θεωρούν ότι ήταν το επίκεντρο όλου του συγκροτήματος. Το άγαλμα τοποθετήθηκε κατά πάσα πιθανότητα στο τέλος του στενού διαδρόμου κατά μήκος του κεντρικού άξονα του ναού έτσι ώστε ο βασιλιάς να μπορούσε να έχει όλο το βλέμμα του σε όλο το συγκρότημα. Υπήρχαν επίσης θραύσματα από ένα βωμό από ασβεστόλιθο.

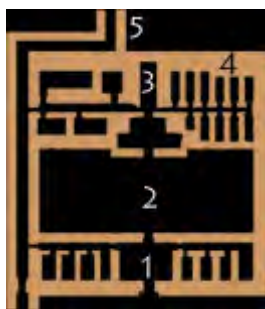

Εικόνα 1.3.76: εικόνα ναού

Μια ψεύτικη πόρτα σε μια μικρή πλατφόρμα γρανίτη ενάντια στην ανατολική όψη της πυραμίδας και όχι στο ναό νεκροτομείου. Ένας μικρός τετράγωνος θάλαμος με ένα πυλώνα στο κέντρο του θεωρείται πρόδρομος του προθαλάμου του νεκροτομείου του ναού κατά την Πέμπτη δυναστεία των Φαραώ.

Ναός κοιλάδα

Τα θεμέλια του ναού της ήταν φτιαγμένα από πέτρα, αλλά το κτίριο ολοκληρώθηκε με τραχιά τούβλα.

Εικόνα 1.3.77: κάτοψη ναού κοιλάδα

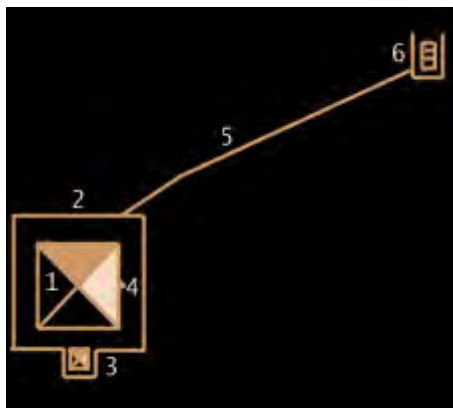
1. Είσοδος
2. Αυλή
3. Ιερό
4. Αποθήκες
5. Ανυψωμένος δρόμος

Πίσω από την είσοδο υπήρχε ένας τετράγωνος προθάλαμος με τέσσερις στήλες επενδυμένες στη βάση με αλάβαστρο. Μέσω αυτού του θαλάμου ο ναός άνοιγε έξω σε μια ευρεία αυλή με μια σειρά από κόγχες στα εσωτερικά τοιχώματα. Ένα μονοπάτι στρωμένο με ασβεστολιθικούς ογκόλιθους έτρεχε από τον θάλαμο στην είσοδο της αυλής, σε μια σκάλα η οποία οδηγούσε σε μια στοά με δυο σειρές ξύλινων κιόνων και τέλος σε μια αίθουσα προσφορών.

Στη βόρεια πλευρά της αίθουσας των προσφορών υπήρχαν οκτώ αποθήκες και στη νότια πλευρά υπήρχαν ακόμα επτά αποθήκες. Πολλά από τα όμορφα αγάλματα του Menkaure βρέθηκαν σε αυτές τις αίθουσες.

Νεκροτομείο Ναός της Bent πυραμίδας του Sneferu

Σχέδιο της Πυραμίδας Bent (θέση ναού στο χώρο)

Εικόνα 1.3.78: κάτοψη πυραμίδας Bent

1. Κύρια πυραμίδα
2. Περίβλημα τοίχου
3. Δορυφορική πυραμίδα
4. Νεκροτομείο ναός της ανατολής
5. Ανυψωμένος δρόμος
6. Ναός κοιλάδα

Νεκροτομείο Ναός

Εικόνα 1.3.79: εικόνα ναού-νεκροτομείο

Το συγκρότημα της πυραμίδας περιλαμβάνει ένα μικρό ναό από την ανατολική πλευρά της πυραμίδας που κατασκευάστηκε αρχικά από ασβεστόλιθο και τέλος με πλίνθους. Ο βωμός του ναού διαμορφώθηκε από δυο μεγάλες στήλες και τρεις μεγάλους ασβεστόλιθους που μοιάζει με το ιερογλυφικό “HTP”. Μικρό μέρος αυτού του ναού παραμένει.

Ναός κοιλάδα

Αυτός ο ναός κοιλάδα μπορεί να είναι ο πρώτος του είδους του αλλά μετέπειτα έμεινε σταθερό στοιχείο στην αρχιτεκτονική δομή κατασκευής μιας πυραμίδας. Η διάταξη του ναού έχει στοιχεία που συνήθως συνδέονται με τον ναό κοιλάδα και στοιχεία που συνδέονται με τους ναούς νεκροτομεία.

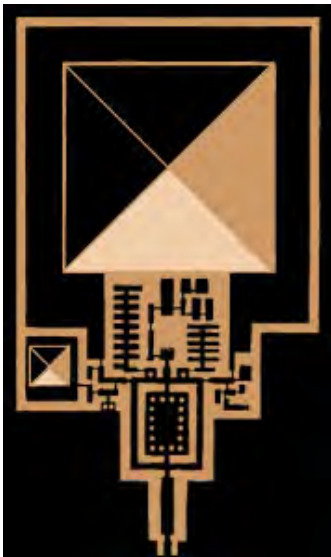
Ο ναός ήταν ορθογώνιος με τρία κύρια τμήματα ίδιου μεγέθους. Η είσοδος στη νότια πλευρά ήταν πλαισιωμένη από ξύλινες κολώνες και πλαισιώνεται από τέσσερις θαλάμους αποθήκευσης. Οι τοίχοι ήταν διακοσμημένοι με παραστάσεις ή με νομούς της Άνω ή Κάτω Αιγύπτου. Στο Βόρειο μέρος του ναού υπήρχε μια αυλή με δέκα πυλώνες από ασβεστόλιθο. Οι πυλώνες ήταν βαμμένοι κόκκινοι και οι τοίχοι διακοσμημένοι με σκηνές από θρησκευτικές τελετές. Πίσω από την αυλή υπήρχαν έξι κόγχες για την τοποθέτηση των αγαλμάτων. Οι πόρτες ήταν αρχικά εξοπλισμένες με ξύλο. Ο ναός κοιλάδα περιβαλλόταν από ένα μεγάλο τείχος από πλίνθους και οι ιερείς έχτισαν τα σπίτια τους κατά αυτόν τον τοίχο.

Νεκροτομείο Ναός του Sahure

Πυραμίδα του Sahure

Εικόνα 1.3.80: Πυραμίδα του Sahure

Εικόνα 1.3.81: εικόνα και σκίτσο πυραμίδας Sahure

Νεκροτομείο Ναός

Ο ναός νεκροτομείο βρίσκεται στην ανατολική πλευρά της πυραμίδας. Είναι χωρισμένη σε ιδιωτικούς και δημόσιους χώρους από έναν κεντρικό διάδρομο. Τα τείχη του διαδρόμου έχουν σκηνές από μάχες της θάλασσας και αποστολές στην Ασία και ήταν στρωμένη σε βασάλτη. Μια σκάλα στο Βόρειο άκρο οδηγούσε στη ταράτσα. Ο διάδρομος συνδέει επίσης την πυραμίδα στην αυλή πυραμίδας δορυφόρο, την κεντρική αυλή πυραμίδας και μια στοά με δυο κίονες από ροζ γρανίτη που οδηγεί σε μια νεκρόπολη.

Το εξωτερικό- δημόσιο τμήμα του ναού αποτελείται από μια μεγάλη πόρτα γρανίτη που οδηγεί σε μια υπόστυλη αυλή με δεκαέξι στήλες ροζ γρανίτη. Οι στήλες κάθονται σε μαύρο βασάλτη πλίνθων και έχουν σχήμα φοίνικα πρωτεύουσες. Θεωρείται ότι η οροφή βάφτηκε μπλε και διακοσμήθηκε με επιχρυσωμένα αστέρια.

Ένας διάδρομος στα δυτικά της αυλής οδηγεί στην εσωτερική αυλή. Οι τοίχοι της αυλής ήταν διακοσμημένοι με παραστάσεις του Φαραώ και τους αυλικούς του, κυνήγι, ψάρεμα και εικόνες του Φαραώ να νικά τους εχθρούς. Υπάρχει επίσης ένα γλυπτό ανάγλυφο του λιονταριού. Ένας πίνακας προσφέρει αλάβαστρο με σκηνές προσφοράς.

Το εσωτερικό μέρος του ναού έχει επιτευχθεί από αλάβαστρο και μια μικρή σκάλα βρίσκεται στο μέσο του δυτικού τοίχου του κεντρικού διαδρόμου ανεβαίνει σε ένα δωμάτιο με πέντε κόγχες που τοποθετήθηκαν κατά πάσα πιθανότητα αγάλματα του Sahure. Οι τοίχοι καλύφθηκαν με διακοσμημένο ασβεστόλιθο με εξαίρεση τις κόγχες στο δυτικό τοίχο που ήταν επενδυμένοι με ροζ γρανίτη. Το δάπεδο καλύφθηκε από αλάβαστρο και η οροφή ήταν διακοσμημένη με αστέρια.

Εικόνα 1.3.82: λεπτομέρεια τοίχων

Ένα άνοιγμα στο πίσω μέρος του ναού οδηγούσε στην αίθουσα προσφορών επίσης επενδυμένη με αλάβαστρο πάτωμα και η οροφή με αστρονομικά σχέδια.

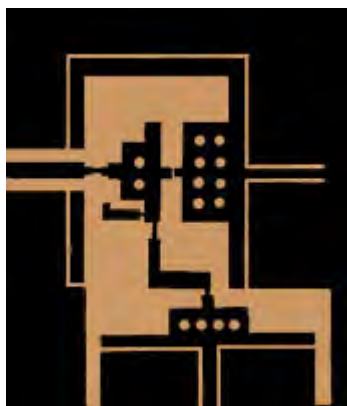
Εικόνα 1.3.83: αστρονομικά σχέδια

Οι τοίχοι ήταν καλυμμένοι με παραστάσεις των θεών. Ο δυτικός τοίχος είχε μια ψεύτικη πόρτα από γρανίτη, ένα άγαλμα από γρανίτη και μια λεκάνη προσφορών. Τα συνήθη ξόρκια προσφορών δεν βρέθηκαν στην ψεύτικη πόρτα και βάση αυτού κρίνεται ότι κάποτε η πόρτα ήταν καλυμμένη με χρυσό ή χαλκό και ότι τα ξόρκια ήταν χαραγμένα απευθείας πάνω στο μέταλλο. Υπάρχουν μια σειρά από μικρούς θαλάμους που πιθανώς χρησιμοποιούνταν για την αποθήκευση των προσφορών και τον εξοπλισμό του ναού.

Εικόνα 1.3.84: λεπτομέρεια τοίχων

Ναός κοιλάδα

Εικόνα 1.3.85: κάτοψη ναού κοιλάδα

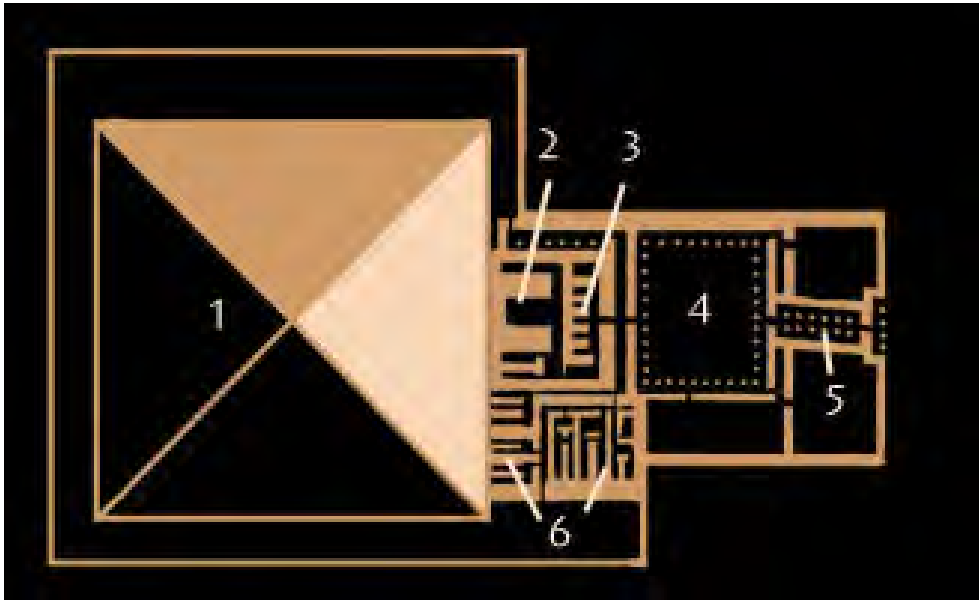
Ο ναός κοιλάδα είχε δυο ράμπες προσγείωσης στην άκρη της λίμνης. Αυτό είναι ασυνήθιστο, ενώ θα έπρεπε να υπάρχει μόνο μια ράμπα προς την ανατολή. Η ράμπα που είναι αντιμέτωπη προς την ανατολή οδηγεί σε μια περίστυλη στοά με οκτώ ροζ γρανίτες κίονες, με κιονόκρανα σε σχήμα φοίνικα και η οροφή βαμμένη μπλε και διακοσμημένη με επιχρυσωμένα αστέρια. Η νότια ράμπα οδηγεί σε μικρότερη στοά με μόνο τέσσερις κίονες από ροζ γρανίτη. Και οι δύο εισοδοι οδηγούν σε μια κεντρική αίθουσα από βασάλτη και αστρονομική οροφή. Οι όμορφοι διακοσμημένοι τοίχοι διαθέτουν εικόνες του Φαραώ και μια μικρή σκάλα οδηγεί στην ταράτσα.

Νεκροτομείο Ναός του Nefirkare

Εικόνα 1.3.86: πυραμίδα Nefirkare

Σχέδιο: Πυραμίδα του Nefirkare (για να δούμε την θέση του να ναού στο χώρο και σε σχέση με τα άλλα κτίσματα)

Εικόνα 1.3.87: κάτοψη πυραμίδα Neferirkare

1. Πυραμίδα-Ταφή
2. Εσωτερικό ιερό
3. Πέντε κόγχες αγαλμάτων
4. Ανοιχτή αυλή
5. Είσοδος
6. Αποθήκες

Νεκροτομείο ναός

Ο ναός νεκροτομείο που συνδέονταν με την πυραμίδα Neferirkare φαίνεται να έχει ολοκληρωθεί βιαστικά. Υπάρχουν κάποιες ενδείξεις ότι το παλαιότερο υπόλοιπο τμήμα του ναού χτίστηκε πάνω σε παλαιότερη δομή. Το παλαιότερο τμήμα του ναού είναι το εσωτερικό τμήμα κατασκευάστηκε από μεγάλους ογκολίθους ασβεστόλιθους και με μια μικρή μεριά από πέτρα. Υπήρχε μια αίθουσα προσφορών. Οι μετέπειτα προσθήκες στο τμήμα του ναού, η κιονοστοιχία, η εξωτερική αυλή και η είσοδος έγιναν με πλίνθους και το πάτωμα από πηλό. Οι ξύλινες κολώνες είχαν την μορφή λωτού και λουλουδιών. Υπήρχαν μια σειρά από χώρους αποθήκευσης στα νοτιοδυτικά.

Εικόνα 1.3.88: εικόνα ναού-νεκροτομείο

Νεκροτομείο Ναός του Neferefre (Πυραμίδα του Neferefre)

Νεκροτομείο Ναός

Ο ναός νεκροτομείο στην ανατολική όψη της πυραμίδας φαίνεται να έχει ολοκληρωθεί σε τρεις φάσεις. Η πρώτη φάση, είναι ένας μικρός ναός από λευκό ασβεστόλιθο κατασκευασμένος σε άξονα Βορρά-Νότου, με την είσοδο στη νότια και όχι στα ανατολικά όπως ήταν παραδοσιακά. Ο ναός φαίνεται να έχει ένα απλό ορθογώνια σχεδιασμό από αποτελείται από ένα ανοιχτό προθάλαμο και τρεις θαλάμους. Η μεγαλύτερη αίθουσα ήταν η αίθουσα των προσφορών η οποία περιείχε ψεύτικη πόρτα από κόκκινα γρανίτη και ένα βωμό. Οι άλλοι δυο θάλαμοι πιθανών ήταν αποθηκευτικοί.

Η δεύτερη φάση συνεχίστηκε με πλίνθο κατασκευή, λιγότερα ανθεκτικό δομικό υλικό, αλλά πολύ πιο γρήγορο και φθηνότερο. Ο ναός επεκτάθηκε προς τα ανατολικά. Μια νέα είσοδος χτίστηκε στη μέση της ανατολικής όψης που αποτελείται από μια στοά με τέσσερις στήλες ασβεστόλιθο και σχήμα λωτού. Μεταξύ της περίστυλης εισόδους και την αρχική αίθουσα των προσφορών προστέθηκαν πέντε παραρτήματα αποθήκευσης. Αργότερα ακόμα προστέθηκαν δυο στη βόρεια πλευρά του ναού νεκροτομείου και πέντε σε κάθε πλευρά του διαδρόμου. Αυτά τα δωμάτια κατείχαν ένα σημαντικό αριθμό από πάπυρους, πίνακες, στολίδια, κεραμικά και άλλα αντικείμενα.

Εικόνα 1.3.89: εικόνα με αιγύπτια αστρολογική

Μια υπόστυλη αίθουσα διέθετε είκοσι ξύλινες στήλες λωτού και κατασκευάστηκε στη νότια πτέρυγα του ναού. Οι κίονες ήταν φτιαγμένοι από ξύλο και διακομίστηκαν με στόκο και έντονα χρώματα. Το ανώτατο όριο δεν είναι πλέον στη θέση του, αλλά από τα θραύσματα που βρέθηκαν στο πάτωμα επιβεβαιώνεται ότι μπλε και διακομίστηκαν με επιχρυσωμένα αστέρια. Από τα θραύσματα των αγαλμάτων βλέπουμε ότι ήταν κατασκευασμένα από ξύλο, βασάλτη, ασβεστόλιθο και κόκκινο χαλαζίτη ενώ μόνο έξι αγάλματα είναι σχεδόν άθικτα και σώζονται.

Ένα δωμάτιο τελετουργικής σφαγής κατασκευάστηκε στα ανατολικά της υπόστυλης αίθουσας. Μια μεγάλη είσοδος προς τον βορρά βοηθούσε για την είσοδο των ζώων στην αίθουσα. Έπειτα τα ζώα που σφάζονταν τοποθετούνταν σε θάλαμο που βρίσκονταν βορειοδυτικά και αποθηκεύονταν σε μικρές αποθήκες. Υπήρχε επίσης μια σκάλα που οδηγούσε στην οροφή και πιστεύεται ότι χρησίμευε ώστε να κρεμαστεί το κρέας για να στεγνώσει.

Η Τρίτη φάση πάλι αφορά την επέκταση του ναού στα ανατολικά και ένα δικαστήριο με είκοσι τέσσερις ξύλινους κίονες προστέθηκε. Μια νέα είσοδος από δυο ξύλινες κολώνες κατασκευάστηκε επίσης.

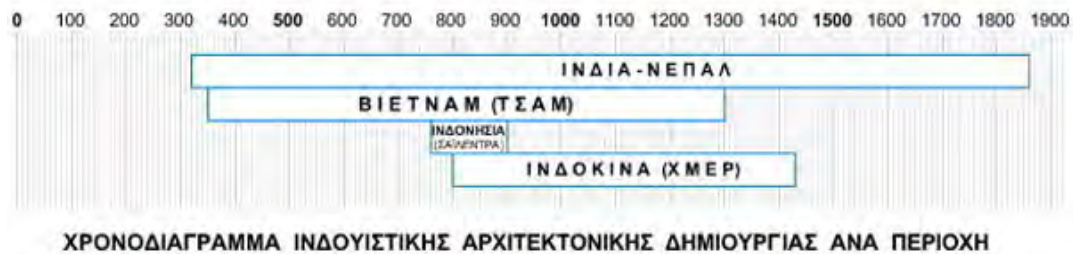
Κεφάλαιο 2^ο : Ινδουισμός

Ινδία
320 π.Χ. με 1858
μ.Χ.

Η πολυσήμαντη Ινδουιστική θρησκεία, που γεννήθηκε στις Ινδίες, στηρίζεται στο "ντάρμα", δηλαδή στον Νόμο του Σύμπαντος, που είναι ηθικός νόμος. Απαιτεί από τους ανθρώπους να γίνουν ένα με την παγκόσμια ψυχή, για να ξαναενωθούν με το θείο και αυτό μπορεί να γίνει μετά από διαδοχικούς κύκλους μετενσαρκώσεων. Ο Ινδουισμός έχει τις ρίζες του στον Βεδισμό, από όπου πήρε τις περισσότερες θεότητες του. Το Brahma-sutra, που ενέπνευσε τον Ινδουισμό, είναι μια περίληψη της Βεδικής διδασκαλίας.

Η Ινδουιστική Αρχιτεκτονική είναι πρόδρομος της αρχιτεκτονικής Τσαμ, Σαϊλέντρα και Χμερ που θα περιγραφούν σε επόμενες παρουσιάσεις, σε αυτή τη στήλη.

Εικόνα 2.1: χρονοδιάγραμμα ινδουιστικής αρχιτεκτονικής ανά περιοχή

Η αρχιτεκτονική του ναού της Ινδίας έχει αναπτυχθεί από τη δημιουργικότητα των Sthapathis και Shilpis, οι οποίοι ανήκουν στην ευρύτερη κοινότητα των μαστόρων και τεχνικών που ονομάζονται Vishwakarma. (Vishwakarma πιστεύεται ότι είναι «ο κύριος Αρχιτέκτονας του σύμπαντος».)

Δομή ινδουιστικού ναού

Ένας μικρός ινδουιστικός ναός αποτελείται από ένα εσωτερικό ιερό, το Garbha Graha ή αλλιώς μήτρα-θάλαμος, στον οποίο η θεότητα στεγάζεται. Σε πολλούς ινδουιστικούς ναούς, η δομή του ναού συμβολίζει την ένωση της πνευματικής μετάβασης από την καθημερινή ζωή στην πνευματική τελειότητα σαν ένα ταξίδι από στάδια. Συχνά λοιπόν αποτελείται από μια περιφορά, περιπατητικό πέρασμα για περιφορά, μέσω των οποίων οι προσκυνητές με μια δεξιόστροφη κατεύθυνση αρχίζοντας από την πόρτα του ιερού κινούνται προς τα μέσα, στο εσωτερικό του ιερού, όπου η θεότητα κατοχυρώνεται. Αποτελείται επίσης από μια αίθουσα εκκλησίασμα και μερικές φορές από ένα προθάλαμο και βεράντα.

Εικόνα 2.2: Mahadeva ναός στο Itagi

Στο σχεδιασμό του ναού πολλά αρχιτεκτονικά μέρη του θεωρούνται κοινά, μεταξύ αυτών είναι:

Η Jagati, είναι ο όρος που χρησιμοποιείται για να δηλώσει μια υπερυψωμένη επιφάνεια, πλατφόρμα ή βεράντα πάνω στην οποία έχει αναπτυχθεί ο ναός. ^[1]

Η Antarala, είναι μια μικρή αίθουσα ή προθάλαμος μεταξύ του ιερού και της mandapa. ^{[2] [3]}

Mandapa ή Mandapam, είναι ο όρος που αναφέρεται σε υπόστυλη αίθουσα ή υπαίθριο κιόσκι για τις δημόσιες τελετές. ^[4]

Εικόνα 2.3: mandapa στο Amritapura

- Ardha Mandapam είναι ο ενδιάμεσος χώρος ανάμεσα στο ναό και το εξωτερικό ιερό
- Asthana Mandapam είναι η αίθουσα συνελεύσεων
- Kalyana Mandapam αίθουσα αφιερωμένη στην τελετή του γάμου

Εικόνα 2.4: mandapa

- Maha Mandaram (Maha = μεγάλο) όταν υπάρχουν πολλές mandaram στο ναό, τότε η Maha Mandaram είναι το μεγαλύτερο και το πιο ψηλό κτίριο. Χρησιμοποιείται για θρησκευτικούς λόγους.
- Nandi Mandaram είναι ένα κίосκι με το άγαλμα του ιερού ταύρου Nandi

Εικόνα 2.5: Mandapa βεράντα, Shimoga

Sreekovil ή **Garbhagriha**, είναι το τμήμα του ναού όπου το είδωλο του θεού είναι εγκατεστημένο. Η γύρω περιοχή από αυτό ονομάζεται Chuttaralm η οποία περιλαμβάνει κι άλλες θεότητες και αποτελεί τον κύριο τοίχο του ναού. ^[3]

Sikhara ή **Vimanam**, σημαίνει κυριολεκτικά, «κορυφή του βουνού» και αναφέρεται στην αύξηση του πύργου όπου έχει κατοχυρωθεί η θεότητα και είναι το πιο σημαντικό και ορατό μέρος ενός ινδουιστικού ναού.

Οι τρεις κύριες μορφές Sikhara:

Εικόνα 2.6: Nagara Sikhara του Rameshwar Ναού

Εικόνα

2.7: Dravidian Sikhara (vimanam) του Murudeshwara Ναού

Εικόνα

2.8: Vesara στύλ του Keshava Ναού

Η **Amalaka**, είναι ένας πέτρινος δίσκος, συνήθως με ραβδώσεις στο χείλος που βρίσκεται στην κορυφή ενός κεντρικού πύργου του ναού. ^[3]

Εικόνα 2.9: Amalaka στην κορυφή του ναού Lingaraj

Οι Gopuram, είναι οι περίτεχνες πύλες-πύργοι στους νότια ινδικούς ναούς και δεν επιτρέπει να συγχέεται με την Sikhara.

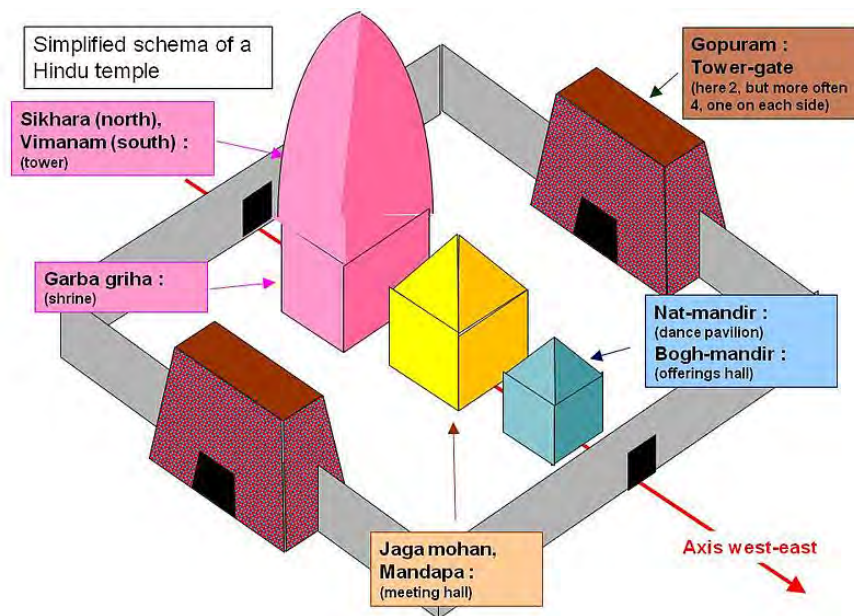

Εικόνα 2.10: ναός πύργος σε Μαντουράι

Η **Urushringa**, είναι μια θυγατρική της Sikhara, όμως χαμηλότερη και στενότερη, ενισχύοντας το ύψος του ναού. [3]

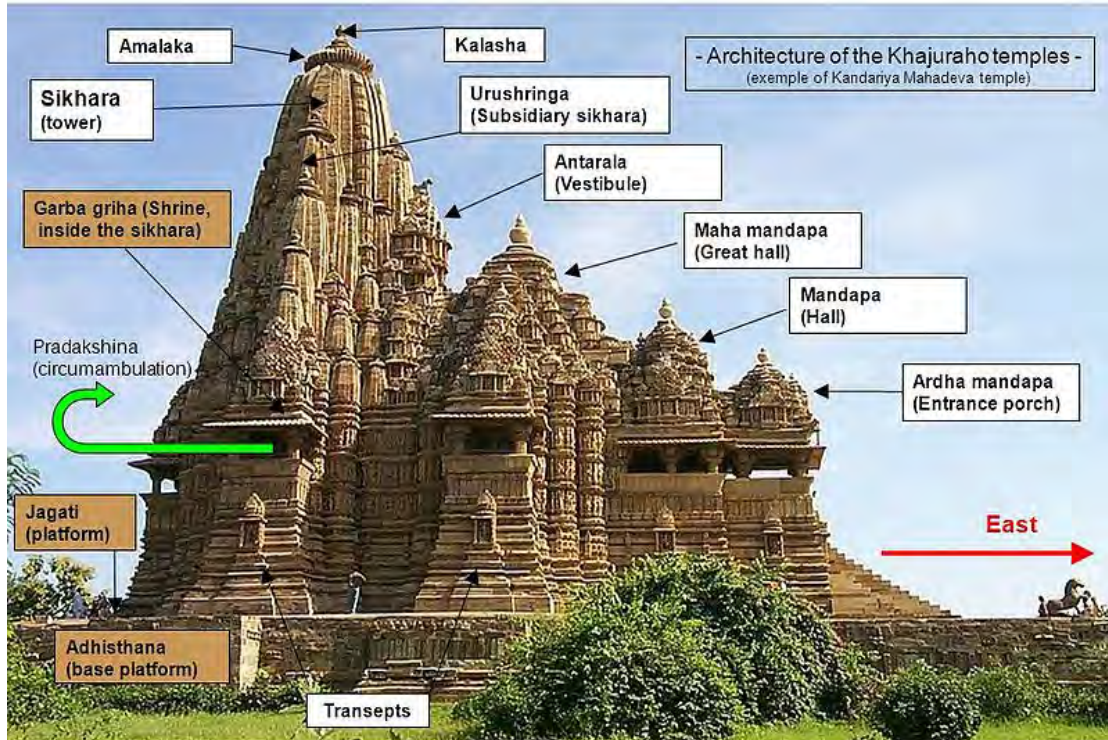
Εικόνα 2.11: εικόνα Urushringa

Εικόνα 2.12: απλοποιημένο σχήμα ινδουιστικού ναού Πηγή: Tangopaso

Διαφορετικές αρχιτεκτονικές δομές ινδουιστικών ναών.

1. Nagara αρχιτεκτονική.

Εικόνα 2.13: Αρχιτεκτονική των ναών Khajuraho

Οι ναοί με αρχιτεκτονική δομή Nagara έχουν δυο ιδιαίτερα χαρακτηριστικά

- Στο σχέδιο: ο ναός είναι τετράγωνος με ένα αριθμό κλιμακωτών προεξοχών στο μέσο της κάθε πλευράς δίνοντας ένα σταυροειδές σχήμα με ένα αριθμό επανεισαγομένων γωνιών σε κάθε πλευρά.
- Σε πλάγια όψη: ο Silhara, δηλαδή ο πύργος, σταδιακά κλίνει προς τα μέσα σε μια κυρτή καμπύλη.

Οι προεξοχές στο σχέδιο επίσης μεταφέρονται προς τα επάνω στην κορυφή του Silhara και επομένως υπάρχει ισχυρή έμφαση στις κάθετες γραμμές σε ανύψωση.

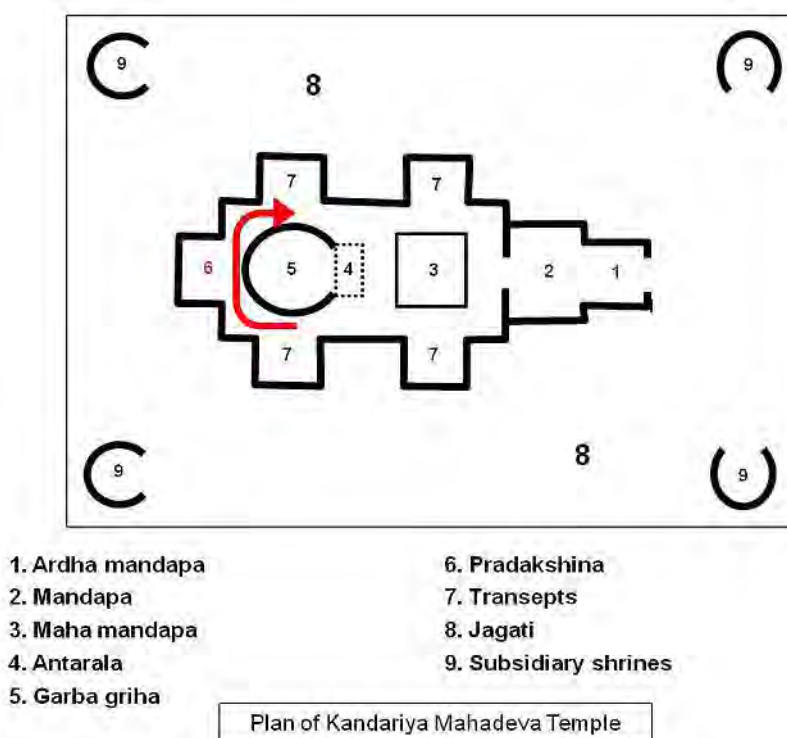
Το στυλ Nagara είναι ευρέως κατανημένο στο μεγαλύτερο τμήμα της Ινδίας και παρουσιάζει διαφορετικές ποικιλίες στις γραμμές εξέλιξης και επεξεργασίας σύμφωνα με κάθε τόπο.

Ο Kandariya Mahadeva ναός είναι ένα παράδειγμα αρχιτεκτονικής δομής Nagara. Ο ναός ο μεγαλύτερος και πιο περίτεχνος ινδουιστικός ναός στη μεσαιωνική ομάδα ναών που βρέθηκαν σε μια ομάδα μνημείων Khajuraho στην Madhya Pradesh στην Ινδία. Θεωρείται ένα από τα καλύτερα παραδείγματα ναών που διατηρούνται από την μεσαιωνική περίοδο στην Ινδία. Ο ναός χτίστηκε περίπου το 1050. Το κύριο κωδωνοστάσιο ή αλλιώς Sikhara έχει ύψος 31 μέτρα ώστε να απεικονίζει το βουνό Kailash, το βουνό των Ιμαλαΐων και περιλαμβάνει 84 μικρές «σπείρες» ή αλλιώς Urushringas. Μέσα στο ιερό είναι ένα μαρμάρινο linga που συμβολίζει το φυσικό σώμα του θεού και εκπροσωπεί στον συγκεκριμένο ναό τον θεό Shiva.

Εικόνα 2.14: Ο ναός Kandariya Mahadeva

Όπως και πολλοί άλλοι ναοί στο συγκρότημα Khajuraho έχουν μια σειρά από βαθμιδωτές προσβάσεις στο ναό που βρίσκονται στις ανατολικές και δυτικές κατευθύνσεις. Άλλο χαρακτηριστικό του ναού είναι η περίστυλη αίθουσα με μπαλκόνια, ένα προθάλαμο εισόδου και το εσωτερικό του ναού. Οι πλευρές του ναού είναι διακοσμημένες με περισσότερα από 646 αγάλματα. Στην κορυφή του shikhara είναι η amalaka, ένα κυκλικό μοτίβο κοινό και στην Βόρεια Ινδική αρχιτεκτονική ναών. Ο ναός είναι γνωστός επίσης και για τα ερωτικά γλυπτά.

Εικόνα 2.15: αποποιημένος χάρτης ναού

Ο ναός Kandariya Mahadeva όπως και όλοι οι ναοί των συγκροτημάτων Khajuraho είναι κατασκευασμένοι από ψαμμίτη. Οι κατασκευαστές δεν χρησιμοποιούν κονίαμα και οι πέτρες μαζί με τόρμους και εντορμίες όπως και οι αρθρώσεις κρατήθηκαν στη θέση τους από τη βαρύτητα. Αυτή η μορφή κατασκευής απειεί μεγάλη ακρίβεια στις αρθρώσεις. Οι κίονες και τα επιστύλια χτίστηκαν με ογκόλιθους που ζύγιζαν μέχρι 20 τόνους.

2. Dravidian αρχιτεκτονική

Η αρχιτεκτονική δομή Dravidian αποτελείται σχεδόν πάντα από τέσσερα ακόλουθα μέρη, που διαφέρουν μόνο ανάλογα με την ηλικία στην οποία εκτελέστηκαν. ^[5]

- Το κύριο μέρος, ο ναός, ονομάζεται Vimana. Είναι πάντα τετράγωνο σε κάτοψη και αποτελούνται από μια πυραμιδοειδή στέγη ή και περισσότερες. Περιέχει αίθουσα όπου η εικόνα του θεού ή το έμβλημά του έχει τοποθετηθεί εκεί.
- Οι βεράντες ή Mandapas οι οποίες πάντα προηγούνται και καλύπτουν την πόρτα που οδηγεί στην αίθουσα.

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

- Πύλη-πυραμίδες ή Gopurams, είναι τα κύρια χαρακτηριστικά των τετράπλευρων θαλάμων που περιβάλλουν του πιο αξιοσημείωτους ναούς.
- Υπόστυλη αίθουσα ή Chaultris χρησιμοποιούνταν για διάφορους σκοπούς και είναι πάντα συνοδευτικά των ναών.

Εκτός από αυτά τα στοιχεία ένας ναός περιέχει πάντα δεξαμενές ναό ή πηγάδια για νερό που χρησιμοποιείται για ιερό σκοπό και την διευκόλυνση των ιερέων. ^[5]

Εξέλιξη της αρχιτεκτονικής δομής Dravidian σε διαφορετικές περιόδους:

Περίοδος Sangam.

Εικόνα 2.16: ο ναός Saluvannkuppam Murukan

Αυτή την περίοδο κατασκευάζονται ναοί από τούβλο. Ένας τέτοιος ναός είναι ο Saluvannkuppam Murukan, ανακαλύφθηκε το 2005 και αποτελείται από τρία στρώματα. Το χαμηλότερο στρώμα αποτελείται από ένα ιερό τούβλο, είναι από τα

Ινδουισμός

παλαιότερα του είδους του στην Ινδία. Είναι το ένα από τα μόλις δυο ιερά κατασκευασμένα από τούβλο. Το ιερό είναι 2 μέτρα μήκος και 2.2 μέτρα πλάτος.

Περίοδος Pallavas

Εικόνα 2.17: Οι Μαχαμπαλιπουράμ ναοί

Αυτή την περίοδο κατασκευάζονται ναοί αποκλειστικά στο βράχο. Οι Pallavas ήταν πρωτοπόροι στην αρχιτεκτονική ινδουιστικών ναών. Τα μεγαλύτερα επιτεύγματα της αρχιτεκτονικής Pallavas είναι οι λαξευτοί ναοί στο Mahabalipuram. Οι ναοί αποτελούν τα πρώτα στάδια της Dravidian αρχιτεκτονικής αλλά έχουν και βουδιστικά στοιχεία. Αποτελούνται από ναούς σπηλιά και αποτέλεσαν σχολή για τους νέους γλύπτες. Για το σκάλισμα των ναών πρέπει να απαιτούνταν εκατοντάδες έμπειροι γλύπτες.

Περίοδος Pandya

Εικόνα 2.18: Srivilliputtur ναός

Το κύριο ορόσημο της περιόδου αυτής είναι ο Srivilliputtur ναός 12-κλιμακωτή κατασκευή. Ο πύργος του ναού υψώνεται σε 59 μέτρα ύψος. Είναι σημαντικό το γεγονός ότι ο πύργος χρησιμοποιείται ως η επίσημη σφραγίδα της κυβέρνησης Tamilnadu.

Περίοδος Cholas

Εικόνα 2.19: Λεπτομέρεια από την κύρια vimanam (πύργος) του Ταντζαβούρ ναού

Χαρακτηριστικός ναός αυτής της περιόδου είναι ο Brihadeeswarar, από τους πιο πολύτιμους αρχιτεκτονικούς ναούς της Ινδίας. Η vimana-ναός πύργος είναι 66 μέτρα ψηλός και είναι ένα από τα ψηλότερα του είδους του. Υπάρχει ένα άγαλμα του Nandi-ιερό ταύρο, σκαλισμένο από ένα βράχο, στην είσοδο όπου είναι 15 μέτρα μήκος και 13 μέτρα ύψος. Όλη η δομή του ναού αποτελείται από γρανίτη.

Εικόνα 2.20: είσοδος ναού

Το συγκρότημα ναού αποτελείται από πολλές μικρές δομές που είναι ευθυγραμμισμένες αξονικά. Στο συγκρότημα μπορείς να εισέλθεις είτε από έναν άξονα που υπάρχουν πέντε gopuram- μνημειακές πυραμίδες που τοποθετούνται στη είσοδο του ναού, είτε από μια δεύτερη πρόσβαση απευθείας στο τεράστιο κεντρικό τετράπλευρο χώρο με ένα μικρό επιδαπέδιο gopuram. Το μέγεθος της Shikhara του κεντρικού πύργου είναι 60 μέτρα ύψος και δεσπόζει στο κέντρο του τετράπλευρου χώρου. Η gopuram της εισόδου είναι 30 μέτρα ύψος μικρότερη από την Vimana αν και ασυνήθιστο για την αρχιτεκτονική δομή Dravidian.

Εικόνα 2.21: η πλούσια αρχιτεκτονική του ναού

Ο κύριο ναός είναι ένας ορθογώνιος περίβολος 270 μέτρα με 140 μέτρα και σηματοδοτεί το εσωτερικό σύνολο. Ο κύριος ναός βρίσκεται στο κέντρο του ευρύχωρου τετράπλευρου και αποτελείται από ένα καταφύγιο, ένα Nandi-ιερός ταύρος, μια υπόστυλη αίθουσα, μια αίθουσα συνελεύσεων και πολλά υπό-ιερά.

Εικόνα 2.22: Η είσοδος στον επάνω όροφο του κεντρικού πύργου

Το εσωτερικό μέρος του ναού είναι η mandara (η υπόστυλη αίθουσα), περιβάλλεται από τεράστιους τοίχους χωρισμένοι σε επίπεδα, στολισμένοι με γλυπτά και παραστάδες.

Περίοδος Badami Chalukyas

Την περίοδο αυτή οι δομές των ναών έχουν δυο χαρακτηριστικά στοιχεία:

- Λαξευμένοι ναοί στο βράχο
- Διαρθρωτικοί ναοί Οι Badami λαξευτοί ναοί στο βράχο, έχουν τρία βασικά στάδια, βεράντα από κίονες, περίστυλη αίθουσα και στο βάθος μέσα στο βράχο το ιερό. Χαρακτηριστικός ναός-σπηλιάς αυτής της περιόδου είναι οι ναοί στην περιοχή Aihole και αργότερα στην περιοχή Badami. Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικά αυτών των σπηλαίων είναι η λειτουργία των ζωοφόρων. Οι εξωτερικές βεράντες των ναών-σπήλαια είναι αρκετά απλή, αλλά η εσωτερική αίθουσα περιέχει πλούσιο και γόνιμο συμβολισμό γλυπτικής.

Εικόνα 2.23: ναός Aihole

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Εικόνα 2.24: Mantapa (αίθουσα) στο περίφημο σπήλαιο- ναό Ravana Phadi στο Αιχόλε. Ο ναός είναι συνήθως σπήλαιο και χρονολογείται στον 6ο αιώνα.

Εικόνα 2.25: οι ναοί Badami

Εικόνα 2.26: λεπτομέρεια ναού Badami

Οι περιπτώσεις διαθρωτικών ναών βρίσκονται στην περιοχή Pattadakal. Από τους δέκα ναούς στην περιοχή Pattadakal, οι έξι είναι σε Dravidian στυλ και τέσσερις Rekhanagara στυλ.

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκειμάτων

Εικόνα 2.27: Virupaksha ναός στο Pattadakal

Εικόνα 2.28: Sangameshvara ναός Pattadakal

Εικόνα 2.29: Mallikarjuna και Kasivisvanatha ναοί στο Pattadakal, χτισμένο το 740

Περίοδος Rashtrakutas

Την περίοδο αυτή χτίστηκαν μερικά από τα ωραιότερα μνημεία ναών αρχιτεκτονικής σε βράχο.

Εικόνα 2.30: Η θέα του Ναού Kailash από την κορυφή

Περίοδος Δυτική Chalukya αυτοκρατορία

Την περίοδο αυτή αναπτύχθηκε η δυτική Chalukya αρχιτεκτονική όπου το βασικό αρχιτεκτονικό στυλ είναι το Dravida. Η βασική διάταξη του ναού εξετάζεται σε τρία στάδια: την βασική κάτοψη, την αρχιτεκτονική άρθρωση και τα γλυπτά. [5]

Εικόνα 2.31: Amrtesvara Ναός στην Annigeri χτίστηκε στην περιοχή Dharwad το 1050 με άρθρωση Dravida. Αυτός ήταν ο πρώτος ναός από σαπουνόχωμα-πέτρωμα

Το βασικό σχέδιο δαπέδου ορίζεται από το μέγεθος του ιερού, από την κατανομή της μάζας του κτιρίου και από την pradakshina (διαδρομή για περιφορά), εάν υπάρχει.

Εικόνα 2.32: Siddhesvara Ναός στο Haveri, με ένα κλιμακωτό σχέδιο σε τετράγωνη άρθρωση Dravida, υπερκατασκευή του 11ο αιώνα μ. Χ.

Εικόνα 2.33: Yellamma ναό στο Badami, πρώιμη φάση της κατασκευής, του 11ου αιώνα

Αρχιτεκτονική άρθρωση αναφέρεται στα διακοσμητικά στοιχεία που δίνουν σχήμα στο εξωτερικό τοίχο του ιερού. Αυτές περιλαμβάνουν προβολές, εσοχές, και αναπαραστάσεις ώστε να παράγουν μια ποικιλία σχεδίων και περιγράμματα, είτε σε σχήμα ενίσχυση είτε σε αστεροειδής σχέδιο (σε σχήμα αστεριού), ή πλατεία. ^[6] Για ενίσχυση (που ονομάζεται επίσης και "ενίσχυση διαμάντι στις προεξέχουσες γωνίες"), αποτελείται από πέντε ή επτά προεξοχές σε κάθε πλευρά του ιερού, όπου όλες στο κέντρο δημιουργούν προεξέχουσες γωνίες (προεξοχές με δύο πλήρεις επιφάνειες που δημιουργούνται από δύο εσοχές, αριστερά και δεξιά, οι οποίες είναι σε ορθές γωνίες μεταξύ τους). Σε τετράγωνο σχήμα (που ονομάζεται επίσης "τετράγωνο με απλές προεξοχές"), σχηματίζουν τρεις ή πέντε προεξοχές σε μία πλευρά, μόνο δύο από τα οποία δημιουργούν προεξέχουσες γωνίες. Πρότυπα Αστεροειδή σχέδιο, αποτελούν σημεία αστερί που είναι συνήθως 8, 16 ή 32 και υποδιαιρούνται με διακεκομμένα και συνεχή στοιχεία αστεροειδούς. Σε ένα «διακοπτόμενο» σχέδιο αστεροειδής, το αστεροειδής περίγραμμα διακόπτεται ορθογώνια (δεξιά γωνία) στις βασικές κατευθύνσεις, με αποτέλεσμα στα σημεία αστερί να έχουν παραληφθεί. ^[7] Δύο βασικά είδη της αρχιτεκτονικής διάρθρωσης που

βρέθηκαν στην ινδική αρχιτεκτονική είναι: το νότιο ινδικό Dravida και το βόρειο Ινδικό Nagara. ^[8]

Γλυπτά-εικόνες είναι μικρογραφίες παραστάσεων που ξεχωρίζουν από μόνες τους, συμπεριλαμβανομένων των αρχιτεκτονικών στοιχείων στις παραστάδες, γλυπτά. Γενικά κατηγοριοποιούνται ως "γλυπτό φιγούρα" ή "άλλα διακοσμητικά στοιχεία». ^[9] Με την ευκαιρία, πλούσιο γλυπτό φιγούρα μπορεί να συγκαλύψει την άρθρωση ενός ιερού, όταν αναπαραστάσεις των θεών, θεές, είναι σε αφθονία. ^[10]

Κατηγορίες

Chalukyan ναούς είναι σε δύο κατηγορίες όπου οι πρώτοι ναοί αποτελούνται από μια κοινή mantapa (μια περίστυλη αίθουσα) και δύο ιερά (γνωστά ως dnikuta), και οι δεύτεροι είναι ναοί με ένα mantapa και μία λάρνακα (ekakuta).

Και τα δύο είδη των ναών έχουν δύο ή περισσότερες εισόδους που παρέχουν πρόσβαση στην κύρια αίθουσα. ^[11] Αυτή η μορφή διαφέρει από τα σχέδια των βορείων ινδικών ναών, τα οποία έχουν ένα μικρό κλειστό mantapa που οδηγεί στο ιερό και των νότιων ινδικών ναών που έχουν γενικά μια μεγάλη, ανοιχτή, περίστυλη mantapa.

Εικόνα 2.34: Kalleshvara ναό στο Bagali, ανοιχτή mantapa με περίτεχνες κολόνες, μερικά από τα οποία έχουν διακοσμητική ανακούφιση

Οι αρχιτέκτονες στην Chalukyan αρχιτεκτονική διατήρησαν χαρακτηριστικά και από τις δύο βόρειες και νότιες αρχιτεκτονικές. Ωστόσο, στη συνολική εικόνα του

κυρίως ναού και τα ιερά της θυγατρικής, κλίνουν προς το βόρειο ύψος και έτειναν να οικοδομούν ένα κεντρικό ιερό με τέσσερα μικρά ιερά, καθιστώντας το μια δομή *panchayatna* ή πέντε *shrined* συγκρότημα. ^[12] Οι Chalukyan ναοί, σχεδόν πάντα, χτίζονταν βλέποντας στην ανατολή. ^[13]

Το Sanctum (σηκός) συνδέεται με ένα προθάλαμο (*Ardha mantapa* ή προθάλαμο) στην κλειστή *mantapa* (ονομάζεται επίσης το *navaranga*), το οποίο συνδέεται στο ανοικτό *mantapa*. Μερικές φορές μπορεί να υπάρχουν δύο ή περισσότερες ανοικτές *mantapas*. Σε Shaiva ναούς, ακριβώς απέναντι από το ιερό και απέναντι από το κλειστό *mantapa* είναι η *Nandi mantapa*, η οποία κατοχυρώνει μια μεγάλη εικόνα του *Nandi*, ο ταύρος συνοδός του Σίβα. ^[14] Το ιερό δεν έχει συνήθως *pradakshina*.

Οι πυλώνες που στηρίζουν την οροφή του *mantapa* είναι μονολιθικοί άξονες από τη βάση μέχρι το λαιμό της πρωτεύουσας. Ως εκ τούτου, το ύψος του *mantapa* και το συνολικό μέγεθος του ναού περιορίζεται από το μήκος των αξόνων πέτρα που ήταν σε θέση να λάβουν από τα λατομεία. ^[15] Το ύψος του ναού επίσης περιορίζονταν από το βάρος της ανωδομής στους τοίχους, αφού Chalukyan αρχιτέκτονες δεν χρησιμοποιούν κονίαμα μόνο με τη χρήση ξηρής τοιχοποιίας και πέτρες συγκόλλησης χωρίς σφικτήρες. ^[16]

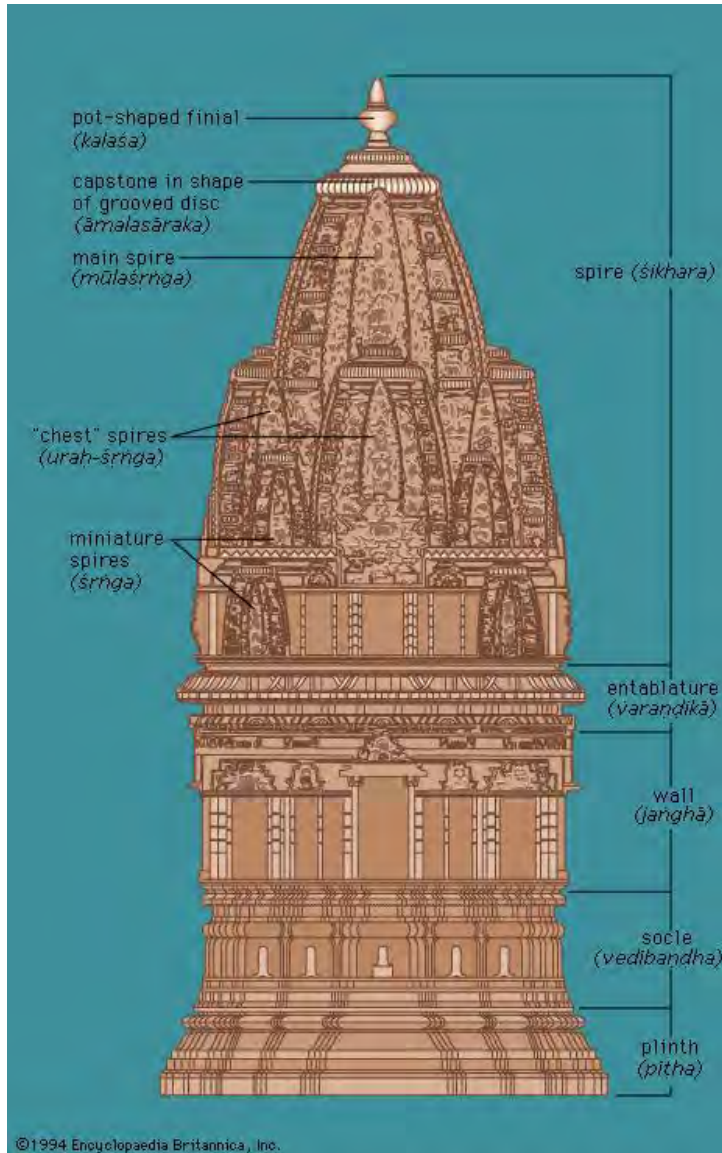
Η απουσία του κονιάματος επιτρέπει κάποιο εξαερισμό στα πιο εσώτερα τμήματα του ναού μέσω της πορώδους τοιχοποιίας που χρησιμοποιείται στους τοίχους και τις οροφές. Η μικρή ποσότητα του φωτός που εισέρχεται τους ναούς και στις αίθουσες από όλες τις κατευθύνσεις, ενώ ο πολύ υποτονικός φωτισμός στο εσωτερικό κλειστό *mantapa* έρχεται μόνο μέσα από την ανοιχτή πόρτα του. Ο προθάλαμος δέχεται ακόμη λιγότερο φως, γεγονός που καθιστά απαραίτητο να έχουν κάποια μορφή του τεχνητού φωτισμού (συνήθως, λάμπες πετρελαίου), ακόμη και κατά τη διάρκεια της ημέρας.

Πρώιμη εξέλιξη

Οι αρχιτέκτονες στην περιοχή Καρνατάκα φαίνεται να έχουν εμπνευστεί από την αρχιτεκτονική εξέλιξη στη βόρεια Ινδία. Οπότε στους ναούς ενσωματώθηκαν διακοσμητικές μινιατούρες πύργων (*multi-aedicular* πύργους που απεικονίζουν υπερκατασκευές) σε *Sekhari* και *Bhumija* σχέδια. Η μινιατούρα πύργος εκπροσωπεί

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

ιερά, το οποίο με τη σειρά τους εκπροσωπούν θεότητες. Γλυπτικές απεικονίσεις θεοτήτων ήταν γενικά διακριτικές αν και δεν ήταν και τόσο ασυνήθιστο. Άλλες βόρειες ιδέες που ενσωματώθηκαν, ήταν οι φορείς πυλώνων που εμφανίστηκαν στους τοίχους. Πασίγνωστη κατασκευές που ενσωματώνουν αυτά τα χαρακτηριστικά που βρέθηκαν στο ναό Kasivisvesvara και την Nannesvara Ναό, τόσο σε Lakkundi.

Εικόνα 2.35: σχέδιο μινιατούρα πύργος Sekhari

Εικόνα 2.36: Μνιατούρα Dravida διακοσμητικά στιλ πύργου στο Siddhesvara Ναός στην Haveri

Εικόνα 2.37: Bhumija δεσπόζει πάνω σε μικρά ιερά Chennakeshava Ναός στο Belur, Καρνατάκα , Ινδία

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Εικόνα 2.38: Ένα σπάνιο παράδειγμα της bhumiija στη Νότια Ινδία Ναός-Sadashiva (1249 μ. Χ.) χτίστηκε από Hoysala αυτοκρατορία στο Nuggehalli , Καρνατάκα

Εικόνα 2.39: Πλήρης και μισή Gadag στυλ πυλώνες στο Ναό Σαρασβάτι σε Gadag

Τον 11ο αιώνα, ο ναός άρχισε να κατασκευάζει έργα από σαπουνόχρωμα , μια μορφή πρασινωπή ή μαύρη πέτρα, αν και ναούς όπως το ναό Mallikarjuna στο Sudi , ο Ναός Kallesvara στο Kuknur , και τους ναούς στο Konnur και Savadi χτίστηκαν με την παραδοσιακή πρώην ψαμμίτη στην άρθρωση Dravida. ^[17]

Σαπουνόχρωμα, βρίσκεται σε αφθονία στις περιοχές του Haveri , Savanur , Byadgi , Motebennur και Hangal . Τα μεγάλα αρχαϊκά δομικά στοιχεία κατασκευάστηκαν από ψαμμίτη αλλά και αυτές αντικαταστάθηκαν με μικρότερα μπλοκ από σαπουνόχρωμα και με μικρότερες τοιχοποιίες. ^[18] Ο πρώτος ναός που κατασκευάστηκε από το υλικό αυτό ήταν ο ναός Amrtesvara σε Annigeri στην περιοχή Dharwad. Το κτίριο αυτό θα ήταν το πρωτότυπο για αργότερα, περισσότερο με διαρθρωμένη δομή, όπως ο Mahadeva ναός στο Itagi.

Το πέτρωμα σαπουνόχρωμα, χρησιμοποιήθηκε επίσης για τη χάραξη, τη μοντελοποίηση και καλλώπισμα των στοιχείων που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως "παχουλός". Ωστόσο, το φινίρισμα των αρχιτεκτονικών στοιχείων σε σχέση με τους προηγούμενους ναούς ψαμμίτη είναι πολύ λεπτότερα, με αποτέλεσμα τα πλούσια και κρεμώδη σχήματα διακοσμήσεις. Ενισχυμένα φρεάτια, είναι ένα άλλο χαρακτηριστικό σε ορισμένους ναούς.

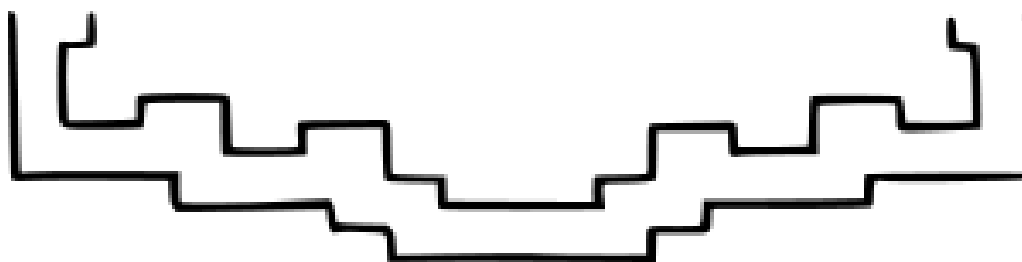
Εικόνα 2.40: ενισχυμένο φρεάτιο στο ναό Mallikarjuna

Εξέλιξη ναών Chalukya

Από τον ναό του 11ου αιώνα συνεχίστηκε στο ναό του 12ου αιώνα με την προσθήκη νέων χαρακτηριστικών όπως διαφορές στην άρθρωση τους. Η οροφή Sala (η στέγη κάτω από την απόληξη της υπερκατασκευής) και οι μικροσκοπικοί πύργοι στις παραστάδες είναι λαξευμένο αντί από χυτό.

Όσον αφορά την εξέλιξη του ναού, η αρχιτεκτονική Chalukyan τροποποίησε το καθαρό ύψος του πύργου Dravida μειώνοντας τον κάθε όροφο και το κλιμακωτό πολλαπλασιασμό του αριθμού του. Από τη βάση στην κορυφή, οι επόμενοι όροφοι μικραίνουν στην περιφέρεια τους και ο κορυφαίος όροφος είναι καλυμμένος με ένα στέμμα το Kalasa και άκρο του καταλήγει σε σχήμα με ένα διακοσμητικό δοχείο νερού. Κάθε όροφος είναι τόσο πλούσια διακοσμημένος σε σημείο όπου ο αρχικός αρχιτεκτονικός χαρακτήρας Dravida γίνεται σχεδόν άρατος. Στον πύργο nagara οι αρχιτέκτονες τροποποίησαν στα κεντρικά πλαίσια και κόγχες σε κάθε όροφο, σχηματίζοντας μια περισσότερη ή λιγότερο-συνεχής κάθετη γραμμή. Παλιά και νέα αρχιτεκτονικά στοιχεία αντιπαρατίθενται, αλλά εισάγονται χωριστά.

Η χαρακτηριστική αρχιτεκτονική δομή κλιμακωτό βόρειο-διαμάντι σχέδιο με προεξέχουσες γωνίες σε ναούς κατασκευάστηκε εξ ολοκλήρου σε μια άρθρωση Dravida. Το σχέδιο αυτό άρχισε να λειτουργεί στη βόρεια Ινδία μόνο τον 11ο αιώνα, είναι ένα σημάδι ότι αρχιτεκτονικές ιδέες ταξίδεψαν γρήγορα.

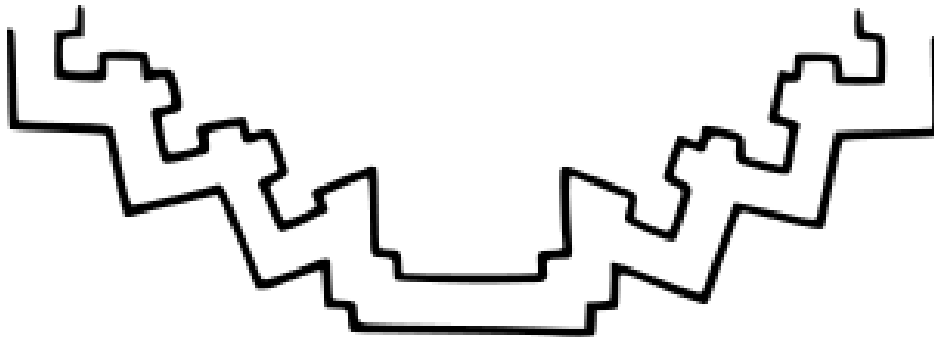
Εικόνα 2.41: Πλατεία κάτοψη με πέντε προβολές ανά πλευρά του ιερού

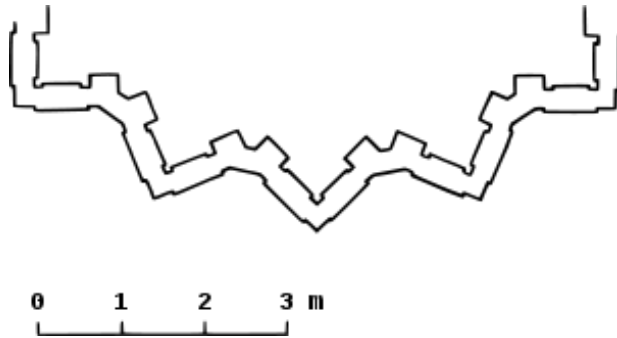
Εικόνα 2.42: Είκοσι τέσσερις γωνίες, σχέδιο αστεροειδής της vimana του Dodda Basappa Ναού στην Dambal , 12ο αιώνα μ. Χ.

Αστεροειδή σχέδια

Μια σημαντική εξέλιξη αυτής της περιόδου ήταν η εμφάνιση των αστεροειδών (σε σχήμα αστεριού) ιερά σε λίγους ναούς χτισμένους από τον παραδοσιακό ψαμμίτη, όπως ο Ναός Trimurti στο Savadi, ο Paramesvara Ναός στο Konnur και ο Gauramma Ναός στο Hire Singgangutti. Και στις τρεις περιπτώσεις, το ιερό είναι με 16μυτερό σχέδιο αστερί σε κάτοψη.

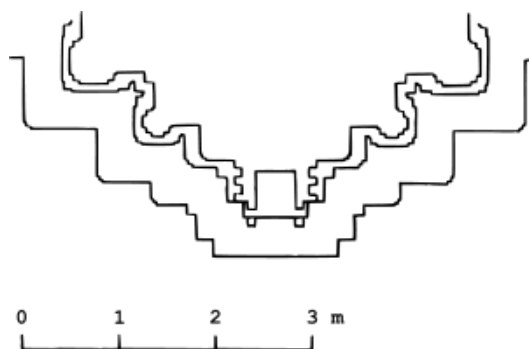

Εικόνα 2.43: Τριάντα δύο μυτερό σχέδιο αστεροειδής κάτοψη (μία πλευρά του ιερού)

Εικόνα 2.44: Δεκαέξι μυτερό σχέδιο αστεροειδής κάτοψη (μία πλευρά του ιερού), Trimurti Ναός στο Savadi σε Gadag περιοχή , 11ο αιώνα μ. Χ.

Το αστεροειδές σχέδιο χρησιμοποιούνταν κατά κόρον στις κατασκευές με πέτρωμα σαπουνόχωμα, όπως το Doddabasappa Ναός στο Dambal. Σύγχρονα σχέδια αστεροειδής στο βόρειο τμήμα της Ινδίας ήταν όλα με 32 μυτερό σχέδιο σε κάτοψη. Οι ναοί με 6, 12 ή 24 μυτερό σχέδιο αστεροειδή υπάρχουν οπουδήποτε στην Ινδία, με την εξαίρεση τον μοναδικό ναό στο Dambal, η οποία μπορεί να περιγραφεί με 24 μυτερό αδιάκοπο σχέδιο, ή με 48 μυτερό σχέδιο, μεγάλη πλατεία με τα σημεία των 90 μοιρών που εναλλάσσονται με μικρές γωνίες σύντομες σε 75 μοίρες. Η Doddabasappa Ναός και ο ναός στο Somesvara Lakshmeshwara αποτελούν παραδείγματα των ακραίων παραλλαγών ενός βασικού σχεδίου άρθρωσης Dravida. Οι ναοί αποδεικνύουν ότι οι αρχιτέκτονες και τεχνίτες δημιουργούσαν συνειδητά νέες συνθέσεις των αρχιτεκτονικών στοιχείων από τις παραδοσιακές μεθόδους.

Εικόνα 2.45: Κλιμακωτή κάτοψη του ναού Dattatreya (μία πλευρά του ιερού) με πέντε προβολές στο Chattarki σε Gulbarga περιοχή, 12ο αιώνα μ. Χ.

Εικόνα 2.46: Dodda Basappa ναό, Dambal , Gadag περιοχή, Καρνατάκα

Περίοδος Hoysalas

Hoysala αρχιτεκτονική είναι το στυλ ναών που αναπτύχθηκαν υπό την κυριαρχία της αυτοκρατορίας Hoysala μεταξύ του 11ου και του 14ου αιώνα.

Εικόνα 2.47: Το προφίλ ενός ναού στο Hoysala Somanathapura

Οι περισσότεροι ναοί Hoysala έχουν μια απλή είσοδο, καλύπτονται με βεράντα που υποστηρίζεται από τόρνο (κυκλική ή σε σχήμα καμπάνας) και με πυλώνες που μερικές φορές ήταν περαιτέρω σκαλισμένοι με βαθιές αυλακώσεις και με διακοσμητικά μοτίβα. Οι ναοί που οικοδομήθηκαν πάνω σε μια εξέδρα αυξήθηκαν περίπου κατά ένα μέτρο και ονομάστηκαν " Jagati ". Η Jagati, εκτός από ένα υπερυψωμένο ναό, χρησιμεύει και ως pradakshinapatha ή " περιφορά μονοπάτι " για περιφορά γύρω από το ναό, όπως η garbagriha (εσωτερικό ιερό). Οι ναοί έχουν ένα επιπλέον βήματα που οδηγούν σε μια ανοικτή mantapa (ανοικτή αίθουσα) με στηθαίο τείχος. Ένα καλό παράδειγμα αυτού του ύφους είναι ο Ναός Kesava στο Somanathapura.

Εικόνα 2.48: Μετωπική άποψη, Kesava ναό, Somanathapura

Εικόνα 2.49: Πίσω όψη των ιερών, Kesava Ναό, Somanathapura

Η Jagati(εξέδρα) που είναι σε ενότητα με το υπόλοιπο του ναού ακολουθεί σχήμα ένα αστέρι σε σχεδιασμού και οι τοίχοι του ναού ακολουθούν ένα ζιγκ-ζαγκ, μια καινοτομία της περιόδου Hoysala. Ένα ζευγάρι από μικρούς ναούς, το καθένα με μια θεότητα και ένας μικροσκοπικός πύργος απέναντι από την είσοδο, θα μπορούσε να κοσμούν κάθε πλευρά και βήματα της Jagati. Αυτό επαναλαμβάνονταν για όλες τις εισόδους που οδηγούν στην Jagati. Οι πιστοί μπορούσαν να ολοκληρώσουν την πρώτη περιφορά για την Jagati ξεκινώντας από την κύρια είσοδο με τα πόδια σε μια δεξιόστροφη κατεύθυνση (προς τα αριστερά), πριν από την είσοδό της mantara, μετά από τις γλυπτικά ανάγλυφα στους εξωτερικούς τοίχους ναού που απεικονίζουν μια σειρά από επικές σκηνές από Ινδικά έπη.

Εικόνα 2.50: Στολισμένο ανώτατο όριο στο mantara σε Saumyakeshava ναό στο Nagamangala , ένα κοινό χαρακτηριστικό σε ναούς Hoysala

Η mantara είναι η αίθουσα όπου ομάδες ανθρώπων συγκεντρώνονται κατά τη διάρκεια της προσευχής. Η είσοδος του mantara έχει συνήθως ένα πολύ περίτεχνο γενικά υπέρθυρο που ονομάζεται makaratorana (Μάκαρα είναι ένα φανταστικό τέρας και Torana είναι γενικά η διακόσμηση). Η ανοικτή mantara που εξυπηρετεί το σκοπό του μια εξωτερική αίθουσα (εξωτερικό mantara) είναι ένα τακτικό χαρακτηριστικό σε μεγαλύτερους ναούς Hoysala που οδηγεί σε ένα εσωτερικό μικρό κλειστό mantara και το ιερό. Οι ανοικτές mantaras έχουν χώρο καθιστικού κατασκευασμένο από πέτρα με στηθαίο του mantara του τοίχου που ενεργεί ως στήριγμα της πλάτης. Τα καθίσματα μπορούν να ακολουθούν το ίδιο κλιμακωτό τετράγωνο σχήμα του τείχους στηθαίο. Η ανοικτή mantara είναι το μεγαλύτερο μέρος του ναού και είναι ο τύπος υποστήριξη μεγαλύτερου πλήθος ανθρώπων. Το ανώτατο όριο εδώ υποστηρίζεται από πολλούς άξονες που δημιουργούν πολλούς όρμους. Το σχήμα του ανοικτού mantara περιγράφεται καλύτερα ως κλιμακωτή πλατεία-και είναι το στυλ που χρησιμοποιείται στις περισσότερες ναούς Hoysala. Ακόμη και το μικρότερο ανοικτό mantara έχει 13 κόλπους . Οι τοίχοι έχουν στηθαία και έχουν ένα δεύτερο πυλώνα στήριξης, τα εξωτερικά άκρα της οροφής που επιτρέπουν την εισαγωγή άπλετου φωτός, ώστε να κάνει όλες τις γλυπτικές λεπτομέρειες ορατές. Το ανώτατο όριο mantara είναι γενικά στολισμένο με γλυπτά, τόσο μυθολογικά και floral. Η οροφή αποτελείται από βαθιά και domical επιφάνειες και γλυπτικές απεικονίσεις περιέχει μπανάνα μοτίβα των οφθαλμών και άλλες τέτοιες διακοσμήσεις.

Εικόνα 2.51: Στολισμένος υπέρθυρος πάνω από mantara είσοδος στο ναό Chennakeshava, Belur

Αν ο ναός είναι μικρός αποτελείται από μόνο ένα κλειστό mantara (εσωκλείεται με τοίχους που εκτείνονται σε όλη τη διαδρομή μέχρι την οροφή) και το ιερό. Το κλειστό mantara, όμορφα διακοσμημένα μέσα και έξω, είναι μεγαλύτερο από τον προθάλαμο που συνδέει το ιερό και το mantara και έχει τέσσερις τórνο-γυρίζω πυλώνες για τη στήριξη της οροφής, η οποία μπορεί να είναι βαθύς τρούλος. Οι τέσσερις πυλώνες χωρίζουν την αίθουσα σε εννέα όρμους. Οι εννέα όρμοι αποτελούνται σε εννέα λεπτά διακοσμημένες οροφές. Πέτρα συρματοπλέγματος, τοποθετούνται μεταξύ των πυλώνων ώστε να φιλτράρουν το φως βασικό χαρακτηριστικό στοιχείο Hoysala περιόδου.

Μια βεράντα κοσμήει την είσοδο σε ένα κλειστό mantara, υποστηρίζεται από δύο πυλώνες μισο-(ημικίονες) και δύο στηθαία, όλα πλούσια διακοσμημένα. Η κλειστή mantara συνδέεται με το ιερό με προθάλαμο, ένα τετράγωνο χώρο που συνδέει, επίσης, τα ιερά. Οι εξωτερικοί τοίχοι του όμορφα διακοσμημένοι, αλλά και το μέγεθος του προθαλάμου δεν είναι μεγάλο, αυτό δεν μπορεί να είναι ένα εμφανές μέρος του ναού. Ο προθάλαμος έχει επίσης ένα μικρό πύργο που ονομάζεται sukanasi ή «μύτη» πάνω στο οποίο είναι τοποθετημένο το έμβλημα Hoysala.

Το εξωτερικό και το εσωτερικό mantara (ανοικτή και κλειστή) έχουν κυκλικές τórνο-γύρισε πυλώνες που έχει τέσσερα στηρίγματα στην κορυφή. Πάνω από κάθε γωνία στέκεται γλυπτά εικόνα που ονομάζεται salabhanjika ή madanika. Οι πυλώνες μπορεί να εμφανίζουν επίσης ωραία διακοσμητικά γλυπτά στην επιφάνεια και δεν υπάρχουν δύο πυλώνες να είναι ομοειδής. Αυτή είναι η βασική διαφορά της περιόδου Hoysala αρχιτεκτονικής με την περίοδο της δυτικές Chalukyas , όπου πρόσθεσε γλυπτικές λεπτομέρειες για την κυκλική βάση πυλώνα. Μερικά είναι σε σχήμα καμπάνας και έχει τις ιδιότητες που αντανακλούν το φως.

Η Vimana , που ονομάζεται επίσης σηκό , περιέχει το πιο ιερό προσκύνημα όπου κατοικεί η εικόνα της θεότητας. Το vimana συχνά ολοκληρώνεται από έναν πύργο που είναι αρκετά διαφορετικό στο εξωτερικό του από ό, τι στο εσωτερικό. Στο εσωτερικό, το Vimana είναι απλό και με πλατεία, ενώ έξω είναι διακοσμημένη αφειδώς και μπορεί να είναι είτε αστεροειδής ("σε σχήμα αστεριού") ή σχήμα ως

κλιμακωτή πλατεία ή ένας συνδυασμός αυτών των σχεδίων, δίνοντας πολλές προβολές και εσοχές που φαίνεται να πολλαπλασιάζονται καθώς το φως πέφτει πάνω του. Κάθε προβολή και εσοχή έχει μια πλήρη διακοσμητική άρθρωση που είναι ρυθμική και επαναλαμβανόμενη και αποτελείται από μπλοκ και καλούπια, αποκρύπτοντας το προφίλ του πύργου. Ανάλογα με τον αριθμό των ιερών (και συνεπώς τον αριθμό των πύργων), οι ναοί ταξινομούνται ως ekakuta (μία), dvikuta (δύο), trikuta (τρεις), chatushkuta (τέσσερις) και panchakuta (πέντε). Οι περισσότεροι ναοί Hoysala είναι ekakuta, dvikuta ή trikuta. Σε ναούς με πολλά ιερά, όλα τα βασικά μέρη ακολουθούν γραμμές συμμετρίας και ισορροπίας. Ένα μικρό ιερό ναό έχει συνήθως τον πύργο του. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου ένας ναός είναι trikuta αλλά έχει μόνο ένα πύργο πάνω από το κύριο ιερό (στη μέση). Έτσι, η ορολογία trikuta μπορεί να μην είναι στην κυριολεξία ακριβείς. Τα μικρότερα ιερά που συνδέονται με τα εξωτερικά τείχη και προς τα έξω, ένα μεγαλύτερο Vimana είναι ένα κοινό χαρακτηριστικό.

Εικόνα 2.52: Σχήμα Vimana (ιερό) στο Hosaholalu

Το υψηλότερο σημείο του ναού (Kalasa) έχει το σχήμα ενός όμορφου δοχείου νερού και βρίσκεται στην κορυφή του πύργου. Αυτό το τμήμα της vimana συχνά χάνεται λόγω ηλικίας και έχει αντικατασταθεί με ένα μεταλλικό. Κάτω από το Kalasa είναι ένα μεγάλο, με πολλά γλυπτά δομή που μοιάζει με θόλο που αποτελείται από μεγάλες πέτρες και μοιάζει με ένα κράνος. Μπορεί να είναι 2 m με 2 m σε μέγεθος και ακολουθεί το σχήμα του ιερού. Κάτω από αυτή τη δομή μια θολωτή στέγη σε μια τετράγωνη κάτοψη τοποθετούνται και στέφονται με μικρά kalasas. Δημιουργείται έτσι πολλές μικρές στέγες διαφόρων σχημάτων και με περίτεχνες διακοσμήσεις. Ο πύργος του ιερού έχει συνήθως τρεις ή τέσσερις σειρές των γραμμών των διακοσμητικών στεγών, ενώ ο πύργος στην κορυφή του sukanasi έχει μια λιγότερη βαθμίδα, καθιστώντας το βλέμμα σαν πύργος επέκταση του κεντρικού πύργου (η «μύτη»). Μια διακοσμημένη στέγη βαθμίδα τρέχει στην κορυφή του τοίχου ενός κλειστού mantara πάνω από τη βαριά μαρκίζα ενός ανοικτού mantara και πάνω από τις βεράντες.

Εικόνα 2.53: Εξωτερική επιφάνια τοίχων με έξι οριζόντια καλούπια στη Somanathapura περιοχή

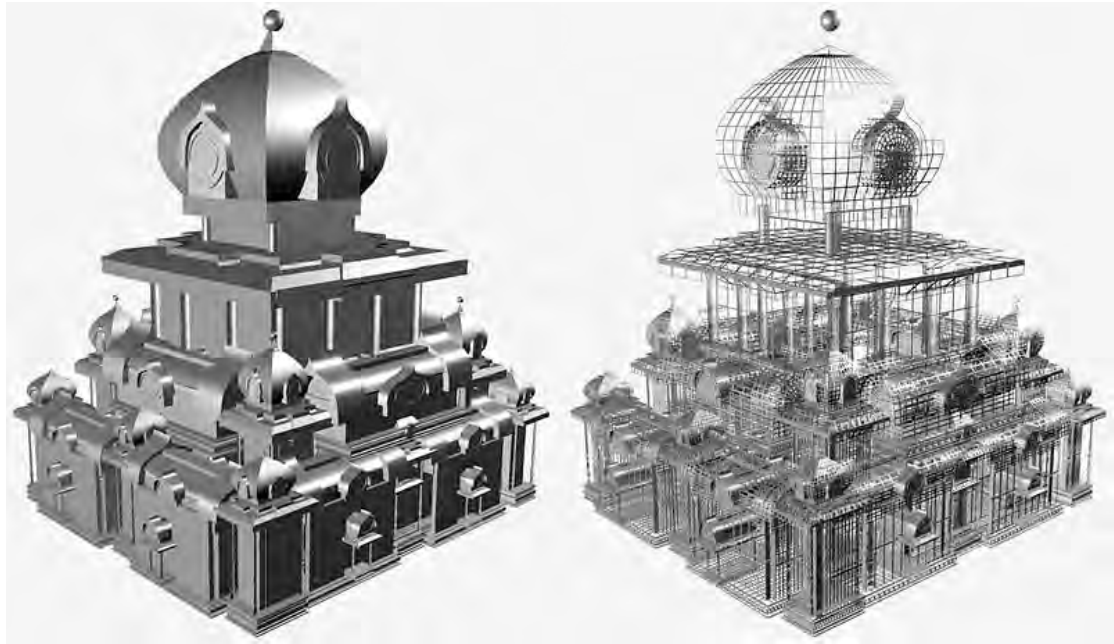
Περίοδος Vijayanagar

Vijayanagara αρχιτεκτονική είναι μια θρησκευτική αρχιτεκτονική ευγενών πολιτών, όπως τα σχετικά γλυπτά και πίνακες ζωγραφικής. Η Vijayanagara στυλ είναι ένας συνδυασμός της Chalukya , Hoysala , Pandya και Chola στυλ που εξελίχθηκε νωρίτερα μέσα στους αιώνες.

Για τα 400 περίπου χρόνια κατά τη διάρκεια της περιόδου Δυτικής Chalukya και την Hoysalas αυτοκρατορίας, το πιο δημοφιλές υλικό για την κατασκευή ναού ήταν chloritic σχιστόλιθο ή σαπουνόχωμα . Αυτό ίσχυε επίσης για γλυπτική με σαπουνόχωμα που είναι μαλακό και εύκολα σκαλίζεται. Κατά την περίοδο Vijayanagar το τοπικό σκληρό γρανίτη προτιμήθηκε στο Badami Chalukya ύφος, αν και σαπουνόχωμα επαναχρησιμοποιήθηκε για μερικά ανάγλυφα και γλυπτά . Ενώ η χρήση του γρανίτη μείωσε την πυκνότητα των γλυπτών, ο γρανίτης ήταν ένα πιο ανθεκτικό υλικό για την δομή του ναού. Για να καλύψει την ανομοιομορφία της πέτρας που χρησιμοποιείται σε γλυπτά, οι καλλιτέχνες χρησιμοποιούσαν γύψο για να δώσει τραχιά επιφάνεια και ένα λείο φινίρισμα και στη συνέχεια βαμμένα με έντονα χρώματα.

Εικόνα 2.54: Vijayanagara shikhara (πύργος) πάνω από το ιερό, στο ναό Someshvara Kolar (14ος αιώνας)

Εικόνα 2.55: Δομή ενός τυπικού Dravidian vimana

3. Badami Chalukya αρχιτεκτονική

Εικόνα 2.56: Bhutanatha ναός συγκρότημα στο Badami , 7ος αιώνας, με την ανοικτή αίθουσα (11ος αιώνας) που εκτείνεται στη λίμνη

Πρώιμη Ινδική Ινδουιστική Αρχιτεκτονική. (320 μ. Χ. - 700 μ. Χ.)

Αν και η Ινδουιστική θρησκεία είναι από τις αρχαιότερες, αναγνωρίσιμα σωζόμενα έργα Ινδουιστικής αρχιτεκτονικής έχουμε μόνο από την έναρξη της δυναστείας των Γκούπτα (320 μ. Χ.). Προφανώς, μέχρι τότε υπήρχαν μόνο κτίρια κατασκευασμένα από υλικά δασικής προέλευσης, που καταστράφηκαν χωρίς να αφήσουν ίχνη.

Η Ινδουιστική αρχιτεκτονική εμφορείται από έντονη πνευματικότητα, όπου η θρησκευτική προσέγγιση διαλύει τις γεωμετρικές γραμμές, αναδεικνύοντας μια εξπρεσιονιστική γλυπτική έκφραση. Ο Ινδουιστικός ναός στεγάζει μόνο τα ιερά σύμβολα και μόνο ο ιερέας έχει πρόσβαση στο εσωτερικό του.

Η πρώιμη Ινδουιστική αρχιτεκτονική, μέχρι και τον 7^ο αιώνα μ. Χ., δημιούργησε ναούς σχεδόν αποκλειστικά με λάξευση βραχώδους πετρώματος και όχι με δόμηση. Διακρίνονται δύο είδη λάξευσης:

- Η δημιουργία ναών που μοιάζουν με τεχνητά σπήλαια και περιλαμβάνουν ευρείς θαλάμους, που κατασκευάζονται λαξύνοντας μια απότομη βραχώδη πλαγιά.
- Η δημιουργία ράθα (μικρών ινδουιστικών ιερών που αναπαριστούν τα φορητά ξύλινα ιερά) που επιτυγχάνεται με λάξευση μιας βραχώδους εξέαρσης του εδάφους. Τα ιερά αυτά είναι μονολιθικά γλυπτά, που συνήθως στερούνται εσωτερικού χώρου.

Εικόνα 2.57: Ο ναός Virupaksha (ή Lokesvara ναός) στο Pattadakal , που χτίστηκε από βασίλισσα Lokamahadevi περίπου το 740 και είναι ένα Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Ινδουισμός

Σε αυτή την λαξευτή αρχιτεκτονική διακρίνουμε τη μορφολογία των ξύλινων κατασκευών που προϋπήρχαν. Είναι σαν μια ξύλινη αρχιτεκτονική που απολιθώθηκε.

Εικόνα 2.58: Ράθα Yudhishtir's, Mahabalipuram

Εικόνα 2.59: Ράθα Bhima's, Mahabalipuram

Εικόνα 2.60: Σπήλαιο Ravana Phadi, Aihole

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκειμάτων

Εικόνα 2.61: Ναός Pashupatinath, Κατμαντού

4. Αρχιτεκτονικό στυλ Gadag

Εικόνα 2.62: Τοίχος και ανωδομή του Kasivisvesvara ναό στο Lakkundi

Ωριμη Ινδική Ινδουιστική Αρχιτεκτονική. (700 μ. Χ. - 1858 μ. Χ.)

Τον 8ο αιώνα, υπήρξε μεγάλη διάδοση του Ινδουισμού, που αναδείχθηκε ως η κυρίαρχη θρησκεία των Ινδίων, και η Ινδουιστική αρχιτεκτονική εισήλθε στην ώριμη φάση της.

Συνεχίσθηκε να εξελίσσεται η λαξευτή αρχιτεκτονική της πρώιμης Ινδουιστικής περιόδου. Μάλιστα στο ναό Καϊλασχνάθ, στην Ελόρα, συνυπάρχουν τα δύο είδη λαξευτής αρχιτεκτονικής. Αυτός ο μονολιθικός ναός λαξεύθηκε μέσα στην πλαγιά βραχώδους εδάφους, αλλά καταλήγει σε έναν πυραμιδοειδή πύργο, ο οποίος προκύπτει από τη σμίλευση ενός βράχου που εξέχει πάνω από το έδαφος. Όμως το έργο που σηματοδότησε την είσοδο στην ώριμη περίοδο της Ινδουιστικής αρχιτεκτονικής, είναι ο Ναός της Ακτής στο Mahabalipuram, όπου αρχίζει η μετάβαση από την αρχιτεκτονική της λάξευσης, στην αρχιτεκτονική της δόμησης, καθώς επενδύθηκε με πλάκες γρανίτη.

Στην περαιτέρω εξέλιξή της, η Ινδουιστική αρχιτεκτονική δημιούργησε τεράστιο πλήθος ναών και ράθα, σε πλήθος παραλλαγές, από τόπο σε τόπο, που δεν μπορεί να περιληφθούν μέσα στα όρια αυτής της παρουσίασης.

Επί βασιλείας του Ινδομογγόλου Aurangzeb (1653-1707) υπήρξε διωγμός Ινδουιστών. Έτσι δημιουργήθηκε μια συνομοσπονδία μικρών αυτόνομων Ινδουιστικών βασιλείων, στη νότια Ινδία (Madurai, Tanjore, Gingee, Ikkeri), όπου κατέφυγαν τεχνίτες και αρχιτέκτονες των Ινδουιστικών ιερών και δημιούργησαν την τελευταία κορύφωση της Ινδουιστικής Αρχιτεκτονικής. Σε αυτήν την αρχιτεκτονική, οι εξωτερικές επιφάνειες των ναών καλύπτονται από χιλιάδες πολύχρωμα αγαλματίδια.

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκειμάτων

Εικόνα 2.63: Ναός Kandariya Mahadeva, Κατζουράχο

Εικόνα 2.64: Ναός της Ακτής, Mahabalipuram

Εικόνα 2.65: Ναός Ηλίου Konarak, Orissa

Ινδουισμός

Εικόνα 2.66: Πύργος μεγάλου ναού Brihadeeswarar, Thanjavur.

Στο Νεπάλ αναγέρθηκαν σημαντικότετοι Ινδουιστικοί ναοί, όπως οι ναοί Nyatarola και Shiva-Parvati στο Κατμαντού.

Εικόνα 2.67: Ναός Nyatarola, Bhaktapur, Κατμαντού

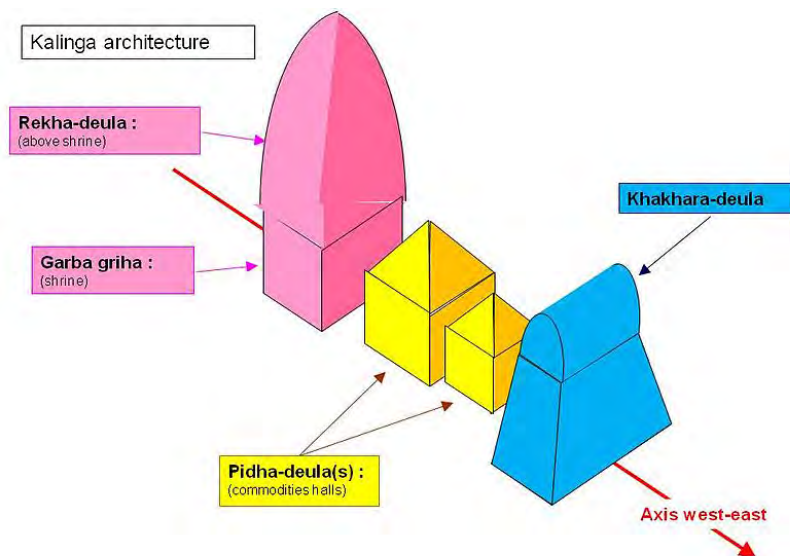

Εικόνα 2.68: Ναός Shiva-Parvati, Κατμαντού

Ιδιαίτερες πρωτότυπες κατασκευές είναι τα βαθμιδωτά πηγάδια των Ινδίων. Αυτά τα πηγάδια κατασκευάζονται σε περιοχές με λειψυδρία. Είναι λαξευτές βαθμιδωτές κατασκευές γύρω από ένα πηγάδι, που προσφέρουν εύκολη πρόσβαση στο νερό. Στην κατασκευή τους εφαρμόζονται ακριβέστατες γεωμετρικές χαράξεις. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως στο Rani-ki-Van, η κατασκευή τους συνδυάζεται με θερινή βασιλική κατοικία, ώστε η εξάτμιση του νερού σε συνδυασμό με κατευθυνόμενα ρεύματα αέρα, να προσφέρει δροσιά.

Η Ινδική Ινδουιστική αρχιτεκτονική συνεχίζεται μέχρι σήμερα, αλλά το τέλος της πρωτότυπης δημιουργίας της τοποθετείται στο μέσο του 19^{ου} αιώνα, όταν οι Βρετανοί κατέλαβαν τις Ινδίες.

5. Kalinga αρχιτεκτονική

Εικόνα 2.69: Απλοποιημένο σχήμα μιας Kalinga αρχιτεκτονική του ναού

Ο σχεδιασμός που άκμασε στην ανατολική ινδική πολιτεία της Ορίσα και της Βόρειας Άντρα Πραντές καλούνται στυλ Kalinga αρχιτεκτονική. Αποτελείται από τρεις διακριτές τύποι ναών και συγκεκριμένα Rekha Deula, Pidha Deula και Khakhara Deula. Deula σημαίνει «ναός» στην τοπική γλώσσα. Οι δύο πρώτες

Ινδουισμός

σχετίζονται με Βισνού , Surya και Shiva(θεότητες) του ναού, ενώ ο τρίτος είναι κυρίως με Chamunda και Durga.

Εικόνα 2.70: Pidha Deula του Konark Κυρ Ναός

Τα εξέχοντα παραδείγματα του Rekha Deula είναι Lingaraj Ναός του Bhubaneswar και Jagannath Ναός του Πουρί . Ένα από τα εξέχοντα παράδειγμα Khakhara Deula είναι Vaital Deula . Το Konark Κυρ Ναός είναι ένα ζωντανό παράδειγμα του Pidha Deula.

Εικόνα 2.71: Khakhara Deula του ναού Vaital Deula

6. Maru-Gurjara ναό αρχιτεκτονική

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Maru-Gurjara αρχιτεκτονική ναού προήλθε κάπου στο έκτο αιώνα και στις γύρω περιοχές του Rajasthan . Maru-Gurjara αρχιτεκτονική δείχνει τη βαθιά κατανόηση των δομών και εκλεπτυσμένες δεξιότητες των Rajasthani τεχνίτων. Maru-Gurjara αρχιτεκτονική έχει δύο εξέχουσες μορφές: Maha-Maru και Maru-Gurjara.

Εικόνα 2.72: Nagda ναό , ένα παράδειγμα -Maru Gurjara αρχιτεκτονική

Εικόνα 2.73: Σκαλιστοί ελέφαντες στους τοίχους του Jagdish Temple, Ουνταϊπούρ , 1651 μ. X., ένα παράδειγμα -Maru Gurjara αρχιτεκτονική

Αρχιτεκτονική Ινδικού Ταντρισμού, Ζαϊνισμού & Σιχισμού. (850 μ. X. - 1858 μ. X.)

Ο Βουδισμός, ο Ινδουισμός και ο Ισλαμισμός, δεν είναι οι μοναδικές θρησκείες στις Ινδίες. Υπήρξαν και υπάρχουν και αρκετές άλλες. Από αυτές σημαντικότερες, με κριτήριο την αρχιτεκτονική δημιουργία, είναι ο Ταντρισμός, ο Ζαϊνισμός και ο Σιχισμός.

Ο Ταντρισμός προκύπτει από την αρχαία ανιμιστική λατρεία της γυναικείας γονιμότητας. Βασική δοξασία του Ταντρισμού είναι ότι η γυναίκα διαθέτει μεγαλύτερη πνευματική ενέργεια από τον άνδρα και επομένως ο άνδρας μπορεί να βιώσει τη θέωση, μόνο μέσα από την συναισθηματική και σεξουαλική ένωση με μια γυναίκα.

Ο Ζαϊνισμός προέρχεται από μια μεγάλη σειρά δασκάλων τρθακάρα (tirthakara), στην Ινδία, από τους οποίους ο τελευταίος ήταν ο Μαχαβίρα που πέθανε το 477 π.Χ. Καταδικάζει κάθε μορφή βίας, απαγορεύει την αφαίρεση της ζωής κάθε οργανισμού και επιτρέπει μόνο τη χορτοφαγία, υπό τον όρο ότι δεν καταστρέφεται ριζικά το φυτό. Η αρχιτεκτονική του Ζαϊνισμού ήκμασε από τον 10^ο μέχρι τον 16^ο αιώνα, καθώς ήταν η θρησκεία των περισσότερων αξιωματούχων στα βασίλεια των Ραζπούτ.

Ο Ταντρισμός και ο Ζαϊνισμός κυριάρχησαν από κοινού στο βασίλειο της δυναστείας Τσαντέλα Ραζπούτ (Chandela Rajput). Το βασίλειο αυτό είχε κέντρο το Κχατζουράχο, στην κεντρική Ινδία, και διήρκησε από τον 10^ο μέχρι τον 13^ο αιώνα. Ο Ταντρισμός είναι παρών στους περισσότερους Ζαϊνιστικούς ναούς, στις ερωτικές ανάγλυφες παραστάσεις που τους κοσμούν.

Πολύ χαρακτηριστικός ναός του Ταντρισμού είναι ο Ναός των 64 Γυναικών Αγίων που βρίσκεται σε απόσταση περίπου ενός χιλιομέτρου από το Κχατζουράχο. Αποτελείται από 64 ομοιόμορφα μικρά ιερά, έκαστο με πυραμιδοειδή στέγη, που περιβάλλουν ένα μεγάλο κεντρικό αίθριο. Το αίθριο αυτό είναι τελείως άδειο, συμβολίζοντας τη γυναικεία φύση, σε αντίθεση προς τους Ινδουιστικούς ναούς που είναι αφιερωμένοι σε ανδρικές θεότητες και έχουν πάντα το βασικό τους ιερό στο κέντρο τους.

Ένα από τα πιο χαρακτηριστικά έργα του Ζαϊνισμού είναι το συγκρότημα πέντε ναών Ντιλβάρα, στο όρος Αμπού. Είναι πέντε υπόστυλοι ναοί, ορθογωνικής κάτοψης, κατασκευασμένοι από τοπικό λευκό μάρμαρο. Έχουν πολυσύνθετο, περίτεχνο,

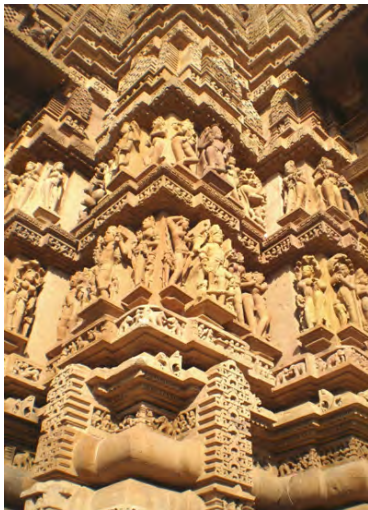
Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

λαξευτό διάκοσμο με λεπτομερή επεξεργασία, σαν να ήταν λάξευση σε ξύλο και όχι σε μάρμαρο.

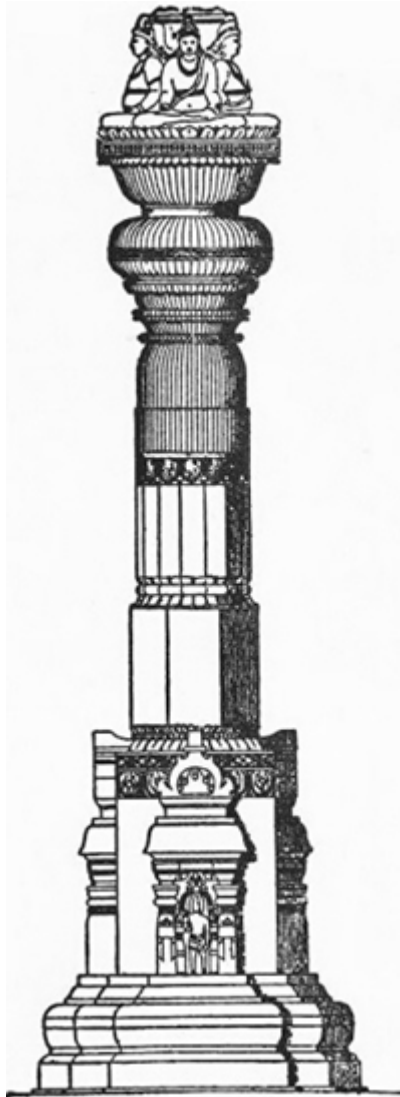
Χαρακτηριστικό στοιχείο του Ζαϊνιστικού ναού είναι η στάμπχα (stambha), μια περίτεχνα λαξευμένη στήλη, που είναι συνήθως μονολιθική. Είναι η "κοσμική" στήλη που συμβολίζει την κατακόρυφη σύνδεση της γης με τον ουρανό και συνήθως φέρει εγχάρακτα βασιλικά έδικτα.

Εικόνα 2.74: Ζαϊνιστικός ναός Adinatha, Ranakpur.

Εικόνα 2.75: Ταντρικός διάκοσμος Ζαϊνιστικού ναού, Khajuraho

Εικόνα 2.76: στάμπα.

Ο Σιχισμός είναι η μονοθεϊστική θρησκεία που δημιουργήθηκε από τον Γκουρού Νανάκ (Nanak) τον 15^ο αιώνα στην Ινδία, ως προσπάθεια συνένωσης του Ινδουϊσμού με τον Ισλαμισμό. Προέκυψε από τις παραδόσεις του μυστικιστικού Ισλαμικού Σουφισμού και αναμόρφωσε τον Ινδουισμό, καταργώντας τη λατρεία ειδώλων και τη διαίρεση σε κάστες. Πήρε την οριστική του μορφή το 1699, από τον τελευταίο από τους Γκουρού, τον Γκομπίντ Σινγκχ (Gobind Singh). Ο Σιχισμός έγινε η κύρια θρησκεία του βασιλείου των Σιχ που εκτεινόταν στη σημερινή βόρεια Ινδία και στο βορειοανατολικό Πακιστάν.

Ο σημαντικότερος ναός του Σιχισμού είναι ο Νταρμπάρ Σαχίμπ, που κτίστηκε το 1764, στη θέση όπου είχε εγκατασταθεί η ιερά βίβλος των Σιχ. Το κτίσμα είναι διώροφο. Ο κάτω όροφός του είναι κατασκευασμένος από μάρμαρο, ενώ ο άνω, καθώς και οι τρούλοι του, είναι επενδυμένοι με επιχρυσωμένο χαλκό. Βρίσκεται σε μια νησίδα στο κέντρο μιας μικρής ιερής λίμνης και συνδέεται με μια γέφυρα με ένα άλλο κτίριο, που στεγάζει τα γραφεία των ιερέων. Κοντά σ' αυτό βρίσκεται και ένα άλλο κτίριο, όπου διανέμεται συσσίτιο στους πιστούς.

Εικόνα 2.77: Ναός Darbar Sahib, Amritsar.

Κεφάλαιο 3ο : Χριστιανισμός

Χριστιανισμός ονομάζεται η θρησκευτική πίστη που αναγνωρίζει ως ιδρυτή και κεντρικό πρόσωπο του συνόλου της διδασκαλίας της, τον Ιησού Χριστό, όπως παρουσιάζεται στα βιβλία της Καινής Διαθήκης.

Ο Χριστιανισμός θα εξελιχθεί σε μια από τις σημαντικότερες θρησκείες, επηρεάζοντας όλες τις άλλες θρησκείες και την αλλαγή της ανθρώπινης ιστορίας . Αφορά κυρίως τη χριστιανική θρησκεία και την Εκκλησία, από το διάδοχο του Ιησού μέχρι τη σύγχρονη εποχή. Σε όλη την ιστορία της, η θρησκεία έχει ξεπερασμένα σχίσματα και θεολογικές διαφορές που έχουν οδηγήσει σε πολλές διαφορετικές εκκλησίες. Ο Χριστιανισμός άρχισε να εξαπλώνεται αρχικά από την Ιερουσαλήμ , και στη συνέχεια σε όλη την Εγγύς Ανατολή ,μέχρι να γίνει η επίσημη θρησκεία του κράτους της Αρμενίας το 301μ.Χ., της Αιθιοπίας το 325μ.Χ., της Γεωργίας το 337μ.Χ., και στη συνέχεια της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας το 380μ.Χ. Άρχισε να γίνεται κοινή θρησκεία σε όλη την Ευρώπη το Μεσαίωνα και επεκτάθηκε σε όλο τον κόσμο κατά τη διάρκεια της εποχής της εξερεύνησης .Ο Χριστιανισμός κατέστη έτσι η μεγαλύτερη θρησκεία στον κόσμο .

Η θρησκευτική αρχιτεκτονική ασχολείται με το σχεδιασμό και την κατασκευή τύπων λατρείας όπως εκκλησίες, τζαμιά, συναγωγές και ναούς. Πολλοί πολιτισμοί δαπάνησαν σημαντικά ποσά στην θρησκευτική αρχιτεκτονική και τους τόπους λατρείας τους.

Οι θρησκευτικοί χώροι ξεκίνησαν από μονολιθικά κτίρια τα οποία χαρακτήθηκαν ή ανασκάφησαν σε ένα συγκεκριμένο υλικό, κυρίως πέτρα. Ακόμα και στην Χριστιανική αρχιτεκτονική κατασκευάστηκαν μονολιθικοί ναοί, όπως η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου στην Λαλιμπέλα της Αιθιοπίας (Εικόνα 3.1), η οποία σκαλίστηκε σε ένα ενιαίο κομμάτι λίθου. Θρησκευτικοί χώροι έχουν υπάρξει τα πιο εντυπωσιακά και διαχρονικά κτίρια που δημιούργησε ποτέ η ανθρωπότητα. Στο αντίθετο άκρο, η θρησκευτική αρχιτεκτονική μπορεί να είναι εφήμερη, ακραία προσωπική, μυστική και κρυμμένη (Loveland, Wheeler 2003).

Εικόνα 3.1: Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου στην Λαλιμπέλα της Αιθιοπίας, μονολιθικός ναός του 12^{ου} αιώνα

Θρησκευτικά κτίρια πολλές φορές εξελίχθηκαν με το πέρασμα αιώνων και ήταν τα μεγαλύτερα κτίρια στον κόσμο πριν εμφανιστούν οι ουρανοξύστες. Η θρησκευτική αρχιτεκτονική επεκτείνεται σε πολλά αρχιτεκτονικά στυλ όπως στη Νεολιθική αρχιτεκτονική, την αρχαία Αιγυπτιακή αρχιτεκτονική και τη Σουμερική αρχιτεκτονική. Στις αρχαίες θρησκείες οι ναοί συχνά αντιμετωπίζονταν ως ο τόπος κατοικίας της θεότητας και ήταν το μέρος όπου προσφέρονταν διάφορα είδη από θυσίες (Seasoltz, 2005).

Γύρω στο 600 π. Χ. οι ξύλινοι κίονες στους αρχαιοελληνικούς ναούς αντικαταστάθηκαν από πέτρινους, πρώτα στον ναό της Ήρας στην Ολυμπία και μετέπειτα σε όλο το πανελλήνιο. Τότε ξεκίνησε η ακμή της κλασικής Ελληνικής αρχιτεκτονικής την οποία διαδέχτηκαν η Ελληνιστική και Ρωμαϊκή περίοδος. Ο Παρθενώνας στην Ακρόπολη των Αθηνών, ο οποίος λειτουργούσε εκτός από τόπος λατρείας και ως θησαυροφυλάκιο, θεωρείται το σημαντικότερο δείγμα κλασικής αρχιτεκτονικής.

Με την επικράτηση του Χριστιανισμού στην Ρωμαϊκή αυτοκρατορία προέκυψε και η ανάγκη κατασκευής μεγαλόπρεπων ναών. Στους πρώτους τρεις αιώνες του ο Χριστιανισμός διωκόταν στην Ρωμαϊκή αυτοκρατορία και οι τόποι λατρείας ήταν μυστικοί.

Καθώς η Χριστιανική θρησκεία και η κατασκευή εκκλησιών, βασιλικών και καθεδρικών ναών εξαπλώθηκε σε όλο τον κόσμο, η αρχιτεκτονική τους βασιζόταν σε τοπικά υλικά και τοπικές τεχνικές. Οι βασιλικές και οι καθεδρικοί ναοί, εν αντιθέσει με τις παροικιακές εκκλησίες, παρουσιάζουν πολύπλοκες κατασκευαστικές δομές και υψηλότερο επίπεδο αρχιτεκτονικού ύφους, το οποίο προκύπτει από τη δουλειά αναγνωρισμένων αρχιτεκτόνων. Ως αποτέλεσμα, έχουν υψηλότερο κύρος στην εκκλησιαστική ιεραρχία και την κοινωνία, αντίθετα από τις παροικιακές εκκλησίες (Kieckhefer, 2004). Ένας καθεδρικός ναός ή μία βασιλική, ή μία σημαντική εκκλησία είναι συνήθως ένα από τα πιο εκλεπτυσμένα κτίρια σε μία περιοχή και πηγή υπερηφάνειας για τους εκεί κατοίκους. Πολλές βασιλικές και καθεδρικοί ναοί συγκαταλέγονται ανάμεσα στα πιο διάσημα αρχιτεκτονικά έργα στον πλανήτη. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται η Βασιλική του Αγίου Πέτρου στο Βατικανό, η Παναγία των Παρισίων, ο Καθεδρικός ναός την Κολωνίας, Η Βασιλική του Αγίου Μάρκου στην Βενετία, το Αβαείο του Ουεστμίνστερ στο Λονδίνο, ο Καθεδρικός Ναός της

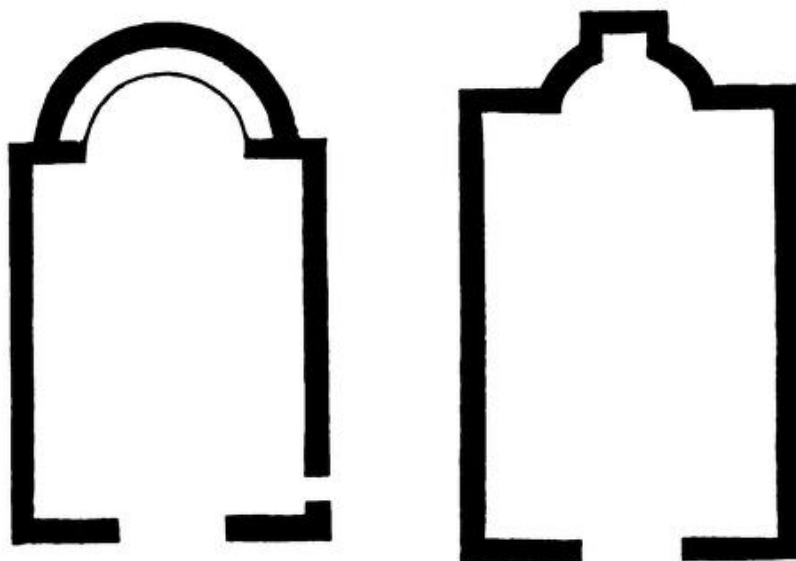
Πράγας, ο Εθνικός Καθεδρικός Ναός της Ουάσινγκτον και ο αρχαίος Ναός της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη, ο οποίος τώρα λειτουργεί ως μουσείο.

Στη παρούσα ενότητα θα αναλυθούν οι αρχιτεκτονικές που διαμορφώθηκαν στον Χριστιανικό κόσμο, με αναφορές στους πιο αντιπροσωπευτικούς ναούς της κάθε τεχνοτροπίας.

Πρώιμη Χριστιανική αρχιτεκτονική-Βυζαντινή Αρχιτεκτονική

Η μοναδική αναφορά που γίνεται στην Καινή Διαθήκη σε τόπους λατρείας των Χριστιανών είναι στην Καθολική Επιστολή Ιακώβου, και οι τόποι αυτοί ορίζονται ως συναγωγές. Τον 1^ο μ.Χ. αιώνα δεν είχε συντελεστεί ακόμη το σχίσμα μεταξύ της Χριστιανικής και της Ιουδαϊκής θρησκείας.

Δεδομένης της δίωξης των Χριστιανών στην Ρωμαϊκή αυτοκρατορία εν τη γενέσει της θρησκείας, είναι λογικό ότι οι πρώτοι τόποι λατρείας των Χριστιανών ήταν μυστικοί και όχι εμφανείς. Συναθροίζονταν σε ιδιωτικές οικίες ή σε υπόγειους ταφικούς χώρους (Κατακόμβες) όπου και τελούσαν τις θρησκευτικές τους τελετές, με ένα τελετουργικό που, φυσικά δεν είχε παγιωθεί ακόμα. Τα οικήματα αυτά, που ανήκαν σε πιστούς, τα *domi ecclesiae* (από το αρχαιοελληνικό "εκκλησία" που δηλώνει τον τόπο συνάθροισης), έπρεπε να προσαρμοστούν κάθε φορά στις αντίστοιχες λατρευτικές ανάγκες. Αργότερα, μετά την επικράτηση του Χριστιανισμού, οι οικίες-εκκλησίες δεν ήταν ικανές να δεχτούν τον μεγάλο αριθμό των πιστών που συνέρεε και τότε άρχισε ουσιαστικά η αναζήτηση μεγαλύτερων κτιρίων που θα στέγαζαν τις λατρευτικές ανάγκες του Χριστιανισμού. (Εικόνα 3.2),(Davies, 1971).

Εικόνα 3.2: Κάτοψη domi ecclesiae στην Πομπηία

Αυτό που διαχώριζε τις domi ecclesiae από τους τόπους οικίας ήταν ότι διέθεταν έναν θόλο στο βάθος του κτιρίου, όπου καθόταν ο επαγγελματίας που συναλάσσονταν με την πελατεία του. Είναι φυσικό οι πρώτες λειτουργίες των Χριστιανών να συντελούνταν σε domi ecclesiae, ώστε να μη δίνουν στόχο στις Ρωμαϊκές κοινότητες πολιτών. Η ημικυκλική αψίδα στο βάθος των domi ecclesiae ίσως ήταν η προέλευση της αψίδας των Χριστιανικών ναών.

Η θεμελιώδης διαφορά ανάμεσα στον Χριστιανισμό και τις Παγανιστικές θρησκείες είναι ότι ο Χριστιανισμός πιστεύει σε μία ενεργά μετά θάνατον ζωή, σε αντίθεση με τις Παγανιστικές λατρείες (Davies, 1971).

Φυσικά κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει την ομοιότητα των πρώτων Χριστιανικών ναών με τις Εβραϊκές συναγωγές. Η Εικόνα 3.4 δείχνει την εσωτερική δομή μίας τυπικής Εβραϊκής Συναγωγής. Είναι λογικό οι συναγωγές να αποτέλεσαν

τη βάση για τους Χριστιανικούς ναούς, πολύ περισσότερο από Παγανιστικούς ναούς, όπου το άγαλμα της θεότητας ήταν στο κέντρο του ναού και όχι πίσω από τους ιερείς.

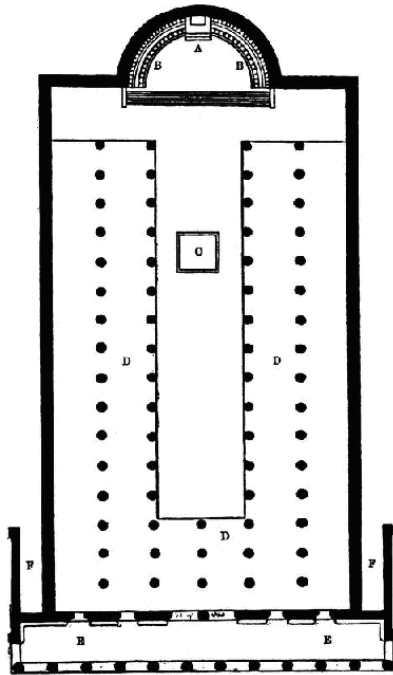
Επίσης, οι πρώτοι και αρχετυπικοί για τις μεταγενέστερες εποχές Χριστιανικοί ναοί δανείστηκαν στοιχεία από τις Παγανιστικές Βασιλικές. Στις Παγανιστικές προχριστιανικές κοινωνίες ως Βασιλική οριζόταν ένα κτίριο με κιονοστοιχία όπου τελούνταν αγοραπωλησίες. Ήταν, ουσιαστικά κλειστές Ρωμαϊκές αγορές (Ward-Perkins, 1994). Τα κλίτη της μπορούσαν εύκολα να διαπλατυνθούν και το κτίριο να επιμηκυνθεί, ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες του εκκλησιάσματος. Συνηθέστερα τα κλίτη ήταν τρία ή πέντε και το μεσαίο υπερυψωνόταν για δημιουργία φωταγωγού για τον επαρκή φωτισμό του κτιρίου ενώ αργότερα προστίθενται και κλίτη κάθετα στα άλλα και έτσι προκύπτουν οι βασιλικές με εγκάρσιο κλίτος και οι σταυρικές βασιλικές. Χαρακτηριστικό παράδειγμα βασιλικής είναι ο Άγιος Δημήτριος Θεσσαλονίκης (Εικόνα 3.3).

Εικόνα 3.3: Ο Άγιος Δημήτριος Θεσσαλονίκης *St. Demetrius in Thessaloniki*

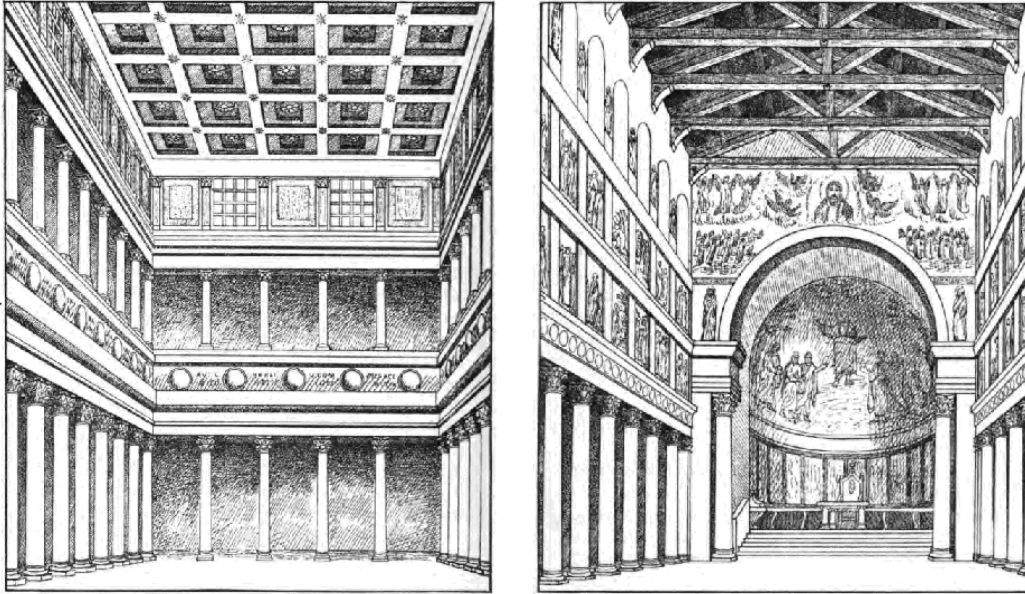
Πηγή: αρχείο συγγραφέων / *Source: Authors' Archive*

Οι εικόνες 3.5 και 3.6 συγκρίνουν μία Παγανιστική με μία Χριστιανική Βασιλική. Η βάση των κτιρίων είναι όμοια, με διαφορά στην ημικυκλική αψίδα στο βάθος του Χριστιανικού ναού.

Εικόνα 3.4: Κάτοψη της Συναγωγής της Αλεξάνδρειας, ως παράδειγμα μίας μεγαλοπρεπούς ύφους Εβραϊκής Συναγωγής.

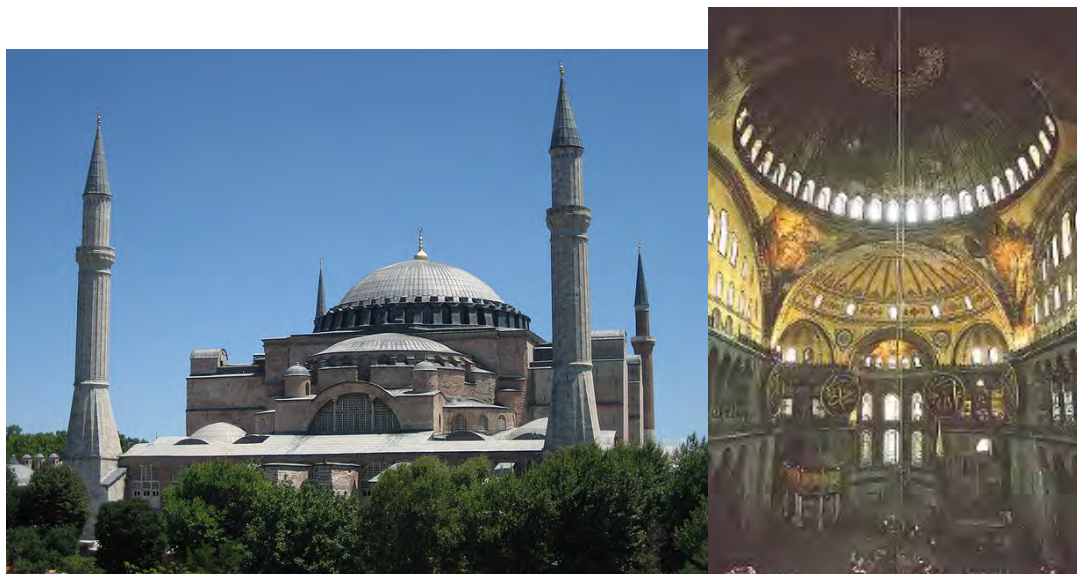
- A. Κιβωτός που περιέχει τους κυλίνδρους των Νόμων
- B. B. «Θέσεις Πρεσβυτέρων» για τους γηραιότερους
- C. Βήμα
- D.D.D. Υπερώο για τις γυναίκες
- E.E. Πρόναος
- F.F. Σκάλες που οδηγούν στο υπερώο

Εικόνες 3.5, 3.6 : Παγανιστική Βασιλική και Χριστιανική Βασιλική

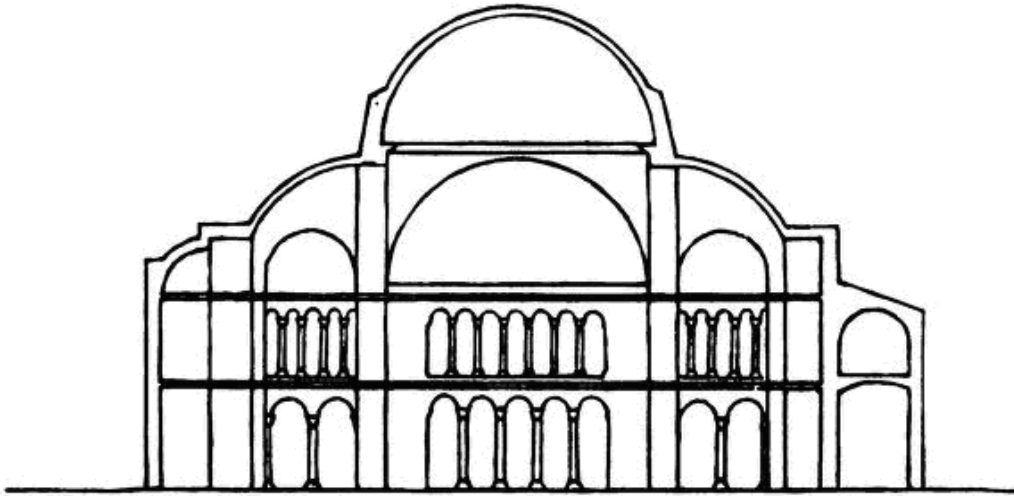
Η Ανατολική Ελληνορθόδοξη και η Δυτική Ρωμαιοκαθολική εκκλησία άρχισαν να διχάζονται σχεδόν αμέσως μετά την επικράτηση του Χριστιανισμού ως επίσημης θρησκείας της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Αυτό ήταν εμφανές και στην αρχιτεκτονική των δύο εκκλησιών. Ενώ η Βασιλική ήταν πιο συνηθισμένη στη Δυτική Ευρώπη, ένα λιγότερο μακρόστενο και πιο κεντρικό σχέδιο έγινε σύνηθες στην Ανατολική Ευρώπη (Fletcher et al., 1996). Στην Ελληνορθόδοξη εκκλησία ήταν επίσης πιο σύνηθες να εγείρονται ναοί σε τόπους μαρτυρίου αγίων, κατά την περίοδο της δίωξης των Χριστιανών, η οποία τέλειωσε με την μεταρρύθμιση του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου. Οι ορθόδοξοι ναοί ήταν τετραγωνικοί, σε σχήμα Ελληνικού (ισομετρικού) σταυρού με μικρά άκρα ή πολυγωνικοί. Στην κορυφή τους υπήρχαν τρούλοι που συμβόλιζαν την Επουράνιο Βασιλεία.

Στην Πρωτοβυζαντινή περίοδο και κατά τον 6ο αιώνα εισέρχονται και αφομοιώνονται στοιχεία Σασανιδικά (Περσικά) και φαίνεται ότι στην συγκεκριμένη περίοδο επικρατούν νέες τάσεις και αντιλήψεις για τον χώρο και την διακόσμηση. Το ύφος της Βυζαντινής αρχιτεκτονικής παρέμεινε σταθερό καθ'όλη την ιστορία της αυτοκρατορίας (Ousterhout, 1999). Οι αναλογίες και ο εξωτερικός διάκοσμος των Βυζαντινών ναών διατήρησε κλασική απλότητα και ισορροπία η οποία έρχεται σε αντίθεση με την πλούσια εσωτερική εικονογραφία (Εικόνες 3.7, 3.8).

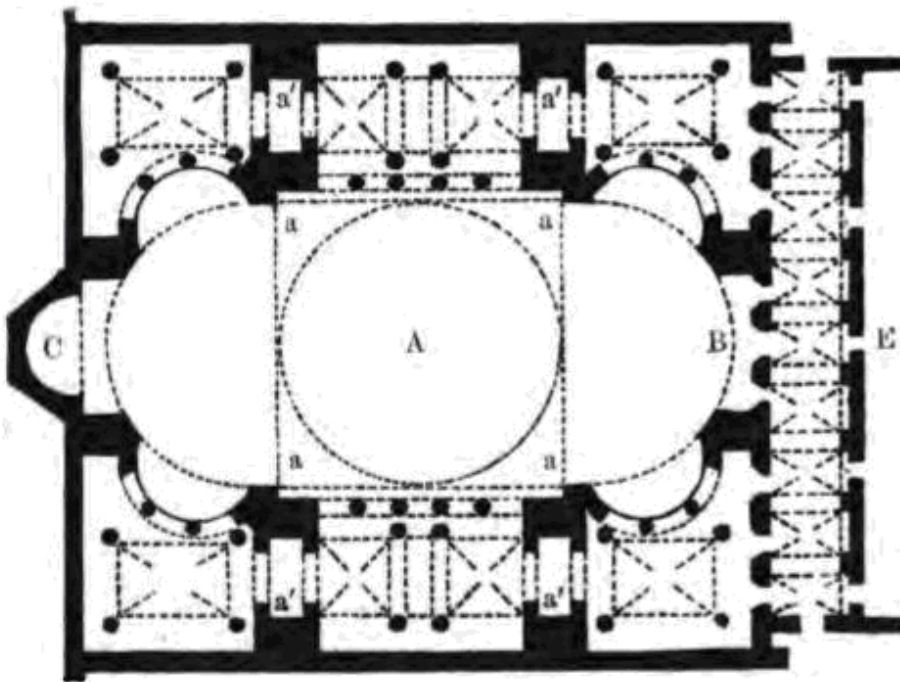

Εικόνες 3.7, 3.8 : Η εξωτερική και η εσωτερική όψη του ναού της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη

Οι κεφαλές των κιόνων που λίγο διαφέρουν από τους αρχαιοελληνικούς, συνήθως είναι διακοσμημένοι με αφηρημένο ή φλοράλ μοτίβο. Όσον αφορά τα υλικά κατασκευής οι Βυζαντινοί προτιμούσαν τα τούβλα (Cyril, 1985). Επίσης, τώρα βρίσκει και την επίλυση του το πρόβλημα της στεγάσεως τετράγωνου χώρου με τρούλο αφού η παλαιοχριστιανική λύση με τη μετάβαση από τετράγωνο σε οκτάγωνο και σε κύκλο αντικαθίσταται με τη στήριξη με σφαιρικά τρίγωνα. Σημαντικότερος ναός της Βυζαντινής αρχιτεκτονικής είναι η Αγία Σοφία της Κωνσταντινούπολης, η οποία κατασκευάστηκε στα χρόνια της βασιλείας του αυτοκράτορα Ιουστινιανού. Ωστόσο, μεγάλο μέρος από την εσωτερική διακόσμηση του κτιρίου σήμερα, όπως και οι μιναρέδες, προσετέθησαν από τους Οθωμανούς. Η Αγία Σοφία έχει έναν κεντρικό τρούλο ο οποίος περιστοιχίζεται από πολλούς μικρότερους τρούλους και ημι-τρούλους (Εικόνα 3.9), (Ousterhout, 1999). Αποτέλεσε τεχνικό επίτευγμα τον Βυζαντινών το να στηρίζουν ισοβαρώς έναν τρούλο σε μία παραλληλόγραμμη βάση (Εικόνα 3.10).

Εικόνα 3.9: Διατομή της Αγίας Σοφίας Κωνσταντινούπολης.

Εικόνα 3.10: Κάτοψη της Αγίας Σοφίας Κωνσταντινούπολης.

- A Κυρίως Ναός
- a a Βασικοί κίονες
- a' a' Υποστηρικτικοί κίονες

- B Είσοδος
- C Τερματική Αψίδα
- E Αίτριο (Αυλή)

Έτσι, αρχίζει και κυριαρχεί σιγά- σιγά ο τρούλος που κατασκευάζεται από τούβλα. Με αυτόν τον τρόπο η βασιλική αλλάζει τελειώς μορφή αφού πλέον σε αυτήν έχουμε και τονισμό του κατακόρυφου άξονα χάρις στον θόλο που τοποθετείται στα διασταυρούμενα κλίτη, κάτι που παλαιότερα υπήρχε μόνο στους περίκεντρους ναούς. Πέραν αυτού όμως, ο ημισφαιρικός τρούλος, που δεσπόζει στα κτίρια της εποχής, επιτρέπει στο φως να εισέλθει από ψηλά και κατορθώνει έτσι να πάρει το συμβολισμό του ουρανού που είναι πολύ σημαντικός για την ορθόδοξη πίστη(Εικόνα 3.11).

Εικόνα 3.11: Ο τρούλος της Αγίας Σοφίας Κωνσταντινούπολης. The dome of Hagia Sofia in Constantinople. Πηγή: αρχείο συγγραφέων / Source: Authors' Archive

Ο Ορθόδοξος ναός γίνεται μια συμβολική μικρογραφία του κόσμου για τον πιστό, με τον Παντοκράτορα να δεσπόζει στο κέντρο του τρούλου-ουρανού και την Παναγία στην κόγχη του Ιερού να ενώνει τον Ουρανό με τη Γη. Επιπλέον πραγματοποιείται και η αποκρυστάλλωση του τελετουργικού της Θείας Λειτουργίας και καθιερώνεται

το τριμερές ιερό, καθώς, πλην της κεντρικής κόγχης τοποθετούνται άλλες δυο εκατέρωθεν, η Πρόθεση βόρεια και το Διακονικό νότια (το οποίο εμφανιζόταν σαν ξεχωριστός χώρος και σε πολύ παλιότερες εκκλησίες).

Κατά τον 8ο με 10ο αιώνα ο τύπος της βασιλικής με τρούλο συνεχίζει να εξελίσσεται και οι εξωτερικές του διαστάσεις πλησιάζουν όλο και πιο πολύ το τετράγωνο. Ενώ εσωτερικά τα διασταυρούμενα κλίτη που στηρίζουν τον θόλο σχηματίζουν σταυρό με το εγκάρσιο κλίτος να φτάνει ως τους εξωτερικούς τοίχους. Προκύπτει έτσι ο σταυροειδής εγγεγραμμένος ναός με τρούλο που φαίνεται όμως ότι ο τύπος αυτός κατάγεται περισσότερο από παλιότερα σταυρικά κτίσματα.

Αργότερα κατά τον 10ο με 12ο αιώνα παρουσιάζονται και οκταγωνικοί ναοί στους οποίους η στήριξη είναι οκταγωνική ενώ ο χώρος, τετράγωνος χάρη στα κυκλικά ημιχώνια που εισήχθησαν κατά τον 11ο αιώνα από την Περσία. Γενικότερα παρουσιάζεται μια τάση να ελαφρώσει η κατασκευή, αφού με την άριστη κατασκευή των θόλων και την στήριξη τους σε τόξα οι αρχιτέκτονες καταφέρνουν να διαλύσουν τους βαρείς εξωτερικούς τοίχους σε σειρές από πεσσούς και κίονες και να τοποθετήσουν ανάμεσα τους ανοίγματα, αφόρτιστα στοιχεία και ελαφρούς τοίχους πλήρωσης. Κατά τον 13ο αιώνα, ενώ συνεχίζονται οι μεγάλες και πολυτελείς εκκλησίες, παρά τις οικονομικές δεινότητες τις αυτοκρατορίας, εμφανίζεται και ο σταυρεπίστεγος ναός στον οποίο δεν υπάρχει τρούλος.

Είναι προφανές ότι η ναοδομία κατά τη διάρκεια των Βυζαντινών χρόνων μόνο στάσιμη δεν έμεινε, αφού διαρκώς εισάγονται νέες λύσεις για τη βελτίωση της οικοδόμησης των ναών, τόσο σε αρχιτεκτονικό και κατασκευαστικό επίπεδο, όσο και στο επίπεδο δογματικών συμβολισμών. Μπορεί να δει κανείς ότι ο ναός εξελίσσεται μαζί με την Ορθόδοξη πίστη και την τεχνολογία της εκάστοτε εποχής. Και αν οι δογματικοί συμβολισμοί μέσα στο ναό παγιώνονται κατά τη Μεσοβυζαντινή εποχή, δεν ισχύει το ίδιο και για την καθ' εαυτή ανοικοδόμηση του κτίσματος.

Η εξέλιξη αυτή φαίνεται να διακόπτεται μετά την Άλωση της Κωνσταντινούπολης και την κατάκτηση των Βυζαντινών περιοχών από τους Οθωμανούς. "Η κατάλυση του βυζαντινού κράτους το 15ο αιώνα στον ελλαδικό χώρο αυτόματα μεταφράστηκε σε ένα σταμάτημα του χρόνου με αποτέλεσμα να προκύψει ένα πολιτισμικό απολίθωμα, με στόχο την διατήρηση της βυζαντινής παράδοσης σαν μέσο

θηρσκευτικής- εθνικής επιβίωσης. Το αποτέλεσμα που παρήχθη κατά τους 4 αιώνες της τουρκοκρατίας ονομάζεται "μεταβυζαντινή αρχιτεκτονική", όρος λίγο προβληματικός αφού αναφέρεται περισσότερο στην χρονική περίοδο παρά σε κοινά χαρακτηριστικά.

Η αρχιτεκτονική της Κωνσταντινούπολης του 6^{ου} αιώνα παρήγαγε και εκκλησίες που συνδύαζαν επαρκώς κεντρικά σχέδια και σχέδια Βασιλικών, και είχε μεγάλη επιρροή στην μετέπειτα Χριστιανική και Ισλαμική αρχιτεκτονική.

Η Βυζαντινή αρχιτεκτονική συναντάται περιμετρικά της ανατολικής Μεσογείου. Η Βυζαντινή πολιτιστική επιρροή επεκτάθηκε, ωστόσο, και σε τμήματα της Ιταλίας, κυρίως στις πόλεις της Ραβέννας και της Βενετίας, οι οποίες βρίσκονται στην ανατολική ακτή της βόρειας Ιταλίας. Καθώς αυτές οι πόλεις δέχτηκαν σημαντική Βυζαντινή επιρροή (και διετέλεσαν κομμάτι της αυτοκρατορίας για κάποιους αιώνες, παρήγαγαν ιδιάζοντος ύφους Χριστιανικούς ναούς.

Μετά την επέκταση του Ορθόδοξου δόγματος στην Ανατολική Ευρώπη, η Βυζαντινή αρχιτεκτονική επεκτάθηκε στις εκεί περιοχές, με βασική μετατροπή της εκεί την παρουσία τρούλων σε σχήμα σύκου (Εικόνα 3.12), προφανώς για να απωθείται το χιόνι από τον τρούλο (Cyril, 1985).

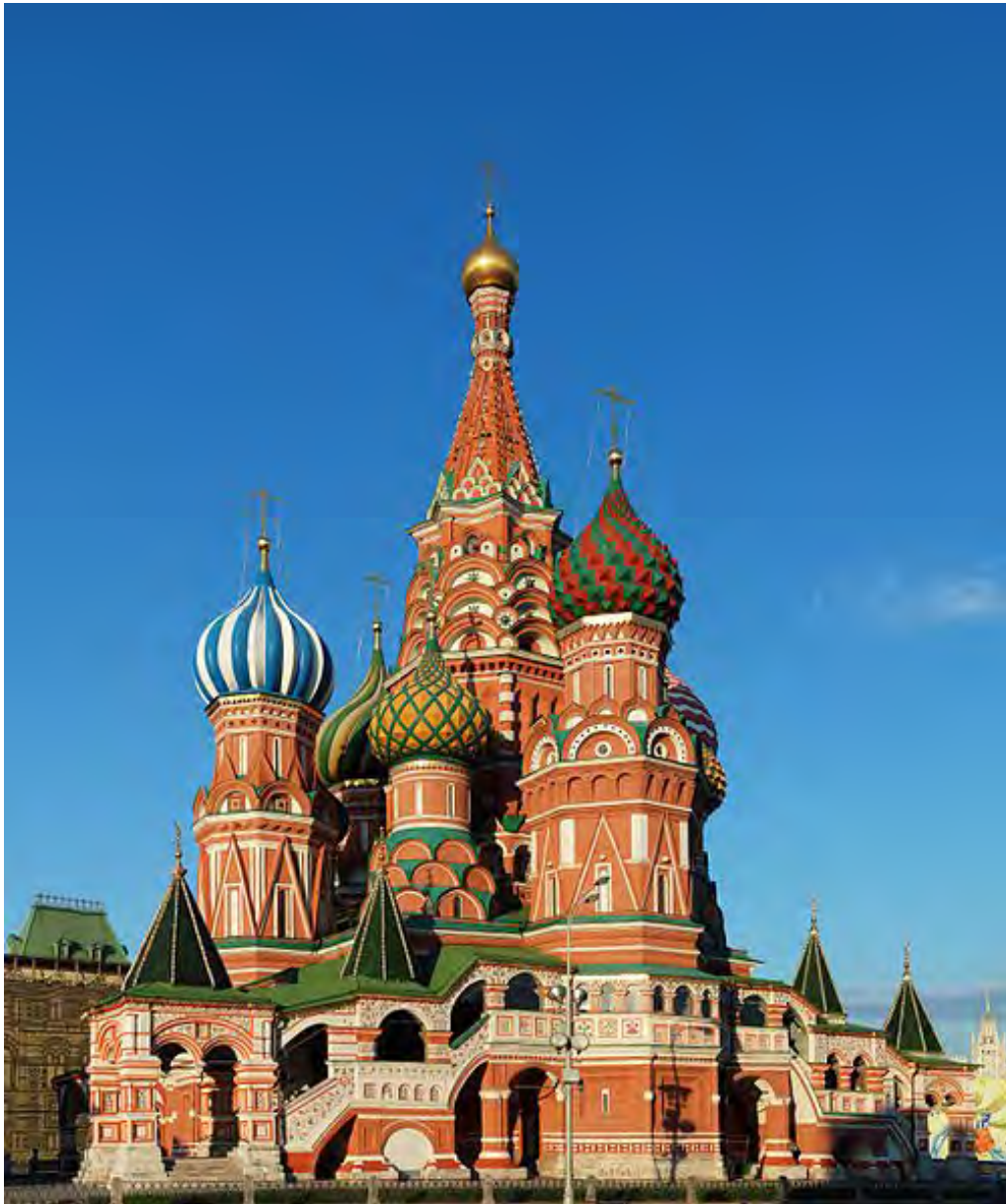

Εικόνα 3.12: Πλατεία του Κρεμλίνου στην Μολόδοβα της Ρωσίας

Ειδικά στην Ρωσία εμφανίστηκε μία χαρακτηριστική διαφοροποίηση από τη στερεοτυπική Βυζαντινή αρχιτεκτονική όσον αφορά στην οροφή των ναών, η οποία αναπτύχθηκε και επικράτησε κατά τον 16^ο αιώνα. Ήταν η Πολυγωνική οροφή με τρούλο, κάτι που οφείλεται πάλι στο ότι η υπερβολική χιονόπτωση σε βόρειες και υπερβόρειες περιοχές της Ρωσίας. Χαρακτηριστικό δείγμα αυτής της αρχιτεκτονικής

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

για την οροφή Βυζαντινής αρχιτεκτονικής ναούς αποτελεί ο κεντρικός τρούλος του ναού του Αγίου Βασιλείου στην Κόκκινη Πλατεία της Μόσχας (Εικόνα 3.13).

Εικόνα 3.13: Ο ναός του Αγίου Βασιλείου στην Κόκκινη Πλατεία της Μόσχας, έργο που ολοκληρώθηκε μεταξύ 1555-1561

Μεσαιωνική και Γοτθική Χριστιανική Αρχιτεκτονική

Η άλωση της Ρώμης από βαρβαρικά Γερμανικά φύλα οδήγησε την Δυτική Ευρώπη σε πολιτική αστάθεια και πολιτισμικό κατακερματισμό. Ως αποτέλεσμα, την ενότητα της πρώιμης Χριστιανικής αρχιτεκτονικής διαδέχτηκαν ποικίλες τοπικές

αρχιτεκτονικές Γερμανικών φύλων. Αυτές οι αρχιτεκτονικές αποκαλούνται Βαρβαρικού ύφους και δεν χαρακτηρίζονται από κάποια ιδιαίτερη άνθιση της τέχνης της αρχιτεκτονικής. Οι Γερμανικής τεχνοτροπίας Χριστιανικοί ναοί των πρώιμων μεσαιωνικών χρόνων (500 – 750 μ.Χ.) αποτελούν σχετικά άτεχνες παραλλαγές κλασσικής αρχιτεκτονικής, γεγονός που δεν εκπλήσσει, δεδομένης της κατάρρευσης του πλούτου και της αρχιτεκτονικής κατάρτισης στη Δυτική Ευρώπη, μαζί με την κατάρρευση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας (Cropplestone, 1963). Ο Γερμανισμός (πολυπλοκότητα και καθετότητα στα οικοδομήματα), αν μπορεί να προσδιοριστεί γενικότερα, είναι πολύ τοπικός. Γενικότερα, σχεδόν τίποτα δεν διασώζεται ολοκληρωμένο από αυτή την περίοδο στην Δυτική Ευρώπη, εκτός από Μεροβιγιανά Βαπτιστήρια στην Γαλλία (Εικόνα 3.14) και Αγγλο-Σαξονικούς ναούς στην Αγγλία (Εικόνα 3.15). Επιπλέον, οι λίγοι Χριστιανικοί ναοί που έχουν επιβιώσει έχουν αναπλαστεί και τροποποιηθεί σε εκτενή βαθμό σε μεταγενέστερες περιόδους.

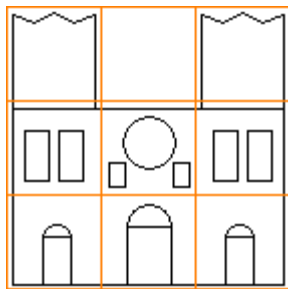

Εικόνες 3.14, 3.15: Μεροβιγιανό Βαπτιστήριο στην Γαλλία, και Αγγλο-Σαξονικός ναός στην Αγγλία, Χριστιανικοί ναοί πρώιμης Μεσαιωνικής περιόδου στην Δυτική Ευρώπη.

Η Δυτική Μεσαιωνική Αρχιτεκτονική άρχισε να ανθεί στα χρόνια της Καρολιγιανής Αυτοκρατορίας (750 – 900 μ.Χ.), όταν χτίστηκαν ναοί με βάση βασιλικές και Λατινικούς σταυρούς. Υπό τους Καρολιγιανούς οι αρχιτεκτονικές αυτές αλλοιώθηκαν με Γερμανισμό, δηλαδή αυξημένη καθετότητα, με πύργους να προστίθενται στους ναούς (Gardner, 2006). Όταν οι πύργοι προστίθονταν μπροστά στον ναό γινόταν τμήμα της πρόσοψης. Η πρόσοψη ενός ναού με πύργους

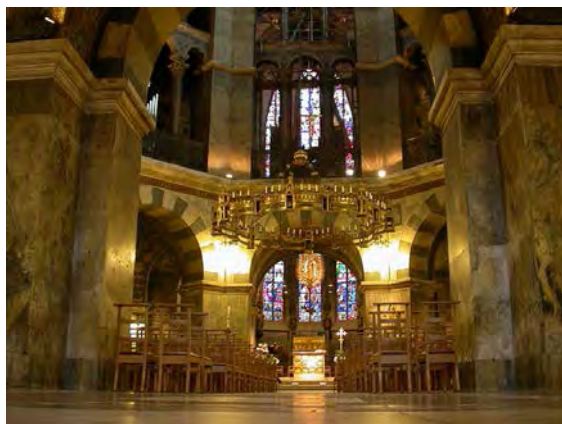
ονομάστηκε Δυτική Όψη, καθώς στην Δυτική Ευρώπη η πρόσοψη ενός ναού παραδοσιακά ατενίζει στη δύση. Η Δυτική Όψη, Καρολιγιανή καινοτομία, έγινε το καθοριστικό χαρακτηριστικό ενός Καθεδρικού Ναού (Εικόνα 3.16).

Μία στερεοτυπική Δυτική Όψη μπορεί να περιγραφεί γενικά από μία κλίμακα τρία προς τρία (Εικόνα 3.17). Το κατώτερο επίπεδο αποτελείται από την κύρια είσοδο, περιστοιχισμένη από δύο υποεισόδους. Οι δύο πύργοι αποτελούν το τρίτο επίπεδο του κτιρίου.

Εικόνες 3.16, 3.17: Στερεοτυπική δομή Δυτικής Όψης Καθεδρικού Ναού και το Αβαείο του Κόρβει, στο Χόξτερ της Γερμανίας, Καρολιγιανός ναός Δυτικής Όψης χτισμένος μεταξύ 873 – 885 μ.Χ.

Δυστυχώς λίγα δείγματα έχουν διασωθεί από Καρολιγιανή αρχιτεκτονική. Στην πραγματικότητα, το πιο αντιπροσωπευτικό δείγμα Καρολιγιανής αρχιτεκτονικής ναού είναι το παρεκκλήσι που έχτισε ο Βασιλιάς Καρλομάγνος στο παλάτι του στο Άαχεν. Πολλά από τα υλικά του κτιρίου συνελέγησαν από κλασσικά ερείπια στην Ιταλία. Οι κίονες στο εσωτερικό του ναού έχουν Κορινθιακού ρυθμού κεφαλές. Ωστόσο, η καθετότητα του κτιρίου είναι ξεκάθαρα Γερμανίζουσα (Εικόνα 3.18). Ένα κλασικό κτίριο δεν θα είχε σε καμία περίπτωση αναλογίες τόσο ψηλές και λεπτές.

Εικόνα 3.18: Το εσωτερικό του Καθεδρικού Ναού του Άαχεν, στην Γερμανία

Την Καρολιγιανή Αυτοκρατορία διαδέχτηκε η Αγία Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία (950 – 1050 μ.Χ.), το αρχιτεκτονικό ύφος της οποίας ονομάστηκε Οθωνικό, χωρίς ιδιαίτερες αλλαγές στην Καρολιγιανή αρχιτεκτονική, πέραν του ότι τώρα άρχισαν να χτίζονται ναοί με κυκλικούς πύργους (Εικόνα 3.19).

Εικόνα 3.19: ο ναός του Αγίου Μιχαήλ στο Χίλντενσχάιμ της Γερμανίας

Παρά τον σύντομο βίο της η Αγία Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία έδωσε το όνομά της στο αρχιτεκτονικό ύφος της εποχής από 1000 έως 1200 μ.Χ. , που ονομάστηκε Ρομανικό ύφος και χαρακτηρίζεται από αφθονία γλυπτών στους ναούς, εν αντιθέσει με τους ναούς Καρολιγιανού και Οθωνικού ύφους των οποίων οι τοίχοι είναι κυρίως ακάλυπτοι. Η Ρομανική περίοδος σηματοδοτεί το τέλος του μεσαίωνα στην Δυτικοευρωπαϊκή αρχιτεκτονική, με την εμφάνιση πέτρινων οροφών στους ναούς, αντίθετα από τους μεσαιωνικούς ναούς οι οποίοι διέθεταν ξύλινη οροφή (Cropplestone, 1963). Ένα άλλο Ρομανικό επίτευγμα είναι η εφεύρεση της σπείρας,

μίας οξείας πυραμιδικής ή κωνικής οροφής που επέτρεψε στην καθετότητα των πύργων να επεκταθεί δραματικά. Οι σπείρες αρχικά κατασκευαζόταν με τέσσερις πλευρές, οι οποίες αυξήθηκαν σε ένα στάνταρ οκτώ πλευρών.

Η Ρομανική αρχιτεκτονική η οποία διαδέχθηκε την Γοτθική αρχιτεκτονική παρήγαγε πιο βαριά κτίρια με στενά, αραιά παράθυρα. Τα δύο αρχιτεκτονικά στυλ επίσης παρουσιάζουν αντιθέσεις ως προς το σχήμα των αψίδων. Οι Ρομανικές αψίδες είναι καμπύλες, ή ελαφρώς οξείες, ενώ οι Γοτθικές αψίδες είναι αιχμηρές.

Η Γοτθική αρχιτεκτονική προέκυψε καθώς το Ρομανικό ύφος έγινε πιο κάθετο, λεπτό και πολύπλοκο. Η Γοτθική αρχιτεκτονική κατέστη δυνατή με την πρόοδο που σημειώθηκε στην μηχανική κατασκευών με πέτρα. Τα τόξα είναι κατακόρυφα επιτείνοντας την εντύπωση της ανάτασης ενώ εσωτερικά οι κορυφές τους διασταυρώνονται δημιουργώντας θόλο με νευρώσεις (σταυροθόλιο) για να στηρίξουν το βαρυ υψηλό οικοδόμημα ή για αισθητικούς λόγους αφού κατά την διάρκεια του Β΄ παγκόσμιου πολέμου λόγω βομβαρδισμών ο σκελετός των νευρώσεων σε πολλούς γοτθικούς ναούς καταστράφηκε χωρίς να καταρρεύσει ο τρούλος. Τώρα οι μηχανικοί μπορούσαν να κατανέμουν το βάρος του ναού σε πύργους και θόλους με μεγαλύτερη ακρίβεια. (Εικόνα 3.20).

Εικόνα 3.20: Διάγραμμα πλευρικού θόλου και εφαρμογή του στον Καθεδρικό Ναό του Αγίου Μπενίνζ στην Ντιζόν της Γαλλίας

Εξωτερικά οι ναοί είναι καταστόλιστοι και κυριαρχεί γλυπτικός διάκοσμος με ολοκέντητες και λαξευτές πέτρες και αγάλματα(Εικόνα 3.21).Οι φιγούρες συνήθως

Χριστιανισμός

είναι μακρόστενες, ασκητικές με εκφραστικά πρόσωπα. Παρουσιάζουν άγιες μορφές αλλά και κοινούς θνητους ακόμα και τερατόμορφες φιγούρες, δαιμονικές μορφές όπως στην Παναγία των Παρισίων και στον καθεδρικό ναό της Σαρτρ(Εικόνες 3.22,3.23,3.24).

Εικόνα 3.21: γλυπτικός διάκοσμος με ολοκέντητες και λαξευτές πέτρες και αγάλματα

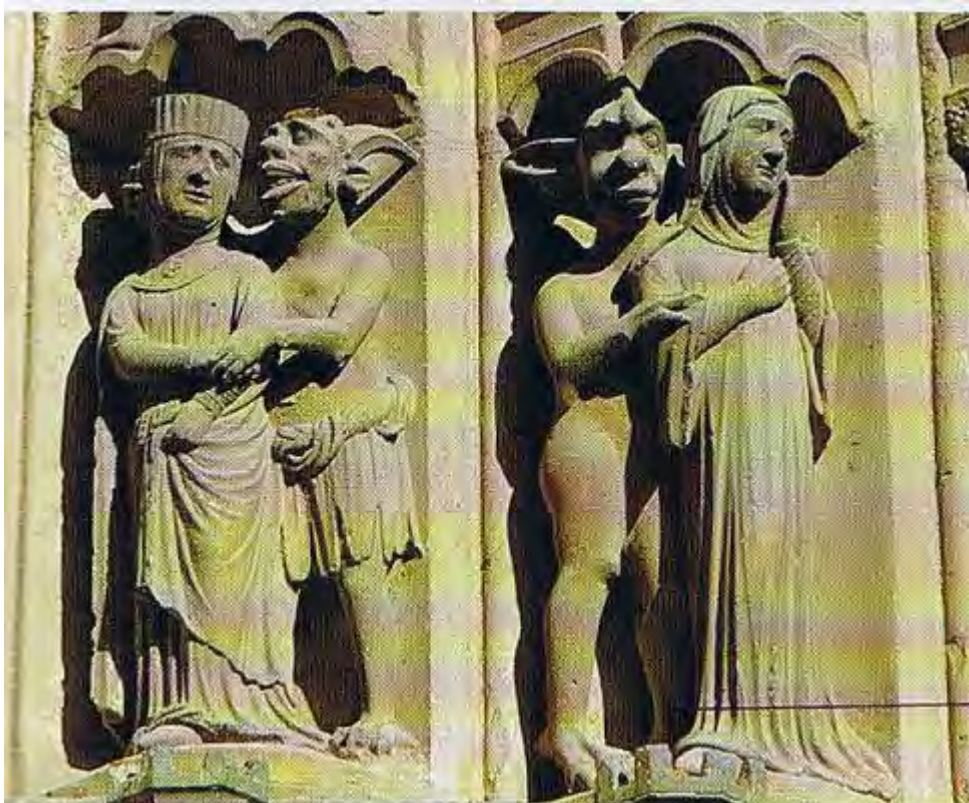

Εικόνα 3.22: Παναγία του Ελέους, Άγιος Στέφανος Βιέννης, Αυστρία.

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

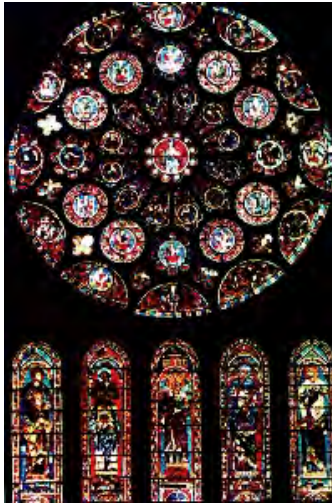
Εικόνα 3.23: Αριστοτέλης,καθεδρικός ναός της Σαρτρ,Γαλλία.

Εικόνα 3.24:κυρία και δαίμων,καθεδρικός ναός της Σαρτρ,Γαλλία.

Χριστιανισμός

Εσωτερικά, η διακόσμηση που κυριαρχεί είναι το βιτρό, τεράστια παράθυρα με υαλογραφήματα που φιλτράρουν το φως του ηλίου και το διαχέουν από ψηλά κατακλύζοντας το ναό με χρώματα (Εικόνα 3.25) και οι γλυπτές παραστάσεις (Εικόνα 3.26).

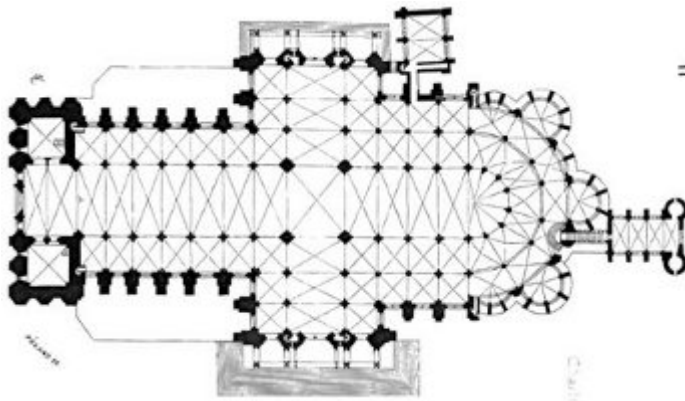
Εικόνα 3.25: Ο ρόδακας της Παναγίας των Παρισίων.

Πρόκειται για ένα κυκλικό παράθυρο με σκελετό από πέτρινες νευρώσεις που έχουν ακτινωτή διάταξη. Το βιτρό είναι φτιαγμένο με πολλές γυάλινες χρωματιστές επιφάνειες σε φόντο μπλε.

Εικόνα 3.26: Εσωτερικό Αγίου Στεφάνου Βιέννης, Αυστρία.

Η Γοτθική περίοδος επεκτάθηκε χρονικά από περίπου το 1150 έως το 1500 μ.Χ. στην Δυτική Ευρώπη, με εξαίρεση την Ιταλία όπου οι αρχιτέκτονες ήταν διστακτικοί στο να αποκοπούν από την κλασική κληρονομιά του τόπου τους. Το πρώτο και κατά πολλούς σημαντικότερο έργο της Υψηλής Γοτθικής Αρχιτεκτονικής υπήρξε ο Καθεδρικός Ναός της Σάρτρ στην Γαλλία, όλα τα διακοσμητικά στοιχεία του οποίου επικεντρώνονται στο να τονίσουν το ύψος και την καθετότητά του. (Εικόνες 3.27, 3.28).

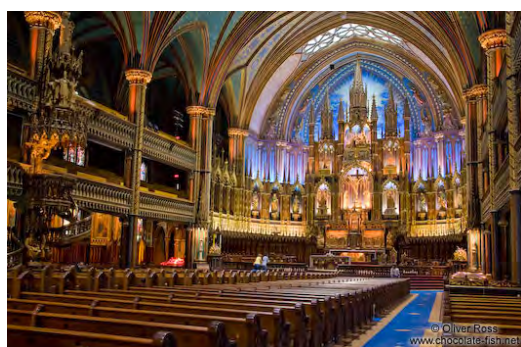

Εικόνες 3.27, 3.28: Κάτοψη και φωτογραφία του Καθεδρικού ναού της Σαρτρ της Γαλλίας, αριστούργημα Γοτθικής Αρχιτεκτονικής

Ο πιο διάσημος καθεδρικός ναός στον κόσμο είναι η Παναγία των Παρισίων (1163-1345) που ανήκει στην κατηγορία Γοθικών ναών με απλούς πύργους (Εικόνες 3.29,3.30), το θεμέλιο λίθο του οποίου έβαλε το 1163 ο πάπας Αλέξανδρος Γ'. Χρειάστηκαν περίπου 170 χρόνια για να ολοκληρωθεί (1345), ενώ κατά τη Γαλλική Επανάσταση καταστράφηκε ολοσχερώς και ανακαινίστηκε κατά την περίοδο 1841-1864. Το αποτέλεσμα είναι ένα θεόρατο κτίριο, μήκους 128 μέτρων, με δύο ψηλούς πύργους 69 μέτρων. Εκτός από το περίφημο κωδωνοστάσιο, που προστέθηκε το 19ο αιώνα, εντύπωση προκαλούν οι «τερατόμορφες» υδρορροές που είναι τοποθετημένες στα γλυπτά πάνω από τα τύμπανα των θυρών και στις μεγάλες αντηρίδες στην πίσω πλευρά (**αντηρίδα**: Δομικό στοιχείο που αποτελεί εξωτερικό ενισχυτικό στήριγμα ενός θόλου, μιας στέγης ή ενός τοίχου). Οι ναοί αυτοί δεν υπερθεματίζουν στο ύψος και είναι πιο αιθέριοι από Γοθικούς ναούς με σπειρωτούς πύργους.

Εικόνα 3.29: Η Παναγία των Παρισίων, ο πλέον διάσημος παγκοσμίως καθεδρικός ναός με απλούς πύργους

Εικόνα 3.30: εσωτερική αρχιτεκτονική της Παναγίας των Παρισίων.

Άλλοι εξίσου σημαντικοί ναοί γοθικού χαρακτήρα είναι: ο Άγιος Στέφανος της Βιέννης(Εικόνα 3.31), η Μητρόπολη του Στρασβούργου(Εικόνα 3.32), το Αβαείο του Γουεστμίνστερ(Εικόνα 3.33) και ο Ναός της Ρενς στη Γαλλία(Εικόνα 3.34).

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Εικόνα 3.31: ο Άγιος Στέφανος της Βιέννης

Εικόνα 3.32: η Μητρόπολη του Στρασβούργου

Εικόνα 3.33: το Αβαείο του Γουεστμίνστερ

Εικόνα 3.34: ο Ναός της Ρενς στη Γαλλία

Αναγεννησιακή Χριστιανική Αρχιτεκτονική

Οι αρχιτέκτονες της Αναγέννησης απέρριψαν την πολυπλοκότητα και την κάθετη δομή του Γοτθικού ύφους για την απλότητα και τις εξισοροπημένες αναλογίες του κλασικισμού. Οι κυκλικές αψίδες, οι θόλοι και οι κλασικές δομές αναβίωσαν. Αυτή η αναβίωση στάθηκε δυνατή μέσω της απευθείας μελέτης Ρωμαϊκών ερειπίων, καθώς και του έργου «Δέκα Βιβλία για Αρχιτεκτονική», που ήταν η κύρια μελέτη για την αρχιτεκτονική που επιβίωσε από την αρχαιότητα, και είχε γραφτεί από τον Ρωμαίο αρχιτέκτονα και μηχανικό Βιτρούβιο (Hale, 2004). Ένα κύριο χαρακτηριστικό της κλασικής αρχιτεκτονικής, ωστόσο, το περιστύλιο (μία συνεχής σειρά από κίονες γύρω από ένα κτίριο) δε θα γινόταν σύνηθες παρά μόνο μέχρι την Νεοκλασική περίοδο. Μία από τις σημαντικότερες και μεγαλύτερες δημιουργίες της αναγέννησης είναι ο καθεδρικός ναός της Φλωρεντίας. Αρχισε να χτίζεται το 1296 μ.Χ. και τελείωσε το 1461 μ. Χ. **(Εικόνα 3.35)**. Το σημείο καμπής, που σηματοδοτεί το πέρασμα από τη γοτθική αρχιτεκτονική στην **αναγεννησιακή** αρχιτεκτονική, συμπίπτει με τη δημιουργία του **τρούλου** του Καθεδρικού ναού της Φλωρεντίας (**Duomo**, Cattedrale di Santa Maria del Fiore), από τον **Φιλίππο Μπρουνελέσκι (Filippo Brunelleschi)**.

Εικόνα 3.35: καθεδρικός ναός της Φλωρεντίας

Ο Τρούλος έχει διάμετρο 42 μέτρα και έχει σχήμα γοτθικής αψίδας ώστε να προσαρμόζεται καλύτερα στη παλιά μεσαιωνική εκκλησία που προϋπήρχε. Αποτελείται από τούβλα διαφόρων μεγεθών που στηρίζονται μόνα τους, τοποθετημένα σε σχήμα ψαροκόκαλου, τεχνική που ο Μπρουνελέσκι αντέγραψε από ρωμαϊκά κτίρια, όπως το Πάνθεον.

Το επαναστατικό επίτευγμα του Μπρουνελέσκι ήταν ότι έχτισε τον μεγαλύτερο τρούλο της εποχής του χωρίς σκαλωσιές. Η δομή του είναι αυτοφερόμενη, δηλαδή ο τρούλος στηριζόταν μόνος του κατά το σταδιακό του κτίσιμο, χωρίς να χρειάζεται ξυλοκατασκευή που ξεκινάει από το έδαφος.

Ο τρούλος στηρίζεται σε μία οκταγωνική βάση και αποτελείται από δύο θόλους, τον ένα μέσα στον άλλο, για να προστατεύεται από την υγρασία αλλά και για να φαίνεται πιο μεγαλοπρεπής(Εικόνα 3.36). Το εσωτερικό της στολίζεται με αγάλματα, γλυπτά και τοιχογραφίες του Μιχαήλ Αγγελου, του Τζιοτο του Γκιμπέρτι και άλλων μεγάλων γλυπτών.

Εικόνα 3.36: τρούλος καθεδρικού ναού Φλωρεντίας

Στην Αναγεννησιακή αρχιτεκτονική οι τοίχοι ενός ναού (και εσωτερικά και εξωτερικά) είναι εξωραϊσμένοι με κλασικά μοτίβα (π.χ. κίονες, ειδώλια και θόλους) ελάχιστον ουσιαστικού βάθους, ώστε να εισβάλλουν στη δισδιάστατη εμφάνιση των τοίχων (Εικόνα 3.37). Με άλλα λόγια οι τοίχοι ενός Αναγεννησιακού Χριστιανικού ναού εξυπηρετούν ως επίπεδος καμβάς για κλασικό περιεχόμενο. Αυτό έρχεται σε ευθεία αντίθεση με την Μπαρόκ αρχιτεκτονική, όπου οι τοίχοι έχουν κοιλότητες σε βάθος και με έντονη την παρουσία της γλυπτικής (Heinrich, 1971).

Εικόνα 3.37: Το παρεκκλήσιο Pazzi στην Φλωρεντία, Αναγεννησιακής αρχιτεκτονικής

Ο κλασικισμός της Αναγέννησης παρουσιάζει επίσης την τάση να διαχωρίζει τον ναό σε ευδιάκριτα, ξεχωριστά τμήματα, με την χρήση στοιχείων όπως κίονες, τετράπλευρες στήλες και συμβολοσειρές. (Μία συμβολοσειρά είναι μία λεπτή, οριζόντια λωρίδα από υλικό που διατρέχει το εξωτερικό ενός κτιρίου, συνήθως για να διαχωρήσει τμήματά του.) Εν αντιθέσει, ένας μπαρόκ τοίχος αντιμετωπίζεται ως μία συνεχής και αδιαίρετη ολότητα (Matindale, 1966).

Ενώ η Αναγέννηση άνθισε στην Ιταλία μεταξύ 1400 και 1600 μ.Χ., στην υπόλοιπη Ευρώπη επεκτάθηκε στο δεύτερο μισό αυτής της περιόδου. Η μετάβαση στην Αναγεννησιακή αρχιτεκτονική εκτός Ιταλίας συντελέστηκε βαθμιαία, καθώς πολλοί εκτός Ιταλίας αρχιτέκτονες Χριστιανικών ναών ήταν πεισματικά προσκολλημένοι στο Γότθικο ύφος. Κατά συνέπεια, πολλοί μη-Ιταλικοί Αναγεννησιακοί ναοί

ενσωματώνουν μία συναρπαστική μίξη Γοθτικής πολυπλοκότητας και καθετότητας(συμπεριλαμβανομένων πύργων) και Αναγεννησιακής απλότητας και αυτοσυγκράτησης.

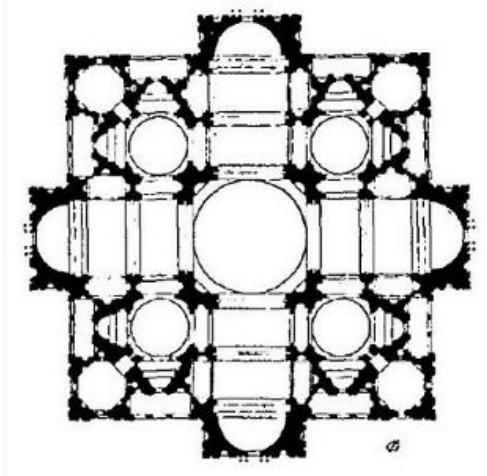
Η Υψηλή Αναγεννησιακή Αρχιτεκτονική ενσωματώνει την κορύφωση της κλασικής απλότητας και αρμονίας. Η δομή ναών με κεντρικό πλάνο, που είχε χρησιμοποιηθεί σε Ρωμαϊκούς παγανιστικούς ναούς όπως το Πάνθεον, εξελήφθη από Αναγεννησιακούς αρχιτέκτονες ως η ύψιστη συμμετρία και ισορροπία, και χρησιμοποιήθηκε για Χριστιανικούς ναούς αυτής της περιόδου. Η δομή με κεντρικό πλάνο σημαίνει περιμετρική συμμετρία γύρω από ένα σημείο. Επομένως το κτίριο πρέπει να είναι τετράγωνο, κυκλικό ή οκταγωνικό (Heinrich, 1971).

Ιδρυτής και ηγετική φυσιογνωμία της Υψηλής Αναγεννησιακής Αρχιτεκτονικής υπήρξε ο Donato Bramante. Το σημαντικότερο ολοκληρωμένο έργο του είναι το Tempietto, ένας Δωρικής τεχνοτροπίας ναός που υψώθηκε στο σημείο όπου μαρτύρησε ο Άγιος Πέτρος στην Ρώμη (Εικόνες 3.38, 3.39). Παρά το μικρό του μέγεθος, το Tempietto θεωρείται το αριστούργημα της Υψηλής Αναγεννησιακής Αρχιτεκτονικής.

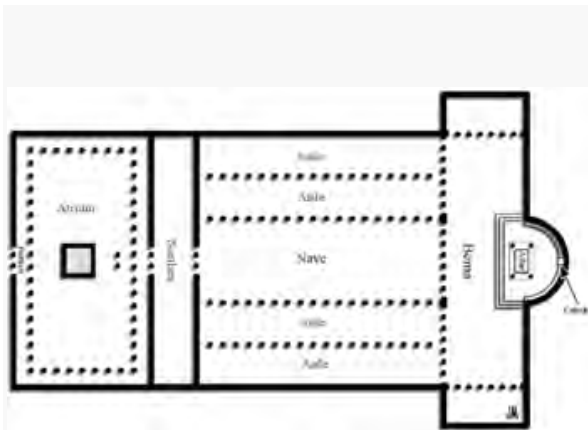
Εικόνες 3.38, 3.39: Διάγραμμα και φωτογραφία του Tempietto του Donato Bramante, στο σημείο όπου μαρτύρησε ο Άγιος Πέτρος στην Ρώμη.

Το σημαντικότερο μη-ολοκληρωμένο έργο του Bramante υπήρξε το βασικό σχέδιο για τη Βασιλική του Αγίου Πέτρου στο Βατικανό (Εικόνα 3.40), που υπήρξε ο μεγαλύτερος ναός στην ιστορία της ανθρωπότητας.

Εικόνα 3.40: Το πρωταρχικό σχέδιο για την Βασιλική του Αγίου Πέτρου στο Βατικανό, από τον Donato Bramante

Μετά το θάνατο του Bramante μία σειρά από αρχιτέκτονες τροποποίησαν το έργο. Ένας από αυτούς ήταν ο αρχιτέκτονας, γλύπτης και ζωγράφος Μιχαήλ Άγγελος, ο οποίος υπήρξε και ο κυρίως υπεύθυνος για την τελική μορφή του ναού (Εικόνα 3.41).

Εικόνα 3.41: Κάτοψη της τελικής μορφής της Βασιλικής του Αγίου Πέτρου στο Βατικανό, με αίτριο (αυλή), νάρθηξ (πρόναος), κυρίως ναό με διπλά διαζώματα, βήμα για τον κλήρο, το οποίο επεκτείνεται, και εξέδρα ή ημικυκλική αγίδα.

Εάν τα σχέδια του Bramante είχαν υλοποιηθεί, τότε ο ναός του Αγίου Πέτρου στο Βατικανό θα ήταν αναμφίβολα το αριστούργημα της Υψηλής Αναγεννησιακής Αρχιτεκτονικής από άποψης ναού. Αντί αυτού, τη θέση κατέλαβε ο ναός της Παρθένου στην πόλη Todi βόρεια της Ρώμης (Εικόνα 3.42). Αν και δεν είναι επιβεβαιωμένο ότι ο Bramante υπήρξε όντως ο σχεδιαστής του κτιρίου αυτού, είναι σίγουρο ότι παρουσιάζει σημαντικές ομοιότητες με το αρχιτεκτονικό του ύφος.

Εικόνα 3.42: Ο ναός της Παρθένου στο Todi της Ιταλίας, που θεωρείται ως το αριστούργημα των Υψηλής Αναγεννησιακής Αρχιτεκτονικής ναών ανά τον κόσμο.

Μπαρόκ Χριστιανική Αρχιτεκτονική

Η Ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική του 17^{ου} αιώνα, η οποία ονομάστηκε Μπαρόκ, χαρακτηρίζεται από μεγαλοπρέπεια και πλούτο σε εφευρετικότητα, σχεδιασμό και συνήθως, σε κλίμακα. Στο Μπαρόκ η αρχιτεκτονική αγκάλιασε τη γλυπτική και τη ζωγραφική ως στοιχειώδη συστατικά του όλου κτιρίου, αντανακλώντας μία συνοχή στη σύλληψη η οποία έλλειπε σε κτίρια προηγούμενων εποχών (Wölfflin, 1971). Η εντυπωσιακή διακόσμηση, η οποία συμπεριλάμβανε ενότητες από υδατογραφίες και αυτόνομους βωμούς από γλυπτά, γινόταν ένα ενιαίο σύνολο μέσω μίας εκλεπτυσμένης χρήσης φωτός και χρώματος που αναδείκνυε τον αρχιτεκτονικό χώρο. Ο στόχος ήταν να κατασκευάζονται εξολοκλήρου και εξαρχής, μεγαλειώδη και πολύπλοκα σύνολα με ενσωματωμένα διακοσμητικά σύνολα, αντί του να προσθέτονται σε υπάρχοντα κτίρια υδατογραφίες και γλυπτά, όπως ήταν η τάση στον Μεσαίωνα και την Αναγέννηση. Τα Μπαρόκ κτίρια συχνά αναφέρεται ότι διαθέτουν δραματικότητα, ωστόσο ο όρος του φαντασμαγορικού, υπό την έννοια της δημιουργίας ενός θεάματος θεατρικού μεγαλείου, αιχμαλωτίζει πιο επακριβώς την αρχιτεκτονική της Μπαρόκ περιόδου (Wittkower, 1985).

Εικόνα 3.43: η Βασιλική του Αγίου Πέτρου στην Ρώμη, έργο σε ρυθμό Μπαρόκ

Η Μπαρόκ αρχιτεκτονική εμφανίστηκε αρχικά στην Ιταλία, όπου υπήρχε τον 17^ο αιώνα και από αιώνες πριν μία αξιοζήλευτη αφθονία δυνάμεων που ευνοούσαν την

πολιτισμική ανανέωση και επανεφεύρεση. Και αν η Φλωρεντία είναι η ιδεώδης πόλη της Αναγέννησης, τότε η Ρώμη είναι η ιδεώδης πόλη του Μπαρόκ. Σε μεγάλο βαθμό η Μπαρόκ αρχιτεκτονική προέκυψε από την ανάγκη που υπήρχε να ολοκληρωθεί τον 17^ο αιώνα η Βασιλική του Αγίου Πέτρου στην Ρώμη, έργο που ουσιαστικά ξεκίνησε στις αρχές του 16^{ου} αιώνα(Εικόνα 3.43).Ο αρχιτέκτονας Τζιανολέζο Μπερνίνι υπήρξε ο ολοκληρωτής του μεγαλύτερου ναού στην ιστορία της ανθρωπότητας και θεωρείται ο μεγαλύτερος Μπαρόκ αρχιτέκτονας.Οι πρώτες βάσεις αυτής της αρχιτεκτονικής μπήκαν με την ανοικοδόμηση του ναού της Αγίας Σουζάνας το 800 μ. Χ. που τελειοποιήθηκε το 1600 μ. Χ. Στην Αγία Σουζάνα δεν βλέπουμε την έκρηξη του μπαρόκ αλλά τα πρώτα δειλά βήματα στην αρχιτεκτονική αυτού του είδους(Εικόνα 3.44).Η πρόσοψη της έχει καθιερωθεί σαν το πρώτο πλήρως πραγματοποιημένο παράδειγμα της αρχιτεκτονικής μπαρόκ. Κατασκευάστηκε από τον Κάρλο Μαντέρνο το 1603 και παρουσιάζει τεχνοτροπικές καινοτομίες που προλαβαίνουν τα δομικά στοιχεία της αρχιτεκτονικής του Μπορομίνι. Στο κεντρικό τμήμα της πρόσοψης παρατηρούμε μια σταδιακή προβολή προς τα έξω, εμπλουτισμένη με εναλλασσόμενα κυρτά και κοίλα τμήματα που ενισχύουν τον κεντρικό άξονα του ναού.

Εικόνα 3.44:η πρόσοψη της Αγίας Σουζάνας

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Το εσωτερικό του ναού παρουσιάζει εργασίες των πιο διάσημων μανιεριστών ζωγράφων που θέλησαν να ξεπεράσουν το αναγεννησιακό ύφος και άνοιξαν τον δρόμο για το μπαρόκ. Η οροφή είναι πλούσια φιλοτεχνημένη με φατνώματα και φέρει μία εικόνα της Παναγίας στο κέντρο (Εικόνα 3.45).

Εικόνα 3.45: το εσωτερικό του ναού της Αγίας Σουζάνας

Όταν αυτό το στυλ είχε ήδη καθιερωθεί ο αρχιτέκτονας Κάρλο Μαντέρνο σχεδίασε και ολοκλήρωσε την εκκλησία της Σάντα Μαρία Ντέλα Βιτόρια (Εικόνες 3.46, 3.47).

Εικόνα 3.46: πρόσοψη της Σάντα Μαρία Ντέλα Βιτόρια

Εικόνα 3.47: εσωτερικό της εκκλησίας Σάντα Μαρία Ντέλα Βιτόρια

Άλλοι εξίσου σημαντικοί ναοί σε μπαρόκ αρχιτεκτονική είναι : η εκκλησία του Αγίου Ιωάννη του Νεπομούκ στο Μόναχο(Εικόνα 3.48) και η εκκλησία του Αγίου Παύλου στο Λονδίνο. Το εσωτερικό της πρώτης αποτελεί εξαιρετικό δείγμα του υλουζιονισμού που χαρακτήριζε το μπαρόκ. Η εκκλησία χτίστηκε την περίοδο 1733-1746. Χρηματοδοτήθηκε, σχεδιάστηκε και κατασκευάστηκε από τους αδελφούς Αζάμ, τους γνωστότερους αρχιτέκτονες και καλλιτέχνες της εποχής του Μπαρόκ. Το μεσαίο κλίτος, με τον υποβλητικό φωτισμό του, είναι γεμάτο από εντυπωσιακές αρχιτεκτονικές λεπτομέρειες, περίκομψα γυψοτεχνήματα και αριστουργηματικές νωπογραφίες.

Οι πληθωρικές αρχιτεκτονικές λεπτομέρειες, οι γύψινες διακοσμήσεις, οι τοιχογραφίες και τα παιχνίδια φωτός και σκιάς συνδυάζονται ώστε να δημιουργούν τη ψευδαίσθηση ενός ρυθμικού κυματισμού.

Εικόνα 3.48: Άγιος Ιωάννης Νεπομούκ (Άζαμκιρχε),Μόναχο

Ο Καθεδρικός ναός του Αγίου Παύλου είναι η μητροπολιτική εκκλησία του Λονδίνου και αποτελεί το αριστούργημα του μεγάλου Άγγλου αρχιτέκτονα Κρίστοφερ Ρεν. Αποτελεί εξάισιο και μοναδικό δείγμα ναού μπαρόκ ρυθμού στην Αγγλία. Η δυτική πρόσοψη του καθεδρικού ναού, σε ρυθμό αναγεννησιακό, διαχωρίζεται σε δύο επίπεδα. Ένα περιστύλιο με έξι δίδυμες κορινθιακές κολόνες αποτελεί το κάτω επίπεδο. Ανάμεσα στους δύο πύργους της πρόσοψης, υπάρχει ένα δεύτερο περιστύλιο με τέσσερις δίδυμες κολόνες, που το στεφανώνει ένα τριγωνικό αέτωμα. Στο τύμπανο ξεχωρίζει μια γλυπτή παράσταση της «Μεταστροφής του Αποστόλου Παύλου», φιλοτεχνημένη από τον Φράνσις Μπερντ(1667 – 1731).

Οι μπαρόκ πύργοι στη δυτική πρόσοψη είναι από τις πιο γοητευτικές εμπνεύσεις του Κρίστοφερ Ρεν και αποτελούν το συνδετικό στοιχείο της τέχνης της Αναγέννησης με τον κυρίαρχο κλασικό τρούλο. Η κρύπτη στον καθεδρικό ναό του Αγίου Παύλου λέγεται πως είναι η μεγαλύτερη στην Ευρώπη. Σε μια επιβλητική σαρκοφάγο από μαύρο μάρμαρο φτιαγμένη αρχικά (1524) από τον Ιταλό γλύπτη Μπενεντέτο ντα Ροβετσάνο(1474 – 1556) για τον καρδινάλιο Γούλσει (1473 – 1530) – είναι θαμμένος ο Νέλσον, που σκοτώθηκε στη ναυμαχία του Τραφάλγκαρ (1805)(Εικόνες 3.49,3.50).

Εικόνες 3.49,3.50:εξωτερική και εσωτερική αρχιτεκτονική του καθεδρικού ναού του Αγίου Παύλου στο Λονδίνο.

Από πολιτική άποψη το Μπαρόκ συνδέεται, στο ξεκίνημά του τουλάχιστον, με την Αντιμεταρρύθμιση, ένα κίνημα της Καθολικής Εκκλησίας να ανασυνταχτεί σε απάντηση στην Προτεσταντική Μεταρρύθμιση. Η Μπαρόκ αρχιτεκτονική με τις διακοσμήσεις της ήταν, πρωταρχικά, πιο προσβάσιμη στα συναισθήματα, και, επιπλέον, μία ορατή δήλωση για τον πλούτο και την ισχύ της Καθολικής Εκκλησίας (Aliaksiej, 2010).

Εικόνα 3.51: η Βασιλική Superga στο Τορίνο της Ιταλίας

Βασικά χαρακτηριστικά της Μπαρόκ αρχιτεκτονικής (Εικόνες 3.52,3.53) συμπεριλαμβάνουν:

- 1) Ο κυρίως ναός καταλαμβάνει περισσότερο χώρο, συνήθως σε οβάλ σχήμα.
- 2) Θρυμματισμένα ή εσκεμμένα ανολοκλήρωτα αρχιτεκτονικά στοιχεία.
- 3) Δραματική χρήση του φωτός: ισχυρή αντίθεση φωτός και σκιάς.
- 4) Αφθονία χρωμάτων και διακόσμησης (ξύλινες φιγούρες (συνήθως επιχρυσωμένες), είτε μαρμάρινες, είτε γύψινες).
- 5) Μεγάλης κλίμακας υδατογραφίες στην οροφή του ναού.
- 6) Δημιουργία ψευδαίσθησης με τη μίξη ζωγραφικής και γλυπτικής, και την εφαρμογή της τεχνικής *trompe l'oeil* (μία τεχνική που χρησιμοποιεί ακραία ρεαλιστικές παραστάσεις ώστε να προκαλέσει την οπτική ψευδαίσθηση ότι τα αντικείμενα εμφανίζονται σε τρεις διαστάσεις).
- 7) Τρούλοι σε σχήμα σύκου στο Βαυαρικό, Τσέχικο, Πολωνικό και Ουκρανικό Μπαρόκ.

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Εικόνα 3.52: Το εσωτερικό της Βασιλικής Vierzehnheiligen στην Βαυαρία σε ρυθμό Μπαρόκ

Εικόνα 3.53: Το εσωτερικό του παρεκκλησίου των Βερσαλλιών, ένα εξαιρετικό δείγμα Γαλλικού Μπαρόκ

Οι θρησκευτικές μεταρρυθμίσεις που ξεκίνησαν στην Ευρώπη στην Αναγέννηση οδήγησαν σε ποικίλα Χριστιανικά ρεύματα στην ήπειρο, τα οποία πολλαπλασιάζονταν με την πάροδο των αιώνων. Ουσιαστικά η Αναγέννηση σήμανε

το τέλος της διαμόρφωσης ενιαίων αρχιτεκτονικών δομών ευρύτατα διαδεδομένων σε μεγάλες εκτάσεις της Ευρώπης.

Η επέκταση του Χριστιανισμού στον Νέο Κόσμο σήμανε τον περαιτέρω κατακερματισμό της πάλαι ποτέ ενιαίας υφής και αρχιτεκτονικής της Χριστιανικής θρησκείας, με την ενσωμάτωση στην αρχιτεκτονική δομή των Χριστιανικών ναών στοιχείων από τοπικές παραδόσεις λαών, οι οποίες προσθήκες όμως είχαν πάντοτε στενό τοπικό χαρακτήρα.

Η εμφάνιση και πάλι μίας ενιαίας αρχιτεκτονικής δομής στους Χριστιανικούς ναούς, αυτή τη φορά όχι πανευρωπαϊκού αλλά παγκόσμιου χαρακτήρα ήρθε ξανά το πρώτο μισό του 20^{ου} αιώνα με τον μοντερνισμό.

Μοντερνισμός

Η αρχιτεκτονική με μεταλλικό σκελετό, η οποία άνθισε πρωταρχικά στην Αγγλία και την Γαλλία γύρω στα 1750, σηματοδοτεί τη σταδιακή μετάβαση από την παραδοσιακή στη σύγχρονη αρχιτεκτονική. Ενώ αρχικά η υποστήριξη από μεταλλικά πλέγματα αφηνόταν ακάλυπτη σε κτίρια και κατασκευές όπου η εμφάνιση δεν ήταν σημαντική, όπως εργοστάσια ή γέφυρες σε βιομηχανικές ζώνες, μόλις στα τέλη του 19^{ου} αιώνα άρχισαν οι αρχιτέκτονες να ασπάζονται τα απλά βιομηχανικά υλικά και την έλλειψη εξωραϊσμού κτιρίων και κατασκευών ως αισθητικά επιθυμητά στοιχεία (Billington, 1985). Φυσικά οι έντονες αντιδράσεις που προκάλεσε αρχικά αυτού του είδους υπεραπλουστευμένη αρχιτεκτονική (οξείες αντιδράσεις όπως αυτές που προκάλεσε η έγερση του πύργου του Άιφελ στο Παρίσι στα τέλη του 19^{ου} αιώνα) σήμαιναν ότι θα χρειαζόταν καιρός ακόμα μέχρι τέτοιες αμφιλεγόμενες αισθητικές τάσεις να εφαρμοστούν στην Χριστιανική αρχιτεκτονική.

Το επόμενο βήμα στην εξέλιξη της σύγχρονης αρχιτεκτονικής υπήρξε η μετάβαση από την κατασκευή με σιδερένιο πλαίσιο στην κατασκευή με ατσάλινο πλαίσιο. Η κατασκευή με ατσάλινο πλαίσιο αναπτύχθηκε στο Σικάγο σε έναν κύκλο αρχιτεκτόνων που έγιναν γνωστοί ως η σχολή του Σικάγο, η οποία άνθισε μεταξύ 1890 και 1910 (Handlin, 2004). Στο Σικάγο τότε χτίστηκαν οι πρώτοι ουρανοξύστες στην ιστορία και οι ουρανοξύστες αποτέλεσαν το μεγάλο τεχνικό επίτευγμα της σχολής του Σικάγο. Οι ουρανοξύστες όμως αποτελούσαν έναν εντελώς νέο τύπο

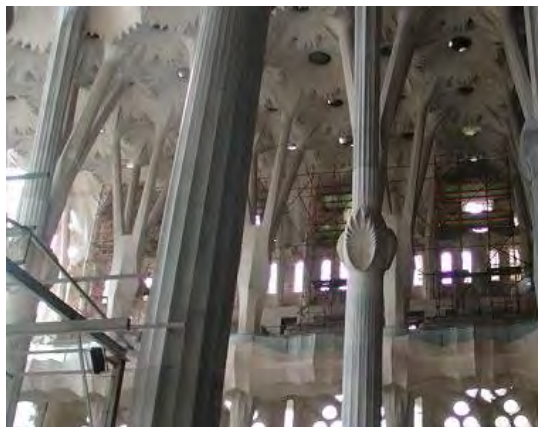
κτιρίου στον οποίο οι εώς τότε παραδοσιακές αισθητικές προφανώς δεν θα μπορούσαν να εφαρμοστούν.

Η απομάκρυνση της σχολής του Σικάγο από την παραδοσιακή εξωτερική και εσωτερική διακόσμηση κτιρίων κορυφώθηκε με την ανάπτυξη του Φανκσιοναλισμού, της απόλυτης υποταγής στην χρηστικότητα των κτιρίων, από τον Λούις Σάλλιβαν, τον σημαντικότερο αρχιτέκτονα της σχολής του Σικάγο. Στον Σάλλιβαν, που θεωρείται ο πατέρας της μοντερνιστικής αρχιτεκτονικής ανήκει η ρήση «η μορφή ακολουθεί την λειτουργία».

Αν και η σχολή του Σικάγο δεν καταπιάστηκε με Χριστιανική Αρχιτεκτονική, το επόμενο μεγάλο βήμα στην μοντερνιστική αρχιτεκτονική δε θα άφηνε τη θρησκευτική αρχιτεκτονική ανεπηρέαστη.

Κυρίως ως αντίπαλο δέος στην σχολή του Σικάγο, αναπτύχθηκε στις ΗΠΑ και την Ευρώπη την ίδια περίοδο (1890-1910) ένα αισθητικό κίνημα, η Νέα Τέχνη, ή Art Nouveau. Το κίνημα αυτό, όπως ο Φανκσιοναλισμός, ήταν αντίθετο στους παραδοσιακούς τρόπους εξωραϊσμού των κτιρίων (Handlin, 2004). Ως διακόσμηση χρησιμοποιούσε οργανικά θέματα, καμπύλες και ασύμμετρες γραμμές εμπνευσμένες από φυσικές μορφές (όπως άνθη, αμπέλια ή φτερά εντόμων).

Σημαντικότερος εκφραστής της Art Nouveau θεωρείται ο αρχιτέκτονας Antonio Gaudí, του οποίου το αριστούργημα είναι ο ναός Sagrada Familia στη Βαρκελώνη (Εικόνες 3.54, 3.55).

Εικόνες 3.54, 3.55: Πρόσοψη και εσωτερική όψη του μοντερνιστικής τεχνοτροπίας καθεδρικού ναού Sagrada Familia στην Βαρκελώνη της Ισπανίας, του πλέον διάσημου μοντερνιστικού ναού στον κόσμο, σε ρυθμό Art Nouveau.

Στο πρώτο μισό του 20^{ου} αιώνα η ο μοντερνισμός έγινε η κυρίαρχη αισθητική και αρχιτεκτονική τάση παγκόσμια. Στην ωρίμανσή της, γύρω στα μισό του αιώνα, η μοντερνιστική αρχιτεκτονική έγινε γνωστή ως Διεθνούς Τύπου αρχιτεκτονική και η χρήση της επεκτάθηκε εκτενώς και στην Χριστιανική αρχιτεκτονική.

Ένα Διεθνούς Τύπου κτίριο έχει μία εμφάνιση αβαρή εξαιτίας των μινιμαλιστικών, αδιακόσμητων επιφανειών, καθώς και της μη έντονης παρουσίας από τοίχους στην εσωτερική δομή του. Η αίσθηση ισορροπίας στο όλο σχέδιο του κτιρίου προκύπτει είτε από τέλεια συμμετρία, είτε από εξισορροπημένη ασυμμετρία (Εικόνα 3.58). Το εσωτερικό Διεθνούς τύπου κτιρίων διαθέτει μεγάλους αδιάκοπτους χώρους, κάτι που καθιστά την εν λόγω αρχιτεκτονική εύκολα εφαρμόσιμη για Χριστιανικούς ναούς (Εικόνες 3.56, 3.57) (Fletcher et al.,1996).

Εικόνες 3.56, 3.57: Εσωτερικό του Καθεδρικού ναού του Χριστού του Φωτός, στο Όκλαντ της Καλιφόρνια, ΗΠΑ, και του Καθεδρικού του Χιλιανού, Χιλή, σε Μοντερνιστικό ύφος

3.58: Καθεδρικός Ναός του Τόκυο, Ιαπωνία, Χριστιανικός ναός σε αρχιτεκτονική Διεθνούς Τύπου

Μεταμοντερνισμός

Όπως τα μεταμοντερνιστικά κινήματα και σε άλλες μορφές τέχνης, το μεταμοντερνιστικό κίνημα στην αρχιτεκτονική προέκυψε ως αντίδραση σε όσα πρόσβευε ο μοντερνισμός, δηλαδή ως απάντηση στην οξύτητα, την εχθρικότητα και τον ουτοπισμό του Μοντερνιστικού κινήματος (Revsner, 1964). Αν και δεν είναι σύνηθες στην Χριστιανική αρχιτεκτονική, παραταύτα υπάρχουν αξιοπρόσεκτες περιπτώσεις (Εικόνα 3.59).

Εικόνα 3.59: Χριστιανικός ναός στο Pandu της Ινδονησίας, βασισμένος στην παραδοσιακή αρχιτεκτονική της περιοχής.

Κεφάλαιο 4^ο :Ανατολικές θρησκείες

4.1. Σιντοϊσμός

4.2. Βουδισμός

4.1 Σιντοϊσμός

Σιντοϊσμός
1ος έως 6ος αιώνας

Σίντο-Shinto που σημαίνει «ο δρόμος των θεών», έχει τις ρίζες από στην προ-ιστορική ιαπωνική θρησκεία. Τα Σίντο ιερά ήταν παραδοσιακά χτισμένα κοντά στο ασυνήθιστο της φύσης όπως καταρράκτες, σπηλιές, βραχώδης σχηματισμούς, κορυφές βουνών, ρεματιές ή δάση. Αντί για κτίρια, αρχικά ως ιερό ήταν μια σπήλια ή ένα άλσος και οι τελετουργίες πραγματοποιούνταν στον εξωτερικό χώρο ανάμεσα στο φυσικό περιβάλλον.

Εικόνα 4.1.1: Ο καταρράκτης Nachi ένας ιερός χώρος Σίντο

Εικόνα 4.1.2: Βραχόκηπος ιερός χώρος Σίντο

Οι πρώτες δομές ιερών Σίντο έχουν την μορφή κατοικίας στην αρχαιότητα και ήταν, γιατί προορίζονταν ώστε να στεγάσει προγονικά πνεύματα. Όπως και τα πρώτα ιαπωνικά σπίτια έτσι και τα ιερά ήταν κατασκευασμένα εξ ολοκλήρου από ξύλο. Πάσσαλοι σφηνωμένοι στο έδαφος στηρίζουν τις ψάθινες οροφές και τους τοίχους. Οι τοίχοι αποτελούνταν είτε από φλοιούς του Ιαπωνικού «Hinoki» (ξύλο της οικογένειας των κυπαρισσιών) ή μίσχανθος ή λεπτές ξύλινες πλάκες και οι ράχες των στεγών κατασκευάζονται από ξύλο στο σχήμα ενός κουτιού.

Εικόνα 4.1.3: Imperial Ise ένα παράδειγμα πρώτης κατασκευής ναού Σίντο

Στις στέγες αργότερα, λόγω των μεγάλων βροχοπτώσεων, στην Ιαπωνία, στο τελειώμά τους κατασκευάζουν κομψές καμπύλες-κυρτότητες από λωρίδες ή φλοιούς ξύλου «Hinoki» και τις στολίζουν. Τα διχαλωτά δοκάρια της οροφής τα ονομάζουν Chigi και οι κορυφογραμμές της στέγης ονομάζονται Katsuogi.

Εικόνα 4.1.4 : Παρεκκλήσι Nachi

Σταδιακά δημιουργείται η ανάγκη ευκολότερης πρόσβασης στους χώρους λατρείας των Kami οπότε ιερά συγκροτήματα χτίζονται πλέον μέσα σε χωριά και πόλεις. Με μεσαιωνικούς χρόνους η αρχιτεκτονική Σίντο ανέπτυξε ένα πιο σύνθετο ιερό. Αργότερα μετά την εισαγωγή του Βουδισμού από την Κίνα και την Κορέα στα μέσα του έκτου αιώνα, λάρνακες Σίντο και βουδιστικοί ναοί άρχισαν να ενσωματώνονται στο ίδιο αρχιτεκτονικό συγκρότημα. Πριν από τον αναγκαστικό διαχωρισμό του Σίντο και του Βουδισμού δεν ήταν ασυνήθιστο ένας βουδιστικός ναός να κατασκευαστεί μέσα ή δίπλα σε έναν Σίντο ναό ή το αντίθετο ένα Σίντο ναός να κατασκευαστεί μέσα ή δίπλα σε έναν Βουδιστικό ναό.

Σήμερα οι ναοί Σίντο περιλαμβάνουν περισσότερα από ένα κτίρια, βοηθητικά και κύρια αλλά πάντοτε αρμονικά στο χώρο. Η σύνθεση ενός ιερού Σίντο είναι εξαιρετικά μεταβλητή και κανένα από τα βασικά χαρακτηριστικά του δεν είναι υποχρεωτικό να υπάρχουν. Ακόμα και η honden το ιερό δηλαδή που στεγάζει το kami το κεντρικό θέμα του ναού μπορεί να λείπει.

Δεν είναι πάντοτε ορατός αλλά η ύπαρξη ενός ναού Σίντο “προαναγγέλλεται” από μια ή περισσότερες πύλες Torii που αποτελείται από δυο ορθοστάτες και δυο δοκάρια σε σχήμα περίπου ελληνικού Π. Είναι κατασκευασμένα από ξύλο και βαμμένα με κόκκινο ή πορτοκαλί χρώμα χωρίς αυτό να αποτελεί κανόνα και συμβολίζουν το όριο μεταξύ του κοσμικού-καθημερινού κόσμου και τον άπειρο κόσμο των kami (θεότητες για τον Σιντοϊσμό) .

Οι Torii είναι χρηστικές στα τελετουργικά δρώμενα καθώς ο πιστός Σίντο θα περάσει από πολλά τέτοια για να μπει στο ναό. Μετά τα Torii ακολουθεί ένας μακρύς διάδρομος όπου οδηγεί σε μια δεξαμενή καθαρμών, πριν ο σιντοϊστής μπει στον ναό. Εκεί θα ξεπλύνει το στόμα του, θα ανάψει θυμίαμα και θα κτυπήσει ελαφρά την καμπάνα που βρίσκεται έξω από το κύριο ναό και ίσως κάνει μια προσφορά στο Χάιντεν (το εξωτερικό μέρος του ναού). Έτσι εξαγνίζουν τον εαυτό τους για μια επαφή με τα Κάμι.

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Εικόνα 4.1.5: Τοριί

Εικόνα 4.1.6: Τοριί

Μερικοί όροι που θα συναντήσουμε πολύ συχνά στην συνέχεια και ταυτόχρονα θα βοηθήσουν να αναλύσουμε τον σιντοιστικό ναό είναι οι εξής:

Αρχικά η Shimenawa, είναι ένα παραδοσιακό σχοινί κατασκευασμένο από άχυρο, τοποθετείτε στριμμένο από τους ορθοστάτες των Τοριί, με ξυλάκι ή ένα λευκό χαρτί ή ύφασμα ζιγκ-ζαγκ να κρέμεται από αυτό. Τοποθετείται συνήθως στις πύλες Τοριί ή σε ένα δένδρο και σηματοδοτεί το όριο ενός ιερού χώρου. [1]

Εικόνα 4.1.7: παραδοσιακό σχοινί Shimenawa

Εικόνα 4.1.8: Shimenawa

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Εικόνα 4.1.9: παραδοσιακό σχοινί Shimenawa

Εικόνα 4.1.10: παραδοσιακό σχοινί Shimenawa

Αφού περάσουμε την πύλη Τορρί συναντάμε τα Komainu ένα ζευγάρι σκύλων ή λιοντάρια στην είσοδο του ναού. Σκοπός τους είναι να κρατάνε μακριά τα κακά πνεύματα.

Σιντοϊσμός

Εικόνα 4.1.11: Komainu με λιοντάρια

Εικόνα 4.1.12: Komainu με σκύλους

Το Kami είναι βασικό στοιχείο της Σιντοϊστικής θρησκείας. Είναι πνεύματα, θεότητες ή δυνάμεις.

Εικόνα 4.1.13: kami

Μετά την είσοδο ακολουθεί το temizuya ένα σιντριβάνι καθαρισμού για να πλένουν τα χέρια τους οι πιστοί και τον στόμα πριν μπουν στην κύρια είσοδο. Το νερό αναβλύζει από μια σειρά ζώων με το πιο σύνηθες να είναι ο δράκος.

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Εικόνα 4.1.14: σιντριβάνι καθαρισμού

Εικόνα 4.1.15: σιντριβάνι καθαρισμού

Έξω από την είσοδο του ναού υπάρχει μια καμπάνα που χρησιμοποιείτε πριν την προσευχή για να “αποσπάσουν” οι πιστοί την προσοχή των καμι με τον ήχο της.

Εικόνα 4.1.16: πιστός χτυπά την καμπάνα

Εικόνα 4.1.17: οι καμπάνες στο εξωτερικό μέρος του ναού

Τέλος ο πιστός αφήνει τις Εμα που είναι ξύλινες πλάκες με τις επιθυμίες τους με την ελπίδα να πραγματοποιηθούν.

Εικόνα 4.1.18: εικόνα των Έμα

Οι ναοί συνήθως είναι μικρά κτίσματα, αφιερωμένα σε έναν θεό, όμως οι εθνικοί ναοί είναι αρκετά μεγάλοι και πολλές φορές είναι αφιερωμένοι σε παραπάνω από έναν Κάμι. Το εσωτερικό του ναού ονομάζεται Χόντεν και είναι το σημείο επικοινωνίας με τους Κάμι. Εκεί ο σίντο θα αφήσει προσφορές από ρύζι, λαχανικά και γλυκίσματα. Εκεί βρίσκεται και το γκόχει, ένα καλάμι από ζαχαροκάλαμο όπου οι πιστοί βάζουν πάνω πολύχρωμες κορδέλες για να εξορκίσουν τα κακά πνεύματα. Στο κέντρο του χόντεν υπάρχει το Σιντάι, το ιερό αντικείμενο του Κάμι, που συνήθως είναι αστραφτερό αντικείμενο όπως κάποιος πολύτιμος λίθος ή κάποιος καθρέπτης.

Τα κυρίως ιερά, αν και προσδιορίζονται με διάφορες ονομασίες συναρτημένες με τους αρχιτεκτονικούς τύπους τους, θυμίζουν γενικά τις πρώιμες κατοικίες - ή μαρτυρίες για ανακτορικές κατασκευές - με τα υπερυψωμένα δάπεδα, την είσοδο συνηθέστερα στις μακριές πλευρές, τις ψαθωτές στέγες με τα σταυρωτά και οριζόντια δοκάρια τους, που αξιοποιούνται και ως διακοσμητικά στοιχεία στην πίστη τους. Η όλη αισθητική τους στηρίζεται στην ανάδειξη της ζεστής επιφάνειας και του φυσικού χρώματος του ξύλου, τις αρμονικές αναλογίες, τα διακριτικά μεγέθη, την καθαρότητα των αρχιτεκτονικών γραμμών που συνενώνονται σε οριζόντιους, κάθετους και διαγώνιους συνδυασμούς. Απαντούν όμως και βαθυκόκκινα κτίσματα και ενδεχομένως κάποια καμπύλα περιγράμματα.

Πολλά σιντοϊστικά ιερά, ιδίως τα παλαιότερα, παρουσιάζουν ασάφειες στη χρονολόγηση ή τον τύπο τους, γιατί έχουν υποστεί επανειλημμένες καταστροφές

Σιντοϊσμός

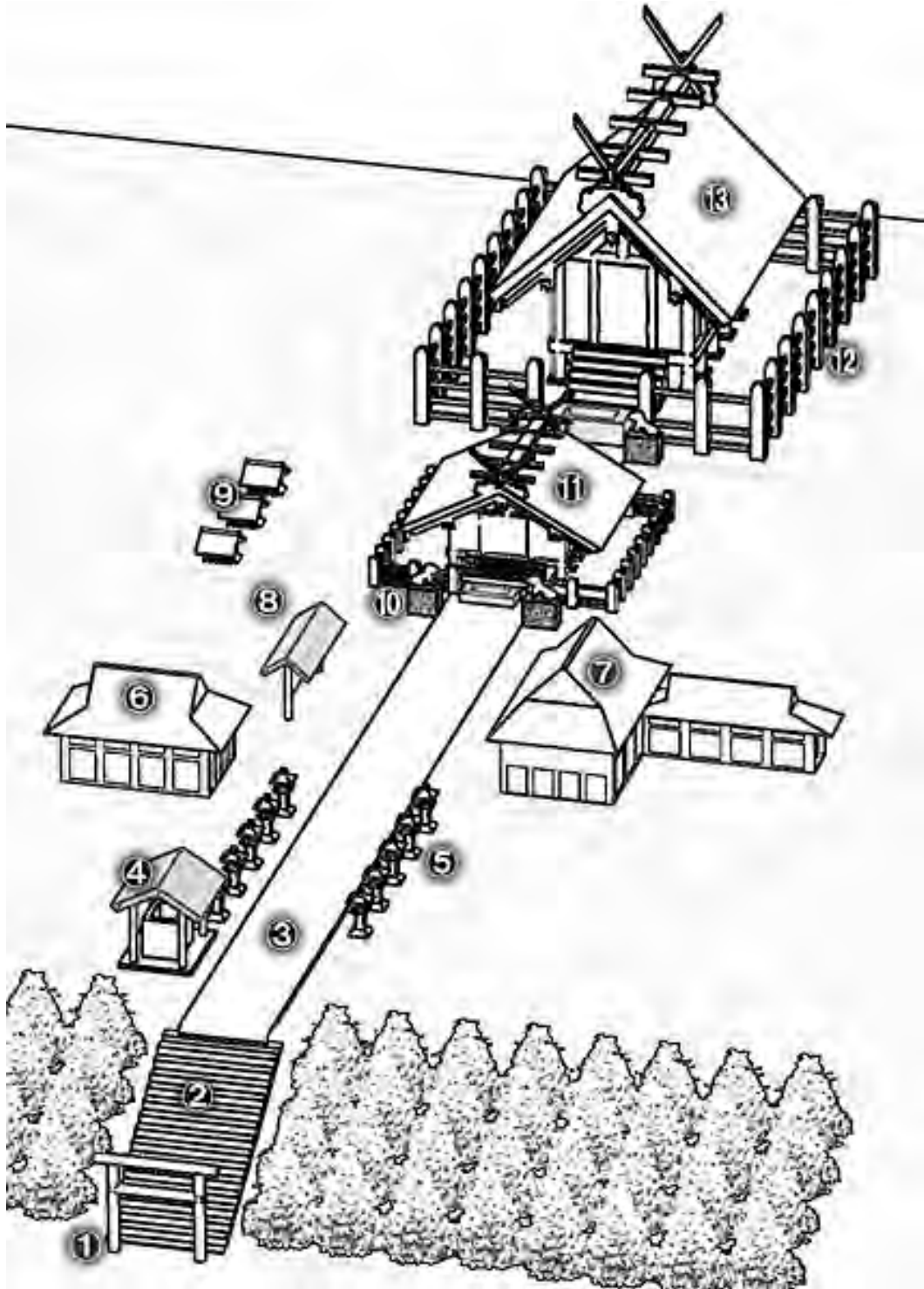
(συνήθως από πυρκαγιές) και συνακόλουθες ανοικοδομήσεις. Υπάρχουν όμως και αυτά που διασώζουν το αρχικό σχήμα τους χάρη σε ανοικοδομήσεις και τούτο ισχύει κατεξοχήν για το ιερό της Ίσε που από την αρχαιότητα κατεδαφιζόταν και ξανακτιζόταν κάθε είκοσι χρόνια, ακριβώς για να διατηρείται η μορφή του ανέπαφη. Η εκπληκτική αυτή συνήθεια συνεχίζεται και σήμερα.

Εικόνα 4.1.19: ιερό Ise

Συγκεντρωτικά λοιπόν οι ναοί σίντο περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία:

1. Torii-Σίντο πύλη
2. Σκάλες Stone
3. Sando η προσέγγιση προς τον ναό
4. Chozuya ή temizuya βρύση για να καθαρίζει το πρόσωπο και τα χέρια του ατόμου.
5. Toro διακοσμητικά πέτρινα φανάρια
6. Kagura den κτίριο αφιερωμένο στην Noh ή το ιερό Kagura χορού
7. Shamusho διοικητική υπηρεσία του ιερού
8. Έμα ξύλινες πλάκες που φέρουν προσευχές και επιθυμίες
9. Sessha- massha μικρά βοηθητικά ιερά
10. Komainu τα λεγόμενα «σκυλιά λιοντάρια» φύλακες του ιερού
11. Haiden αίθουσα λατρείας
12. Tamagaki φράχτης γύρο από το honden
13. Honden κύρια αίθουσα που κατοχυρώνει το Kami

Εικόνα 4.1.20: Σκίτσο ναού Σίντο Πηγή: Wikiwikiyarou

Εικόνα 4.1.21: σχέδιο ενός ναού Σίντο

Οι πιο σύνηθες αρχιτεκτονικές μορφές Σίντο ιερών.

Τα παρεκκλήσια του Σίντο μπορούν να έχουν πολλά διαφορετικά βασικά σχέδια που συνήθως παίρνουν το όνομά τους από ένα διάσημο ιερό-honden (π.χ. αρχιτεκτονική δομή Hiyoshi-zukuri έχει πάρει το όνομά της από τον ναό Hiyoshi Taisha).^[11] Μπορεί επίσης να πάρει το όνομα από ένα δομικό χαρακτηριστικό (π.χ. αρχιτεκτονική δομή Irimoya-zukuri έχει πάρει το όνομα από το αέτωμα και το ισχίο της στέγης. Η κατάληξη -zukuri σημαίνει δομή.)

Η στέγη του ιερού είναι πάντα δίριχτη και σε μερικές από τις μορφές της υπάρχει ένας εξώστης που μοιάζει με διάδρομο που ονομάζεται Hisashi (ο ευρύς διάδρομος τοποθετείτε γύρω από μια ή και περισσότερες πλευρές του πυρήνα του ναού ή του ιερού).

Ένας σημαντικός παράγοντας για την κατάταξη των ιερών είναι η παρουσία ή η απουσία των :

- Hirairi ή hirairi-zukuri δηλαδή η δομή της κατασκευής, όπου το κτίριο έχει την κεντρική είσοδο στην πλευρά που τρέχει παράλληλα με τις κορυφογραμμές της στέγης.^[2]

Εικόνα 4.1.22: εισόδος hirairi

- Tsumairi ή tsumairi-zukuri δηλαδή η δομή της κατασκευής, όπου το κτίριο έχει την κεντρική του είσοδο στην πλευρό που τρέχει κάθετα με τις κορυφογραμμές της στέγης^[2]

Εικόνα 4.1.23: είσοδος tsumairi

Επίσης, σημαντικός παράγοντας είναι οι αναλογίες του κτιρίου συγκεκριμένου αρχιτεκτονικού στυλ, πρέπει να είναι ακριβής και μετρώνται σε ken(ken είναι μονάδα μέτρησης στην ιαπωνική αρχιτεκτονική και ισοδυναμεί με λιγότερο από 2m). Οι αρχαιότερες αρχιτεκτονικές δομές είναι οι tsumairi Shinmei-zukuri , Taisha-

Σιντοϊσμός

zukuri , και Sumiyoshi-zukuri , που πιστεύεται ότι χρονολογούνται πριν από τη άφιξη του βουδισμού και οι νεότεροι hirairi Nagare-zukuri και η tsumairi Kasuga-zukuri .

Αρχιτεκτονική δομή Nagare

Η αρχιτεκτονική δομή Nagare χαρακτηρίζεται από μια πολύ ασύμμετρη δίριχτη στέγη που προεξέχουν προς τα έξω τα αετώματα από την πλευρά της κύριας εισόδου δημιουργώντας μια στοά. ^[3]

Εικόνα 4.1.24: Ναός Ujigami

Αυτό είναι το χαρακτηριστικό στοιχείο που δίνει και το όνομά του στην αρχιτεκτονική δομή. Είναι η πιο κοινή δομή σε ύφος στα ιερά. Το γεγονός ότι το κτίριο έχει την κύρια είσοδό του στην πλευρά που τρέχει παράλληλα με την κορυφογραμμή της στέγης ανήκει στη δομή hirairi. Μερικές φορές το βασικό σχέδιο αποτελείται από έναν ανυψωμένο πυρήνα και περιβάλλεται εν μέρει από μια βεράντα εκτός της προσθήκης ενός δωματίου μπροστά από την είσοδο. ^[3]

Αρχιτεκτονική δομή Kasuga

Έχει πάρει το όνομά του από το ναό Kasuga Taisha.

Εικόνα 4.1.25: Ναός Kasuga Taisha

Χαρακτηρίζεται από την χρήση ενός μικρού κτιρίου ακριβώς 1x1 ken σε μέγεθος, με την είσοδο του στην μεριά του αετώματος και καλύπτετε με ένα εξώστη. Οι πάσσαλοι έχουν έντονο ερυθρό χρώμα και οι τοίχοι κατασκευασμένοι από σανίδες βαμμένες λευκές. Η στέγη είναι δίρριχτη, διακοσμημένη με Chigi και Katsuogi και τέλος καλύπτεται με φλοιό κυπαρισσιού.^[4]

Η Chigi είναι ένας τύπος διακόσμησης διχαλωτής στέγης σε συνδυασμό με το Katsuigi. Χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για Σίντο ιερά και έτσι ξεχωρίζει από άλλες αρχιτεκτονικές δομές ιερών όπως των βουδιστικών. Μπορούν να κατασκευαστούν άμεσα στην στέγη, ως μέρος της δομής τους ή απλά συνδέονται πάνω από την πλευρά του αετώματος.^[12] Κυρίως τοποθετούνται μόνο στα άκρα της στέγης αν και μερικές φορές τοποθετούνται και στο μέσο. Χρυσές και μεταλλικές επικαλύψεις χρησιμεύουν τόσο για διακοσμητικούς λόγους αλλά και για προστατευτικούς. Αν οι κορυφές κόβονται κάθετα τότε το Kami είναι αρσενικό και θηλυκό στην αντίθετη περίπτωση.

Εικόνα 4.1.26: Chigi

Τα Katsuogi είναι διακοσμητικά «κούτσουρα». Τοποθετούνται σε ορθή γωνία με την κορυφογραμμής της στέγης. Συνήθως είναι στρογγυλοί αλλά συναντώνται και σε σχήμα τετράγωνο ή σχήμα διαμάντι. Μερικά είναι σκαλισμένα με κωνικά άκρα. Καλύπτονται με χρυσό ή μπρούντζο και διακοσμούνται με διάφορα μοτίβα.^[13]

Εικόνα 4.1.27: Katsuogi

Αρχιτεκτονική δομή Hachiman

Η Hachiman είναι μια παραδοσιακή αρχιτεκτονική δομή στην οποία οι δυο παράλληλες πλευρές του ιερού συνδέονται με δύο δίρριχτες στέγες και όταν κοιτάξεις από την μια πλευρά του ναού σου δίνει την εντύπωση για δυο.^[5]

Εικόνα 4.1.28: Ναός Isaniwa. Η honden (αριστερά) περιβάλλεται από ένα μοναστήρι που μοιάζει με διάδρομο και ονομάζεται kairo (δεξιά)

Η μπροστινή δομή ονομάζεται Gaiden (εξωτερικό ιερό), ενώ το πίσω Naiden (εσωτερικό ιερό) και τα δυο μαζί σχηματίζουν το honden ιερό. Το ιερό περιβάλλεται από ένα μοναστήρι (μοναστήρι= περίβλημα, ένας ανοιχτός ορθογώνιος χώρος) που μοιάζει με διάδρομο και ονομάζεται kairo. Επίσης έχει δομή hirairi δηλαδή η κεντρική είσοδος είναι στη πλευρά που τρέχει παράλληλα με την κορυφογραμμή της στέγης. ^[14]

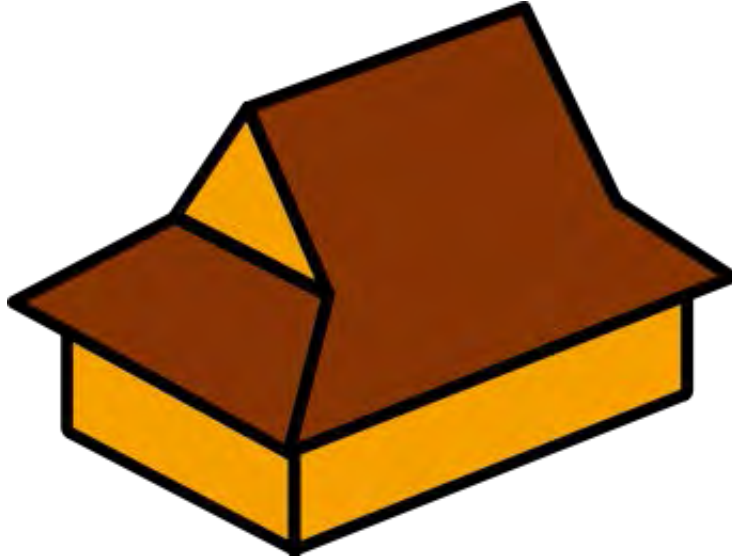

Εικόνα 4.1.29: Ναός Isaniwa

Αρχιτεκτονική δομή Hiyoshi

Σιντοϊσμός

Η Hiyoshi, είναι μια σπάνια αρχιτεκτονική δομή. Χαρακτηρίζεται με μια τετράκλινη στέγη και βεράντες στις πλευρές που είναι τα αετώματα που ονομάζεται Hisashi.

Εικόνα 4.1.30: Δομή τετράκλινης στέγης

Η αρχιτεκτονική δομή hiraisi έχει την κύρια είσοδό του στην πλευρά που τρέχει παράλληλα με την κορυφογραμμή της στέγης.

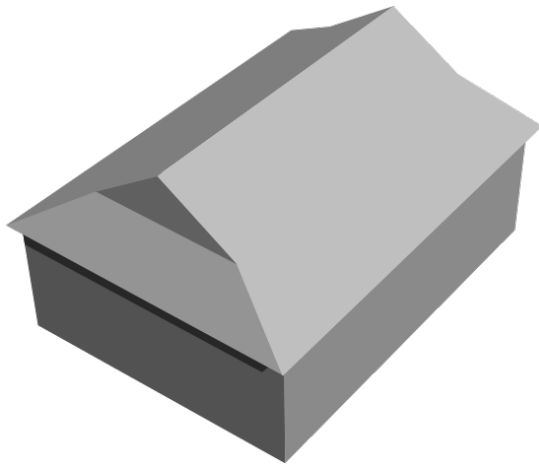
Εικόνα 4.1.31: Higashi Hiyoshi ναός

Εικόνα 4.1.32: τυπικό σχήμα της πλάτης ενός ναού αρχιτεκτονικής Hiyoshi

Αρχιτεκτονική δομή Irimoya

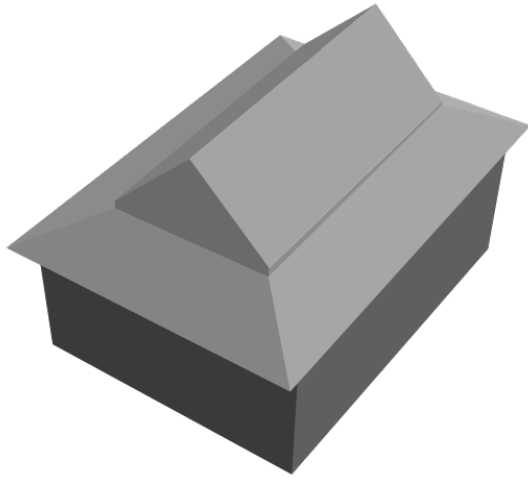
Η Irimoya αρχιτεκτονική αναφέρεται περισσότερο στην στέγη του ιερού.

Εικόνα 4.1.33: μια Irimoya στέγη

Είναι μια στέγη ισχίου που κατηφορίζει και στις τέσσερις πλευρές του. Στις δυο αντίθετες πλευρές του ενσωματώνονται αετώματα.^[6] Όταν όμως η γωνία της οροφής είναι μεγαλύτερη του αετώματος ονομάζεται shikoro-buki.

Σιντοϊσμός

Εικόνα 4.1.34: μια στέγη Shikoro-buki

Το ύφος της είναι κινέζικης προέλευσης αλλά χρησιμοποιήθηκε κατά το μεσαίωνα και από Σίντο ιερά.

Εικόνα 4.1.35: Τιενανμέν Πεκίνο, Κίνα

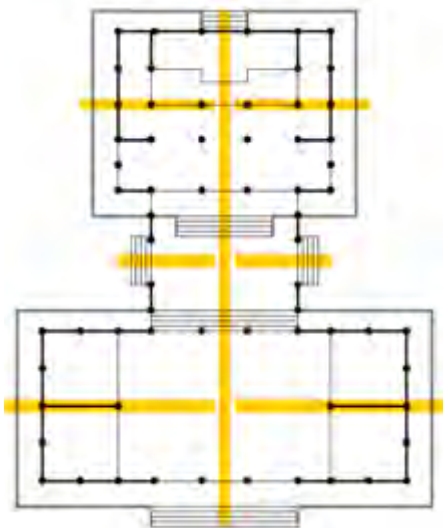
Εικόνα 4.1.36: Γιακούσι-ji

Εικόνα 4.1.37: Chitenno-ji

Αρχιτεκτονική δομή Ishi-no-ma

Η Ishi-no-ma αρχιτεκτονική είναι η δομή στην οποία η αίθουσα λατρείας-haiden με το ιερό-honden συνδέονται μεταξύ τους κάτω από την ίδια στέγη σε σχήμα Η.^[7] Το συνδετικό πέρασμα συνήθως ονομάζεται ai-no-ma. Το δάπεδο από τις τρεις αίθουσες είναι σε διαφορετικό επίπεδο. Το υλικό του δαπέδου μπορεί να είναι από πέτρα, σανίδες ή από τατάμι (συμπιεσμένο άχυρο ρυζιού).^[15]

Εικόνα 4.1.38: Ishi-no-ma ιερό. Από πάνω ξεκινά η αίθουσα λατρείας, ishi-no-ma και καταλήγει στο ιερό. Με κίτρινο είναι οι κορυφογραμμές των στεγών. Πηγή: Hiroyuki

Αυτό το στυλ, παρά την δομή του κτιρίου, καθορίζει την σχέση μεταξύ των δυο δομών της αίθουσας λατρεία με του ιερού. Κάθε μέλος ανήκει στην συνέχεια στο δικό του ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό του στυλ.

Εικόνα 4.1.39: Nikko Toshogu-Gu

Πρωτόγονη διάταξη χωρίς την ύπαρξη ιερού

Αυτή η αρχιτεκτονική δομή είναι σπάνια αλλά μεγάλης ιστορική αξίας. Είναι επίσης μοναδικό επειδή το κέντρο του ναού, το ιερό λείπει. Ιερά αυτού του τύπου θυμίζουν ιερά της προϊστορικής εποχής. ^[16] Στα πρώτα ιερά δεν υπήρχε το ιερό-honden επειδή το «σώμα» του κάμι ή το ιερό αντικείμενο βρίσκονταν στο βουνό και εκεί κοντά στο ιερό τοποθετούσαν ένα βωμό.

Εικόνα 4.1.40: Mitomo Jinja

Αρχιτεκτονική δομή Ryōnagare

Η Ryōnagare δομή είναι η εξέλιξη της Nagare αρχιτεκτονική στην οποία η στέγη ρέει προς τα κάτω για να σχηματίσουν μια στοά στις δυο πλευρές που δεν είναι τα αετώματα.^[4] Παρεκκλήσια αυτής της αρχιτεκτονικής είναι το Istukushima και Matsuo.

Εικόνα 4.1.41: ναός Istukushima

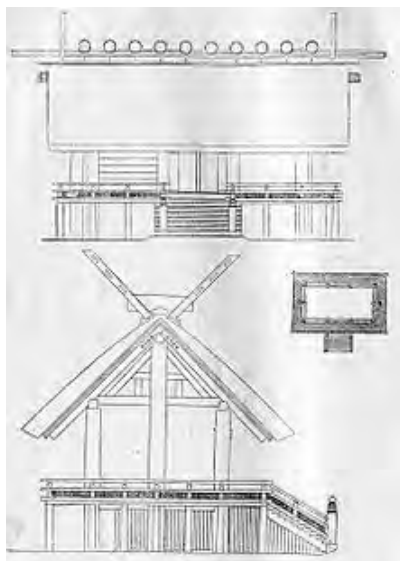
Εικόνα 4.1.42: ναός Matsuo

Αρχιτεκτονική δομή Shinmei

Αρχαία παραδοσιακή αρχιτεκτονική δομή ιερών Σίντο που χαρακτηρίζεται από την ακραία απλότητα και θεωρείται το αποκορύφωμα της ιαπωνικής παραδοσιακής

Σιντοϊσμός

αρχιτεκτονικής.^[17] Χτισμένο από ξύλο το ιερό με υπερυψωμένο δάπεδο, δίριχτη στέγη, διακοσμημένη με Chigi και Katsuogi.^[18]

Εικόνα 4.1.43: ise παρεκκλήσι Πηγή: Katsukichi Hattori

Το παλιότερο σωζόμενο παρεκκλήσι είναι το Nishina.[2] Η ύπαρξή του προηγείται στην πραγματικότητα του διάσημου παρεκκλησιού Ise. Το αρχιτεκτονικό στυλ αυτής της δομής έχει απλές γραμμές, χτισμένο στη φύση από ξύλο, υπερυψωμένο δάπεδο και δίριχτη στέγη.^[18] Η είσοδό του βρίσκεται στην πλευρά που δεν βρίσκονται τα αετώματα δεν έχει διακοσμητικές καμπυλότητες στα τελειώματα της στέγης μόνο διακοσμητικά Chigi και Katsuogi.

Εικόνα 4.1.44: ναός Nishina

Αρχιτεκτονική δομή Sumiyoshi

Μια από τις αρχαιότερες αρχιτεκτονικές δομές και κατασκευασμένο σύμφωνα με το στυλ των κατοικιών ή αποθηκών. Τα κτίρια έχουν υπερυψωμένα δάπεδα, οι τοίχοι είναι από σανίδα, από αχυρένια καλάμια ή από φλοιό κυπαρισσιού και οι στέγες με αετώματα. Σύμφωνα με την παράδοση των Σίντο τα ιερά ξαναχτίζονταν σε τακτά χρονικά διαστήματα ακολουθώντας τον αρχικό τους σχεδιασμό. Με αυτό τον τρόπο η αρχαία αρχιτεκτονική δομή Sumiyoshi έχει διατηρηθεί στο πέρασμα των χρόνων.

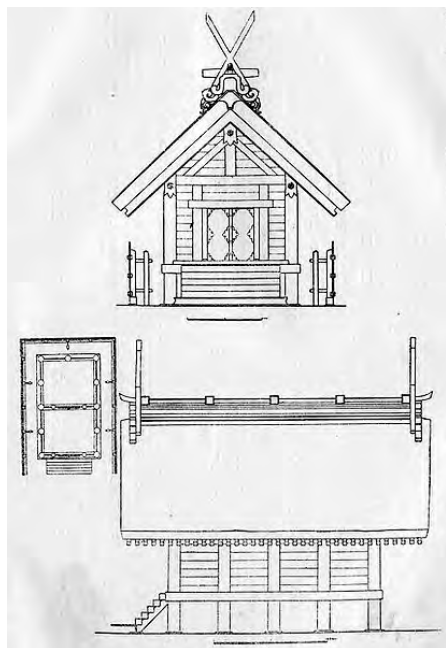

Εικόνα 4.1.45: ναός Funatama

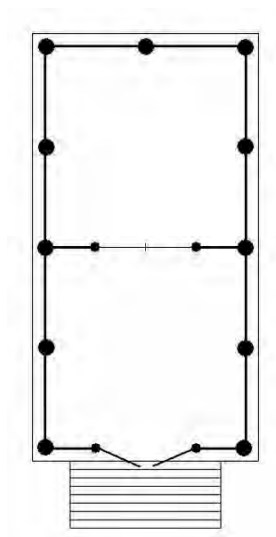
Αυτή η αρχιτεκτονική δομή έχει χαρακτηριστεί ως εθνικός θησαυρός λόγω της παλαιότερης δομής ναού. Αποτελείται από τέσσερα πανομοιότυπα κτίρια 4ken x 2ken. Η είσοδος βρίσκεται στην πλευρά των αετωμάτων ένα χαρακτηριστικό που ονομάζεται tsumairi. Η στέγη είναι απλή, χωρίς καμπυλότητες αλλά διακοσμημένη με στοιχεία Chigi και Katsuogi. Το ιερό περιβάλλεται από ένα φράχτη που ονομάζεται mizugaki, δεν υπάρχει βεράντα αλλά μια μικρή σκάλα που οδηγεί στην είσοδο του

Σιντοϊσμός

ναού. Το εσωτερικό του ιερού χωρίζεται σε δυο τμήματα, σε μπροστινό τμήμα και στο πίσω τμήμα, αλλά με μια μόνο είσοδο που βρίσκεται στο μπροστινό μέρος.^[9]

Εικόνα 4.1.46: κάτοψη τομή όψη Πηγή: Katsukichi Hattori

Εικόνα 4.1.47: κάτοψη Πηγή: Katsukichi Hattori

Η δομή είναι απλή αλλά με έντονα χρώματα. Οι υποστηρικτικοί πυλώνες βαμμένοι σε κιννάβαρι χρώμα και οι τοίχοι σε λευκό.

Αρχιτεκτονική δομή Taisha

Μια από τις παλαιότερες αρχιτεκτονικές δομές που διαθέτει οροφή από φλοιό κυπαρισσιού διακοσμημένη με Chigi και Katsuogi καθώς και αρχαϊκά στοιχεία όπως το αέτωμα.^[3] Ξεχωριστό χαρακτηριστικό της δομής αυτής είναι το ύψος του ναού που πραγματοποιείται με την χρήση ξυλοπόδαρων.^[10]

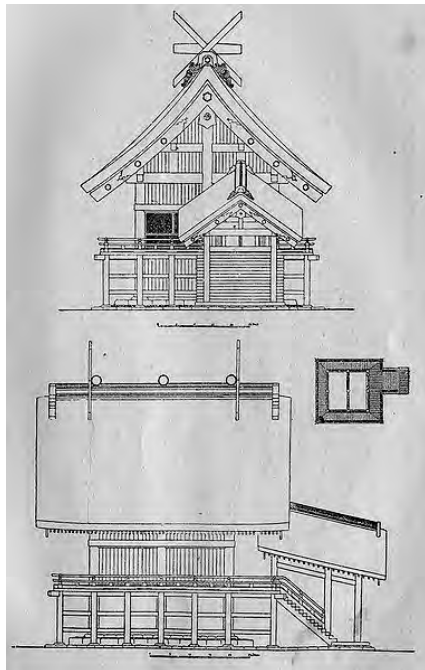
Εικόνα 4.1.48: ναός Kamosu Jinja

Όπως και η δομή Sumiyoshi έτσι και η αρχιτεκτονική δομή Taisha είναι κατασκευασμένη σύμφωνα με το στυλ των κατοικιών ή αποθηκών. Τα κτίρια έχουν υπερυψωμένα δάπεδα, οι τοίχοι είναι από σανίδα, από αχυρένια καλάμια ή από φλοιό κυπαρισσιού και στέγες με αετώματα. Η εσωτερική σκάλα διαθέτει ξεχωριστή σκεπή επίσης κατασκευασμένη από φλοιό κυπαρισσιού. Το εσωτερικό του ναού χωρίζεται σε τέσσερα όμοια τμήματα. Το πάτωμα καλύπτεται από τατάμι, ένα είδος τάπητα από άχυρο ρυζιού παραδοσιακό για την ιαπωνική αρχιτεκτονική.

Εικόνα 4.1.49: κατασκευή τάπητα τατάμι

Το δάπεδο που υφώνεται από το έδαφος πιστεύεται ότι γινόταν επειδή χρησιμοποιούνταν για σιταποθήκη.

Εικόνα 4.1.50: κάτωψη τομή όψη Πηγή: Katsukichi Hattori

Ο παλαιότερος ναός της αρχιτεκτονικής δομής Taisha είναι ο ναός Kamosu Jinja κατασκευασμένος τον 16^ο αιώνα.

Αρχιτεκτονική δομή Owiri

Διαθέτει πολλές δομές μαζί από αυτές που έχουμε αναφέρει. Χαρακτηριστικά αυτής της δομής έχει ο ναός Tsushima.^[3]

Εικόνα 4.1.51: ναός Tsushima

Αρχιτεκτονική δομή Misedana

Το όνομά της οφείλεται σε αντίθεση από όλες τις άλλες δομές στο ότι δεν διαθέτει σκάλα για την είσοδο στον ναό και η βεράντα είναι εντελώς επίπεδη.^[3] Συνήθως χρησιμοποιείται σε μόνο σε sessha και massha μικροσκοπικά ιερά 1ken. Άλλο ένα χαρακτηριστικό της αρχιτεκτονικής δομής είναι ότι η είσοδος του ναού που είναι στην πλευρά που δεν έχουμε αετώματα hirairi.

Εικόνα 4.1.52: μια σειρά από sessha

Ωστόσο, μινιατούρα κλιμακοστάσιο μπορεί να υπάρχει. Επίσης δεν αποκλείεται η είσοδος να βρίσκεται και στην πλευρά των αετωμάτων tsumairi.

Εικόνα 4.1.53: μια σειρά από massha

Αρχιτεκτονική δομή Otori

Έχει πάρει το όνομά του από το ιερό Otori. Είναι από τις αρχαίες αρχιτεκτονικές δομές όπως και οι δομές Taisha και Sumiyoshi. Στο ύφος της αρχιτεκτονικής αυτής δομής απουσιάζουν οι βεράντες και τα κιγκλιδώματα και αυτό λόγω του χωματένιου πατώματος. Το εσωτερικό χωρίζεται στα δυο, εσωτερικό θάλαμο naijin και εξωτερικό θάλαμο geji. Η στέγη καλύπτεται από φλοιό κυπαρισσιού με μια υψηλή κορυφογραμμή για διακοσμητικό και μόνο λόγο. Δεν έχει καμπύλες προς τα πάνω και έχει τα διακοσμητικά Chigi και Katsuogi.

Εικόνα 4.1.54: ναός Otori

Σπουδαίοι ναοί μεγάλου αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος:

Ναός Heian

Το ιερό Heian βρίσκεται στο Κιότο, είναι μια σημαντική πολιτισμική κληρονομιά της Ιαπωνίας και βρίσκεται στην κορυφή της κατάταξης προσκυνημάτων Σίντο.

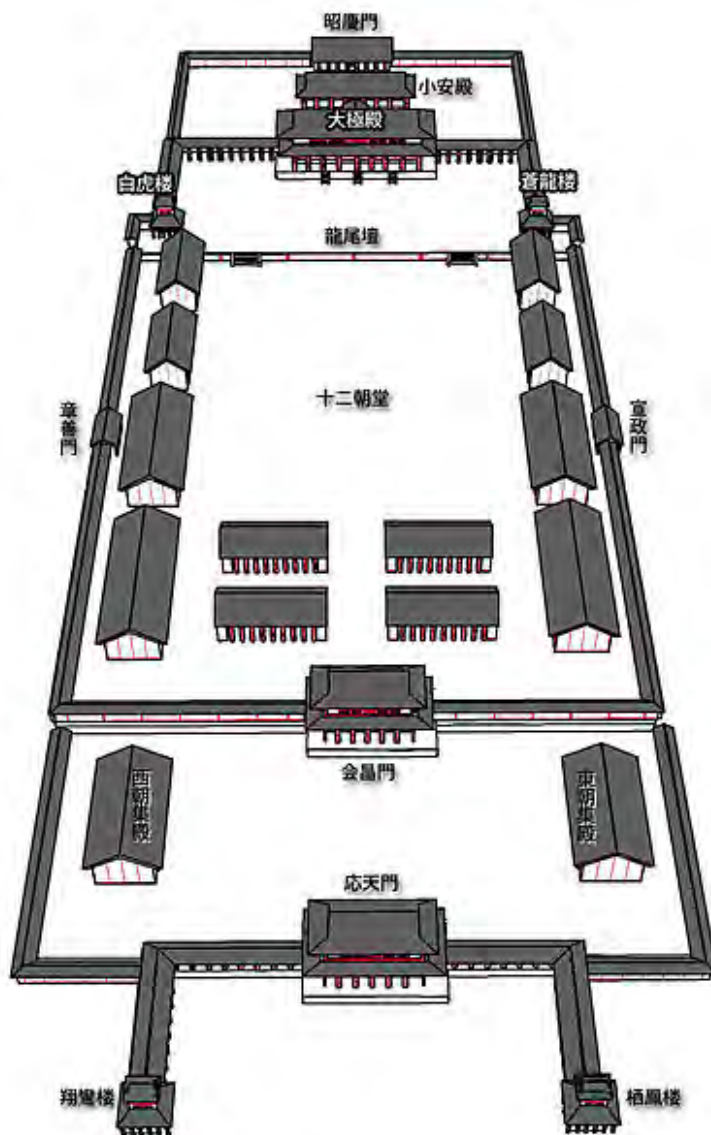

Εικόνα 4.1.55: Ναός Heian

Το 1895 μια μερική αναπαραγωγή του παλατιού Keian-kyo είχε προγραμματιστεί για την 1100 επέτειο και την ίδρυση του. Ωστόσο η αποτυχία να αγοράσουν έκταση

Σιντοϊσμός

αντίστοιχη με του παλατιού, το ιερό κτίστηκε σε κλίμακα 5/8 του πρωτοτύπου. Το 1976 το παρεκκλήσι πυρπολήθηκε όπου συνολικά 9 κτίρια συμπεριλαμβανομένου και του κυρίου ιερού καταστράφηκαν. Τρία χρόνια αργότερα τα καμένα κτίρια ανοικοδομήθηκαν.

Εικόνα 4.1.56: σκίτσο ναού

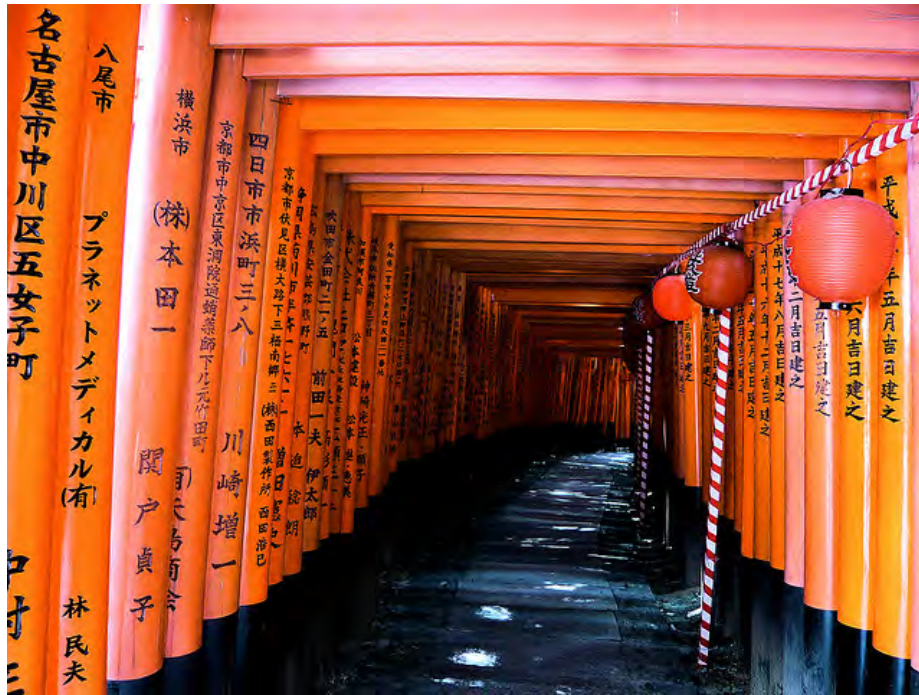
Εικόνα 4.1.57: σκίτσο ναού

Παρεκκλήση Asakusa

Το παρεκκλήσι Asakusa είναι ένα από τα πιο διάσημα Σίντο προσκυνήματα στο Τόκιο. Ιδρύθηκε το 1649 κατά την διάρκεια της Ιαπωνικής περιόδου Edo. Η Ishi-no-ma-zukuri ή αλλιώς Gongen-zukuri είναι το όνομα της αρχιτεκτονικής δομής του ιερού στην οποία η haiden, αίθουσα λατρείας και η honden, το κύριο ιερό συνδέονται μεταξύ τους κάτω από την ίδια στέγη σε σχήμα Η.

Εικόνα 4.1.58: Ναός Fushimi Irani

Εικόνα 4.1.59: πύλες Torri

Το ιερό βρίσκεται στην βάση του βουνού που ονομάζεται Inari 233 μέτρα πάνω από το επίπεδο της θάλασσας και περιλαμβάνει πολλά μονοπάτια για πολλά μικρότερα ιερά που βρίσκονται διάσπαρτα στο βουνό. Αυτό το διάσημο ιερό έχει περίπου 32,000 υπο-ιερά σε όλη την Ιαπωνία.

Εικόνα 4.1.60: διάδρομος με torri

4.2 Βουδισμός

Ασία, Βόρεια Κορέα
6ος αιώνας

Η αρχιτεκτονική βουδιστικών ναών έχει τις ρίζες του στην Νότια Ασία κατά τον 3^ο αιώνα.

Οι τρεις τύποι αρχιτεκτονικών δομών βουδιστικών ναών είναι:

- Μοναστήρια – viharas
- Stupas
- Ναοί – chaitya grihas

Μοναστήρια – Viharas

Σπήλαια ή σπηλιές είναι η παλαιότερη αρχιτεκτονική μορφή βουδιστών ναών. Μοναστήρια και σπηλιές διαφόρων μεγεθών είναι λαξευμένες απευθείας στον βράχο και πολλές φορές στην πρόσοψη απόκρημνων βράχων. Μέσα στις σπηλιές, υπάρχουν περίτεχνα σκαλιστά αγάλματα, γλυπτά, έργα ζωγραφικής και πολύχρωμοι Βούδες. Σε ορισμένες περιοχές ολόκληρες βουνοκορφές είναι διακοσμημένες με αμέτρητους ναούς-σπηλιές και γιγάντια αγάλματα σκαλισμένα. Εντυπωσιακές είναι οι λαξευτές κινέζικες σαϊτίγιες (Βουδιστικές αίθουσες προσευχής).

Εικόνα 4.2.1: σπήλαια Γιουνγκάνγκ

Εικόνα 4.2.2: σπήλαια Λόνγκμεν

Οι σπηλιές Ajanta, αποτελούνται από 30 λαξευτούς ναούς στην Ινδία και είναι ένα βουδιστικό μνημείο που χρονολογούνται από τον 2^ο αιώνα π.χ.^[1] Οι περίτεχνοι ναοί στους βράχους ανακαλύφθηκαν τυχαία το 1819 από έναν αξιωματούχο στρατιωτικό. Τα μοναστήρια αποτελούνται επί το πλείστον από αίθουσες vihara για προσευχή και διαβίωση.

Εικόνα 4.2.3: σχέδιο αίθουσας vihara

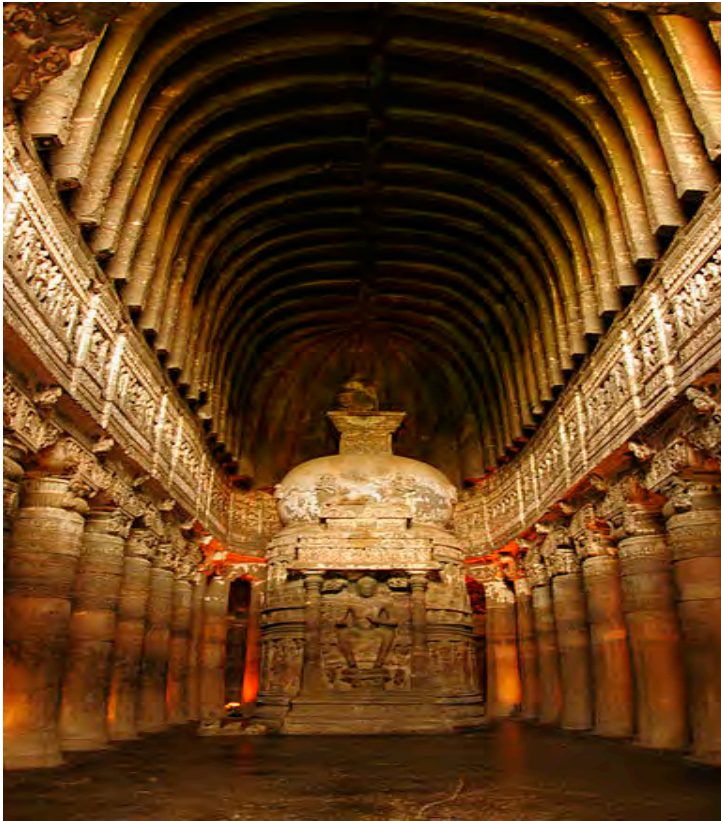
Είναι συνήθως ορθογώνια, με μια μικρή πλατεία στο κέντρο, περιμετρικά περιβάλλετε από κοιτώνες σκαλισμένους στον βράχο και στο βάθος ένα ιερό ή ένα μεγάλο άγαλμα του Βούδα επίσης σκαλισμένος στο βράχο.

Ένας άλλος τύπος αίθουσας είναι η chaitya, μεγαλύτερη και στενότερη από την αίθουσα vihara, με ένα στενό διάδρομο και γύρω του περικλείεται από κολώνες κοντά μεταξύ τους.

Εικόνα

4.2.4: αίθουσα chaitya

Εικόνα 4.2.5: αίθουσα chaitya

Τα άλλα δωμάτια ήταν πιο απλά για τον ύπνο ή άλλες δραστηριότητες. Μερικές από τις σπηλιές έχουν περίτεχνες σκαλιστές εισόδους και κάποιες μεγάλα παράθυρα πάνω από την πόρτα για να περνά το φως.

Εικόνα 4.2.6: είσοδος σπηλιάς

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Μια περίστυλη αυλή ή βεράντα, συναντάς μετά την έξοδο από τις πόρτες, να τρέχει σε όλο το πλάτος του σπηλαιίου. Η μορφή των στηλών αρχικά ήταν πολύ απλή και χωρίς στολίδια, με την χρήση απλών οκταγωνικών κίωνων. Αργότερα όμως οι στήλες ήταν πιο πολύπλοκες και περίτεχνες, με σκαλιστά κιονόκρανα, με σκαλιστές επιφάνειες, με ραβδώσεις και διάφορα διακοσμητικά.

Εικόνα 4.2.7: πανοραμική εικόνα σπηλιών Ajanta

Εικόνα 4.2.8: εικόνα των σκαλιστών σπηλιών Ajanta

Εικόνα 4.2.9: διάδρομοι που οδηγούν στις αίθουσες προσευχής και λατρείας

Εικόνα 4.2.10: περίτεχνες σκαλιστές διακοσμήσεις

Longmen σπήλαιο

Οι σπηλιές Longmen περιλαμβάνουν 1.350 σπήλαια γεμάτα με χιλιάδες σκαλιστά αγάλματα του Βούδα σε σκληρό ασβεστωμένο βράχο. Η πρώτη σπηλιά

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

δημιουργήθηκε περίπου το 495 μ. Χ. και συνεχίστηκαν να κατασκευάζονται για 500 χρόνια.

Εικόνα 4.2.11: η πιο εντυπωσιακή σπηλιά Fengxian

Εικόνα 4.2.12: εικόνα των σπηλιών Longmen

Εικόνα 4.2.13: είσοδος σε έναν ναό-σπηλιά στις σπηλιές Longmen

Σπήλαια Mogao

Στα σπήλαια Mogao ή αλλιώς τα σπήλαια των χιλιάδων Βούδα υπάρχουν περίπου 600 επιζώντες ναοί. Τα σπήλαια αποτελούν παράδειγμα λαξευτής αρχιτεκτονικής.

Βουδισμός

Το τοπικό πέτρωμα είναι αρκετό μαλακό χώμα το οποίο δεν είναι κατάλληλο για γλυπτική ή για περίτεχνα αρχιτεκτονικά στοιχεία.

Εικόνα 4.2.14: σπήλαια Mogao

Πολλές από τις σπηλιές είχαν αρχικά ξύλινες βεράντες ή η πρόσοψη του ναού ήταν χτισμένη έξω από τον βράχο, αλλά τα περισσότερα από αυτούς έχουν καταστραφεί.

Εικόνα 4.2.15: σπήλαια Mogao

Σπηλιές Ellora

Χτίστηκαν μεταξύ του 6^ο και 10^ο αιώνα. Οι 34 σπηλιές- ναοί αποτελούνται κυρίως από κύριες αίθουσες λατρείας, μεγάλα πολυώροφα λαξευμένα στον βράχο κτίρια,

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

χώρους διαβίωσης, κουζίνα και πολλά άλλα δωμάτια.^[2] Μερικές από τις σπηλιές έχουν γλυπτά και σε μερικές από αυτές οι γλύπτες προσπάθησαν να δώσουν την μορφή του ξύλου στην πέτρα.^[2]

Εικόνα 4.2.16: σπήλαια Ellora

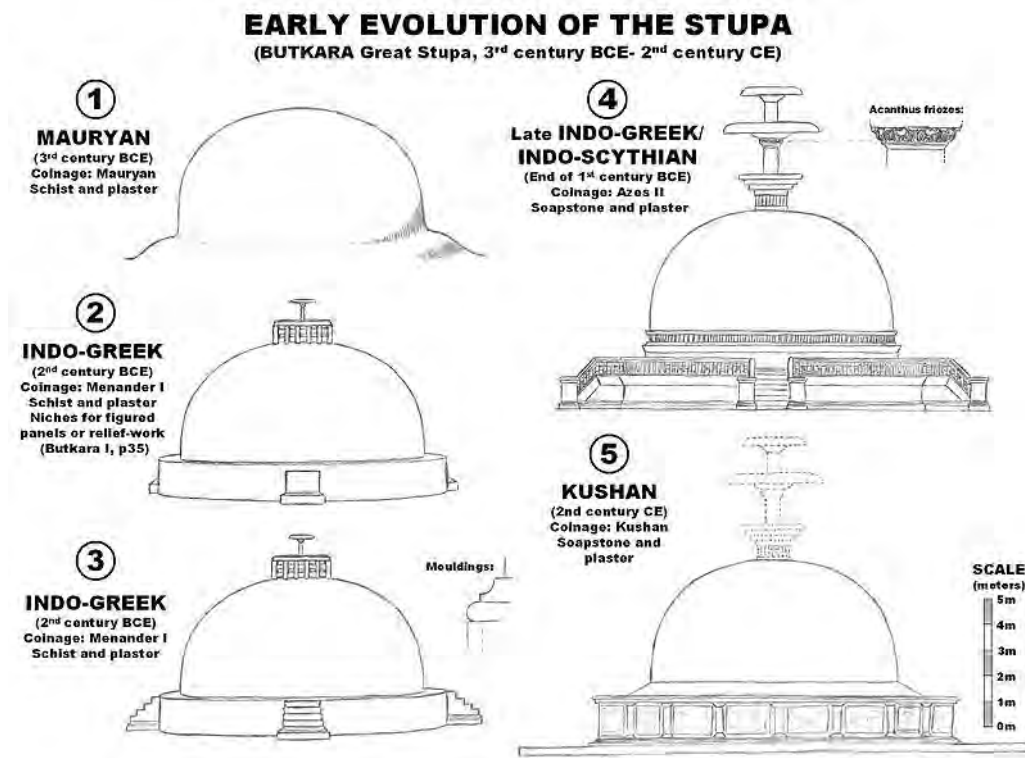

Εικόνα 4.2.17: εικόνα από τους ναούς-σπηλιά Ellora

Εικόνα 4.2.18: εικόνα σπηλιάς Ellora

Στούπα-Stupas

Εικόνα 4.2.19: εξέλιξη στούπας

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Η στούπα είναι ένα ημισφαιρικό θολωτό στοιχείο, που περιέχει βουδιστικά κειμήλια, συνήθως στάχτες των νεκρών και χρησιμοποιούνται από τους πιστούς των βουδιστών ως λειψανοθήκη. Η στούπα είναι το παλαιότερο βουδιστικό μνημείο και αρχικά κατασκευάζονταν από λάσπη ή πηλό. Τον τρίτο αιώνα πλέων η στούπα παύει να είναι μόνο ένα ταφικό μνημείο αλλά να μετατρέπεται σε χώρο λατρείας. Αργότερα χρησιμοποιήθηκε το τούβλο για δομικό υλικό και ένα εξωτερικό ξύλινο κιγκλίδωμα να περιβάλλει την στούπα. Στο τέλος την θέση του τούβλου πήρε το ξύλο. Θα εξελιχθεί σε ένα μεγάλο ημισφαιρικό ανάχωμα και θα προστεθεί πύλη-Torana και στις τέσσερις πλευρές του ορίζοντα. Ο θόλος είναι ακόμα μια προσθήκη που έγινε από την αρχική μορφή της στούπας.

Εικόνα 4.2.20: πύλη Torana

Εικόνα 4.2.21: η παλαιότερη στούπα σε ύπαρξη

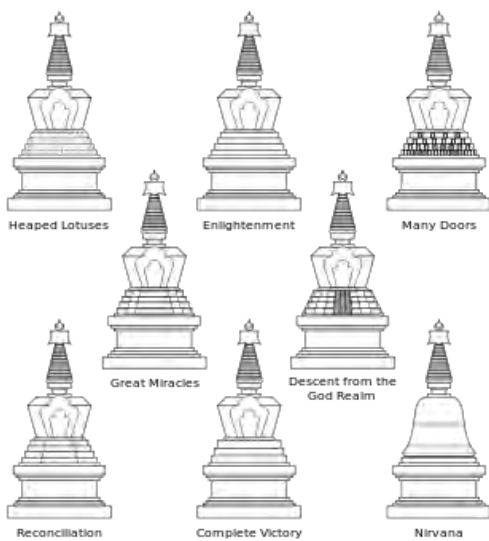
Οι βουδιστικοί στούπας ταξινομούνται με βάση την μορφή και την λειτουργία τους σε πέντε τύπους:^[3]

- Στούπα Relic – όπου λείψανα του Βούδα είναι θαμμένα
- Αντικείμενο στούπα – στην οποία αντικείμενα του Βούδα όπως σημαντικές γραφές κτλ είναι θαμμένες
- Αναμνηστική στούπα – χτίζεται για να τιμήσει τα γεγονότα στην ζωή του Βούδα ή των μαθητών του
- Συμβολική στούπα – χτίζεται για να συμβολίσουν τις πτυχές της βουδιστικής θεολογίας
- Αναθηματική στούπα – κατασκευάζεται για να τιμήσει τον Βούδα και είναι οι πιο επισκέψιμες στούπες

Χαρακτηριστικά των στούπας:

- Harmika – είναι το οβαλ τμήμα στην κορυφή της στούπας
- Medhi – είναι μια υπερυψωμένη διαδρομή γύρω από την στούπα
- Toran – η πύλη μπροστά στην στούπα
- Vedita – είναι ένα κιγκλίδωμα με σκοπό την προστασία του ναού.

Υπάρχουν οκτώ διαφορετικές στούπες στον Θιβετιανό βουδισμό που αντιπροσωπεύουν η κάθε μια ένα σημαντικό γεγονός στη ζωή του Βούδα.^[4]

Εικόνα 4.2.22: οι οκτώ μεγάλες στούπες

- Heaped Lotuses – αποτελείτε από τέσσερα βήματα, η βάση της είναι στρογγυλή και διακοσμημένη με λωτούς (λουλούδι).
- Enlightenment – αποτελείτε από τέσσερα επίσης βήματα
- Many Doors – τέσσερα βήματα και μια σειρά από θύρες σε κάθε πλευρά της στούπας
- Descent from the God Realm – χαρακτηρίζεται από μια κεντρική προεξοχή σε κάθε πλευρά της στούπας και σκάλα με τρία πατήματα.
- Great Miracles – αποτελείται από τέσσερα βήματα και κυκλική βάση
- Reconciliation – επίσης κατασκευασμένη σε τέσσερα βήματα αλλά σε οκταγωνικό σχήμα με ίσες πλευρές.
- Complete Victory – έχει μόνο τρία βήματα είναι κυκλική και αρκετά λιτή.
- Nirvana – είναι σε σχήμα καμπάνα και συνήθως χωρίς στολίδια.

Εικόνα 4.2.23: εικόνα από στούπας

Η Borobudur στούπα είναι ένα από τα σπουδαιότερα μνημεία του κόσμου. Η δομή της αποτελείται από 55.000 τετραγωνικά μέτρα και έχει ανεγερθεί σε ένα λόφο. Η μορφή της είναι βαθμιδωτή πυραμίδα με ορθογώνιους διαδρόμους, τρεις βεράντες κυκλικές και μια κεντρική στούπα στην κορυφή. Όλη η κατασκευή ακολουθεί τη μορφή ενός λωτού, το ιερό λουλούδι του Βούδα.

Εικόνα 4.2.24: βουδιστικό θαύμα από πέτρα Borobodur Temple

Εικόνα 4.2.25: ένα από τα ενενήντα δυο αγάλματα του Βούδα

Για κάθε κατεύθυνση υπάρχουν ενενήντα δυο αγάλματα του Βούδα και 1.460 σκηνές ξεκούρασης. Η στούπα είναι το μεγαλύτερο σύμβολο του βουδισμού.

Εικόνα 4.2.26: λατρευτική τελετή γύρω από τις στοές και τις βεράντες

Η στούπα Ruwanmalisaya κατασκευασμένη στη Σρι Λάνκ θεωρήθηκε αρχιτεκτονικό θαύμα χτίστηκε το 140 π. Χ. συνολικού ύψους 91 μέτρα. Από αρχαία έγγραφα αναφέρουν τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν για τον ναό που είναι τούβλα, φύλλα χρυσού, χαλκός, πολύτιμοι λίθοι, ασήμι και μαργαριτάρια.

Εικόνα 4.2.27: στούπα Ruwanmalisaya

Η στούπα Phra Pathom Cheri κατασκευασμένη το 675 με ύψος 127 μέτρα και η ψηλότερη στον κόσμο.

Εικόνα 4.2.28: στούπα Phra Pathom Cheri

Η εντυπωσιακή χρυσή στούπα Pha That Luang θεωρείται ως το πιο σημαντικό μνημείο καθώς και εθνικό σύμβολο στο Λάος όπου και βρίσκεται. Χτίστηκε τον 3^ο αιώνα αρχικά, αλλά πολλές φορές χρειάστηκε η επισκευή όπως το 1828 με την εισβολή των Ταϊλανδών που κατέστρεψαν ένα μεγάλο μέρος της. Ωστόσο, επανασχεδιάστηκε και ανακατασκευάστηκε το 1930. Αποτελείται από τρία επίπεδα όπου το πρώτο είναι 67 μέτρα, το δεύτερο 68 μέτρα και το τρίτο και τελευταίο 47 μέτρα.

Εικόνα 4.2.29: στούπα Pha That Luang

Η στούπα Χμερ στο βασιλικό παλάτι Πνομ Πενχ που χρησιμοποιήθηκαν υλικά όπως 5.000 ασημένια πλακάκια και στην εξωτερική πρόσοψη ιταλικό μάρμαρο όπως και πολύτιμοι λίθοι σμαραγδιών και διαμαντιών.

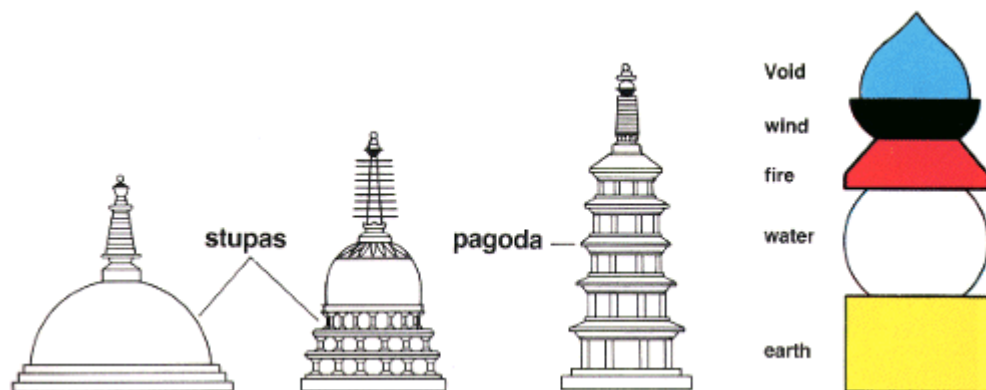

Εικόνα 4.2.30: στούπα Πνομ Πε

Παγόδα

Βουδισμός

Η στούπα αργότερα εξελίχθηκε σε παγόδα. Ξύλινοι βουδιστικοί ναοί επηρεασμένα από βασιλικά κτίρια για τις κινέζικες παγόδες ενώ η ιαπωνική παγόδα έχει αρχιτεκτονική δομή πυραμοειδή και στην κορυφή κωνικό.

Εικόνα 4.2.31: Σχέδιο εξέλιξης στούπας σε παγόδα

Εικόνα 4.2.32: ιαπωνική παγόδα

Εικόνα 4.2.33: κινέζικη παγόδα

Η πρώτη βασική αρχιτεκτονική δομή της παγόδας ήταν τετράγωνης και κυκλικής βάσης. Από τον 5^ο αιώνα οι Κινέζοι άρχισαν να χτίζουν οκταγωνική βάση. Τέτοιο παράδειγμα αρχιτεκτονικής δομής είναι η Liaodi παγόδα.

Εικόνα 4.2.34: Liaoda παγόδα

Το συνολικό της ύψος είναι 84μ, κατασκευασμένη από πέτρα και τούβλο. Ο κάθε όροφος διαθέτει επίπεδα μαρκίζας πέτρινα , πόρτες και παράθυρα ενώ ο πρώτος όροφος έχει ένα κυκλικό μπαλκόνι. Στην κορυφή είναι τοποθετημένο κωδωνοστάσιο κατασκευασμένο από χαλκό και σίδηρο.

Ξύλο

Βουδισμός

Αρχικά λοιπόν οι παγόδες ήταν κατασκευασμένες από ξύλο ανθεκτικά στους σεισμούς αλλά ευπαθή στην φωτιά, με αποτέλεσμα να έχουν καεί πολλοί ναοί. Η αρχαιότερη ξύλινη παγόδα είναι η Fogong.

Εικόνα 4.2.35: παγόδα Fogong

Η παγόδα Palsangjeon πιστεύεται ότι είναι από την παλαιότερη ξύλινη που έχει

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

διασωθεί στην Κίνα. Συνολικό ύψος 22,7 μ. και η βάση της καλύπτει οκτώ τετραγωνικά μέτρα. Ο πρώτος και ο δεύτερος όροφος έχει πέντε δωμάτια ενώ το τρίτο και το τέταρτο τρία δωμάτια. Ο πέμπτος όροφος μόνο δύο.

Εικόνα 4.2.36: παγόδα Palsangjeon

Τούβλο

Το τούβλο είναι το αμέσως επόμενο δομικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε για την κατασκευή παγόδας. Η πιο παλιά υπάρχουσα παγόδα από τούβλο είναι η Songye, με κυκλική βάση χτισμένη το 523 μ. Χ.. Είναι από τα λίγα άθικτα μνημεία του έκτου αιώνα έχοντας επιζήσει περίπου 1.500 χρόνια.

Εικόνα 4.2.37: παγόδα Songyue

Οι περισσότερες αρχιτεκτονικές δομές εκείνης της περιόδου λόγω ξύλινης κατασκευή καταστράφηκαν και δεν μπόρεσαν να διασωθούν λόγω φωτιάς. Είναι μοναδικής αρχιτεκτονικής δομής καθώς αποτελείται από δώδεκα πλευρές. Έχει ένα ισόγειο όροφο πολύ μεγάλου ύψους που υποδιαιρείται σε δυο επίπεδα και πάνω από αυτόν προεξέχουν δεκαπέντε διαδοχικές οροφές. Ο πύργος έχει ύψος 40 μέτρα και κατασκευάστηκε από κιτρινωπό τούβλο όπως και κονίαμα από πυλό.

Εικόνα 4.2.38: παγόδα Songyue

Πέτρα

Ακολουθεί η πέτρα ως δομικό υλικό με παλιότερη σωζόμενη πέτρινη παγόδα την Licheng.

Εικόνα 4.2.39: παγόδα Licheng

Κατασκευασμένη το 523 μ. Χ. με 40 μέτρα ύψος. Ο σχεδιασμό της είναι απλός, τετράγωνης διατομής και διώροφη. Όλα τα στοιχεία της διατομής είναι συμμετρικά με τέσσερις πανομοιότυπες πλευρές και καθεμία τους αντιμέτωπη με τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα. Στο κέντρο κάθε τοιχώματος είναι μια πόρτα με ευθείες πλευρές και στρογγυλό τόξο στην κορυφή. Η οροφή της παγόδας είναι σε σχήμα πυραμίδας αποτελούμενη από πέτρα. Στην άκρη της παγόδας υπάρχει καμπαναριό επίσης από πέτρα και διακοσμημένη με πέτρινα φύλλα μπανάνας.

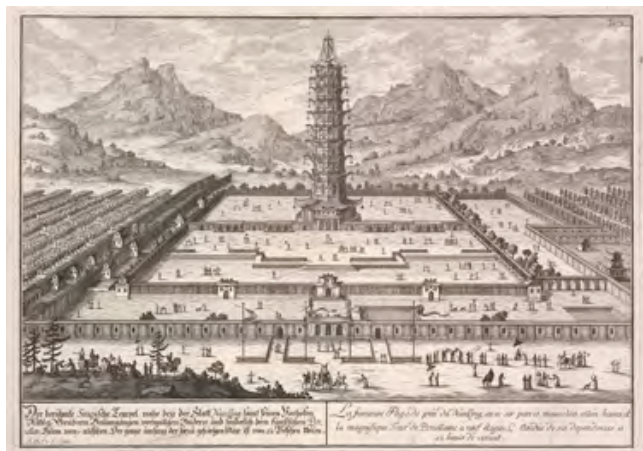
Ακόμα μια παγόδα από πέτρα είναι η Δράκος και Τίγρη. Δεν υπάρχουν ακριβή στοιχεία για την ημερομηνία κατασκευή της. Η παγόδα είναι τετράγωνης διατομής και σχεδιασμένη σε ένα ενιαίο διώροφο περίπτερο στυλ. Το συνολικό ύψος της είναι 10 μέτρα. Η βάση της αποτελείται από τρία επίπεδα διακοσμημένη με λιοντάρια και άνη λωτού. Στο βάθρο στηρίζεται ο κεντρικός πυλώνας της παγόδας που είναι επίσης σκαλισμένος σε κάθε πλευρά του. Οι πόρτες είναι ορθογώνιες και επίσης σκαλισμένες και πίσω από αυτές υπάρχει από ένα σκαλιστό πέτρινο άγαλμα του Βούδα. Η κορυφή της παγόδας είναι πλούσια διακοσμημένη με οροφή από τούβλο.

Εικόνα 4.2.40: παγόδα Δράκος και Τίγρης

Τούβλο και Πέτρα

Χαρακτηριστική αρχιτεκτονική δομή από πέτρα και τούβλο ήταν ο πορσελάνινος πύργος Nanjing στην Κίνα γνωστός και ως ναός της ευγνωμοσύνης. Ήταν μια παγόδα που κατασκευάστηκε τον 15^ο αιώνα αλλά καταστράφηκε τον 19^ο αιώνα. Θεωρήθηκε εκείνη την εποχή ως ένα από τα επτά θαύματα του κόσμου και μετά από την έκθεσή του στον κόσμο ο ναός θεωρήθηκε εθνικός θησαυρός για τους ντόπιους αλλά και για όλο τον κόσμο.

Εικόνα 4.2.41: ναός Nanjing

Είχε σχήμα οκταγώνου και η διάμετρος της βάσης του ήταν 30 μέτρα. Όταν κτίστηκε ήταν από τα μεγαλύτερα κτίρια της Κίνας. Το ύψος του έφτανε τα 79 μέτρα με οκτώ ορόφους και περιστρεφόμενη σκάλα στο κέντρο του με 184 σκαλοπάτια. Στην κορυφή της οροφής του είχε τοποθετηθεί ένας χρυσός ανανάς. Χτίστηκε με τούβλα λευκής πορσελάνης. ^[6] Επιστρώσεις γυαλιού και ενός σκληρού κεραμικού υλικού αναμιγνύονταν με την λευκή πορσελάνη και δημιουργούσαν ένα μείγμα πράσινου, κίτρινου, καφέ και άσπρου χρώματος στις πλευρές του πύργου, που διακοσμούσαν σχέδια με ζώα, λουλούδια και τοπία και πολλές βουδιστικές εικόνες.

Εικόνα 4.2.42: ναός Nanjing

Εικόνα 4.2.43: μια από τις εισόδους που έχουν διασωθεί

Οι πιο γνωστοί ναοί στην Κίνα είναι οι Shaolin. Εκεί βρίσκεται το «δάσος με τις παγόδες» πρόκειται για 228 παγόδες κατασκευασμένες από πέτρα ή τούβλο. Οι

Βουδισμός

παγόδες αυτές κτίστηκαν το 791 μ. Χ. Κάθε παγόδα πρέπει να έχει μονό αριθμό επιπέδων, από ένα έως επτά, και αναφέρονται στα επιτεύγματα του Βουδιστή δασκάλου για τον οποίο χτίστηκε η παγόδα. Το ύψος τους φτάνει μέχρι τα 15 μέτρα.

Εικόνα 4.2.44: εικόνες των παγόδων Shaolin.

Εικόνα 4.2.45: εικόνες των παγόδων Shaolin.

Εικόνα 4.2.46: εικόνες των παγόδων Shaolin.

Αργότερα οι παγόδες κατασκευάστηκαν σε συνδυασμό ξύλου και πέτρα αλλά και πολλών άλλων υλικών. Η παγόδα Iron χτίστηκε το 1049 στην Κίνα. Η παγόδα ονομάζεται έτσι όχι επειδή είναι κατασκευασμένη από σίδηρο, αλλά επειδή το χρώμα

του μοιάζει με αυτή του σιδήρου. ^[7] Είναι μια πέτρινη παγόδα που χτίστηκε πάνω στην προηγούμενη ξύλινη παγόδα που είχε καεί από κεραυνό. Αυτός ο ναός θεωρείται αρχιτεκτονικό αριστούργημα.

Εικόνα 4.2.47: παγόδα Iron

Οκταγωνικής βάσης και με ύψος 57 μέτρα. Ο πυρήνας της παγόδας είναι από τούβλο με εσωτερική σκάλα και ανοίγματα για να επιτρέπει το φως και τον αέρα να εισέλθει.

Το εξωτερικό διαθέτει περισσότερα από πενήντα διαφορετικές ποικιλίες τζαμιού-τούβλο. Επίσης έχει 1.600 περίπλοκες και πλούσιες σε λεπτομέρειες γλυπτά συμπεριλαμβανομένων και εκείνων του Βούδα. Κάτω από το γείσο της στέγης είναι τοποθετημένες 104 καμπάνες. Ακόμα και από τους σύγχρονους αρχιτέκτονες θεωρήθηκε ως θαύμα της τέχνης. Δυστυχώς το 1044 κάηκε αλλά μια νέα παγόδα κτίστηκε στη θέση της το 1049. Ο νέος ναός κατασκευάστηκε από άφλεκτο τούβλο και πέτρα και ονομάστηκε Iron δηλαδή το γρι του σιδήρου λόγω των χρωμάτων των τσαμιών του σε κόκκινο, καφέ, μπλε και πράσινο. Ιστορικά η παγόδα έχει βιώσει 38

Βουδισμός

σεισμούς 6 πλημμύρες και πολλές άλλες καταστροφές και παρόλα αυτά έχει μείνει ανέπαφη σχεδόν 1000 χρόνια από την κατασκευή της. ^[8]

Η παγόδα Pizhi είναι κατασκευασμένη τον 11^ο αιώνα. Η βασική δομή της παγόδας είναι χτισμένη με τούβλο αλλά το εξωτερικό περίβλημα είναι με πέτρα. Είναι οκταγωνικής βάσης με εννιά επίπεδα να ακολουθούν. Στη βάση του η σκαλιστή πέτρα έχει χαραγμένη σκηνές από την ζωή του Βούδα. Τα τρία επόμενα επίπεδα που ακολουθούν διαθέτουν μπαλκόνια . Από το τέταρτο και μετά έχουν μόνο στέγες και καθόλου μπαλκόνια. Το καμπαναριό στην κορυφή της παγόδας είναι από σίδηρο. Οι αλυσίδες σιδήρου χρησιμοποιούνται για να κρατήσει το καμπαναριό σταθερό στην θέση του στον τελευταίο όροφο. Η σκάλα στο εσωτερικό της είναι από τούβλο. Το συνολικό της ύψος είναι 54 μέτρα. ^[6]

Εικόνα 4.2.48: παγόδα Pizhi

Σήμερα οι πιο διάσημες παγόδες είναι οι εξής:

Παγόδα Hwangnyongsa χτισμένη στη Νότια Κορέα τον 6^ο αιώνα. Είναι κατασκευασμένη από λίθους και η κατασκευή της διήρκεσε 15 χρόνια.

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Εικόνα 4.2.49: πάνορμα ναού Hwangnyongsa

Εικόνα 4.2.50: παγόδα Hwangnyongsa

Παγόδα Shwedanog ή Μεγάλη Παγόδα ή Χρυσή Παγόδα με συνολικό ύψος 99 μέτρα βρίσκεται στη Βιρμανία. Είναι επιχρυσωμένη και υπάρχει περισσότερα από 2.600 χρόνια καθιστώντας την παλαιότερη και σπουδαιότερη παγόδα στον κόσμο.

Εικόνα 4.2.51: εικόνα της παγόδας Shwedanog από το 1825

Υπάρχουν τέσσερις εισοδοί που οδηγούν σε μια σκάλα και στην είσοδο του ναού. Η βάση της είναι κατασκευασμένη από τούβλο και στην συνέχεια καλύπτετε από φύλλα χρυσού. Πάνω από την βάση είναι οι βεράντες και μετά ακολουθεί το σχήμα καμπάνα. Πάνω από αυτήν συνεχίζετε με ανεστραμμένα και όρθια πέταλα λωτού, μετά σχήμα μπανάνας και τέλος το στέμμα. ^[9] Η κορώνα ή ομπρέλα αποτελείται με 5.448 διαμάντια και 2.317 ρουμπίνια. Η κορυφή κλείνει με διαμάντι 76καράτια.

Εικόνα 4.2.52: σχεδιάγραμμα για τα αρχιτεκτονικά στοιχεία της στούπας Shwedanog

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Το χρυσό της στούπας είναι φτιαγμένο από γνήσιες πλάκες χρυσού και καλύπτει τον ναό με την δομή του μωσαϊκού και συνδέονται επίσης με καρφιά.

Εικόνα 4.2.53: Shwedanog παγόδα

Αντίγραφο της παγόδας Shwedanog είναι η Uppatasanti και η κατασκευή της ξεκίνησε το 2006 και τελείωσε το 2009. Η παγόδα είναι 33εκατοστά μικρότερη της Shwedanog.

Εικόνα 4.2.54: κοντινό πλάνο της κορυφής της παγόδας Uppatasanti

Εικόνα 4.2.55: παγόδα Uppatasant

Η παγόδα Shwezigon που βρίσκεται στην Βιρμανία. Αποτελείται από κυκλικό φύλλο χρυσού και περιβάλλεται από μικρότερα ιερά και ναούς. Η κατασκευή της ολοκληρώθηκε το 1102μ. Χ.

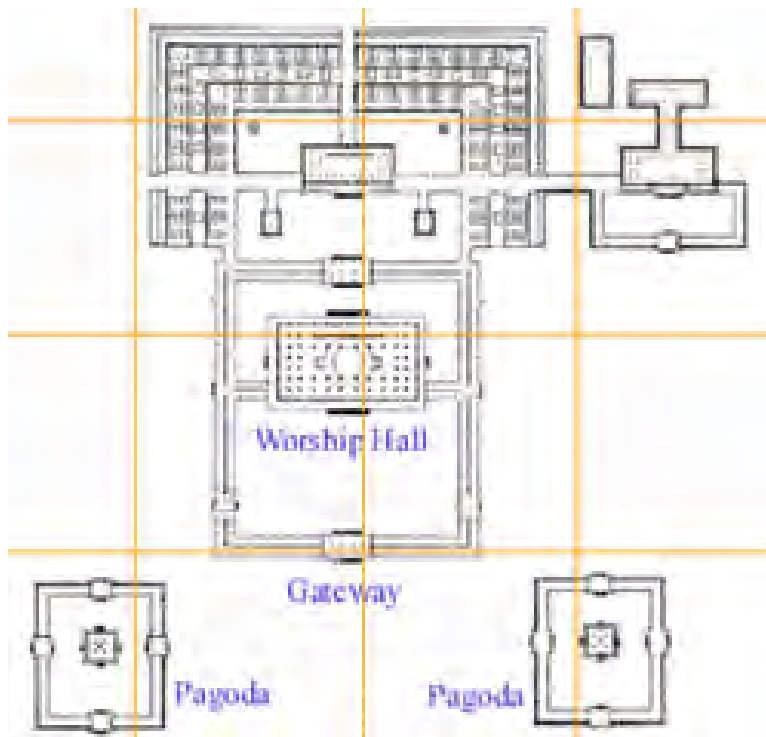
Εικόνα 4.2.56: παγάδα Shwezigon

Ναοί και Μοναστήρια

Το τελευταίο στάδιο για την εξέλιξη των βουδιστικών τόπων λατρείας είναι οι ναοί και τα μοναστήρια. Το βασικό χαρακτηριστικό της βουδιστικής αρχιτεκτονικής είναι η συμμετρία, η κομψότητα και η φυσική ισορροπία του ναού με το περιβάλλον. ^[10] Οι ναοί λοιπόν κατασκευάστηκαν σύμφωνα με αυστηρές αρχές της ευθυγράμμισης του άξονα συμμετρίας. Απόλυτη συμμετρία στην τοποθέτηση της αίθουσας λατρείας της παγόδας αλλά και την μεταξύ τους οπτική ισορροπία.

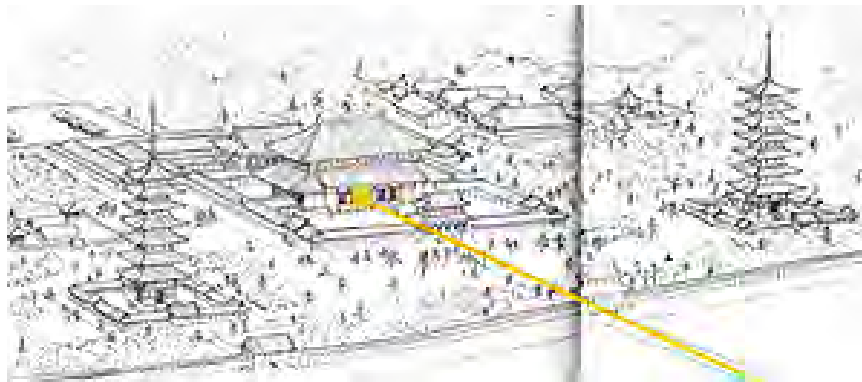

Εικόνα 4.2.57: συμμετρική διάταξη ναού, παγόδων και μονοπατιών

Εικόνα 4.2.58: συμμετρική διάταξη ναού

Το κομβικό σημείο του ναού είναι η κύρια αίθουσα λατρείας το οποίο στεγάζει ένα μεγάλο άγαλμα του Βούδα. Η πύλη, η κύρια είσοδος του ναού και η αίθουσα λατρείας είναι ευθυγραμμισμένες στον ίδιο άξονα κατεύθυνσης Βορρά-Νότου ή Ανατολή-Δύση όπως φαίνεται στην παρακάτω εικόνα.

Εικόνα 4.2.59: συμμετρική διάταξη ναού

Για να προβάλει μια μεγαλοπρέπεια αλλά και αρμονική ατμόσφαιρα στην αίθουσα λατρείας το αρχιτεκτονικό της στυλ χωρίζεται σε τέσσερα χαρακτηριστικά στοιχεία.

1. Στήλες στην αίθουσα λατρείας
2. Στέγη
3. Στοιχεία κεκλιμένης στέγης
4. Διακοσμήσεις οροφής

Στήλες στην αίθουσα λατρείας

Η αίθουσα λατρείας οριοθετείται από κολώνες στήριξης κατά μήκος της ορθογώνιας περιμέτρου.

Εικόνα 4.2.60: αίθουσα λατρείας

Στέγη

Προκειμένου να διατηρηθεί η γεωμετρική ισορροπία με το φυσικό περιβάλλον δημιουργήθηκε μια περιμετρική οροφή ήπιας κλίσης με διακοσμητικό γείσο (προεξοχή στο κάτω τμήμα της στέγης). Μια απότομη γωνία καθόδου ξεκινά από την κορυφή της στέγης που σταδιακά έρχεται και συναντά τις μαρκίζες. ^[11] Οι μαρκίζες σκαλισμένες σε ένα στυλ παρόμοιο με γαλλικών καμπυλών. Το συνολικό σχεδιασμό της στέγης ενισχύει ένα περίγραμμα της στέγης μέχρι το πίσω μέρος, τον ουρανό.

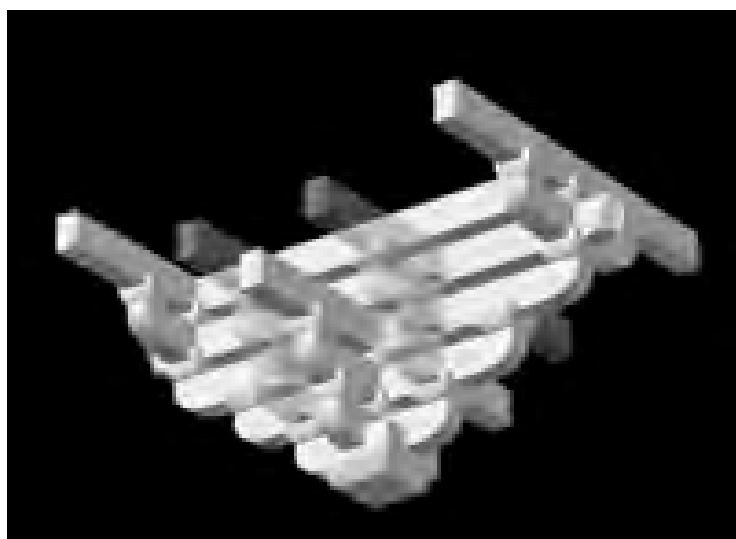
Εικόνα 4.2.61: στέγη ναού

Στοιχεία κεκλιμένης στέγης

Για να μπορέσουν να δημιουργήσουν το κεκλιμένο προς τα πάνω στην άκρη της στέγης τοποθέτησαν αλληλοεξαρτώμενες τεγίδες και δοκάρια. Οι τεγίδες ήταν οριζόντια ξύλινα δοκάρια ενισχυμένες στις δοκούς. Το δοκάρια ήταν επίκλινα ξύλινα δοκάρια που στήριζαν την δίρριχτη στέγη. Πολλαπλά ξύλινα στηρίγματα εγκαταστάθηκαν σε μεγάλα σημεία σύνδεσης των τεγίδων και των δοκών. Έτσι σχηματίζεται το κρίσιμο πλαίσιο κάτω από την οροφή.

Εικόνα 4.2.62: σχηματική διασύνδεση ναού

Εικόνα 4.2.63: σχηματική αναπαράση

Διακοσμήσεις οροφής

Χρησιμοποιήθηκαν υλικά αρχικά από πέτρα ώστε να αποτραπεί η διάβρωσή τους από το νερό. Αργότερα υπάρχουν ξύλινα στοιχεία που έδωσαν λεία επιφάνεια και βοήθησαν ώστε να δημιουργηθούν οι καμπύλες στο τελείωμα της στέγης. ^[12] Με βασική αρχή την φυσική απλότητα της αρχιτεκτονικής δομής δεν υπάρχουν πολλά στολίδια και φωτεινά χρώματα να στολίζουν την οροφή.

Η βουδιστική αρχιτεκτονική της κάθε περιοχής έχει το δικό του μοναδικό χαρακτήρα, λόγω των διαφορετικών πολιτισμικών και περιβαλλοντικών παραγόντων.

Τα μεγάλα μοναστήρια στο Θιβέτ είναι κατασκευασμένα από πέτρα και συνήθως κατασκευάζονται στις πλαγιές. Οι βουδιστικοί ναοί στην Κίνα είναι χτισμένοι στο αρχιτεκτονικό στυλ ενός παλατιού. Αυτή η δομή του ναού έχει σχεδιαστεί με απόλυτη συμμετρία της κεντρικής πύλης και της εισόδου του ναού στο κέντρο.

Ξεκινώντας από την Ινδία απ' όπου προήλθε ο Βουδισμός ο σημαντικότερος ναός είναι ο Mahabodhi. Η αρχιτεκτονική δομή του ναού είναι η Dravidian δηλαδή το σχήμα του ναού είναι πυραμίδα.

Εικόνα 4.2.64: εικόνα ναού Mahabodhi

Αποτελείται σχεδόν πάντα από τέσσερα μέρη.

1. Το κύριο μέρος του ναού ονομάζεται Vimanam. Είναι τετράγωνο σε κάτοψη και βαθμιδωτά παίρνει την μορφή πυραμίδας.
2. Οι βεράντες ή mandapams προηγούνται και καλύπτουν πάντα την είσοδο του ναού.
3. Πύλη τετράπλευρη, κύριο χαρακτηριστικό των θαλάμων.
4. Pillard αίθουσες, που είναι συνοδευτικές των ναών και έχουν διάφορες χρήσεις για τους σκοπούς του ναού.

Εικόνα 4.2.65: ναός Mahabodh

Ναός Jade Buddha

Ο ναός Jade Buddha βρίσκεται στην Σαγκάη, Κίνα. Ιδρύθηκε το 1882 και είναι ένας δημοφιλής προσδιορισμός για τους πιστούς λόγω των δυο λευκών αγαλμάτων από νεφρίτη του Βούδα.

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Εικόνα 4.2.66: εικόνα αυλής ναού Jade Buddha από ψηλά

Εικόνα 4.2.67: εικόνα οροφής ναού Jade Buddha και πολλοί Βούδες

Εικόνα 4.2.68: εικόνα του ναού Jade Buddha από το εξωτερικό

Ναός Longhua

Βουδισμός

Ο ναός βρίσκεται στη Σαγκάη, Κίνα. Είναι ο μεγαλύτερος και πιο αυθεντικός στην αρχιτεκτονική, αρχαίου συγκροτήματος ναού στην Σαγκάη. ^[13] Ο ναός κτίστηκε για πρώτη φορά το 242 μ. Χ. και καταλαμβάνει έκταση πάνω από 20.000 τ. μ. Ο κύριος άξονας που οδηγεί στον ναό έχει μήκος 194 μέτρα. Το ύψος του ναού φτάνει στα 40 μέτρα. Φτιαγμένη από ξύλο και τούβλο με λεπτή οκταγωνική δομή. Αποτελείται από τέσσερις κύριες αίθουσες που η κάθε μια στεγάζει θεότητες του βουδισμού.

Εικόνα 4.2.69: εξωτερική εικόνα ναού Longhua

Εικόνα 4.2.70: εικόνα ναού Longhua

Εικόνα 4.2.71: εικόνα 500 αγαλμάτων του ναού Longhua

Ναός Kinkakuji

Ο ναός βρίσκεται στο Κίото, Ιαπωνία. Χτίστηκε το 1399 και αρχικά χρησιμοποιήθηκε ως κατοικία αλλά αργότερα μετατράπηκε σε κτίριο Zen του βουδισμού. Ο ναός Kinkakuji είναι ένα τριώροφο κτίριο και οι δυο τελευταίοι όροφοι είναι καλυμμένοι με καθαρά φύλλα χρυσού. Έχει σχεδιαστεί με βεράντες και έχουν χρησιμοποιηθεί χρώματα φυσικά όπως λευκό σοβά ή το χρώμα του ξύλου.

Εικόνα 4.2.72: εικόνα ναού Kinkakuji

Εικόνα 4.2.73: εικόνα ναού Kinkakuji

Ναός Wat Arun

Ο ναός βρίσκεται στην Μπανγκόκ. Το εντυπωσιακό χαρακτηριστικό του ναού είναι το 80 μέτρα ύψος του και συμβολίζει το κέντρο του σύμπαντος. Υπάρχουν απότομες σκάλες και δυο βεράντες. Ο ναός έχει γύρω του τέσσερις prangs- μικρούς ναούς, διακοσμημένους με λευκή πορσελάνη.

Εικόνα 4.2.74: εικόνα ναού Wat Arun

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκειμάτων

Εικόνα 4.2.75: κύρια είσοδος ναού Wat Arun

Εικόνα 4.2.76: λεπτομέρεια ναού Wat Arun

Εικόνα 4.2.77: η κεντρική σκάλα που οδηγεί στην κορυφή του ναού Wat Arun

Ναός Wat Benchamabophit

Ο ναός πήρε το όνομά του από το αστραφτερό λευκό μάρμαρο Carrara (ιταλικό) από το οποίο είναι κατασκευασμένος. Χτίστηκε το 1899 στη Μπανγκόκ.

Εικόνα 4.2.78: ο ναός Wat Benchamabophit

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων

Εικόνα 4.2.79: άγαλμα του Βούδα στην κύρια αίθουσα του ναού Wat Benchamabophit

Εικόνα 4.2.80: λεπτομέρεια της οροφής του ναού Wat Benchamabophit

Εικόνα 4.2.81: το λευκό ιταλικό μάρμαρο Carrara

Συμπεράσματα

Με την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας, με θέμα την αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκευμάτων, προκύπτει η αναγκαιότητα και η σπουδαιότητα για την δημιουργία τόπων λατρείας. Αναγκαιότητα λόγω της θέλησης για πίστη σε μια θεότητα και σπουδαιότητα λόγω των μεγαλοπρεπών μνημείων-ναών που κατασκευάστηκαν.

Από την μελέτη της αρχιτεκτονικής δομής των ναών στην Αρχαία Ελληνική θρησκεία στην Αρχαία Αιγυπτιακή θρησκεία στον Ινδουισμό, στον Χριστιανισμό, στο Σιντοϊσμό και Βουδισμό, εντοπίστηκαν κοινά χαρακτηριστικά και διαφορές στην κατασκευή και όχι μόνο, των τόπων λατρείας. Ως κοινό χαρακτηριστικό, και ίσως και μοναδικό, ήταν ο στόχος των ανθρώπων να δημιουργήσουν έναν ναό εντυπωσιακό, μεγαλοπρεπή που θα προκαλέσει δέος στον πιστό αλλά και στο θεατή. Ανάλογα με την γεωγραφική τοποθεσία αλλά και την τεχνογνωσία της εποχής σχεδίαζαν ναούς με σκοπό να παρουσιάσουν όλο τους τον πλούτο σε αυτόν. Χρησιμοποιούσαν γλυπτά, χρώματα, ανάγλυφα, υλικά και μεθόδους κατασκευής που ήταν πρωτοποριακοί για την εποχή τους. Ο ναός αποτελούσε για τον πιστό αλλά και για τον τόπο του πολιτιστικό στοιχείο και γι' αυτό έδειχναν μεγάλη προσοχή και σημασία, που αποτέλεσε κοινός στόχος όλων των θρησκευμάτων.

Από την προϊστορική εποχή και μέχρι σήμερα οι τόποι λατρείας έχουν διαφοροποιήσει πολλά στοιχεία τους που έχουν να κάνουν με την αρχιτεκτονική τους, με την δομή τους και την διακόσμηση. Οι ναοί των διαφορετικών θρησκευμάτων που παρουσιάστηκαν στην εργασία, διαπιστώθηκε ότι η κατασκευή τους είναι απόλυτα επηρεασμένη με την γεωγραφική θέση και τον πλούτο του τόπου. Αυτός είναι και ο λόγος που δεν υπάρχουν ομοιότητες στους τόπους λατρείας γιατί υπάρχουν διαφορετικά υλικά, διαφορετική τεχνογνωσία και κατ' επέκταση διαφορετική αρχιτεκτονική φιλοσοφία.

Παρά τις ομοιότητες και τις διαφορές ο ναός αποτελεί σπουδαία αρχιτεκτονική μελέτη και θεωρείται αναμφισβήτητα αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής του ανθρώπου. Δεν θα σταματήσει ποτέ να εξελίσσεται και να αποτελεί αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον.

Η Αρχιτεκτονική δομή των ναών ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διαφόρων θρησκειμάτων

Επίλογος

Στην πτυχιακή εργασία μας παρουσιάσαμε την αρχιτεκτονική δομή των ναών από τα πρώτα σημάδια ύπαρξης τους μέχρι και σήμερα. Συγκεκριμένα ακολουθήσαμε την εξέλιξη των ναών μέσα στο χρόνο, στις θρησκείες του Αρχαίου Ελληνισμού και Αιγύπτου στον Ινδουισμό, στον Χριστιανισμό, στον Σιντοϊσμό και Βουδισμό.

Μέσα από την μελέτη αυτών των αρχιτεκτονικών δομών μας δόθηκε η ευκαιρία εκτός από τις γνώσεις που αποκομίσαμε σχετικά με τους σχεδιασμούς και τρόπους κατασκευής των ναών, να γνωρίσουμε καλύτερα θρησκείες και πολιτισμούς που εμφανίστηκαν στον πλανήτη.

Αυτοί οι ναοί αποτελούν μέρος της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Και όταν μιλούμε για πολιτιστική κληρονομία σύμφωνα με τον αρχαιολόγο Μανώλης Ανδρόνικο μιλούμε για το κάθε τι που το ανθρώπινο μυαλό στοχάστηκε και το ανθρώπινο χέρι κατασκεύασε. Έτσι η αρχιτεκτονική μελέτη ενός τόπου λατρείας, αποτελεί τον καλύτερο παράδειγμα προσέγγισης της πολιτιστικής κληρονομιάς. Γιατί έτσι συνδυάζετε ο ανθρώπινος στοχασμός, ο οποίος δημιουργεί στον άνθρωπο την ανάγκη της ύπαρξης ενός θεού, με την κατασκευή των κτιρίων μέσα στα οποία θα λατρέψει τον θεό που στοχάστηκε.

Με το τέλος της εργασίας διαπιστώσαμε την βαθιά σημασία και αξία του ναού για όλους τους πολιτισμούς και χώρες. Επίσης, αισθανόμαστε ότι είναι χρέος όλων μας να μελετάμε την εξέλιξη των ναών γιατί έτσι γνωρίζουμε καλύτερα τον άνθρωπο και κατ' επέκταση τον ίδιο μας τον εαυτό.

Βιβλιογραφία

Βιβλιογραφία Κεφαλαίου 1^{ου}: Προϊστορικοί ναοί

1.1 Προϊστορικοί ναοί

1. "Stonehenge Henge ²" *Oxford English Dictionary* (2 ed.).. Oxford, England: Oxford University Press. 1989. Chr. Chippindale et al., *Who owns Stonehenge?* (London, Batsford 1990)
2. Parker Pearson, Mike. Julian Richards και Mike Pitts (9 Οκτωβρίου 2008) "Stonehenge" μεγαλύτερα από ό, τι πιστεύεται » του *BBC News*.. Ανακτήθηκε 14 Οκτωβρίου 2008. Cleal, Walker, & Montague, *Stonehenge in its Landscape* (London, English Heritage 1995)
3. National Geographic
4. Blouet, *Η ιστορία της Μάλτας*, p. 22

1.2 Αρχαίοι Ελληνικοί ναοί

1. John Boardman, Jose Dorig, Werner Fuchs και Max Hirmer, " Η Τέχνη και Αρχιτεκτονική στην Αρχαία Ελλάδα", Τάμησης και Hudson, Λονδίνο, (1967)
2. Helen Gardner Fred S. Kleiner, Christin J. Mamiya, *Gardner's Art through the Ages*. Thomson Wadsworth, (2004) σελ.93-97
3. Helen Gardner Fred S. Kleiner, Christin J. Mamiya, *Gardner's Art through the Ages*. Thomson Wadsworth, (2004) σελ. 110-114
4. Heinrich Drerup: *Griechische Baukunst στο geometrischer Zeit*. Göttingen 1969.
5. Heinrich Drerup: *Zur Entstehung der griechischen Ringhalle*. Σε: Nikolaus Himmelmann-Wildschütz & Hagen Biesantz (επιμ.): *Αφιέρωμα für Friedrich Matz*. Mainz 1962, σελ. 32-38
6. Klaus Bringmann & Barbara Schmidt-Δούνα: *Schenkungen hellenistischer Herrscher ένα Griechische Städte und Heiligtümer. Historische und Archäologische Auswertung*. Ed. από Hans von Steuben & Klaus Bringman. Akademie Verlag Berlin, Berlin 2000
7. Hans Lauter: *Die Architektur des Hellenismus*. Wiss. Buchges., Darmstadt 1986, p. 180-194 Gottfried Gruben :: *Die Tempel der Griechen*. Hirmer, München 2001 (5η edn.), σελ. 33-44
8. Gottfried Gruben: *Die Tempel der Griechen*. Hirmer, München 2001
9. Manfred Bietak (επιμ.): *Archaische Griechische Tempel und Altägypten*. Österreichische Akademie der Wissenschaften, Wien 2001
10. Ralf Schenk: *Der korinthische Tempel bis zum Ende des Prinzipats des Augustus*. Internationale Archäologie Vol. 45, 1997
11. Wolfgang Müller-Wiener: *Griechisches Bauwesen in der Antike*. CH Beck, Μόναχο 1988
12. Heiner Knell: *Architektur der Griechen: Grundzüge*. Wiss. Buchges., Darmstadt 1988
13. Marian Moffett, Michael Fazio, Lawrence Wodehouse, "A World History of Architecture", Lawrence King Publishing, (2003) σελ. 50-53
14. Penrose, F.C., (communicated by Joseph Norman Lockyer), *The Orientation of Geek Temples* σελ. 42-43
15. Michael and Reynold Higgins, *A Geological Companion to Greece and the Aegean*, Cornell University Press, (1996) σελ. 110-114

1.3 Αρχαίοι Αιγυπτιακοί ναοί

1. Arnold, Dieter, "Royal Cult Complexes of the Old and Middle Kingdoms", in Shafer 1997, σελ. 32, 258
2. Dunand, Françoise; Christiane Zivie-Coche (2005) [2002]. *Gods and Men in Egypt: 3000 BCE to 395 CE* . Translated by David Lorton. Cornell University Press. σελ. 78
3. Quirke, Stephen (2001). *The Cult of Ra: Sun Worship in Ancient Egypt* . Thames and Hudson. σελ. 118–119
4. Lehner, Mark (1997). *The Complete Pyramids: Solving the Ancient Mysteries* . Thames and Hudson. σελ. 18–19, 230–231
5. Wilkinson, Richard H. (2000). *The Complete Temples of Ancient Egypt* . Thames and Hudson. σελ. 24–25
6. Mokhtar, G (1990). *General History of Africa II: Ancient Civilizations of Africa* . Μπέρκλεϊ, σελ. 162
7. Wilkinson, Richard H. (2000). *The Complete Temples of Ancient Egypt* . Thames and Hudson σελ. 16
8. Arnold, Dieter, "Architecture", in Redford 2001, vol. I, σελ. 113–114
9. Sauneron, Serge (2000) [1988]. *The Priests of Ancient Egypt, New Edition* . Translated by David Lorton. Cornell University Press. σελ. 17
10. Arnold, Dieter, "Royal Cult Complexes of the Old and Middle Kingdoms", in Shafer 1997, σελ. 71–72
11. Arnold, Dieter (2003) [1994]. *The Encyclopedia of Ancient Egyptian Architecture* . Translated by Sabine H. Gardiner and Helen Strudwick. Edited by Nigel and Helen Strudwick. Princeton University Press. σελ. 113, 180
12. Teeter, Emily (Summer 1993). "Popular Worship in Ancient Egypt". σελ. 31
13. Shafer, Byron E., "Temples, Priests, and Rituals: An Overview", in Shafer 1997, σελ. 5

Βιβλιογραφία Κεφαλαίου 2^{ου} : Ινδουισμός

1. Αρχιτεκτονική στην ινδική υποήπειρο 01/26/2007
2. Εισαγωγή στην ινδική Αρχιτεκτονική βιβλίο, έτος = 2004 | τίτλος =, Εκδόσεις Περίπλους, σελίδα = 143
3. Foekema, Gerard (2003) [2003]. *Architecture decorated with architecture: Later medieval temples of Karnataka, 1000–1300 AD* . New Delhi: Munshiram Manoharlal Publishers Pvt. Ltd. P.47
4. Foekema, Gerard (2003) [2003]. *Architecture decorated with architecture: Later medieval temples of Karnataka, 1000–1300 AD* . New Delhi: Munshiram Manoharlal Publishers Pvt. Ltd. Pp 35, 47
5. Foekema, Gerard (2003) [2003]. *Architecture decorated with architecture: Later medieval temples of Karnataka, 1000–1300 AD* . New Delhi: Munshiram Manoharlal Publishers Pvt. Ltd. P 63
6. Foekema, Gerard (2003) [2003]. *Architecture decorated with architecture: Later medieval temples of Karnataka, 1000–1300 AD* . New Delhi: Munshiram Manoharlal Publishers Pvt. Ltd. P 42
7. Foekema, Gerard (2003) [2003]. *Architecture decorated with architecture: Later medieval temples of Karnataka, 1000–1300 AD* . New Delhi: Munshiram Manoharlal Publishers Pvt. Ltd. Pp 35, 37, 48

8. Foekema, Gerard (2003) [2003]. *Architecture decorated with architecture: Later medieval temples of Karnataka, 1000–1300 AD* . New Delhi: Munshiram Manoharlal Publishers Pvt. Ltd. P 37
 9. Cousens, Henry (1996) [1926]. *The Chalukyan Architecture of Kanarese Districts* . New Delhi: Archaeological Survey of India p. 22
 10. Cousens, Henry (1996) [1926]. *The Chalukyan Architecture of Kanarese Districts* . New Delhi: Archaeological Survey of India p.19
 11. Cousens, Henry (1996) [1926]. *The Chalukyan Architecture of Kanarese Districts* . New Delhi: Archaeological Survey of India p. 85
 12. Kamath, Suryanath U. (2001) [1980]. *A concise history of Karnataka : from pre-historic times to the present* . Bangalore: Jupiter books. P. 116
 13. Cousens, Henry (1996) [1926]. *The Chalukyan Architecture of Kanarese Districts* . New Delhi: Archaeological Survey of India p. 23
 14. Cousens, Henry (1996) [1926]. *The Chalukyan Architecture of Kanarese Districts* . New Delhi: Archaeological Survey of India p. 23
 15. Foekema, Gerard (2003) [2003]. *Architecture decorated with architecture: Later medieval temples of Karnataka, 1000–1300 AD* . New Delhi: Munshiram Manoharlal Publishers Pvt. Ltd. P. 50
 16. Cousens, Henry (1996) [1926]. *The Chalukyan Architecture of Kanarese Districts* . New Delhi: Archaeological Survey of India p. 18
- **Βιβλιογραφία Κεφαλαίου 3^{ου}: Χριστιανισμός**
 1. Fletcher, Banister; Cruickshank, Dan, *Sir Banister Fletcher's a History of Architecture*, Architectural Press, 20th edition, 1996 (first published 1896)
 2. Trewin Cropplestone, *World Architecture*, 1963, Hamlyn.
 3. Billington, David P. (1985). *The Tower and the Bridge: The New Art of Structural Engineering*. Princeton University Press.
 4. Mango, Cyril, *Byzantine Architecture* (London, 1985; Electa, Rizzoli).
 5. Davies, J. G.: *Dictionary of Liturgy and Worship*, London: SCM 1971
 6. Robert Erich Wolf and Ronald Millen, *Renaissance and Mannerist Art*, 1968
 7. Helen Gardner, *Art through the Ages*, 5th edition, Harcourt, Brace and World, 2006
 8. Brigitte Hintzen-Bohlen, Jurgen Sorges, *Rome and the Vatican City*, Konemann, 2008
 9. J.R.Hale, *Renaissance Europe, 1480–1520*, 1971, Fontana Handlin, David P. (1985 (revised 2004)). *American Architecture*. Thames & Hudson.
 10. Richard Kieckhefer, *Theology in Stone: Church Architecture from Byzantium to Berkeley*. (Oxford University Press, USA: 2004)
 11. Anne C. Loveland and Otis B. Wheeler, *From Meetinghouse to Megachurch: A Material and Cultural History*. (University of Missouri Press:2003).
 12. Andrew Martindale, *Man and the Renaissance*, 1966, Paul Hamlyn
 13. Ousterhout, Robert; *Master Builders of Byzantium*, Princeton University Press, 1999
 14. Nikolaus Pevsner, *An Outline of European Architecture*, Pelican, 1964
 15. Kevin Seasoltz, *A Sense Of The Sacred: Theological Foundations Of Christian Architecture And Art*. (Continuum International Publishing Group: 2005

16. Ward-Perkins, J. B. (1994). *Studies in Roman and Early Christian Architecture*. London: The Pindar Press.
17. Wittkower R., *Art & Architecture in Italy 1600–1750*, 1985 Webb, Matilda. *The churches and catacombs of early Christian Rome: a comprehensive guide*, 2001, Sussex Academic Press Wölfflin, Heinrich (1971). *Renaissance and Baroque*. London: Collins.
18. Aliaksiej Sierka. "The Farny Roman-Catholic Church". 2010

• **Βιβλιογραφία Κεφαλαίου 4^{ου}: Ανατολικές θρησκείες**

4.1 Σιντοϊσμός

1. Iwanami Kōjien_(広辞苑) ιαπωνικό λεξικό, 6η έκδοση (2008), DVD έκδοση
2. "Jaanus". Ιάπωνες Αρχιτεκτονική και Τέχνη Net χρήστες του συστήματος .
3. Fujita Masaya, Koga Shusaku, ed. (10 Απριλίου 1990). *Nihon Kenchiku-shi* (30 του Σεπτεμβρίου του 2008 ed.). Showa-do.
4. Mamiya, Christin J. (2009) Kleiner, Fred S. Τέχνης του Gardner μέσω των ηλικιών: Μη-δυτικές προοπτικές (13η, αναθεωρημένη έκδοση.). Cengage Μάθησης.
5. Kuroda, Ρυουτζί (06/02/2005) «Ιστορία και η τυπολογία της αρχιτεκτονικής Shrine". Εγκυκλοπαίδεια του Σίντο (β1.3 ed.). Τόκιο:Kokugakuin Πανεπιστήμιο.
6. Nishi, Kazuo Hozumi, Kazuo (1996) [1983]. Τι είναι η ιαπωνική αρχιτεκτονική; (απεικονίζεται ed.). Kodansha Διεθνούς.
7. Sansom, Γεώργιος (1958). Μια ιστορία της Ιαπωνίας το 1334 . Μια ιστορία της Ιαπωνίας, Sir George Bailey Sansom, Stanford μελέτες στους πολιτισμούς της Ανατολικής Ασίας. 1(απεικονίζεται ed.). Stanford University Press.
8. Scheid, Bernhard (29/6/2010). "Honji suijaku: Die von Angleichung Boudes und Kami"(στα γερμανικά). Πανεπιστήμιο της Βιέννης
9. Εγκυκλοπαίδεια του Σίντο Torii
10. Sessha- Massha (στα ιαπωνικά)
11. Εγκυκλοπαίδεια του Σίντο, Ιστορία και η τυπολογία του αρχιτεκτονικού παρεκκλησιού
12. Jaanus, Kasuga-zukuri
13. Jaanus, Hachiman-zukuri
14. Jaanus, Irimoya-zukuri
15. Εγκυκλοπαίδεια του Σίντο, Gongen-zukuri
16. Jaanus, Shinmei-zukuri
17. Jaanus, Sumiyoshi-zukuri
18. Jaanus, Taisha-zukuri

4.2 Βουδισμός

1. «ASI»: Αρχαιολογική Έρευνα της Ινδίας ιστοσελίδα, με μια συνοπτική είσοδος στα σπήλαια
2. "Caves Ellora, Ινδία". Μαχαράστρα, Ινδία: Sacred-destinations.com.
3. Le Huu Phuoc (Μάρτιος 2010). *βουδιστική αρχιτεκτονική* . Grafikol. p. 140.

4. Beer, Robert: Η εγκυκλοπαίδεια του Θιβέτ σύμβολα και μοτίβα (2004) Serindia Εκδόσεις Α.Ε.
5. Pizhi Παγόδα στο Lingyan Temple σε Changqing της επαρχίας Shandong . Από China.org.cn.
6. Fletcher, ο Sir Banister Cruickshank, Dan (1996) [1896]. *Sir Banister Fletcher είναι μια ιστορία της αρχιτεκτονικής* (20ος απεικονίζεται ed.). Αρχιτεκτονικό Τύπου. Ανακτήθηκε 11/11/2009 .
7. Καθαρά ιαπωνική τέχνη Χρήστης Συστήματος Λεξικό της ιαπωνικής Αρχιτεκτονική και Τέχνη Ιστορική Ορολογία (Jaanus)
8. Mutsu, Iso (Ιούνιος 1995). "Jufuku-ji". *Καμακούρα: Πραγματικότητα και μύθος* . Τόκιο: Εκδόσεις Tuttle.
9. Nishi, Kazuo Hozumi, Kazuo (1996) [1983]. *Τι είναι η ιαπωνική αρχιτεκτονική;* (απεικονίζεται ed.). Kodansha Διεθνούς. Ανακτήθηκε 11/11/2009 .
10. Sansom, Γεώργιος (1962). "Ιαπωνία: Μια Σύντομη Ιστορία Πολιτισμού». Νέα Υόρκη: Appleton-αιώνας Crofts, Inc
11. Ajahn Sucitto (2010), Περιστρέφοντας τον Τροχό της Αλήθειας: Σχολιασμός Πρώτη διδασκαλία του Βούδα, Shambhala
12. Armstrong, Karen (2001). Βούδα. Penguin Books. p. 187. Bechert, Heinz & Richard Gombrich (επιμ.) (1984). Ο Κόσμος του Βουδισμού, Thames & Hudson.
13. Buswell, Robert E. (επιμ.) (2003). Εγκυκλοπαίδεια του βουδισμού. MacMillan βιβλία αναφοράς.

➤ Εξωτερικές συνδέσεις Κεφαλαίου 1^{ου}: Προϊστορικοί ναοί

1.1 Προϊστορικοί ναοί

- Οι Μεγαλιθικοί Ναοί της Μάλτας στην επίσημη ιστοσελίδα της ΟΥΝΕΣΚΟ <http://whc.unesco.org/en/list/132>
- Οι Μεγαλιθικοί Ναοί της Μάλτας http://web.infinito.it/utenti/m/malta_mega_temples/
- Οι Μεγαλιθικοί Ναοί της Μάλτας στο [drichton.com](http://www.edrichton.com/History/Temples.htm) <http://www.edrichton.com/History/Temples.htm>
- Οι Μεγαλιθικοί Ναοί της Μάλτας στο [worldheritagesite.org](http://www.worldheritagesite.org/sites/megalithictemples.html) <http://www.worldheritagesite.org/sites/megalithictemples.html>
- Stonehenge at Sacred Destinations <http://www.sacred-destinations.com/england/stonehenge>
- About Stonehenge <http://www.stonehenge.co.uk/about.php>
- The Stonehenge Project <http://www.english-heritage.org.uk/daysout/properties/stonehenge/our-plans/>
- Stones of England <http://en.wikipedia.org/wiki/Stonehenge>
- The Stonehenge Organisation <http://www.stonehenge.org.uk/>

1.1 Αρχαίοι Ελληνικοί ναοί

- Ίδρυμα μείζονος ελληνισμού, η αρχαία αγορά της Αθήνας <http://www.ime.gr/multimedia/dvdrom/agora/>

- Ιστορία της αρχαίας Αθήνας
- Ταφικά έθιμα στην Αρχαία Αθήνα (Αρχείο ντοκιμαντέρ της Ε.Ρ.Τ.),
- Οπτοακουστικό υλικό για την Ακρόπολη
- Σπουδαστήριο νέου ελληνισμού Η φλογέρα του βασιλιά- Λόγος έβδομος
- Greek ancient mythology

1.2 Αρχαίοι Αιγυπτιακοί ναοί

- Ancient Egyptian architecture: temples
 - ΑΕgArOn - Αρχαία Αιγυπτιακή αρχιτεκτονική on-line, έργο ανοικτού πηγαίου κώδικα, http://athensbysound.gr/ABS_catalogue.pdf
 - Αρχαία Αιγυπτιακή Αρχιτεκτονική - Aldokkan
 - Αρχαία Αίγυπτος Σπίτια
 - National geographic, <http://www.nationalgeographic.com/>
 - Wikipedia, http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page
- **Εξωτερικές συνδέσεις Κεφαλαίου 2^ο : Ινδουισμός**
- Kamiya, Taeko, *The Architecture of India* .
 - Indian Architecture on *Architecture News Plus* .

➤ **Εξωτερικές συνδέσεις Κεφαλαίου 4^ο: Ανατολικές θρησκείες**

4.1 Σιντοϊσμός

- Επίσημη ιστοσελίδα (στα ιαπωνικά)
- Εθνικά Αρχεία της Ιαπωνίας , Ψηφιακή Πινακοθήκη:
- New York Public Library Ψηφιακή Πινακοθήκη:
- Εγκυκλοπαίδεια του Σίντο Kokugakuin University
- Σίντο - Φιλοσοφική εισαγωγή από τον Timothy, Takemoto <http://www.quora.com/Timothy-Takemoto>
- Οι αγώνες του Σίντο να βρει μια θέση στην μεταπολεμική κοινωνία - Βασική εισαγωγή στο Σίντο -Eric Talmadge για τους ιαπωνικούς Times
- Αυτοκράτωρ, Σίντο, Δημοκρατία Τα ανεπίλυτα ζητήματα ιστορικής συνείδησης της Ιαπωνίας (ZMag)
- Σίντο — Ο δρόμος των θεών- Σαβίτρι Ντέβι
- Σίντο του Ιερού Τσουκούντο (στο Τόκυο)
- Σίντο και η ιερή διάσταση της Φύσης Δρ.Carmen Blacker, University of Cambridge
- Ίδρυμα Σίντο UK
- Εικόνες βωμών Σίντο (Ιαπωνικά)
- Wikipedia

4.2 Βουδισμός

- Η Στούπα Σελίδα Πληροφορίες

- Boudhanath Stupa στο Κατμαντού του Νεπάλ
- Η Μεγάλη Stupa της Universal Συμπόνια, υπό κατασκευή σε Bendigo, Βικτώρια, Αυστραλία
- Frequently Asked Questions About Buddhism
- Orange Tip Editions Buddhism in everyday life
- Religion and Spirituality: Buddhism at Open Directory Project
- "Buddhism — objects, art and history". *Asia*. Victoria and Albert Museum. Retrieved 2007-12-06.
- Buddhist texts at Sacred Texts.com
- Buddhism in various languages
- The Future of Buddhism series, from *Patheos*

✓ **Πηγή Σχεδίων-Φωτογραφιών Κεφαλαίου 1^{ου}: Προϊστορικοί ναοί**
1.1 Προϊστορικοί ναοί

Εικόνα 1.1.1: σκίτσο Στόουνχεντς Πηγή: Alan Sorrell

Εικόνα 1.1.2: σκίτσο Στόουνχεντς Πηγή:MANDALASROK.COMUF.COMJ.

Εικόνα 1.1.3: Στόουνχεντς

Εικόνα 1.1.4: Σχέδιο του Στόουνχεντς σήμερα σύμφωνα με τον Cleal et al και Pitts

Εικόνα 1.1.5: Στόουνχεντς

Εικόνα 1.1.6: Στόουνχεντς 1(Πηγή: Adamsan)

Εικόνα 1.1.7: Στόουνχεντς 2, Πηγή: Kotov

Εικόνα 1.1.8: Στόουνχεντς

Εικόνα 1.1.9: Στόουνχεντς

Εικόνα 1.1.10: Στόουνχεντς

Εικόνα 1.1.11: Στόουνχεντς

Εικόνα 1.1.12: Το Γκόμπεκλι Τεπέ (Göbekli Tepe) είναι αρχαιολογικός τόπος στην σημερινή Τουρκία ο οποίος βρίσκεται ακόμα υπό ανασκαφή. Πηγή: Fernando Baptista

Εικόνα 1.1.13: σκίτσο εισόδου της Γκόμπεκλι Τεμπέ. Πηγή: Fernando Baptista

Εικόνα 1.1.14: σκίτσο Γκόμπεκλι Τεπέ. Πηγή: Fernando Baptista

Εικόνα 1.1.15: κάτοψη Γκόμπεκλι Τεπέ

Εικόνα 1.1.16: εικόνα Γκόμπεκλι Τεπέ

Εικόνα 1.1.17: πέτρινοι στύλοι σχήματος T με ανάγλυφες μορφές ζώων

Εικόνα 1.1.18: εικόνα των πέτρινων στύλων

Εικόνα 1.1.19: λεπτομέρεια ανάγλυφων εικόνων στο πέτρινο στύλο

Εικόνα 1.1.20: εικόνα των στύλων

Εικόνα 1.1.21: σκίτσο ναών της Μάλτας Πηγή: Margarita Gonzalez Lombardo

Εικόνα 1.1.22: εικόνα των ναών της Μάλτας

Εικόνα 1.1.23: εικόνα εισόδου ενός ναού

Εικόνα 1.1.24: πανοραμική εικόνα ναού

Εικόνα 1.1.25: εικόνα ναού στη Μάλτα

Εικόνα 1.1.26: αναπαράσταση των ναών της Μάλτας Πηγή: Tim Schnarr

Εικόνα 1.1.27: πανοραμική εικόνα ναών

Εικόνα 1.1.28: εικόνα ναών της Μάλτας

Εικόνα 1.1.29: μια από τις εισόδους των ναών

Εικόνα 1.1.30: σκεύος που χρησίμευε για τις θρησκευτικές τελετές

1.2 Αρχαίοι Ελληνικοί ναοί

Εικόνα 1.2.1.: Δωρικός ρυθμός

Εικόνα 1.2.2.: Ιονικός ρυθμός

Εικόνα 1.2.3.: Κορινθιακός ρυθμός

Εικόνα 1.2.4.: Ο ναός του Απόλλωνα στην Κόρινθο ένας από τους πρώτους πέτρινου, δωρικού ρυθμού

Εικόνα 1.2.5.: Ο ναός του Δία στην Κυρήνη

Εικόνα 1.2.6.: Ο ναός της Αφροδίτης

Εικόνα 1.2.7.: διάφορες κατόψεις ναών Πηγή: Napoleon Vier

Εικόνα 1.2.8.: Ναός Πηγή: Bernhard J. Scheuven

Εικόνα 1.2.9.: Πρόναος Πηγή: Bernhard J. Scheuven

Εικόνα 1.2.10.: Σηκό Πηγή: Bernhard J. Scheuven

Εικόνα 1.2.11.: Άδυτο Πηγή: Bernhard J. Scheuven

- Εικόνα 1.2.12.: Οπισθόδομο Πηγή: Bernhard J. Scheuvens
- Εικόνα 1.2.13.: Διαφορετικά σχέδια Πηγή: Benutzer: Fjellfross
- Εικόνα 1.2.14.: πίνακας ορολογία σύμφωνα με τον αριθμό στηλών
- Εικόνα 1.2.15.: υψόμετρο από τον ναό της Concordia
- Εικόνα 1.2.16.: εικονογράφηση του δωρικού (τα τρία πρώτα) ιωνικό (επόμενα τρία) και κορινθιακό(δυο τελευταίες) στήλες από τον Sidonius
- Εικόνα 1.2.17.: αρχιτεκτονικά στοιχεία του δωρικού ρυθμού δείχνει απλή καμπύλη εχίνο του κεφαλαίου Πηγή: E. Wallis
- Εικόνα 1.2.18.: Πρωτεύουσα του ιωνικού ρυθμού δείχνει έλικες και διακοσμημένο εχίνο Πηγή: E. Wallis
- Εικόνα 1.2.19.: Πρωτεύουσα του κορινθιακού ρυθμού δείχνει φυλλοειδής διακόσμηση και κάθετους έλικες Πηγή: E. Wallis
- Εικόνα 1.2.20.: Θριγκός στη δυτική πλευρά του Παρθενώνα
- Εικόνα 1.2.21.: Σκίτσο υπερβολικής καμπυλότητας του δωρικού ναού Πηγή: Napoleon Vier
- Εικόνα 1.2.22.: Ανασυγκρότηση της αρχικής κατάστασης βαμμένο σε σκαλωσιές που καλύπτουν το Ναό του Concordia , Akragas .
- Εικόνα 1.2.23.: Ένας κένταυρος αγωνίζεται με Λαπίθη - Μετόπη από τον Παρθενώνα.
- Εικόνα 1.2.24.: κάτοψη ναού της Ήρας
- Εικόνα 1.2.25.: εικόνα ναού της Ήρας
- Εικόνα 1.2.26.: εικόνα ναού της Ήρας
- Εικόνα 1.2.27.: σκίτσο ναού της Ήρας
- Εικόνα 1.2.28.: ο ναός του Απόλλωνα το 1869 στην Κόρινθο
- Εικόνα 1.2.29.: ο ναός του Απόλλωνα την περίοδο 1920-30 στην Κόρινθο
- Εικόνα 1.2.30.: κάτοψη του ναού του Απόλλωνα στην Κόρινθο
- Εικόνα 1.2.31.: σκίτσο ναού του Απόλλωνα στην Κόρινθο
- Εικόνα 1.2.32.: εικόνα ναού Απόλλωνα στην Κόρινθο
- Εικόνα 1.2.33.: Ο ναός του Απόλλωνα από το σηκό στην Κόρινθο
- Εικόνα 1.2.34.: ο ναός του Απόλλωνα στους Δελφούς
- Εικόνα 1.2.35.: εικόνα ναού του Απόλλωνα στους Δελφούς

Εικόνα 1.2.36.: λεπτομέρεια ναού του Απόλλωνα στους Δελφούς

Εικόνα 1.2.37.: εικόνα ναού του Απόλλωνα στους Δελφούς

Εικόνα 1.2.38.: ναός της Αφαίας

Εικόνα 1.2.39.: Σχέδιο κάτοψης του ναού της Αφαίας Πηγή: Bibi Saint-Pol

Εικόνα 1.2.40.: εικόνα ναού της Αφαίας

Εικόνα 1.2.41.: εικόνα ναού της Αφαίας

Εικόνα 1.2.42.: εικόνα ναού της Αφαίας

Εικόνα 1.2.43.: σκίτσο ναού του Ολυμπίου Διός Πηγή: Olympia-Zeustempel

Εικόνα 1.2.44.: σκίτσο ναού του Ολυμπίου Διός

Εικόνα 1.2.45.: κάτοψη ναού του Ολυμπίου Διός

Εικόνα 1.2.46.: εικόνα αγάλματος του Δία

Εικόνα 1.2.47.: εικόνα αγάλματος του Δία

Εικόνα 1.2.48.: Κάτοψη του ναού του Ιλισσού.

Εικόνα 1.2.49.: εικόνα ναού Ήφαιστου

Εικόνα 1.2.50.: εικόνα ναού Ηφαίστου

Εικόνα 1.2.51.: εικόνα ναού Ήφαιστου

Εικόνα 1.2.52.: λατρευτικά αγάλματα του Ηφαίστου και της Αθηνάς

Εικόνα 1.2.53.: Ναός Ηφαίστου, Αναπαράσταση σε περιβάλλον εικονικής πραγματικότητας

Εικόνα 1.2.54.: 1 = Οπισθόδομος, 2 = Άδυτον, 3 = Σηκός, 4 = Πρόναος

Εικόνα 1.2.55.: ο ναός το 1821 του Επικούριου Απόλλωνα

Εικόνα 1.2.56.: εικόνα ναού του Επικούριου Απόλλωνα

Εικόνα 1.2.57.: κάτοψη του ναού Παρθενώνα Πηγή: encyclopedia Joseph Kürschner

Εικόνα 1.2.58.: Σχεδιαστική αποκατάσταση του Παρθενώνα από τα βορειοδυτικά Πηγή: encyclopedia Joseph Kürschner

Εικόνα 1.2.59.: εικόνα ναού Παρθενώνα

Εικόνα 1.2.60.: εικόνα ναού Παρθενώνα

Εικόνα 1.2.61.: αναπαράσταση αγάλματος της θεάς Αθηνάς

Εικόνα 1.2.62.: αναπαράσταση εσωτερικό ναού του Παρθενώνα

Εικόνα 1.2.63.: ο ναός του Ποσειδώνα

Εικόνα 1.2.64.: Ο Ναός του Ποσειδώνα στο Σούνιο σε επιστολικό δελτάριο του 1899, Πηγή: Unkown

Εικόνα 1.2.65.: ο ναός της Νέμεσης

Εικόνα 1.2.66.: Ημιτελής ραβδώσεις και σκάλισμα στο ναό του 5ου π. Χ..

Εικόνα 1.2.67.: κάτοψη ναού Αθηνάς Νίκης Πηγή: José-Manuel Benito

Εικόνα 1.2.68.: Ο ναός της Αθηνάς Νίκης, αναστηλωμένος

Εικόνα 1.2.69.: Ερέχθειο από το νότο

Εικόνα 1.2.70.: καρυάτιδες

Εικόνα 1.2.71.: καρυάτιδες

Εικόνα 1.2.72.: Ερέχθειο, λεπτομέρεια

Εικόνα 1.2.73.: ο θόλος της Αθηνάς στους Δελφούς

Εικόνα 1.2.74.: ο ναός του Ασκληπιού

Εικόνα 1.2.75.: εικόνα θόλου του Ασκληπιού

Εικόνα 1.2.76.: Το Φιλιπείο αφού υποβλήθηκε σε πρόσφατη ανακατασκευή

Εικόνα 1.2.77.: Λεπτομερής άποψη του Φιλιπείου, που δείχνει την κατασκευή της κρηπίδας

Εικόνα 1.2.78.: Ναός των Δηλών

Εικόνα 1.2.79.: ο ναός του Απόλλωνα στη Σικελία

Εικόνα 1.2.80.: ο ναός του Ολυμπίου Διός

Εικόνα 1.2.81.: Κάτοψη (πάνω) και τομή (κάτω) του ναού του Ολυμπίου Διός.

Εικόνα 1.2.82.: Αναπαράσταση της κάτοψης του ρωμαϊκού βαλανείου πλάι στο Ολυμπίειον. Α. προθάλαμος, Β. νυμφαίον (κρήνη), Γ. βοηθητικός χώρος, Δ. αίθουσα αναμονής Ε. αποδυτήριο, Ζ. frigidarium, Η. tepidarium, Θ. Caldarium.

Εικόνα 1.2.83.: Τοπογραφικό διάγραμμα με τις σημαντικότερες θέσεις της αρχαίας Αθήνας. Στην νοτιοανατολική πλευρά της πόλης διακρίνεται το Ολυμπίειον.

Εικόνα 1.2.84.: Κάτοψη του αρχαιολογικού χώρου της περιοχής του Ολυμπίειου, όπου δεσπόζει ο μεγαλόσχημος ναός του Ολυμπίου Διός

Εικόνα 1.2.85.: κάτοψη του ναού Ολυμπίου Διός

Εικόνα 1.2.86.: η κολώνα που κατέρρευσε το 1852

Εικόνα 1.2.87.: λεπτομέρεια ναού Ολυμπίου Διός

Εικόνα 1.2.88.: Ο ναός Selinunte στην Σικελία

Εικόνα 1.2.89.: κάτοψη ναού της Ήρας στην Ιταλία

Εικόνα 1.2.90.: ο ναός της Ήρας στην Ιταλία

Εικόνα 1.2.91.: ο ναός της Ήρας στην Σικελία

Εικόνα 1.2.92.: Ναός Selinunte (F) στη Σικελία

Εικόνα 1.2.93.: ναός του Απόλλωνα στη Σικελία

Εικόνα 1.2.94.: ναός της Αθηνάς στην Ιταλία

Εικόνα 1.2.95.: ναός της Αθηνάς στη Σικελία

Εικόνα 1.2.96.: ναός της Ήρας στη Σικελία

Εικόνα 1.2.97.: ναός του Ποσειδώνα στη Ιταλία

Εικόνα 1.2.98.: ναός της Concord στη Σικελία

Εικόνα 1.2.99.: ναός Segesta στη Σικελία

Εικόνα 1.2.100.: ναός της Αρτέμιδος στη Μικρά Ασία

Εικόνα 1.2.101.: ναός της Ήρας στη Μικρά Ασία, Σάμο

Εικόνα 1.2.102.: ναός της Αρτέμιδος στη Μικρά Ασία, Έφεσο

Εικόνα 1.2.103.: ναός της Αθηνάς στη Μικρά Ασία

Εικόνα 1.2.104.: ναός της Άρτεμις στη Μικρά Ασία

Εικόνα 1.2.105.: ναός του Απόλλωνα στη Μικρά Ασία

Εικόνα 1.2.106.: ναός του Διονύσου στη Μικρά Ασία

1.3 Αρχαίοι Αιγυπτιακοί ναοί

Εικόνα 1.3.1: Ανασυγκρότηση του Παλαιού Βασιλείου πυραμίδα ναού, με υπερυψωμένο μονοπάτι που οδηγεί από την κοιλάδα στο ναό.

Εικόνα 1.3.2: Είσοδος πυλώνας της Luxor ναού , ένας από τους σημαντικότερους ναούς στην περίοδο του Νέου Βασιλείου

Εικόνα 1.3.3: Ρωμαϊκή εποχή ο Ναός Ντεντέρα

Εικόνα 1.3.4: Κατασκευή τοίχου από πέτρα

Εικόνα 1.3.5: Η Μεγάλη υπόστυλη αίθουσα του ναού του Καρνάκ.

Εικόνα 1.3.6: ο ναός Aten

Εικόνα 1.3.7: Ο ναός του Ramesses III στο Medinet Habu , που περιβάλλεται από τα λείψανα των δομών του θυγατρικού ναού

Εικόνα 1.3.8: ο ναός του ήλιου

Εικόνα 1.3.9: Προσκύνημα στο ιερό του Ναού Edfu

Εικόνα 1.3.10: Υπόστυλη αίθουσα του Ναού της Εσνα

Εικόνα 1.3.11: ιερή λίμνη στο Καρνάκ

Εικόνα 1.3.12: Σχέδια των τύπων των αρχιτεκτονικών πρωτευουσών ειδικά για το αρχαίο αιγυπτιακό πολιτισμό.

Εικόνα 1.3.13: Μια βύθιση-ανακούφιση απεικόνιση του Φαραώ Ακενατόν με τη σύζυγό του Νεφερτίτης και τις κόρες τους. Το κύριο υπόβαθρο δεν έχει αφαιρεθεί. Σημειώστε πόσο οι έντονες σκιές για τον καθορισμό της εικόνας.

Εικόνα 1.3.14: Διακόσμηση για κουφώματα και οροφές στο Medinet Habu

Εικόνα 1.3.15: Σχέδια πυλώνων

Εικόνα 1.3.16: εικόνα οβελίσκου

Εικόνα 1.3.17: Κολοσσούς του Μέμνονα

Εικόνα 1.3.18: Η Μεγάλη Σφίγγα της Γκίζα , με την Πυραμίδα του Χέοπα στο παρασκήνιο

Εικόνα 1.3.19: δείγμα λάπης λάζούλι

Εικόνα 1.3.20: χάρτης του ναού Άμμωνα –Re

Εικόνα 1.3.21: Φωτογραφία από το συγκρότημα ναού που το 1914

Εικόνα 1.3.22: ναός του Λούξορ

Εικόνα 1.3.23: κάτοψη του ναού Λούξορ

Εικόνα 1.3.24: η λεωφόρος των Σφιγγών

Εικόνα 1.3.25: είσοδος του ναού του Λούξορ

Εικόνα 1.3.26: οι στήλες του ναού Λούξορ

Εικόνα 1.3.27: το εσωτερικό του ναού του Λούξορ

Εικόνα 1.3.28: εικόνα εσωτερικού ιερού

Εικόνα 1.3.29: εικόνα ναού Λούξορ

Εικόνα 1.3.30: εικόνα ναών Denderah

Εικόνα 1.3.31: κάτοψη συγκρότημα ναών της Denderah

Εικόνα 1.3.32: σχέδιο ναού Hathor.

Εικόνα 1.3.33: είσοδος ναού Denderah

Εικόνα 1.3.34: εικόνα ναού Denderah

Εικόνα 1.3.35: λεπτομέρεια από τις διακοσμήσεις των τοίχων

Εικόνα 1.3.36: ο ναός του Κομ Όμπο

Εικόνα 1.3.37: κάτοψη ναού Κομ Όμπο

Εικόνα 1.3.38: εικόνα ναού Κομ Όμπο

Εικόνα 1.3.39: κάτοψη ναού Κομ Όμπο

Εικόνα 1.3.40: εικόνα στηλών ναού Κομ Όμπο

Εικόνα 1.3.41: Λεπτομέρειες ναού Κομ Όμπο

Εικόνα 1.3.42: εικόνα ναού Κομ Όμπο

Εικόνα 1.3.43: λεπτομέρεια του ναού Κομ Όμπο

Εικόνα 1.3.44: ο ναός της Έσνα

Εικόνα 1.3.45: λεπτομέρεια του ναού της Έσνα

Εικόνα 1.3.46: κάτοψη ναού Έσνα

Εικόνα 1.3.47: λεπτομέρεια του ναού της Έσνα

Εικόνα 1.3.48: λεπτομέρεια του ναού της Έσνα

Εικόνα 1.3.49: λεπτομέρεια των στηλών του ναού της Έσνα

- Εικόνα 1.3.50: εικόνα των ναών
- Εικόνα 1.3.51: κάτοψη του νησιού με όλα τα μνημεία
- Εικόνα 1.3.52: εικόνα ναών Philae
- Εικόνα 1.3.53: λεπτομέρεια ναών
- Εικόνα 1.3.54: ναός της Hathor
- Εικόνα 1.3.55: Περίπτερος του Τραϊανού
- Εικόνα 1.3.56: κάτοψη του ναού της Ίσιδας
- Εικόνα 1.3.57: εικόνες του ναού της Ίσιδας
- Εικόνα 1.3.58: σκίτσο στηλών
- Εικόνα 1.3.59: λεπτομέρεια στηλών
- Εικόνα 1.3.60: πανοραμική εικόνα της νεκρόπολης της Γκίζας
- Εικόνα 1.3.61: Γραφική αναπαράσταση της νεκρόπολης
- Εικόνα 1.3.62: κάτοψη μεγάλης πυραμίδας
- Εικόνα 1.3.63: σκίτσο ναών
- Εικόνα 1.3.64: κάτοψη της πυραμίδας της Γκίζας
- Εικόνα 1.3.65: εικόνα ναού νεκροτομείου
- Εικόνα 1.3.66: κάτοψη ναού της Σφίγγας
- Εικόνα 1.3.67: εικόνα ναού νεκροτομείου
- Εικόνα 1.3.68: κάτοψη ναού κοιλάδα
- Εικόνα 1.3.69: εικόνα ναού κοιλάδα
- Εικόνα 1.3.70: Εικόνες ναού-κοιλάδα
- Εικόνα 1.3.71: κάτοψη ναού της Σφίγγας
- Εικόνα 1.3.72: εικόνα ναού Σφίγγα
- Εικόνα 1.3.73: κάτοψη ναού του Menkaure
- Εικόνα 1.3.74: οι προσθήκες που έγιναν με την πάροδο του χρόνου στον ναό

Εικόνα 1.3.75: εικόνα ναού

Εικόνα 1.3.76: εικόνα ναού

Εικόνα 1.3.77: κάτοψη ναού κοιλάδα

Εικόνα 1.3.78: κάτοψη πυραμίδας Bent

Εικόνα 1.3.79: εικόνα ναού-νεκροτομείο

Εικόνα 1.3.80: Πυραμίδα του Sahure

Εικόνα 1.3.81: εικόνα και σκίτσο πυραμίδας Sahure

Εικόνα 1.3.82: λεπτομέρεια τοίχων

Εικόνα 1.3.83: αστρονομικά σχέδια

Εικόνα 1.3.84: λεπτομέρεια τοίχων

Εικόνα 1.3.85: κάτοψη ναού κοιλάδα

Εικόνα 1.3.86: πυραμίδα Neferirkare

Εικόνα 1.3.87: κάτοψη πυραμίδα Neferirkare

Εικόνα 1.3.88: εικόνα ναού-νεκροτομείο

Εικόνα 1.3.89: εικόνα με αιγύπτια αστρολογική

✓ **Πηγή Σχεδίων-Φωτογραφιών Κεφαλαίου 2^{ου} : Ινδουισμός**

Εικόνα 2.1: χρονοδιάγραμμα ινδουιστικής αρχιτεκτονικής ανά περιοχή

Εικόνα 2.2: Mahadeva ναός στο Itagi

Εικόνα 2.3: mandapa στο Amritapura

Εικόνα 2.4: mandapa

Εικόνα 2.5: Mandapa βεράντα, Shimoga

Εικόνα 2.6: Nagara Sikhara του Rameshwar Ναού

Εικόνα 2.7: Dravidian Sikhara (vimanam) του Murudeshwara Ναού

Εικόνα 2.8: Vesara στύλ του Keshava Ναού

Εικόνα 2.9: Amalaka στην κορυφή του ναού Lingaraj

Εικόνα 2.10: ναός πύργος σε Μαντουράι

- Εικόνα 2.11: εικόνα Urushringa
- Εικόνα 2.12: απλοποιημένο σχήμα ινδουιστικού ναού Πηγή: Tangopaso
- Εικόνα 2.13: Αρχιτεκτονική των ναών Khajuraho
- Εικόνα 2.14: Ο ναός Kandariya Mahadeva
- Εικόνα 2.15: αποποιημένος χάρτης ναού
- Εικόνα 2.16: ο ναός Saluvannkuppen Murukan
- Εικόνα 2.17: Οι Μαχαμπαλιπουράμ ναοί
- Εικόνα 2.18: Srivilliputtur ναός
- Εικόνα 2.19: Λεπτομέρεια από την κύρια vimanam (πύργος) του Ταντζαβούρ ναού
- Εικόνα 2.20: είσοδος ναού
- Εικόνα 2.21: η πλούσια αρχιτεκτονική του ναού
- Εικόνα 2.22: Η είσοδος στον επάνω όροφο του κεντρικού πύργου
- Εικόνα 2.23: ναός Aihole
- Εικόνα 2.24: Mantapa (αίθουσα) στο περίφημο σπήλαιο- ναό Ravana Phadi στο Aihole. Ο ναός είναι συνήθως σπήλαιο και χρονολογείται στον 6ο αιώνα.
- Εικόνα 2.25: οι ναοί Badami
- Εικόνα 2.26: λεπτομέρεια ναού Badami
- Εικόνα 2.27: Virupaksha ναός στο Pattadakal
- Εικόνα 2.28: Sangameshvara ναός Pattadakal
- Εικόνα 2.29: Mallikarjuna και Kasivisvanatha ναοί στο Pattadakal, χτισμένο το 740
- Εικόνα 2.30: Η θεά του Ναού Kailash από την κορυφή
- Εικόνα 2.31: Amrtesvara Ναός στην Annigeri χτίστηκε στην περιοχή Dharwad το 1050 με άρθρωση Dravida. Αυτός ήταν ο πρώτος ναός από σαπουνόχωμα-πέτρωμα
- Εικόνα 2.32: Siddhesvara Ναός στο Haveri, με ένα κλιμακωτό σχέδιο σε τετράγωνη άρθρωση Dravida, υπερκατασκευή του 11ου αιώνα μ. Χ.
- Εικόνα 2.33: Yellamma ναό στο Badami, πρώιμη φάση της κατασκευής, του 11ου αιώνα
- Εικόνα 2.34: Kalleshvara ναό στο Bagali, ανοιχτή mantapa με περίτεχνες κολόνες, μερικά από τα οποία έχουν διακοσμητική ανακούφιση
- Εικόνα 2.35: σχέδιο μινιατούρα πύργος Sekhari

Εικόνα 2.36: Μινιατούρα Dravida διακοσμητικά στιλ πύργου στο Siddhesvara Ναός στην Haveri

Εικόνα 2.37: Bhumija δεσπόζει πάνω σε μικρά ιερά Chennakeshava Ναός στο Belur, Καρνατάκα , Ινδία

Εικόνα 2.38: Ένα σπάνιο παράδειγμα της bhumija στη Νότια Ινδία Ναός-Sadashiva (1249 μ. Χ.) χτίστηκε από Hoysala αυτοκρατορία στο Nuggehalli , Καρνατάκα

Εικόνα 2.39: Πλήρης και μισή Gadag στυλ πυλώνες στο Ναό Σαρασβάτι σε Gadag

Εικόνα 2.40: ενισχυμένο φρεάτιο στο ναό Mallikarjuna

Εικόνα 2.41: Πλατεία κάτοψη με πέντε προβολές ανά πλευρά του ιερού

Εικόνα 2.42: Είκοσι τέσσερις γωνίες, σχέδιο αστεροειδής της vimana του Dodda Basappa Ναού στην Dambal , 12ο αιώνα μ. Χ.

Εικόνα 2.43: Τριάντα δύο μυτερό σχέδιο αστεροειδής κάτοψη (μία πλευρά του ιερού)

Εικόνα 2.44: Δεκαέξι μυτερό σχέδιο αστεροειδής κάτοψη (μία πλευρά του ιερού), Trimurti Ναός στο Savadi σε Gadag περιοχή , 11ο αιώνα μ. Χ.

Εικόνα 2.45: Κλιμακωτή κάτοψη του ναού Dattatreya (μία πλευρά του ιερού) με πέντε προβολές στο Chattarki σε Gulbarga περιοχή, 12ο αιώνα μ. Χ.

Εικόνα 2.46: Dodda Basappa ναό, Dambal , Gadag περιοχή, Καρνατάκα

Εικόνα 2.47: Το προφίλ ενός ναού στο Hoysala Somanathapura

Εικόνα 2.48: Μετωπική άποψη, Kesava ναό, Somanathapura

Εικόνα 2.49: Πίσω όψη των ιερών, Kesava Ναό, Somanathapura

Εικόνα 2.50: Στολισμένο ανώτατο όριο στο mantapa σε Saumyakeshava ναό στο Nagamangala , ένα κοινό χαρακτηριστικό σε ναούς Hoysala

Εικόνα 2.51: Στολισμένος υπέρθυρος πάνω από mantapa είσοδος στο ναό Chennakeshava, Belur

Εικόνα 2.52: Σχήμα Vimana (ιερό) στο Hosaholalu

Εικόνα 2.53: Εξωτερική επιφάνια τοίχων με έξι οριζόντια καλούπια στη Somanathapura περιοχή

Εικόνα 2.54: Vijayanagara shikhara (πύργος) πάνω από το ιερό, στο ναό Someshvara Kolar (14ος αιώνας)

Εικόνα 2.55: Δομή ενός τυπικού Dravidan viman

Εικόνα 2.56: Bhutanatha ναός συγκρότημα στο Badami , 7ος αιώνας, με την ανοικτή αίθουσα (11ος αιώνας) που εκτείνεται στη λίμνη

Εικόνα 2.57: Ο ναός Virupaksha (ή Lokeshvara ναός) στο Pattadakal , που χτίστηκε από βασίλισσα Lokamahadevi περίπου το 740 και είναι ένα Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Εικόνα 2.58: Ράθα Yudhishtir's, Mahabalipuram

Εικόνα 2.59: Ράθα Bhima's, Mahabalipuram

Εικόνα 2.60: Σπήλαιο Ravana Phadi, Aihole

Εικόνα 2.61: Ναός Pashupatinath, Κατμαντού

Εικόνα 2.62: Τοίχος και ανωδομή του Kasivisvesvara ναό στο Lakkundi

Εικόνα 2.63: Ναός Kandariya Mahadeva, Κατζουράχο

Εικόνα 2.64: Ναός της Ακτής, Mahabalipuram

Εικόνα 2.65: Ναός Ηλίου Konarak, Orissa

Εικόνα 2.66: Πύργος μεγάλου ναού Brihadeeswarar, Thanjavur.

Εικόνα 2.67: Ναός Nyatapola, Bhaktapur, Κατμαντού

Εικόνα 2.68: Ναός Shiva-Parvati, Κατμαντού

Εικόνα 2.69: Απλοποιημένο σχήμα μιας Kalinga αρχιτεκτονική του ναού

Εικόνα 2.70: Pidha Deula του Konark Κυρ Ναός

Εικόνα 2.71: Khakhara Deula του ναού Vaital Deula

Εικόνα 2.72: Nagda ναό , ένα παράδειγμα -Maru Gurjara αρχιτεκτονική

Εικόνα 2.73: Σκαλιστοί ελέφαντες στους τοίχους του Jagdish Temple, Ουνταϊπούρ , 1651 μ. X., ένα παράδειγμα -Maru Gurjara αρχιτεκτονική

Εικόνα 2.74: Ζαϊνιστικός ναός Adinatha, Ranakpur.

Εικόνα 2.75: Ταντρικός διάκοσμος Ζαϊνιστικού ναού, Khajuraho

Εικόνα 2.76: στάμπα.

Εικόνα 2.77: Ναός Darbar Sahib, Amritsar.

✓ **Πηγή Σχεδίων-Φωτογραφιών Κεφαλαίου 3^{ου}: Χριστιανισμός**

Εικόνα 3.1: Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου στην Λαλιμπέλα της Αιθιοπίας, μονολιθικός ναός του 12^{ου} αιώνα

Εικόνα 3.2: Κάτοψη domi ecclesiae στην Πομπηία

Εικόνα 3.3: Ο Άγιος Δημήτριος Θεσσαλονίκης St. Demetrius in Thessaloniki

Εικόνα 3.4: Κάτοψη της Συναγωγής της Αλεξάνδρειας, ως παράδειγμα μίας μεγαλοπρεπούς ύφους Εβραϊκής Συναγωγής.

Εικόνες 3.5, 3.6 : Παγανιστική Βασιλική και Χριστιανική Βασιλική

Εικόνες 3.7, 3.8 : Η εξωτερική και η εσωτερική όψη του ναού της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη

Εικόνα 3.9: Διατομή της Αγίας Σοφίας Κωνσταντινούπολης.

Εικόνα 3.10: Κάτοψη της Αγίας Σοφίας Κωνσταντινούπολης.

Εικόνα 3.11: Ο τρούλος της Αγίας Σοφίας Κωνσταντινούπολης.

Εικόνα 3.12: Πλατεία του Κρεμλίνου στην Μολόγδοβα της Ρωσίας

Εικόνα 3.13: Ο ναός του Αγίου Βασιλείου στην Κόκκινη Πλατεία της Μόσχας, έργο που ολοκληρώθηκε μεταξύ 1555-1561

Εικόνες 3.14, 3.15: Μεροβιγιανό Βαπτιστήριο στην Γαλλία, και Αγγλο-Σαξονικός ναός στην Αγγλία, Χριστιανικοί ναοί πρώιμης Μεσαιωνικής περιόδου στην Δυτική Ευρώπη

Εικόνες 3.16, 3.17: Στερεοτυπική δομή Δυτικής Όψης Καθεδρικού Ναού και το Αβαείο του Κόρβει, στο Χόξτερ της Γερμανίας, Καρολιγιανός ναός Δυτικής Όψης χτισμένος μεταξύ 873 – 885 μ.Χ.

Εικόνα 3.18: Το εσωτερικό του Καθεδρικού Ναού του Άαχεν, στην Γερμανία

Εικόνα 3.19: ο ναός του Αγίου Μιχαήλ στο Χίλντενσχάιμ της Γερμανίας

Εικόνα 3.20: Διάγραμμα πλευρικού θόλου και εφαρμογή του στον Καθεδρικό Ναό του Αγίου Μπενίνζ στην Ντιζόν της Γαλλίας

Εικόνα 3.21: γλυπτικός διάκοσμος με ολοκέντητες και λαξευτές πέτρες και αγάλματα

Εικόνα 3.22: Παναγία του Ελέους, Άγιος Στέφανος Βιέννης, Αυστρία.

Εικόνα 3.23: Αριστοτέλης, καθεδρικός ναός της Σαρτρ, Γαλλία.

Εικόνα 3.24: κυρία και δαίμων, καθεδρικός ναός της Σαρτρ, Γαλλία.

Εικόνα 3.25: *Ο ρόδακας της Παναγίας των Παρισίων.*

Εικόνα 3.26: Εσωτερικό Αγίου Στεφάνου Βιέννης, Αυστρία.

Εικόνες 3.27, 3.28: Κάτοψη και φωτογραφία του Καθεδρικού ναού της Σαρτρ της Γαλλίας, αριστούργημα Γοτθικής Αρχιτεκτονικής

Εικόνα 3.29: Η Παναγία των Παρισίων, ο πλέον διάσημος παγκοσμίως καθεδρικός ναός με απλούς πύργους

Εικόνα 3.30: εσωτερική αρχιτεκτονική της Παναγίας των Παρισίων.

Εικόνα 3.31: ο Άγιος Στέφανος της Βιέννης

Εικόνα 3.32: η Μητρόπολη του Στρασβούργου

Εικόνα 3.33: το Αβαείο του Γουεστμίνστερ

Εικόνα 3.34: ο Ναός της Ρενς στη Γαλλία

Εικόνα 3.35: καθεδρικός ναός της Φλωρεντίας

Εικόνα 3.36: τρούλος καθεδρικού ναού Φλωρεντίας

Εικόνα 3.37: Το παρεκκλήσιο Pazzi στην Φλωρεντία, Αναγεννησιακής αρχιτεκτονικής

Εικόνες 3.38, 3.39: Διάγραμμα και φωτογραφία του Tempietto του Donato Bramante, στο σημείο όπου μαρτύρησε ο Άγιος Πέτρος στην Ρώμη.

Εικόνα 3.40: Το πρωταρχικό σχέδιο για την Βασιλική του Αγίου Πέτρου στο Βατικανό, από τον Donato Bramante

Εικόνα 3.41: Κάτοψη της τελικής μορφής της Βασιλικής του Αγίου Πέτρου στο Βατικανό, με αίτριο (αυλή), νάρθηξ (πρόναος), κυρίως ναό με διπλά διαζώματα, βήμα για τον κλήρο, το οποίο επεκτείνεται, και εξέδρα ή ημικυκλική αψίδα.

Εικόνα 3.42: Ο ναός της Παρθένου στο Todì της Ιταλίας, που θεωρείται ως το αριστούργημα των Υψηλής Αναγεννησιακής Αρχιτεκτονικής ναών ανά τον κόσμο.

Εικόνα 3.43: η Βασιλική του Αγίου Πέτρου στην Ρώμη, έργο σε ρυθμό Μπαρόκ

Εικόνα 3.44: η πρόσοψη της Αγίας Σουζάνας

Εικόνα 3.45: το εσωτερικό του ναού της Αγίας Σουζάνας

Εικόνα 3.46: πρόσοψη της Σάντα Μαρία Ντέλα Βιτόρια

Εικόνα 3.47: εσωτερικό της εκκλησίας Σάντα Μαρία Ντέλα Βιτόρια

Εικόνα 3.48: Άγιος Ιωάννης Νεπομούκ (Άζαμκιρχε), Μόναχο

Εικόνες 3.49, 3.50: εξωτερική και εσωτερική αρχιτεκτονική του καθεδρικού ναού του Αγίου Παύλου στο Λονδίνο.

Εικόνα 3.51: η Βασιλική Superga στο Τορίνο της Ιταλίας

Εικόνα 3.52: Το εσωτερικό της Βασιλικής Vierzehnheiligen στην Βαυαρία σε ρυθμό Μπαρόκ

Εικόνα 3.53: Το εσωτερικό του παρεκκλησίου των Βερσαλλιών, ένα εξαιρετικό δείγμα Γαλλικού Μπαρόκ

Εικόνες 3.54, 3.55: Πρόσοψη και εσωτερική όψη του μοντερνιστικής τεχνοτροπίας καθεδρικού ναού Sagrada Familia στην Βαρκελώνη της Ισπανίας, του πλέον διάσημου μοντερνιστικού ναού στον κόσμο, σε ρυθμό Art Nouveau.

Εικόνες 3.56, 3.57: Εσωτερικό του Καθεδρικού ναού του Χριστού του Φωτός, στο Όκλαντ της Καλιφόρνια, ΗΠΑ, και του Καθεδρικού του Χιλανού, Χιλή, σε Μοντερνιστικό ύφος

3.58: Καθεδρικός Ναός του Τόκυο, Ιαπωνία, Χριστιανικός ναός σε αρχιτεκτονική Διεθνούς Τύπου

Εικόνα 3.59: Χριστιανικός ναός στο Pandu της Ινδονησίας, βασιμμένος στην παραδοσιακή αρχιτεκτονική της περιοχής.

✓ Πηγή Σχεδίων-Φωτογραφιών Κεφαλαίου 4^ο: Ανατολικές θρησκείες

4.1 Σιντοϊσμός

Εικόνα 4.1.1: Ο καταρράκτης Nachi ένας ιερός χώρος Σίντο

Εικόνα 4.1.2: Βραχόκηπος ιερός χώρος Σίντο

Εικόνα 4.1.3: Imperial Ise ένα παράδειγμα πρώτης κατασκευής ναού Σίντο

Εικόνα 4.1.4 : Παρεκκλήσι Nachi

Εικόνα 4.1.5: Τορί

Εικόνα 4.1.6: Τορί

Εικόνα 4.1.7: παραδοσιακό σχοινί Shimenawa

Εικόνα 4.1.8: Shimenawa

Εικόνα 4.1.9: παραδοσιακό σχοινί Shimenawa

Εικόνα 4.1.10: παραδοσιακό σχοινί Shimenawa

Εικόνα 4.1.11: Komaiu με λιοντάρια

Εικόνα 4.1.12: Komaiu με σκύλους

Εικόνα 4.1.13: kami

Εικόνα 4.1.14: σιντριβάνι καθαρισμού

Εικόνα 4.1.15: σιντριβάνι καθαρισμού

Εικόνα 4.1.16: πιστός χτυπά την καμπάνα

Εικόνα 4.1.17: οι καμπάνες στο εξωτερικό μέρος του ναού

Εικόνα 4.1.18: εικόνα των Έμα

Εικόνα 4.1.19: ιερό Ise

Εικόνα 4.1.20: Σκίτσο ναού Σίντο Πηγή: Wikiwikiyarou

Εικόνα 4.1.21: σχέδιο ενός ναού Σίντο

Εικόνα 4.1.22: εισόδος hirairi

Εικόνα 4.1.23: είσοδος tsumairi

Εικόνα 4.1.24: Ναός Ujigami

Εικόνα 4.1.25: Ναός Kasuga Taisha

Εικόνα 4.1.26: Chigi

Εικόνα 4.1.27: Katsuogi

Εικόνα 4.1.28: Ναός Isaniwa. Η honden (αριστερά) περιβάλλεται από ένα μοναστήρι που μοιάζει με διάδρομο που ονομάζεται kairo (δεξιά)

Εικόνα 4.1.29: Ναός Isaniwa

Εικόνα 4.1.30: Δομή τετράκλινης στέγης

Εικόνα 4.1.31: Higashi Hiyoshi ναός

Εικόνα 4.1.32: τυπικό σχήμα της πλάτης ενός ναού αρχιτεκτονικής Hiyoshi

Εικόνα 4.1.33: μια Irimoya στέγη

Εικόνα 4.1.34: μια στέγη Shikoro-buki

Εικόνα 4.1.35: Τιενανμέν Πεκίνο, Κίνα

Εικόνα 4.1.36: Γιακούσι-ji

Εικόνα 4.1.37: Chitenno-ji

Εικόνα 4.1.38: Ishi-no-ma ιερό. Από πάνω ξεκινά η αίθουσα λατρείας, ishi-no-ma και καταλήγει στο ιερό. Με κίτρινο είναι οι κορυφογραμμές των στεγών. Πηγή: Hiroyuki

Εικόνα 4.1.39: Nikko Toshogu

Εικόνα 4.1.40: Mitomo Jinja

Εικόνα 4.1.41: ναός Istukushima

Εικόνα 4.1.42: ναός Matsuo

Εικόνα 4.1.43: ise παρεκκλήσι Πηγή: Katsukichi Hattori

Εικόνα 4.1.44: ναός Nishina

Εικόνα 4.1.45: ναός Funatama

Εικόνα 4.1.46: κάτοψη τομή όψη Πηγή: Katsukichi Hattori

Εικόνα 4.1.47: κάτοψη Πηγή: Katsukichi Hattori

Εικόνα 4.1.48: ναός Kamosu Jinja

Εικόνα 4.1.49: κατασκευή τάπητα τατάμι

Εικόνα 4.1.50: κάτοψη τομή όψη Πηγή: Katsukichi Hattori

Εικόνα 4.1.51: ναός Tsushima

Εικόνα 4.1.52: μια σειρά από sessha

Εικόνα 4.1.53: μια σειρά από massha

Εικόνα 4.1.54: ναός Otori

Εικόνα 4.1.55: Ναός Heian

Εικόνα 4.1.56: σκίτσο ναού

Εικόνα 4.1.57: σκίτσο ναού

Εικόνα 4.1.58: Ναός Fushimi Irani

Εικόνα 4.1.59: πύλες Τορρί

Εικόνα 4.1.60: διάδρομος με τορρί

4.1 Βουδισμός

Εικόνα 4.2.1: σπήλαια Γιουνγκάνγκ

Εικόνα 4.2.2: σπήλαια Λόνγκμεν

Εικόνα 4.2.3: σχέδιο αίθουσας vihara

Εικόνα 4.2.4: αίθουσα chaitya

Εικόνα 4.2.5: αίθουσα chaitya

Εικόνα 4.2.6: είσοδος σπηλιάς

Εικόνα 4.2.7: πανοραμική εικόνα σπηλιών Ajanta

Εικόνα 4.2.8: εικόνα των σκαλιστών σπηλιών Ajanta

Εικόνα 4.2.9: διάδρομοι που οδηγούν στις αίθουσες προσευχής και λατρείας

Εικόνα 4.2.10: περίτεχνες σκαλιστές διακοσμήσεις

Εικόνα 4.2.11: η πιο εντυπωσιακή σπηλιά Fengxian

- Εικόνα 4.2.12: εικόνα των σπηλιών Longmen
- Εικόνα 4.2.13: είσοδος σε έναν ναό-σπηλιά στις σπηλιές Longmen
- Εικόνα 4.2.14: σπήλαια Mogao
- Εικόνα 4.2.15: σπήλαια Mogao
- Εικόνα 4.2.16: σπήλαια Ellora
- Εικόνα 4.2.17: εικόνα από τους ναούς-σπηλιά Ellora
- Εικόνα 4.2.18: εικόνα σπηλιάς Ellora
- Εικόνα 4.2.19: εξέλιξη στούπας
- Εικόνα 4.2.20: πύλη Torana
- Εικόνα 4.2.21: η παλαιότερη στούπα σε ύπαρξη
- Εικόνα 4.2.22: οι οκτώ μεγάλες στούπες
- Εικόνα 4.2.23: εικόνα από στούπας
- Εικόνα 4.2.24: βουδιστικό θαύμα από πέτρα Borobodur Temple
- Εικόνα 4.2.25: ένα από τα ενενήντα δυο αγάλματα του Βούδα
- Εικόνα 4.2.26: λατρευτική τελετή γύρω από τις στοές και τις βεράντες
- Εικόνα 4.2.27: στούπα Ruwanmalisaya
- Εικόνα 4.2.28: στούπα Phra Pathom Cheri
- Εικόνα 4.2.29: στούπα Pha That Luang
- Εικόνα 4.2.30: στούπα Πνομ Πενχ
- Εικόνα 4.2.31: Σχέδιο εξέλιξης στούπας σε παγόδα
- Εικόνα 4.2.32: ιαπωνική παγόδα
- Εικόνα 4.2.33: κινέζικη παγόδα
- Εικόνα 4.2.34: Liaoda παγόδα
- Εικόνα 4.2.35: παγόδα Fogong
- Εικόνα 4.2.36: παγόδα Palsangjeon
- Εικόνα 4.2.37: παγόδα Songyue
- Εικόνα 4.2.38: παγόδα Songyue
- Εικόνα 4.2.39: παγόδα Licheng
- Εικόνα 4.2.40: παγόδα Δράκος και Τίγρης

Εικόνα 4.2.41: ναός Nanjing

Εικόνα 4.2.42: ναός Nanjing

Εικόνα 4.2.43: μια από τις εισόδους που έχουν διασωθεί

Εικόνα 4.2.44: εικόνες των παγόδων Shaolin.

Εικόνα 4.2.45: εικόνες των παγόδων Shaolin

Εικόνα 4.2.46: εικόνες των παγόδων Shaolin.

Εικόνα 4.2.47: παγόδα Iron

Εικόνα 4.2.48: παγόδα Pizhi

Εικόνα 4.2.49: πάνορμα ναού Hwangnyongsa

Εικόνα 4.2.50: παγόδα Hwangnyongsa

Εικόνα 4.2.51: εικόνα της παγόδας Shwedanog από το 1825

Εικόνα 4.2.52: σχεδιάγραμμα για τα αρχιτεκτονικά στοιχεία της στούπας Shwedanog

Εικόνα 4.2.53: Shwedanog παγόδα

Εικόνα 4.2.54: κοντινό πλάνο της κορυφής της παγόδας Uppatasanti

Εικόνα 4.2.55: παγόδα Uppatasant

Εικόνα 4.2.56: παγάδα Shwezigon

Εικόνα 4.2.57: συμμετρική διάταξη ναού, παγόδων και μονοπατιών

Εικόνα 4.2.58: συμμετρική διάταξη ναού

Εικόνα 4.2.59: συμμετρική διάταξη ναού

Εικόνα 4.2.60: αίθουσα λατρείας

Εικόνα 4.2.61: στέγη ναού

Εικόνα 4.2.62: σχηματική διασύνδεση ναού

Εικόνα 4.2.63: σχηματική αναπαράσταση

Εικόνα 4.2.64: εικόνα ναού Mahabodhi

Εικόνα 4.2.65: ναός Mahabodh

Εικόνα 4.2.66: εικόνα αυλής ναού Jade Buddha από ψηλά

Εικόνα 4.2.67: εικόνα οροφής ναού Jade Buddha και πολλοί Βούδες

Εικόνα 4.2.68: εικόνα του ναού Jade Buddha από το εξωτερικό

Εικόνα 4.2.69: εξωτερική εικόνα ναού Longhua

Εικόνα 4.2.70: εικόνα ναού Longhua

Εικόνα 4.2.71: εικόνα 500 αγαλμάτων του ναού Longhua

Εικόνα 4.2.72: εικόνα ναού Kinkakuji

Εικόνα 4.2.73: εικόνα ναού Kinkakuji

Εικόνα 4.2.74: εικόνα ναού Wat_Arun

Εικόνα 4.2.75: κύρια είσοδος ναού Wat Arun

Εικόνα 4.2.76: λεπτομέρεια ναού Wat Arun

Εικόνα 4.2.77: η κεντρική σκάλα που οδηγεί στην κορυφή του ναού Wat Arun

Εικόνα 4.2.78: ο ναός Wat Benchamabophit

Εικόνα 4.2.79: άγαλμα του Βούδα στην κύρια αίθουσα του ναού Wat Benchamabophit

Εικόνα 4.2.80: λεπτομέρεια της οροφής του ναού Wat Benchamabophit

Εικόνα 4.2.81: το λευκό ιταλικό μάρμαρο Carrara

